

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Helsingør Kommunes Museer

Årbog 2008

Helsingør Kommunes Museer årbog 2008

Helsingør 2009

Redaktion: Kjeld Damgaard og Lars Bjørn Madsen.
Lay-out og ombrydning: Kjeld Damgaard.

Udgivet 2009 af Helsingør Kommunes Museer
og Helsingør Museumsforening

Trykt hos NoFo Print A/S, Helsingør

Oplag: 900 eksemplarer

ISSN 0108-0393
ISBN: 978-87-89120-02-7

Årbogens forfattere er alene ansvarlige for deres bidrag. Aftryk i referat af bogens indhold er tilladt, når bogen angives som kilde og et eksemplar af aftrykket sendes til Helsingør Kommunes Museer. Ved aftryk i større omfang må forfatterens accept indhentes gennem museerne.

Vignet på titelblad:

I perioden 1977-2008 har årbogens titelblad været prydet med en tegning af en af byens mange smukke, gamle døre, men beholdningen slap op sidste år, hvorfor et helt nyt tema indledtes med årbog 2007, nemlig de mange herlige vignetter i Helsingørs tingbøger i 1500-årene. Små fordringsløse tegninger, som byskriveren med fjerpen har nedfældet hist og her i protokollerne - måske for lettere at kunne finde tilbage til en sag - men som i dag er små kulturhistoriske klenodier.

Den her viste tegning, hvor fuglen lystigt kvadrer i skovens træ, hører til en sag fra 1573, hvor lensmanden truer »en- hver ved sin hals at straffes, som henter brænde i skoven, grønt eller råddent«. Således forbød man på Frederik den Andens tid ligefrem borgerne at færdes med økse i skoven. Stadig kunne man dog hente majløv til husene, men alt andet måtte udvises af skovfogden. Intet under at tørvemoserne nu begyndte at få betydning.

Omslagsillustration:

Anton Dorphs maleri fra 1864 viser en fiskerdreng på taget af et skur. Hans opgave var sandsynligvis at spejde efter skibe, der stod op gennem Sundet. Den kadrejer, der kom først ud til et skib, kunne jo gøre de bedste forretninger. Skuret stod på stranden lige over for Strandvejen 224 og rummede familiens gris. Man ser netop grisens hoved i lem- men. Den blev fodret med fiskeaffald - dog ikke i den sidste tid før den skulle slagtes. Da fik den andet at æde, ellers smagte kødet af tran.

FORORD

Denne årbog består kun af en artikel foruden museernes beretninger. Artiklen om mennesker og huse langs Strandvejen i Snekkersten er en finpudsning af de udstillinger der har været vist i årene 2000-2002 på hhv. Snekkersten Havn og på Flynderupgaard Museet.

Det er således utallige opfordringer fra interesserede beboere både i Snekkersten og andre steder, som har ført til denne udgivelse. Dertil kommer yderligere en opfordring og et ikke ubetydeligt tilskud fra "Conrad Nellemann og Hustrus mindefond", som har betydet, at det har været muligt at opkøbe diverse luftfotos m.v. til brug i artiklen.

Ligesom ved udsendelsen af den første artikel i serien, er det undertegnedes idé med denne udgivelse at forsøge at rette op på de utallige fejl, som Politikens Forlag har kolporteret i deres tobindsværk "Strandvejen før og nu" fra 1995. Dette værk blev redigeret af Bo Bramsen, der godt nok havde ladet en række kompetente lokalhistorikere skrive et afsnit hver - men som til slut undlod at rette de passager og tekster, som lokalhistorikerne ønskede korrigeret. Da Bo Bramsen tilmed selv skrev billedtekster helt uden kendskab til lokalområdet, så blev resultatet en katastrofe. Forhåbentlig vil denne udgivelse rette op på disse fejl og desuden tilføje mange nye interessante detaljer om et spændende fiskerlejes historie.

Et meget stort antal mennesker har hjulpet ved udarbejdelsen af plancheudstillingerne og i forbindelse med den research, der har været udført. Det er således ikke muligt at nævne alle de mennesker her, men mange af ejendommenes nuværende eller tidligere beboere har været hjælpsomme på den ene eller anden måde. Desuden har mange efterkommere eller familiemedlemmer til tidligere beboere hjulpet med stort eller småt.

Enkelte skal dog fremhæves: Christian Sørensen, der har bidraget med en hel unik samling af billeder og dokumentation; Gerner Johannessen, der har udført en stor slægtshistorisk undersøgelse af især Snekkersten-familierne Johannessen og Børgesen; H.C. Nielsen, der har nærlæst skifter, fæster, jordebøger og andre dokumenter efter fiskere langs Øresund; Bjørn Andersen, der har kommenteret og rettet faktuelle fejl samt Helge Mørdrup Jensen, der har læst korrektur og kommet med gode idéer.

Kjeld Damgaard
Mørdrup i marts 2009

Indhold

Kjeld Damgaard: Mennesker & Huse langs Strandvejen i Snekkersten

side 5

Ved hver illustration er angivet, hvilken proveniens billedet har. Hvor intet er anført, findes billedet i Kjeld Damgaards arkiv.

Forkortelsen "KB" betyder, at billedets original findes i Det kongelige Biblioteks samlinger.

Forkortelsen "FLE" betyder, at billedets original findes på Flynderupgaard Museet.

Ejerlisterne er udarbejdet på grundlag af oplysninger i realregistre og tingbøger. Årstalene er således udtryk for, hvornår der er lyst skøde på den pågældende ejendom - og ikke nødvendigvis sammenfaldende med det år, hvor ejerskiftet har fundet sted. Specielt ved dødsfald er der ofte uoverensstemmelse, enten fordi enken typisk først har fået tinglyst sit eget navn flere år senere, eller fordi bobehandlingen har taget flere år.

Oplysningerne fra BBR-registeret om bygningernes alder er i sin tid oplyst af den daværende ejer - uden dokumentation. Det betyder, at de anførte årstal skal tages med al mulig forbehold. Hvis der har kunnet skaffes dokumentation for fejl i BBR-registeret, anføres det ved hver enkelt ejendom.

Udarbejdelse af artiklen samt fremskaffelse af materiale er i særlig grad blevet muligt ved flere donationer fra "Conrad Nellemann og Hustrus mindefond".

Museernes beretning for året 2008

side 219

Kenno Pedersen: Helsingør Kommunes Museer	side 219
Lars Bjørn Madsen: Helsingør Byhistoriske Arkiv	side 222
Anne Måjken Snerup Rud: Flynderupgaard. Den der ager med stude...	side 227
Mona Faye: Marienlyst Slot	side 233
Lone Hvass: Bymuseet og Skibsklarerergaarden	side 240
Mai Larsen-Jensen: Administration og museumsbutik	side 248

Mennesker & Huse langs Strandvejen i Snekkersten

**- en fortælling om husene og beboerne
langs Strandvejen gennem fiskerlejet Snekkersten**

**af
Kjeld Damgaard**

Snekkersten gennem tiderne

Fiskerlejerne langs Øreundskysten er en forholdsvis ung bydannelse i det danske landskab. I middelalderens første halvdel hverken kunne eller turde man bosætte sig fast langs kysten. Dels kunne man ikke brødføde sig tilstrækkeligt via fiskeri, da fiskebåde og redskaber endnu ikke var udviklet tilstrækkeligt og ikke kunne anskaffes af den tids fiskere, der tilføjede som oftest også drev landbrug. Dels turde man ikke bosætte sig på selve kysten, da pirateri og overfald fra forbipasserende skibe stadig var almindeligt på den tid.

Man ser derfor et tydeligt mønster med hensyn til, hvor bosættelserne i vikingetid og tidlig middelalder fandt sted. Alle byerne, der opstod på den tid, lå 500-1.500 meter inde i landet - godt beskyttet af en stribe land, der gjorde det vanskeligt for pirater, krigsmænd og røvere at overfalde landsbyerne uden varsel.

De gamle byer ligger således i den nævnte afstand fra kysten - næsten som perler på en snor: I det nordøstlige Nordsjælland: Horneby, Stenstrup, Skibstrup, Apperup og syd for Helsingør: Borup, Flynderup, Mørdrup, Tibberup, Torpen og Dauge-lykke. Beboerne i disse landsbyer drev dog i et vist omfang også fiskeri. Det skete ved, at man i sommermånederne flyttede ud i nogle midlertidige skure eller lignende - kaldet boder. Herfra fiskede man i et par måneder og flyttede så tilbage til landsbyen, når høsten skulle i hus.

Som et minde om den tid har vi endnu stednavnet Boderne på Nordkysten og faktisk også to steder i Snekkersten. Dels kaldtes det senere Paulinelyst for Fiskerboden indtil starten af 1800-tallet - og dels kaldtes den gamle smedje i Snekkersten endnu frem til dens fjernelse i 1911 for Nyboder.

Snekkersten er således ikke nogen gammel by. Det er ikke en tilfældighed, at den først optræder i kilderne i et brev fra 1582. Fiskerlejet nævnes i for-

bindelse med, at kong Frederik II skænkede Helsingørs Hospital et bundgarnsstade på kronens grund ud for fiskerlejet. Fiskerlejet voksede antagelig i de følgende årtier, men led en krank skæbne i forbindelse med svenskekrigene i midten af 1600-tallet. I 1660 blev der således udarbejdet en rapport over de ødelæggelser, krigen havde påført landsbyerne i Tikøb Sogn - og heri nævnes fiskerlejet Snekkersten som ganske øde og helt nedbrudt.

Efter overleveringen skal der under svenskekrigene have været en mand, fisker Helle Larsen (d. ca 1685) som hjalp Hans Rostgaard fra Krogerup med at føre breve imellem Kong Frederik III og den hollandske admiral Opdam. Efter fredsslutningen skulle kongen som tak for hjælpen have skænket hele Snekkersten til Helle Larsen, der efter sin død fordelte byen imellem sine tre sønner. Imidlertid optræder i kilderne kun Jens Hellesen, hvis søn Hans Hellesen senere drev Snekkersten Kro.

Hvad enten historien nu er korrekt eller ej, må vi altså tro, at de hidtidige beboere i 1660 enten var døde eller drevet på flugt. 19 år senere omtales stedet atter - denne gang i en jordebog. Der nævnes da seks beboere i Snekkersten: Hans Holgersen, Jørgen Hansen, Helle Laursen, Hans Jørgensen, Jens Madsen og Helle Laursen på Bakken. Det skal ikke forstås sådan, at der kun var disse seks beboere, men at det var de seks husbonder, der var i byen. De havde sandsynligvis allesammen både kone, børn og måske endda andre personer boende i deres huse. Men under alle omstændigheder kan vi konkludere, at det ikke var noget stort fiskerleje.

I Markbogen fra 1681 er optegnet tre beboere med jordtilliggende i Snekkersten. Det var:

- Hans Jørgensen med et stykke jord beliggende vest mod landevejen ved huset.
- Christen Breersen med et stykke jord liggende ved huset, og

Der findes ikke mange fotografier, der viser det gamle Snekkersten, men dette fine foto skyldes en dygtig fotograf, der på et tidspunkt mellem 1884 og 1892 har stillet sig ud på havnens sydmole og fotograferet ind over land. Billedet er taget af to omgange, men så nøjagtigt, at det uden videre har kunnet sættes sammen til ét. Billedet viser en del af det gamle fiskerleje langs Strandvejen. Oppe på Kystskrænten er endnu kun "Villa Adele" (nuv. Grønnegangen 40) bygget (opført 1884). Længere mod nord oppe på kystskrænten ses ejendommen "Øresundshøj" - og imellem disse to ejendomme ses den gamle Nordbanedæmning (nuv. Nørrevej) samt den holdeplads, som etableredes i 1879 og som i 1892 afløstes af Snekkersten Station ved Stationsvejen.

- Helle Laursen, som har en lille vang vest for Snekkersten.

Som man kan se, går to navne igen i de to omtaler. Dels Hans Jørgensen, der ejer lidt jord og dels Helle Laursen på Bakken vest for Snekkersten. Sidstnævnte kunne meget vel være fæsteren af den lille gård, der senere er blevet kendt under navnet Øresundshøj - og som er beliggende på toppen af kystskrænten med den nuværende adresse Gydevej 12. Vi ved fra nyere optegnelser, at der tillige har hørt et mindre jordstykke til ejendommen Strandvejen 198 og til Strandvejen 130 - den senere Snekkersten Kro. Disse tre ejendomme kunne altså være de tre små gårde, der foruden nogle jordløse huse udgjorde det lille fiskerleje i 1600-tallets slutning.

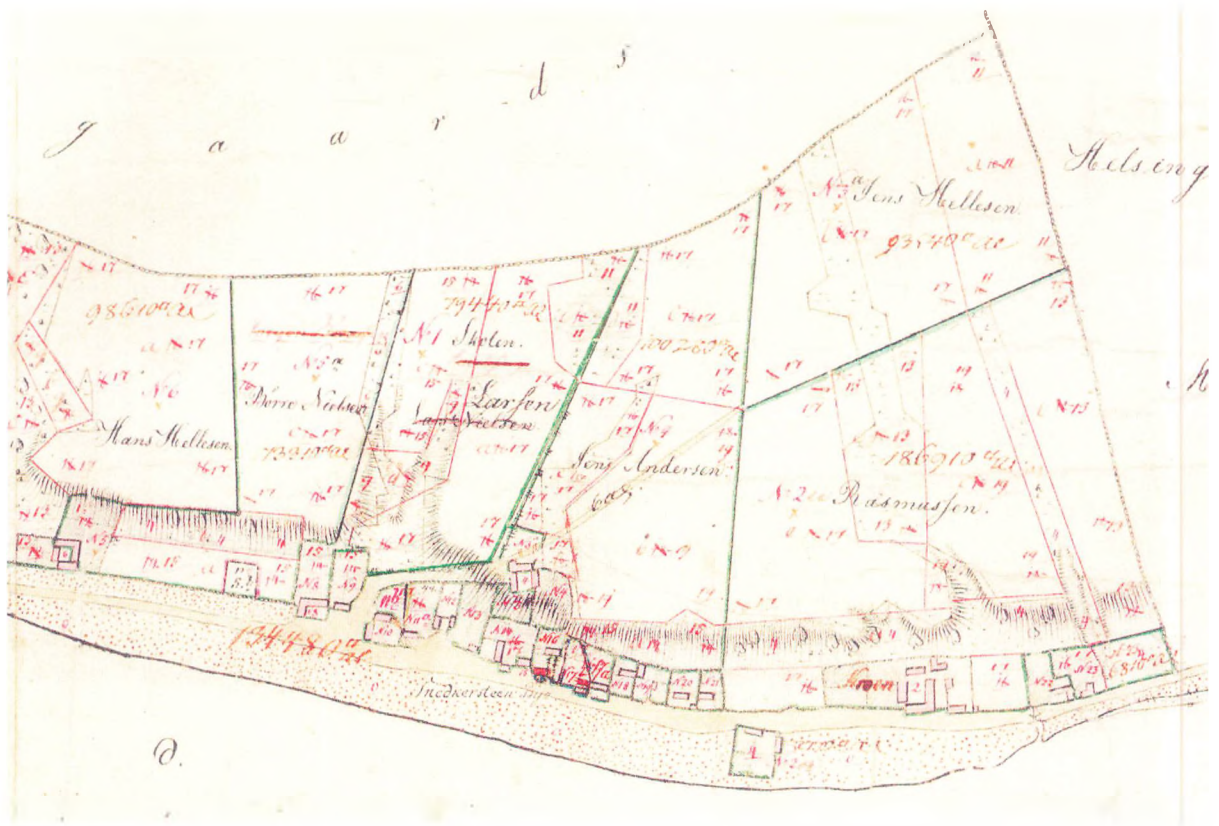
Tikøb-præsten Rasmus Garboe beskrev i 1743 sognet - herunder også det ene af sognets tre større fiskerlejer, Hornbæk, Aalsgaard og Snekkersten. Om sidstnævnte skrev han bl.a., at Snekkersten fiskerleje vel er det smukkeste i landet. Der er teglhængte huse, og beboerne er fornemme fiskere og gudfrygtige folk. Her fanges året igennem torsk med den

allerbedste smag, og om foråret sild, flynder, skruber og rejer. Om sommeren makrel, laks, hornfisk og strandaborre. Om efteråret tobiser og ål, hvilke regnes for en særlig fordel ved stedet.

Det ældste Snekkersten er den del af byen, der ligger mellem Skellebækken og Gydevejen. Syd herfor lå kun en enkelt lille gård samt en ejendom, der fra 1600-tallets slutning havde tilhørt Krogerup Gods. Ejendommen kaldtes for Fiskerboden eller Fiskerhuset - senere for Paulinelist.

Fra året 1771 haves en fortegnelse over byens husbønder. Igen er det kun mandens navn, der nævnes, men i dette tilfælde ses også, at samtlige optegnede havde en hustru:

- fisker Haagen Christensen
- daglejer Peder Erichsen
- fisker og jordbruger Helle Pedersen
- fisker og jordbruger Anders Pedersen
- fisker Niels Olsen
- fisker Thorvald Frandsen (borttrømt syv år tidligere)
- fisker Michel Michelsen
- fisker Helle Børgesen

Matrikelkort over den nordvestlige del af Snekkersten fra 1810. Det er den centrale del af fiskerlejet, der her er medtaget - sammen med de marker, der lå bagved byen. Strandvejen ses tydeligt langs vandet og Gydevejen er også let genkendelig med sit snoede forløb. Den firlængede ejendom til højre på kortet (mærket nr 2) er Snekkersten Kro. På vandsiden af Strandvejen ses en enkelt matrikel - det var smedjen. Ved Gydevejens andet knæk ses en anden firlænget ejendom - det var den anden af Snekkerstens tre små jordbrug. Øverst ved grænsen til Borupgaards jorder burde der have været indtegnet nogle bygninger - den første Snekkersten Skole. Af ukendte årsager mangler de på kortet, men på kortet er dog skrevet Skolen.

- fisker Thage Nielsen
- fisker Bent Olsen
- fisker Peder Bendtsen
- fisker Jeppe Pedersen
- skipper J. Madsen Hammer
- fisker Jørgen Olsen
- soldat og skomager Warselotsky

Det er nu muligt at følge byens udvikling med nogenlunde regelmæssige mellemrum. Antallet af indbyggere i 1771 kan ikke konstateres med bestemthed, men kun 16 år senere udføres den første reele folke-

tælling - og af den fremgår, at der nu er ikke færre end 177 indbyggere i fiskerlejet - fordelt på 37 husstande - altså et ganske betydeligt antal mennesker i forhold til de beskedne 6 husstande 100 år før. I 1787 opgiver 2/3 af husbonderne at leve primært af fiskeri. Enkelte håndværkere er nu dukket op i fiskerlejet, bl.a. en smed, en murermester og en skomager.

Måske blev der i 1787 til Snekkersten regnet lidt mere end i den følgende folketælling 14 år senere, i 1801. Nu var der nemlig kun 138 indbyggere fordelt på 31 husstande. Næste folketælling fra 1834 viser et

Bebyggelsen langs Strandvejens landside var allerede næsten komplet, da dette foto blev taget omkring 1903. Man ser ejendommene 214-216-218-220-222-224 og delvis helt til venstre nr 226. Oppe på kystskrænten ses bræmmen med de gamle bøgetræer, og bagved disse skimtes de første villaer langs østsiden af Parallelvej - starten på den bydel, der i en årrække kaldtes "Ny Snekkersten".

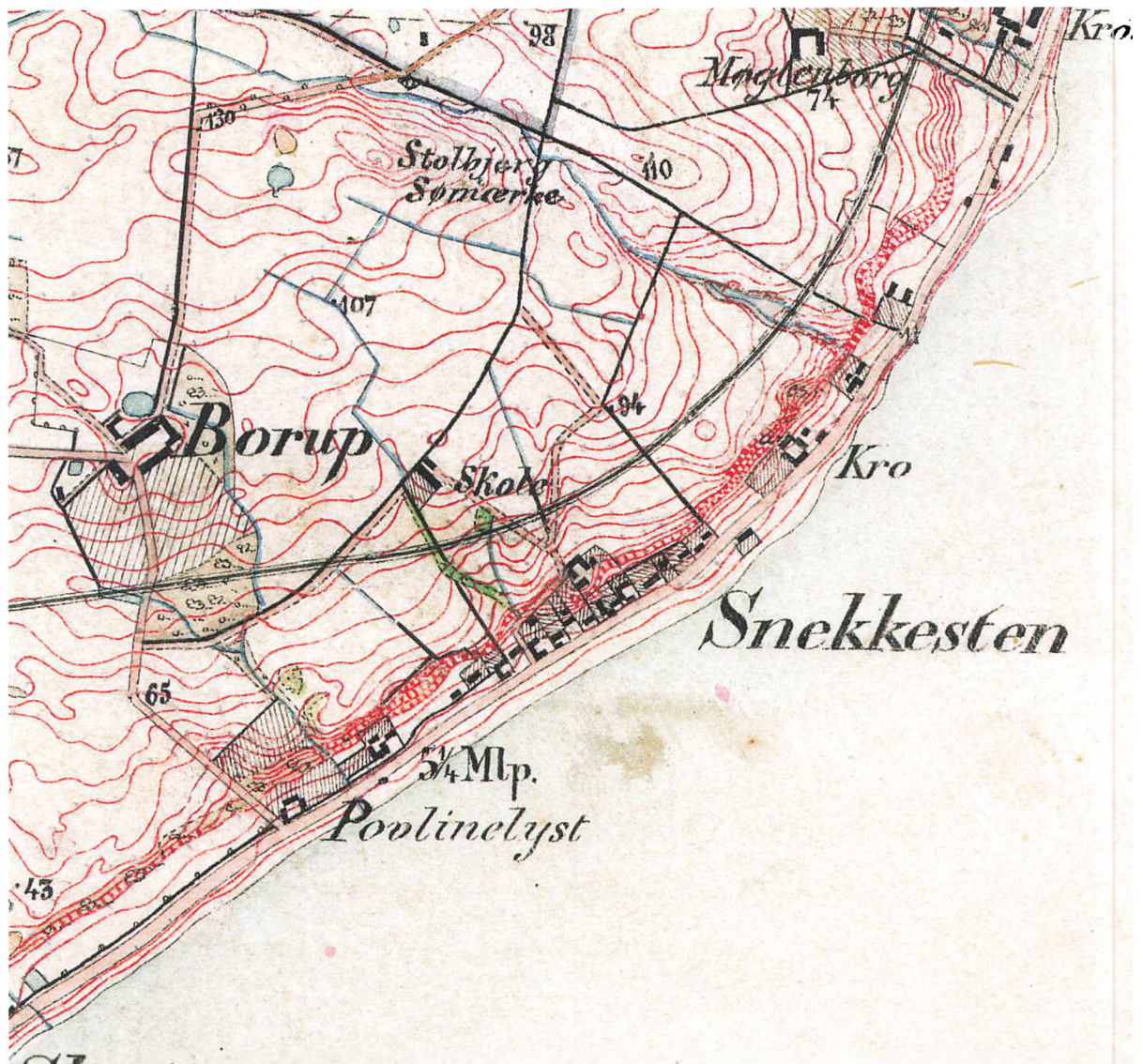
lidt andet billede: Nu har Snekkersten 185 indbyggere fordelt på kun 27 husstande. I 1860 er folketallet på 173 personer og i 1890 til 327 personer.

Befolkningstilvæksten sker altså i ryk. Første gang i midten af 1700-tallet, anden gang i slutningen af 1800-tallet. Men udviklingen slutter langt fra med det. Fra 1890'erne og fremefter sker der nærmest en eksplosion i antallet af nybyggede huse i Snekkersten-området. I det gamle fiskerleje sker der i første omgang ikke så meget - det er en anden del af Snekkersten, der nu bliver bebygget. De første landliggervillaer skyder op på toppen af kystskrænten - godt hævet over fiskerlejet og med vid udsigt over Øresund. I starten af 1900-tallet udstykes så også arealerne bag kystskrænten, bl.a. området ved Parallelvej, Sortevej, Stationsvej - og området kaldes naturligvis derfor for "Ny Snekkersten" - en betegnelse, der nu nærmest er gået i glemmebogen.

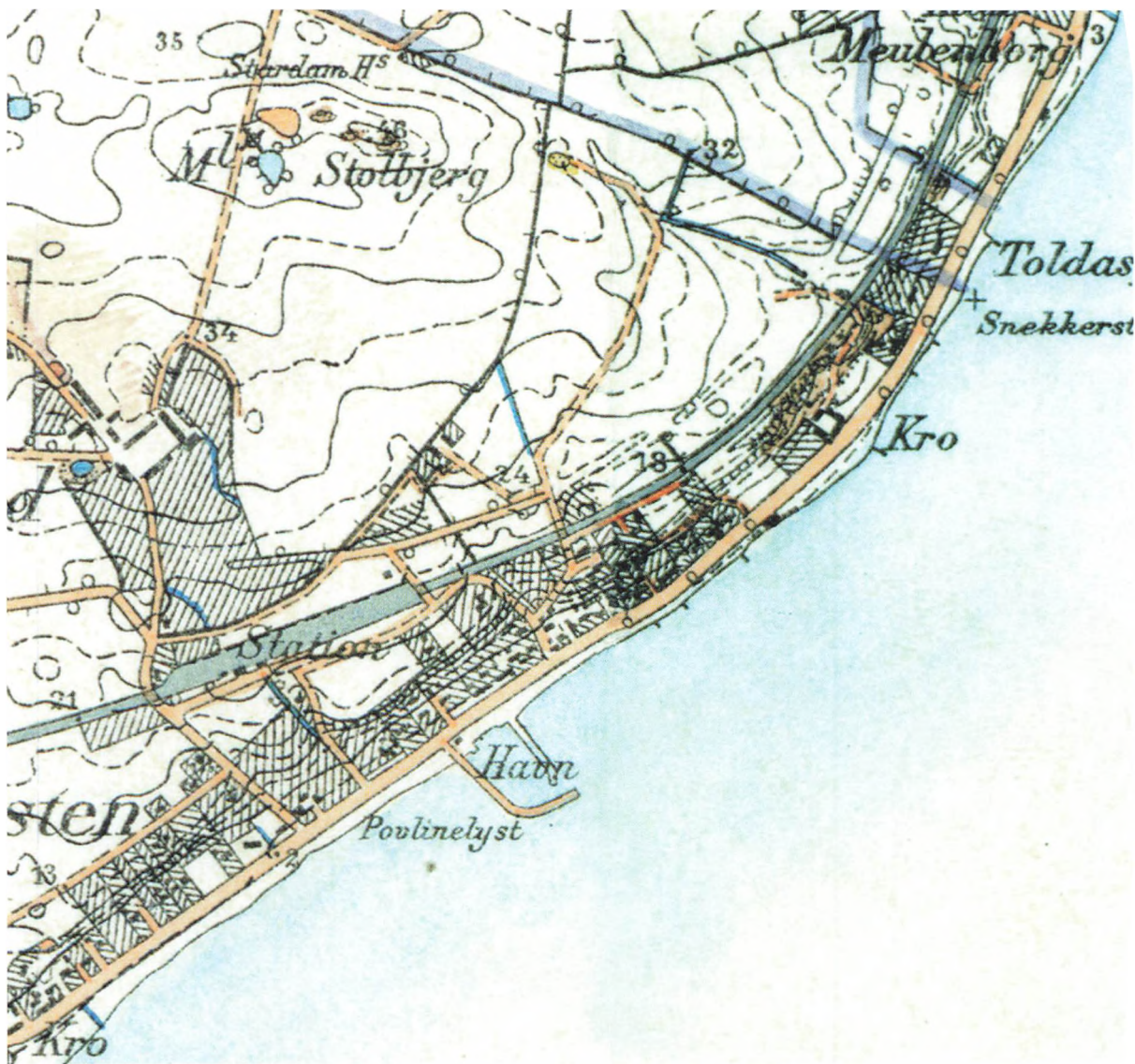
I de følgende årtier udfyldes arealet mellem Strandvejen og banearealet med villaer - både sommervillaer og mindre huse til helårsbrug. Også arealet

langs Nørrevej og Stolbjergvej bebygges i disse år, og ved 2. verdenskrigs begyndelse er stort set hele det egentlige Snekkersten udstykket og bebygget. Grundene var dengang noget større end folk i dag har råd og mulighed for at passe, så siden er der sket en kraftig fortætning af disse områder, hvorved alle større haver er blevet udstykket til parcelhusgrunde.

Fra og med 1960'erne inddrog også Borupgaards store jordtilliggende til byggeri, hvorved store nye boligarealer opstod vest for det egentlige Snekkersten. At Borupgaard-området i dag regnes som Snekkersten, skyldes alene at Snekkersten postdistrikt også omfatter dette område, men historisk er der tale om to forskellige bysamfund. Borupgaard udgør således stadig sin egen matrikel. Heller ikke Skotterup, Dalsborg og Rørtang er historisk en del af Snekkersten, men regnes af mange for Snekkersten p.g.a. postdistriktet, der vel at mærke først opstod i sin nuværende udstrækning i 1894. Før da skulle man skrive "pr. Helsingør" på breve til området.

Kortet er tegnet i 1857, men må være revideret omkring 1862-64 inden det blev trykt. Årsagen er jo, at Nordbanen er indtegnet, og den blev først anlagt i årene 1862-64. Ved sammenligning med kortet på modstående side fra 1898, ses at Nordbanens oprindelige tracé var anderledes. Ændringen skyldtes, at man i 1891 byggede en ny station ved havnen i Helsingør. For at banens stigning ikke skulle være for voldsom, ændredes banens linjeføring. Indtil da havde Nordbanen følgende linjeføring: Fra Rørtang fulgte den Poppel Allé mellem nuværende Løtoften og Borupgaard. Fra Borupgaard til Stubbedamsvej kørte Nordbanen ad spor, der lå hvor nu Nørrevej er. På strækningen nord for Nørrevej var Nordbanens linjeføring identisk med Stubbedamsvej. På kortet fra 1898 ses den nedlagte banestrækning tydeligt, og endnu den dag i dag er der flere rester af banedæmninger m.v. Kortet ovenfor viser i øvrigt, at fiskerlejet var ganske beskedent i 1857 - kun en stribe huse på strækningen mellem kroen i nord og Paulineyst i syd. Kun ved Gydevej bredte bebyggelsen sig lidt op over kystskrænten, bl.a. med den oprindelige Snekkersten Skole, der lå hvor nuværende Parkvej er beliggende.

Dette målebordsblad er tegnet i 1898 og viser, at der allerede i 1890'erne er kommet en udvikling af bysamfundet igang. Nordbanen er blevet flyttet - stationen taget i brug i 1891 og Kystbanen indviet i 1897. Selvom der havde været en holdeplads allerede fra 1878, så betød ibrugtagningen af stationen at Snekersten blev væsentlig for landligere, som nu havde let ved at komme til og fra stedet. Og som det ses på kortet, så er den nuværende Parallelvej anlagt, og der er bygget enkelte villaer langs sydøstsiden af vejen. Borupgaards gamle indkørselsvej fra Strandvejen er blevet til Stationsvej, Jernbanevej (=Grønnegangen) og den første del af Nørrevej er blevet anlagt. Desuden er der kommet mere bebyggelse ved Gydevej og den nyanlagte Gratiavej. Men ikke mindst er Snekersten Havn blevet en realitet. Det skete i årene 1872-78 på initiativ af fiskerne. Placeringen var oprindeligt tænkt omtrent ud for Snekersten Kro, men af hensyn til fiskerne i Skotterup, som man også gerne ville have med til at benytte havnen, blev den placeret ud for "Hildas Minde", som var blevet opført nogle få år forinden.

Strandvejen gennem Snekkersten

Hvor gammel Strandvejen egentlig er, lader sig ikke umiddelbart afsløre. Da den imidlertid ikke er anlagt efter nogen bestemt plan, men så at sige groet frem af sig selv, kan nogle strækninger være ældre end andre. Da kystens fiskerlejer imidlertid først vokse-

de frem i løbet af middelalderens slutning, så er der god grund til at tro, at Strandvejen som betydende vej først er opstået i denne periode - en periode, der falder sammen med Helsingørs og Kronborgs voksende betydning indenfor det danske rige. Der var

Foto fra 1890'erne, der viser Strandvejen gennem den sydlige del af Snekkersten. Den lyse gavl til venstre i billedet er "Paulinelyst" - til højre ses havnen. Strandvejen var dengang forsynet med vejgrøft i den ene side. Stejlebakken var da arbejdsplads for kystens fiskere - man ser stejler, net og andre fiskeredskaber. Derudover ses enkelte badekabiner - landliggerne er nemlig allerede ved at sætte deres præg på området. De første sommerhuse er således opført på arealet på den anden side af Strandvejen - man ser tydeligt at der er etableret gangbrætter over grøften til hvert hus.

m.a.o. brug for en brugbar vej mellem hovedstaden og en af landets mest betydelige byer, Helsingør.

Hvordan vejen da tog sig ud, vides der ikke meget om, men den har sikkert været ganske elendig flere steder. At vejens omgivelser har været ganske herlige, er en anden ting, men det har datidens rejsende næppe været særligt optaget af - det var vigtigere at undgå at køre fast eller at gå eller ride uden om de værste huller.

De ældste beretninger om rejser ad Strandvejen stammer fra slutningen af 1500-årene, men først i 1757 findes en mere detaljeret beskrivelse, hvori også Snekkersten nævnes, idet Snekkersten Kro bliver nævnt som en af de fornemste kroer langs vejen.

På et kort tegnet af den svenske general Erik Dalberg i midten af 1600-tallet, ses vejen indtegnet i strandkanten forbi Snekkersten, men ellers kniber det med detaljerede kort over strækningen. Og måske er der gode grunde til det. På flere strækninger har der næppe kun været en benyttet vejstrækning, men flere parallelle. Vejforhold, havets indgriben og praktiske forhold har gjort at vejen har ændret placering både på kort og på langt sigt.

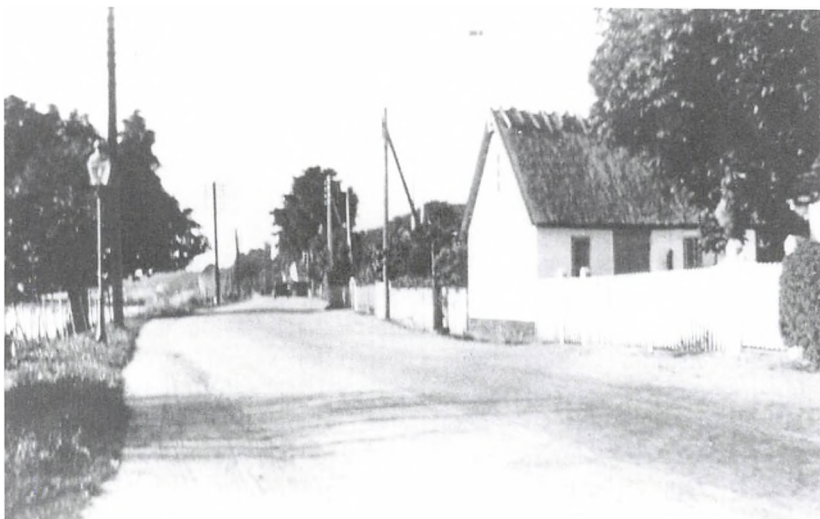
Navnet Strandvejen synes først at være opstået efter anlægget af Kongevejen i 1780'erne. Før da havde vejen været kendt som "Adelsvejen", "Landvejen til Helsingør" eller knapt så flatterede, som "Sandvejen". Med anlægget af Kongevejen mellem

Strandvejen igennem Snekkersten er her vist på et uddrag af et kort, der blev udarbejdet i forbindelse med projekteringen af Kongevejen i 1778. Desværre er kortet ikke særlig detaljeret, men det viser dog klart, at Strandvejen på denne strækning på daværende tidspunkt havde en linjeføring, der svarer nogenlunde til den nuværende.

Hirschholm og Helsingør forsvandt den store betydning Strandvejen hidtil havde haft som vejen, der førte til hhv. Helsingør og Kronborg samt videre til Sverige og Norge.

Den lokale færdsel fortsatte dog - men ikke al-

Strandvejen ud for nr 150 fotografet i 1920'erne inden vejen blev udvidet og asfalteret. Bemærk i øvrigt gaslygten til venstre i billedet. Den var opsat af Grundejerforeningen i samarbejde med Tikøb Kommune. Der blev i perioden 1908-33 opsat ialt ca 100 gaslygter i Snekkersten og Espergærde-området, men der var langt imellem lygterne - næste lygte stod således ved havnen! Først i 1936 afløstes gaslygterne af elektrisk belysning.

Strandvejen gennem Snekkersten var endnu omkring 1890 præget af den lokale færdsel. Den gennemgående færdsel var endnu begrænset - og fiskerkonen på vej hjem fra sin salgsrute eller stand i Helsingør kunne uden problemer gå med sin bør midt på vejen - og koncentrere sig om at undgå hestepærene!

tid uden hindringer. I 1798 klagedes der over en løsgående orne på Strandvejen i Snekkersten. En færgemand var blevet overfaldet af ornen og havde kun reddet sig ved at stikke en bådshage i flaben på den. Også et barn var på en meget glubsk måde blevet overfaldet af samme orne. Den havde lagt begge sine forben på barnets skuldre, revet det omkuld og skulle netop til at hugge i det, da faderen i sidste øjeblik fik reddet barnet. Sagen omtales i en avis i Helsingør, og heri opfordres til at standse denne uorden.

Et andet problem var havets gentagne angreb på vejen. Under en voldsom storm i januar 1839 forsvandt en stor strækning af vejen mellem Helsingør og Snekkersten. Og i samme anledning nævnes det, at forstranden ved Snekkersten årligt aftager som følge af havets angreb. Igen i februar 1882 ødelagde en stormflod vejen ved Snekkersten. Som en

følge af det anlagde nogle fiskere i Snekkersten fire høfder og forbedrede det ødelagte stenglacis. Men de måtte gøre det for egen regning, uanset at det også var til gavn for selve Strandvejen.

Igen under julestormen i 1902 gik det ud over Strandvejen - denne gang især lige nord for Snekkersten ud for Kronborg Teglgård. På dette tidspunkt var færdslen ad Strandvejen atter voksende. Det skyldtes ikke mindst anlægget af Kystbanen i 1897, der betød, at det nu var muligt at bo eller have sommerhus i Snekkersten - og samtidig passe sit arbejde i København. Dermed fik de bedre stillede borgere mulighed for "at ligge på landet" i Snekkersten. Efterhånden som der byggedes flere og flere sommervillaer, voksede trafikken naturligvis med både beboere, handlende, håndværkere og turister. Og det betød, at vejen atter og atter måtte grundforbedres. Siden 1842 havde vejen hørt under

Dagvognsbefordring mellem Helsingør og Snekkersten, Skotterup samt Egebæksro.

Efter Overenskomst med Vognmand U. Jensen i Helsingør vil der blive etableret en Dagvognsbefordring paa ovennævnte Route i Tiden fra 1ste Juni til 30te September d. U. med de nedenfor angivne Afgangstider, nemlig:

A. 3 Juni og September.

Fra Helsingør Kl. 9³/₄ Form., 1¹/₄ og 7³/₄ Efterm.
 " Egebæksro Kl. 8 og 11 Form. samt 7¹/₄ Efterm.

B. 3 Juli og August.

Fra Helsingør ca. Kl. 9³/₄ Form., 1¹/₄, 6 og 7³/₄ Efterm.
 " Egebæksro Kl. 8 og 11 Form., 3 og 7¹/₄ Efterm.

Priserne for enkelt Tur ere:

Imellem Helsingør og Snekkerstens Havn	25	Øre
do. og Skotterup	35	—
do. og Egebæksro	50	—

For Børn imellem 2 og 12 Aar betales Halvdelen af disse Priser.

For mindre Stykker Rejsetøj, som de Rejsende kunne medføre i Vognene, betales Intet; for Kuffetter, Naisælle og dsl. betales 10 a 20 Øre uden Hensyntil Vejrlængden.

Billetter faaet ved Billetudsolgæne paa Kjøbenhavn, Hillerød og Fredensborg Stationer.

U. m. For disse Befordringer overtager Jernbanestyrelsen ikke noget direkte Ansvar.

Direktionen for de sjællandske Jernbaner, den 28de Maj 1877.

I maj 1877 kunne man i Helsingør Avis se denne annonce, der bebudede, at der i sommermånederne blev oprettet en dagvognsrute ad Strandvejen fra Helsingør. Der var tre eller fire afgange dagligt i hver retning.

amtsvejvæsenet, der gennem tiden måtte anvende betydelige summer på Strandvejen.

Med den øgede trafik kom også et nyt problem, især da automobilerne begyndte at køre ad vejen. Problemet var især i sommermånederne, at der rejste sig en støvsky efter hvert et køretøj. Det var ubehageligt for både beboere og andre der færdedes på vejen. Den lokale grundejerforening (den endnu eksisterende "Borger- og Grundejerforening for Espergærde og Snekkersten") var fra 1908 aktiv i denne støvbekæmpelse.

Man forsøgte sig dels med at strø clorcalcium på vejene. Det hjalp noget, men var forholdsvis dyrt. Derimod var det billigere og nemmere at vande vejen. Det skete ved, at et par lokale vognmænd med en stor vandtønde på deres hestevogn kørte strækningen mellem Kronborg Teglgaard og Babylonstranden i Humlebæk igennem to gange om dagen. Første gang skulle være mellem kl 5 og 10 om morgenen. Og anden gang mellem kl 3 og 8 om

eftermiddagen. Vandet skulle vognmændene tage fra vandopstandere langs vejen, og prisen var 40 øre pr læs, der bestod af ca 8-9 tdr. vand.

Denne aktivitet, der blev betalt af foreningens medlemmer langs Strandvejen, var dog langt fra nok og gav anledning til adskillige klager og ønsker om yderligere tiltag. Miséren forsvandt dog ikke før vejen i 1930'erne blev asfalteret.

Den første faste personbefordring ad Strandvejen oprettedes af postvæsenet i 1709, men opretholdtes kun i nogle få år. Atter i 1726 og i 1777 forsøgte man sig med en fast rute ad Strandvejen, men uden held. Og da Kongevejen i løbet af 1780'erne blev den nye hovedlandevej mellem København og Helsingør, så ophørte yderligere forsøg på at etablere personbefordring af Strandvejen i mange år fremefter.

Dampskibene, der fra 1843 sejlede langs kysten mellem København og Helsingør lagde til ud for hhv. Skotterup og Snekkersten. De var igennem en stor del af 1800-tallet et væsentligt persontransport-

I gennem de sidste årtier af 1800-tallet og frem til midten af 1900-tallet kunne man se en lang række af handlende, der betjente kunderne langs Strandvejen. Som følge af forbuddet mod at etablere forretninger i et læbælte på omkring 10 km's radius udenom Helsingør, betjente de helsingoranske forretninger omegnens forbrugere med forskellige vogne. Øverst til venstre ses en af Hollandske Møllers mange brødvogne og til højre er en charcuterieforretning ved at betjene Anna Johannessen på Strandvejen udfor nr. 144 i Snekkersten. (FLE)

middel. Og da der i 1879 etableredes en holdeplads på Nordbanen ved Snekkersten, så blev også jernbanen en betydelig del af transportsektoren i datidens Snekkersten.

En egentlig dagvogn ad Strandvejen kom dog først i 1877, da en rute mellem Helsingør Station og Egebæksro (Strandvejen 133 i Espergærde) oprettedes. Prisen var 25 øre og bag driften stod De sjællandske Jernbaner, som på den tid drev Nordbanen. Dagvognen var med andre ord et forsøg på at "føde" Helsingør Station med passagerer primært fra Snekkersten og Skotterup. Driften ophørte imidlertid efter få år, måske i forbindelse med oprettelsen af holdepladsen på Nordbanen ved Snekkersten.

Med automobilernes fremkomst opstod jo også muligheden for at køre med omnibusser. Den 1. april 1923 startede rutebilejer Holger Salomon således en rute mellem Helsingør og Humlebæk. Og året efter kørte tillige en rute mellem Helsingør og Klampenborg. De to ruter blev i 1931 slået sammen, og fra da af samlet kaldt "Strandvejsbussen". I 1975 overtog Poul Knudsen fra "De hvide Busser" i Hørsholm denne rute, der dagligt betjener Snekkersten med op til 34 daglige afgange i hver retning.

Indtil 1924 havde der ikke været nummerering af husene langs Strandvejen, men i forbindelse med oprettelsen af folkeregistrene i november 1924 blev

det nødvendigt at indføre en sådan. De numre, man dengang tildelte husene, er stort set stadig i brug, bortset fra de steder, hvor der foretaget flere udstykninger.

Før 1924 blev de fleste huse i stedet kaldt ved navn. Man skrev således en adresse ved angivelse af hhv. personnavn, husnavn og postdistrikt. Det var med andre ord også af praktiske grunde at man navngav sit hus - ikke blot af romantiske grunde. Efter 1924 har det således ikke været nødvendigt på samme måde at give sit hus navn - og skikken er da også næsten forsvundet.

Desværre er flere navne på huse fra før 1924 forsvundet i forbindelse med restaureringer eller ejerskifte. Det er uheldigt set ud fra et kulturhistorisk

"Strandvejsbussen" ses her på Strandvejen i Snekkersten ud for nr. 160. (Postkort fra ca 1953)

synspunkt. På et hus fra før 1924 er et husnavn lige så vigtigt som de rigtige vinduer eller den rigtige tagbeklædning!

Efterhånden som biltrafikken øgedes op igennem 1920'erne, stod det mere og mere klart for vejmyndigheden, at en udvidelse af Strandvejen var nødvendig. Frederiksborg Amts Vejvæsen startede således i den sydlige del af amtet med at føre Strandvejen uden om Sletten. Strækningen fra Humlebæk Kirke til Søbækken nord for Tibberup Mølle udførtes 1934-35. Samtidig gik man igang med strækningen fra Espergærde til Kronborg Teglgård.

En udvidelse af Strandvejen gennem Snekkersten kunne imidlertid ikke lade sig gøre uden at inddrage adskillige forhaver, hegn og endda enkelte udhuse m.v.

Ekspropriationerne startede i maj 1933, og de enkelte lodsejere blev indkaldt til møder, hvor de måtte godkende, at deres grunde blev indskrænket med adskillige kvadratmeter. Bagermester Poggenborg måtte således afgive 100 m², fisker Ole An-

I sommeren 1933 måtte fisker Ole Andersen på Strandvejen 116 A, lade halvdelen af sit gamle sejl- og garnhus nedrive for at give plads til udvidelsen af Strandvejen. I erstatning for inddragelse af 125 m², for opsætning af 34 m hegn samt fjernelse af udhuset, fik Ole Andersen 4.000 kr.

dersen 125 m² og fisker Svend Johannessen 70 m² samt et udhus. Men den største leverandør af jord var Landbrugsministeriet, der ejede stejlebakkerne langs Strandvejen. Alene i Snekkersten inddrog man således 3.400 m² af stejlebakkerne til vejudvidelsen.

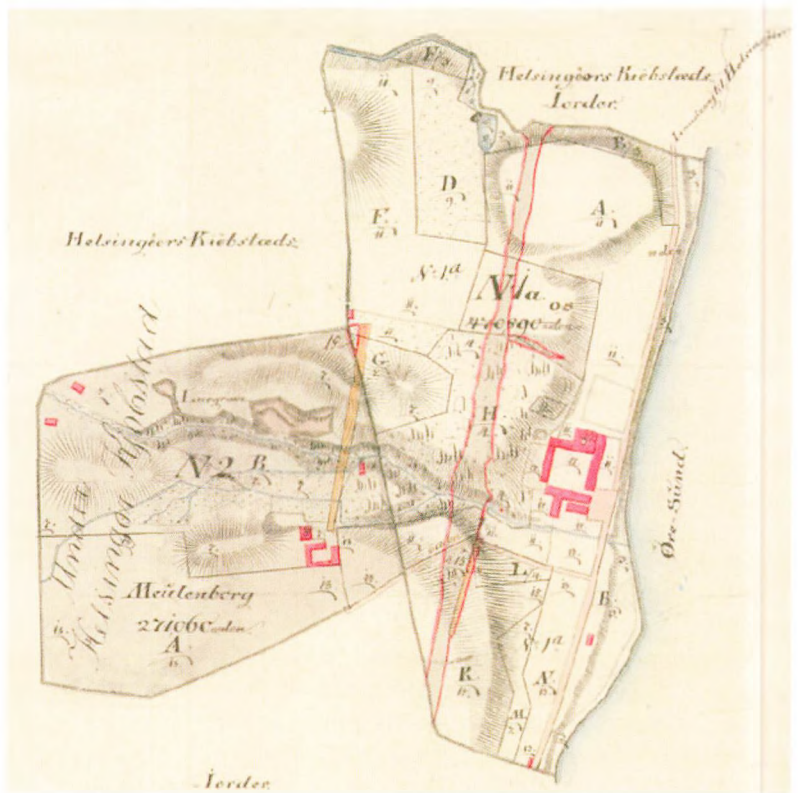
Strandvejen som den så ud efter udvidelsen i 1930'erne. Stedet er umiddelbart syd for havnen og datoen er den 5. maj 1945 - befrielsesdagen.

Kronborg Teglværk

Fra gammel tid var der stridighed mellem Helsingør Købstad og amtet vedrørende, hvor grænsen mellem de to områder egentlig var. Uenigheden kan spores helt tilbage til 14- og 1500-tallet, hvor kongen forærer overdrevet omkring Helsingør til byen. Desværre præciseres ikke nøjagtigt, hvilket område, der er tale om. Så i de følgende fire århundreder er der gentagne diskussioner om, hvad der tilhører købstaden, og hvad der tilhører Frederiksborg Amt og Tikøb Sogn.

Især to områder var der uenighed om: Kronborg Ladegaards område, der ligger som en stor enklave lige udenfor selve Helsingør By. Her hævdede skiftende ejere ikke at være underlagt købstaden. Og beboerne søgte da også Tikøb Kirke så langt tilbage, som det kan følges. Det andet område var en sydlig enklave omfattende Kronborg Teglværk og Meulenberg. Her var der i 1621 oprettet et teglværk, også kaldet "Andet Teglværk", fordi der tættere ved Helsingør lå et teglværk ved Bergmansdal kaldet "Første Teglværk". Også denne enklaves ejere påstod sig fritaget for de købstadskommunale skatter.

I 1777 blev der indkaldt til et møde for endelig at fastslå grænsen mellem Helsingørs og Tikøbs Overdrev. Derved blev den nuværende grænse mellem de to områder fastlagt - og samtidig blev det slået fast, at begge enklaver tilhørte amtet og sognet og ikke købstaden. Herover protesterede købstaden naturligtvis gentagne gange, men først i 1876 lykkedes det for købstaden at få inddraget Kronborg Ladegaard samt Meulenberg. Ejeren af Kronborg Teglværk

I 1818 så Kronborg Teglværk og Meulenburgs område således ud. Det var en enklave i Helsingør Købstads jorder - helt omgivet af dennes overdrevsjorder. Hele enklaven hørte indtil 1876 under Tikøb Kommune, men da udskiltes Meulenberg, der herefter hørte under købstaden. Arealet øst for det nord-syd gående skel fortsatte med at høre under Tikøb Kommune frem til kommunesammelingen i 1970. Den sydligste del af denne enklave har i dag adresse på Strandvejen, og denne del er derfor medtaget i denne bog. Den øvrige, nordlige, del har adresse på Søndre Strandvej, der evt. senere vil blive behandlet i en anden bog. Bemærk, at kortet omkring 1862 har fået indtegnet Nordbanens areal med rød streg.

kunne imidlertid ikke overtales til at lade sin del indgå i Helsingør Kommune, så Kronborg Teglværk fortsatte som en enklave tilhørende Tikøb Kommune helt frem til kommunesammenlægningen i 1970.

Det er i korte træk baggrunden for de lidt forvirrende matrikulære inddelinger langs denne del af Strandvejen.

"Teglgaardshuset"

Strandvejen 71 A, matr. nr. 1 ap, Kronborg Teglværk

EJENDOMMENS EJERE:

-1933	Martha Johanne Hoppe Fahnøe
1933-1968	fisker Frederik Jensen
1968-1972	enkefru Anna Petrine Jensen
1972-	Helsingør Kommune

Egentlig er der her tale om "Andet Teglgaardshus", men som oftest blev det kun benævnt "Teglgaardshuset", fordi det helt indtil 1933 - som det sidste af de tre huse langs Strandvejen - tilhørte ejeren af Kronborg Teglgård.

Men i starten af 1800-tallet kaldtes Teglgaardens huse ved andre navne, desværre er det ikke muligt at konstatere hvilket navn dette hus dengang bar. Måske var navnet dengang "Fiskerhuset"?

Efter at huset var solgt fra Teglgaarden, ejedes det af fisker Frederik "Teglgaard" Jensen og efter dennes død af enken Anna Jensen. Huset blev her efter overtaget af kommunen og nedrevet i 1972 af hensyn til Strandvejens udvidelse.

Franciska Jensen (f.1862) var enke efter fisker J. F. Jensen. De havde igennem mange år boet i Teglgaardshuset - også før 1933.

Fisker Frederik Jensen, kaldet "Teglgaard" (f. 1882) var søn af Franciska og blev gift med Anna (f. 1880).

Glimt fra Teglgaardshusets haveside, 1972.

Huset, der er angivet på kortet fra 1818 på side 18, er her fotograferet kort efter 1902, da julestormen havde taget et stort stykke af forstranden.

Som det ses på dette foto fra 1972 - kort før huset blev nedrevet - så lå huset halvvejs ude på fortovet. Det var årsagen til, at ejendommen blev overtaget af kommunen, der dermed også levede op til Strandvejsrapporens intentioner om at opkøbe og frilægge den østre side af Strandvejen.

"Glimt" - Strandvejen 98 B

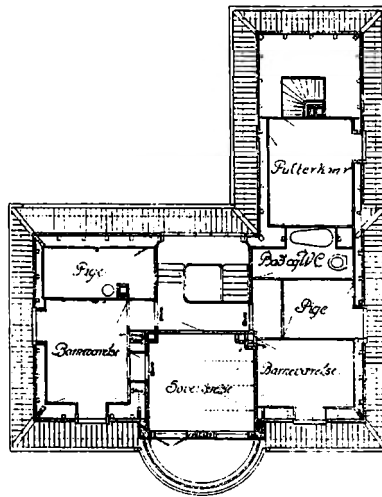
matr. nr. 4 a, 1 ao, 1 as, 1 at, 1 au, Kronborg Teglværk

SIDE MED NØRØST

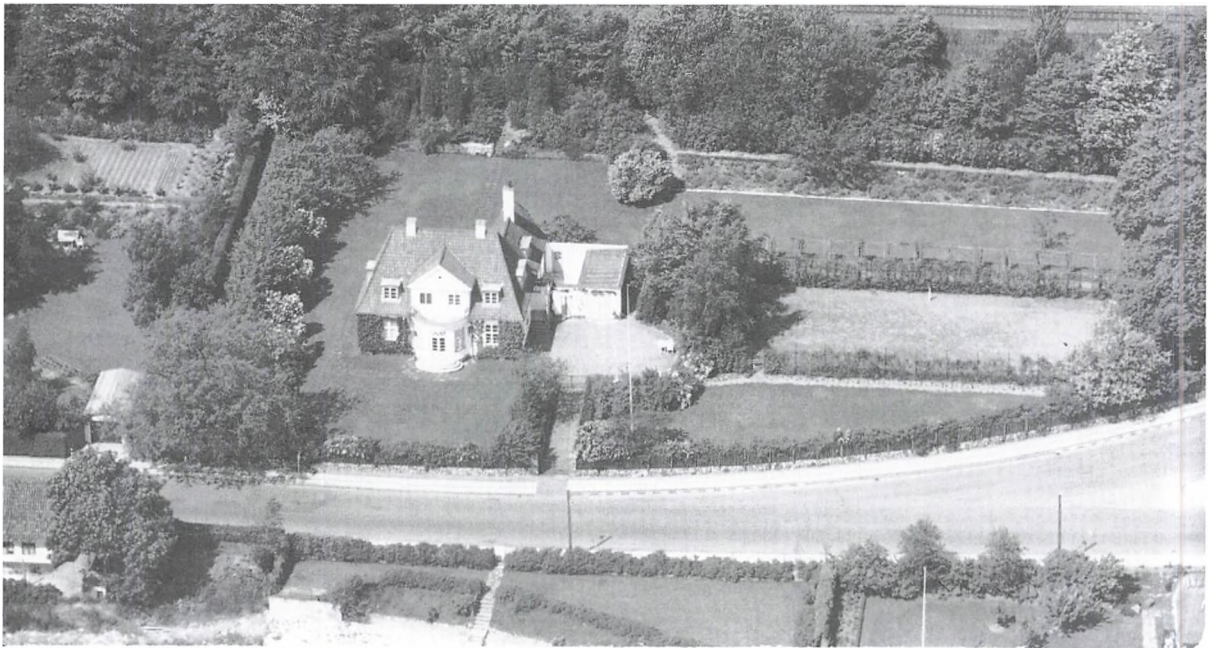

NY NØRØST

Vilhelm Bang engagerede i 1916 arkitekt Gerhard Rønne til at tegne sit nye hus ved Strandvejen - lige syd for Kronborg Teglgård. Han havde købt en række matrikler og lod i 1916 det nye hus opføre. Året efter opførtes desuden drivhus, hønsehus samt en børnestue. Oprindelig var postadressen for denne ejendom Helsingør, men i december 1999 ændredes denne til 3070 Snekkersten.

Vilhelm A. Bang (1870-1940) var oprindelig ansat i forskellige forsikringsselskaber, indtil han i 1899 etablerede sit eget "A/S

Dette luftfoto fra 1948 viser ejendommens store udstrækning - der dog allerede da var indskrænket noget som følge af Stubbedamsvejs anlæggelse i 1934. Grunden var det sidste store haveanlæg på den nordlige del af Strandvejen. (KB)

EJENDOMMENS EJERE:

1905-1916	proprietær Carl Johan Fahnøe
1916-1931	direktør Vilhelm A. Bang
1931-1953	grosserer, fabrikant Knud Abildgaard
1953-1992	fru Gertrud Abildgaard f. Kongsted
1992-2002	Jytte Abildgaard

matr nr. 1 ao (Strandvejen 98 B):

2005-2006	Strandvej 98 ApS
2006-	Heidrun Sørensen og Torkil Christensen

matr. nr. 1 as (Strandvejen 98 D + 98 E):

2006-2007	Ejendomsselskabet Abildgaard Park A/S
2007-	Anne og Christian Wæhrens

Facaden mod Strandvejen, fot. 2001.

Grundejer Finans Instituttet". Han var desuden i 1918 medstifter af bankierfirmaet "Bruhn og Baastrup A/S" i København. Vilhelm Bang giftede sig i 1903 med Signe Maria Espersson (f. 1875 i Kristiansstad).

I 1931 købte grosserer Knud Abildgaard-Elling ejendommen her på Strandvejen i Snekkersten. Løvens kemiske Fabrik var blevet grundlagt i 1908 af apoteker August Kongsted. Han drev Løve Apoteket, der lå på hjørnet af Amagertorv og Hyskenstræde. Han benyttede som varemærke for sine produkter den assyriske løve samt ordet Løve. Dette mærke blev registreret allerede i 1909. Virksomheden var præget af forskning omkring kønshormoner, og det førte frem til en række nye produkter, bl.a. den kendte "Albyl". Efter apoteker Kongsteds død i 1939 købte fabrikant Knud Abildgaard Løvens kemiske Fabrik, der dengang beskæftigede 200 ansatte. Knud Abildgaard var bankuddannet i Randers og var egentlig startet med en tekstilfabrikation. Men han blev gift ind i Løvens kemiske Fabrik, og da hans svigerfader døde i 1939, købte Abildgaard virksomheden af boet. Han videreudviklede sin svigerfars pionerindsats, så der - som det første sted udenfor Storbritannien og USA - i 1942 kunne startes en dansk penicillin produktion. I årene herefter fortsattes virksomhedens fremgang med mange nye produkter til både det danske og det internationale marked.

Da Gertrud og Knud Abildgaard døde i 1986, testamenterede de virksomheden til LEO-fonden. Men

inden da havde Knud Abildgaard allerede solgt huset på Strandvejen 98 B til sin hustru, Gertrud f. Kongsted. Efter ægteparrets død arvede datteren, Jytte Abildgaard ejendommen. Hun benyttede ejendommen som bolig frem til sin død i 2002. Jytte Abildgaard var i sine senere år bundet til sin kørestol og omkom som følge af en trafikulykke i Tyskland.

Efter Jytte Abildgaards død solgte boet selve beboelseshuset, medens der på den nordligste del af grunden blev opført to såkaldte "punkthuse" indrettet til ejerlejligheder. Byggeriet afstedkom en del debat i lokalområdet, idet al hidtidig planlægning og gamle servitutter umiddelbart forhindrede byggeri over 2 etager samt fordrede, at nyt byggeri skulle ske i såkaldt villastil. Det blev jo ikke tilfæl-

Knud Abildgaard-Elling (1901-86) var oprindelig bankuddannet, men via sin hustru, Gertrud Kongsted, endte det med, at han i 1939 overtog Løvens Kemiske Fabrik.

*Jytte Abildgaard (1927-2002) var ejer af villaen med den over 6000 kvm store grund indtil sin død.
(Fot: Helsingør Dagblad)*

det, så den lokalplan, der blev vedtaget for området, fjernede disse gamle bestemmelser - og godkendte bygherrens forslag til de nye huse, der stod færdige i 2007.

Det oprindelige hus blev i 2006 solgt til privat beboelse, medens lejlighederne blev sat til salg under navnet "Abildgaards Park" - et navn, som er opfundet af bygherre og sælger. De officielle adresser på bebyggelsen er således Strandvejen 98 D og 98 E.

*Som det fremgår af disse to billeder, er den gamle parklignende have til Abildgaards villa nu bebygget med to modernistiske "punkthuse" indrettet til ejerlejligheder. Ved byggeriets planlægning lagde man vægt på, at så meget som muligt af det oprindelige haveanlæg skulle bevares. Realiteten er imidlertid, at kun enkelte opstammede træer har overlevet.
(Fotos: Oktober 2008)*

Strandvejen 100 A

matr. nr. 1 ah, Kronborg Teglværk

EJENDOMMENS EJERE:

-1935	enkefru A. J. Poulsens dødsbo
1935-1962	vinhandler V. Bach Hansen
1962-1962	købmand Carl V. Troest
1962-2005	frk. Jytte Abildgaard
2005-2006	Ejendomsselskabet Abildgaard Park A/S
2006-2007	BONYT 7 ApS
2007-	Rene Lenhard Abraham og Susanne Haugen Christensen

Den ubebyggede grund, fotograferet februar 2009

Strandvejen 100 B

matr. nr. 1 iy, Kronborg Teglværk

EJENDOMMENS EJERE:

1991-2006	Joachim Hermannsen
2006-	Karin Jürgensen og Wilhelm Berner-Nielsen

over banearealet. Passagen over Nord- og Kystbanen bibeholdtes helt frem til midt i 1990'erne, og på fotoet til venstre ses trappen, der førte stien ned fra banedæmningen på dennes østside.

I 2005 udstykkedes imidlertid denne del af grunden, og der blev bygget et nyt hus på grunden.

Den store gamle ejendom vest for Kronborg Teglgaard var Meulenburg. Herfra havde man fra gammel tid haft en direkte adgang til stranden, og selvom Nordbanen i hhv. 1864 og i 1892 etableredes på store dæmninger blev denne adgang bibeholdt. Der blev simpelthen etableret private passager

Ejendommen fotograferet i oktober 2008.

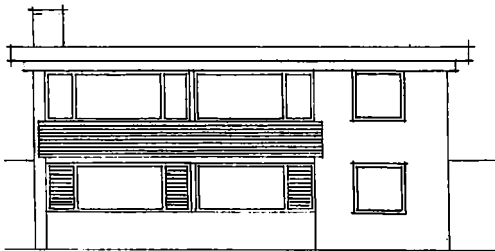
Strandvejen 100 C

matr. nr. 1 hl, Kronborg Teglværk

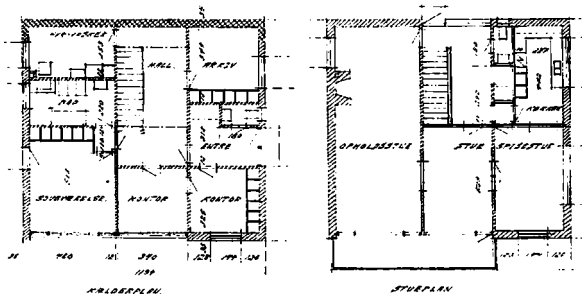
EJENDOMMENS EJERE:

1971-1972	herreekviperingshandler Røber Højdal
1972-1975	ingeniør Knud Fønnesbo
1975-1991	direktør Palle Moe
1991-	Joachim Hermansen

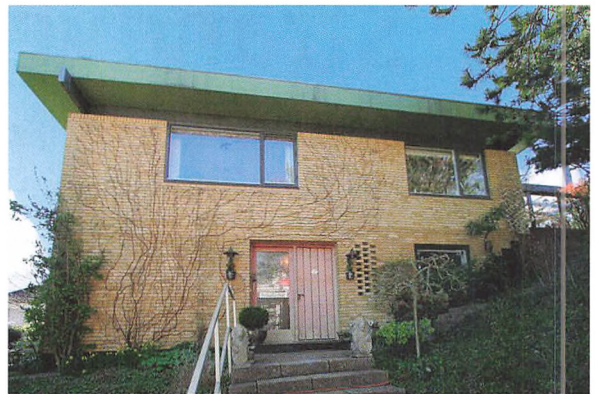
Det var ingeniør Knud Fønnesbo fra Lyngby, der i 1973 lod dette hus opføre på en 1448 kvm grund, der var udstykket fra matr. nr. 1 x (Strandvejen 100 D). Efter nedlæggelsen af Meulenborgs sti/trappe langs skellet til Strandvejen 100 A, blev denne jordstrimmel tillagt ejendommen. Efter årtusindeskiftet udstykkedes imidlertid den nordlige del af ejendommen til en selvstændig ejendom.

FACADE MOD SYDØST

Tegningerne til Knud Fønnesbos nye hus blev udført af arkitekt Palle Fønnesbo i Taastrup i 1972. Rumindretningen er stort set uændret frem til i dag, når bortses fra at der er etableret køkken-almur.

Øverste billede viser ejendommen set fra Strandvejen i 2008 - de to nederste er fotograferet i 2001.

"Peiahus"

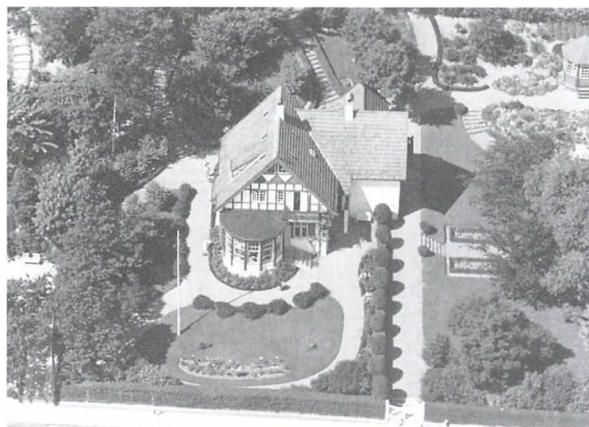
Strandvejen 100 D, matr. nr. 1 x, Kronborg Teglværk

EJENDOMMENS EJERE:

1902-1911	fru Anna J.C. Christensen, f. Møller
1911-	direktør Johannes Buntzen
-1934	adm.dir. Poul C. Poulsen
1934-1935	enkefru A. J. Poulsen
1935-1962	vinhandler V. Bach Hansen
1962-1971	købmand Carl V. Troest
1971-1972	herreekviperingshandler Røber Højdal
1972-1983	Robert Lund Nielsen (Robert Lund)
1983-1987	Jette og Peter Howitz
1987-2000	Niels Peter Kromann
2000-2004	Malene Birger Copenhagen ApS
2004-2006	Malene B. Johansen
2006-	Maibritt og Anders Beyer

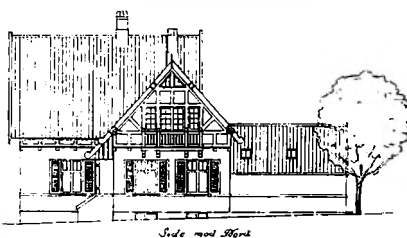
Peiahus fotograferet omkring 1920 - før ejendommen blev udvidet.

Luftfoto, der viser Peiahus i 1937. (KB)

Ejendommen er antagelig opført i 1902-03, efter at grunden var frasolgt Kronborg Teglgård. Blandt de følgende ejere var direktør Poul C. Poulsen, der i 1924 lod huset udvide. I perioden 1987-2000 havde Inger og Niels Peter Kromann deres hjem i Peiahus. I samme periode drev Kromann speciallægevirk-somhed i Snekkersten. I 2000 overtog modeskaber Malene Birger huset - hun driver dog forretning fra københavnske adresser.

Poul C. Poulsen (1866-1934) blev adm. direktør for Carlsberg Bryggerierne, da Carl Jacobsen døde i 1914. Han og hustruen anvendte kun "Peiahus" som sommerhus.

Tegning af huset - udført i 1924 af arkitekt Valdemar H. Hammer i forbindelse med en udvidelse af huset.

"Tredje Teglgårdshus"

Strandvejen 102, matr. nr. 1 p, Kronborg Teglværk

Huset blev antagelig opført i starten af 1800-tallet som bolig for to familier tilknyttet Kronborg Teglværk. Huset var det sydligste af tre huse, der alle tilhørte teglværket - og kaldtes derfor "Tredje Teglgårdshus". Først i 1902 frasolgtes ejendommen og blev en selvstændig matrikel. (Foto: Erling Pingel Schmidt, ca 1970)

Otto E. Lessow (1872-1935) var overretssagfører og havde siden 1902 haft praksis på Vester Voldgade i København. Han og hustruen, Olga f. Winding-Hansen, boede i København.

Efter at dir. Ole Petersen havde overtaget det gamle hus, fik han tilladelse til at nedrive det og i stedet opføre en stor villa længere tilbage på grunden. Byggeriet stod færdigt i 1973. (Foto: dec. 2000)

EJENDOMMENS EJERE:

-1902	Kronborg Teglgård
1902-1909	fhv. forvalter Axel Plenge
1909-	skibsreder Erik Banck
-1935	overretssagfører Otto E Lessow
1935-1957	grosserer Rudolph Schmidt
1957-1969	enkefru Ellen Margrethe Schmidt
1969-1971	cand.polit. Gerda Pingel Kampmann og dir. Erling Pingel Schmidt
1971-2003	dir. Ole Poul Petersen
2003-2004	Solbakken I/S
2004-	Henrik Jensen og Jannike Toftegaard

Rudolph Schmidt (1886-1955) tog oprindelig en uddannelse indenfor handel. I 1915 startede han sin egen virksomhed, som til at begynde med drev import af motorcykler og senere også af automobiler. I 1924 optog firmaet også radioartikler - og disse fortrængte efter få år de oprindelige artikler. I 1925 igangsatte Schmidt en fabrikation af radioapparatet "Unica". Firmaet byggede i 1937 egen radiofabrik og blev en af de mest betydelige indenfor branchen. I 1940 overtog Schmidt firmaet rør- og sanitetsfirmaet "Bang og Pingel" efter sin svigerfader. Firmaet, der i 1952 omdannedes til et A/S eksisterer endnu. Fra 2007 dog under navnet "Aurora Group Danmark A/S". Rudolf Schmidt var medlem af utallige bestyrelser bl.a. DFDS, DDL og Københavns Havn. Han var mangeårigt medlem af Grosserersocietetets komité og dets formand bl.a. under besættelsen. Han var desuden medlem af Sø- og Handelsretten og meget aktiv indenfor sportsorganisationer, især indenfor dansk rosport. Rudolph Schmidt var gift med Ellen Margrethe Pingel (1889-1967). De anvendte alene huset i Snekkersten som sommerhus. (Foto: KB)

Fiskestaderne

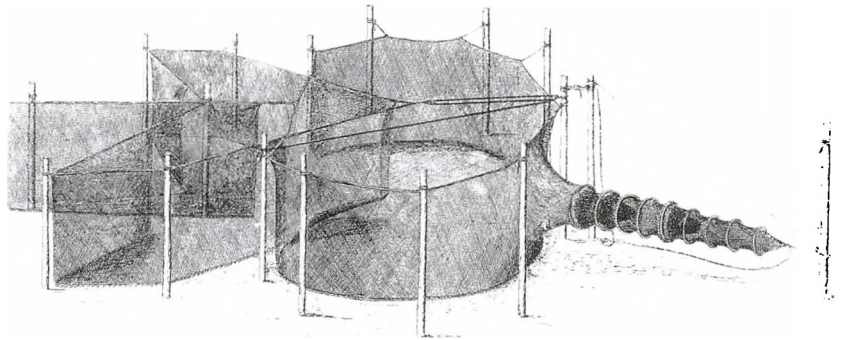
Ovre i Skaane ligger Glumsløv Kirke højt og frit og kan ses tydeligt fra hele den danske Øresundskyst. Det har sikkert været årsagen til, at amtsforvalter Fasting i 1840 valgte denne kirke som det fælles pejlepunkt, da han skulle kortlægge de 25 fiskestader langs kysten fra Helsingørs bygrænse og til Nivaa.

Fastings opmålinger af staderne langs land foregik med et langt tov med knuder på, som afstandsmærker. Til at trække det lange tov brugte han de lokale fiskerdrønge.

Retningen af hvert fiskestade mod Glumsløv Kirke, blev markeret på stranden med 2 sten, hvor der var indhugget "FS", og det enkelte stades nummer i rækken. Fiskestaderne, der var en række vandarealer ud fra kysten, blev brugt til de faste fiskeredskeer, bundgarnene. Formålet var at kunne fange den eftertragtede fisk, ålen.

Man kender ålefangst helt tilbage i middelalderen, hvor man fangede ålen i de såkaldte ålegårde, der bestod af et rishegn ud fra kysten og som stoppede ålen på sin vandring gennem Sundet. For enden af rishegnet sad rusen til opsamling af fangsten. Sådanne fiskestader var højt i kurs og ses af og til i gamle dokumenter handlet helt tilbage i 1500-tallet. Ofte mellem folk, der ikke direkte levede af fiskeri, men sikkert har fået et pænt overskud ved at have folk til det - eller ved at leje fiskeretten ud.

Men også andre stimefisk blev fanget af såkaldte stående redskaber, f.eks. sild, hornfisk og makrel. Omkring år 1900 blev sådanne redskaber overhalet af udviklingen. Der kom såkaldt vofiskeri, men ikke i Øresund, hvor man ikke ønskede at få ødelagt ynglen. Ålefangsten fortsattes således af bundgarnsselskaberne, der ejede hver deres stade. Det var ganske enestående, at man kunne eje et stykke vand.

Ålebundgarnet var en stor konstruktion - her i en udgave fra omkring 1918 fremstillet på Fiskenetfabrikken Danmark i Helsingør (FLE).

Langs Øresundskysten udvikledes nye og forbedrede åleruser. Ikke mindst p.g.a. Fiskenetfabrikken Danmark i Helsingør, hvis net anvendtes i stort mål af de lokale fiskere. Også muligheden for sejle med både, der kunne ramme pæle i havbunden blev forbedret på den tid, og det gamle system med at fastgøre bundgarnene ved hjælp af såkaldte "krabber", blev mindre anvendt. I stedet fastgjordes bundgarnene til de nedrammede pæle, som stod ude hele sommeren.

Bundgarnsfiskeriet i Snekkersten ophørte i 1969 - otte år efter at staderne var blevet eksproprieret af staten, dog således at de daværende ejere måtte fortsætte fiskeriet, så længe de ville.

De enkelte fiskestader var målt op og markeret med disse stadesten, der endnu kan findes flere steder langs Strandvejen. Denne sten står ved Strandvejen 144 i Snekkersten og står indmuret i skellet mod fortovet.

"Officershjemmet" "Villa Heise"

Strandvejen 104, matr. nr. 1 q, Kronborg Teglværk

Allerede i 1893 havde Vilhelmine (kaldet Ville) Heise skænket 200.000 kr til opførelsen af tre ejendomme i Snekkersten. I 1893 opførtes således et børnesanatorium på Stationsvejen og i 1898 en stiftelse for veltjente tyende (kaldet Damehjemmet) på Strandvejen 204.

I 1904 fortsatte byggerierne med et helt nyt og stort hus på Strandvejen 104. Huset var tænkt som fribolig for 6 enker med skolesøgende børn i disse familiers første vanskelige tid efter et dødsfald. Derudover disponerede Ville Heise selv over en tre-værelses lejlighed - fordelt over tre etager i midten af huset. Ville Heise fortsatte med at disponere over denne lejlighed frem til sin død i 1912.

En udokumenteret overlevering vil vide, at Ville Heise egentlig havde tænkt sig fattige musikere og komponister som beboere, men allerede i 1907 blev ejendommen ved gavebrev overdraget til Københavns Officersforening. Herefter blev huset brugt som officershjem for afskedigede hærofficerer og deres enker samt ugifte døtre af officerer.

Luffoto fra 1937 (KB)

EJENDOMMENS EJERE:

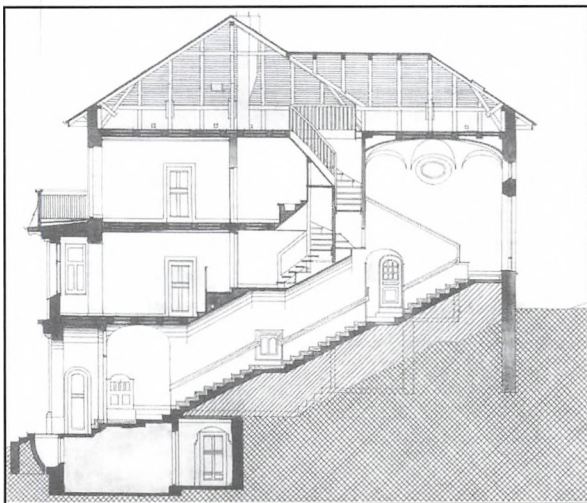
1902-1907	enkefru Vilhelmine Heise
1907-1952	Officershjemmet i Snekkersten
1952-	Danske Statsemedsmænds Samråds Enkebolig - senere kaldt Samrådets Boligfond

Da det i starten af 1950'erne kneb med at få økonomien til at løbe rundt overtog Enkeboligselskabet ejendommen. Selskabet egnede sig særdeles godt, da deres fundats svarede til officershjemmets fundats. Helt frem til 1987 var det således fortsat udelukkende officerere eller officersenker, som fik bolig her. Siden har "civile" beboere også fået adgang til de nuværende 6 moderniserede boliger i huset.

Husets indre er forsynet med en meget smuk trappeopgang, der går tværs gennem huset. Øverst oppe ses et krydshvælv dekoreret med et meget smukt kalkmaleri.

Foruden en stor forhave og en mindre baghave var der oprindeligt også en strandhave til ejendommen. Imidlertid har havet efterhånden ædt den oprindelige 10 meter brede strandhave, så der i dag kun er en mur mellem Strandvejen og havet.

I forbindelse med ejendommens 100 års jubilæum i 2004 besluttede ejeren af ejendommen i samarbejde med beboerne at navngive ejendommen "Villa Heise" - selvfølgelig til minde om den ædle giver.

På denne tegning fra 1904 - udført af professor, arkitekt Hans J. Holm - ses et snit igennem huset, hvoraf det fremgår, hvorledes huset har måttet tilpasses kystskrænten, således at der til østsiden er tre etager, medens der til vestsiden kun er to etager. Bemærk også den specielle udformning af trappen og det meget dominerende trappehus i ejendommens vestside.

Vilhelmine Heise (1838-1912) var datter af storkøbmand, konsul, gods-ejer og folketingsmand Alfred Hage og hustru Vilhelmine f. Faber. Vilhelmine (udelukkende kaldet Ville) - var en feteret og omsværmet ung dame. Hun blev gift med den unge komponist P. A. Heise, der efter-

følgende blev ansat som lærer ved Sorø Akademi. Efter kun 7 års ægteskab døde Heise imidlertid i 1879 af en hjertesygdom, og som en slags trøst kastede Ville sig over flere projekter. Først købte hun den forfaldne herregård Rydebæk i Skåne. Udover landbrugsdriften anvendte hun hovedbygningen til rekonvalescenthjem for børn og for ældre svagelige kvinder. Senere kastede hun sig over de tre filantropiske projekter i Snekkersten. Hun modtog i 1905 den kongelige fortjenstmedalje i guld, og efterlod sig iøvrigt ved sin død 500.000 kr.

Foto af den statelige ejendom fra december 2000.

"Gran"

Strandvejen 106, matr. nr. 45 a, Helsingør Overdrev

EJENDOMMENS EJERE:

1897-1899	Helsingør Købstad
1899-1907	skomagemester J. Rasmussen, journalist Georg Donatsky, teglværksejer I. Brammer og konditor Chr. Otto Larsen.
1907-1913	Rasmussen, Donatsky og Brammer
1913-	gartner A. Larsen
	grosserer Andersen
	fabrikant Aage Behrend
-1939	enkefru Gerda Mench
1939-1949	dir. Hermann Zobel
1949-1950	restauratør Ejnar Mejnholdt
1950-1957	hovedkasserer Ejnar V. Nielsen
1957-1977	enkefru Magny Nielsen
1977-1977	fuldm. Leif Kettner
1983-1990	Martha og Tage Geckler
1990-	Inger M. Schmidt-Madsen

Foto: 1937 (KB)

Ejendommen blev bygget i 1913-14 af gartner A. Larsen på en grund udstykket fra den tidligere "Strandkontrollørbolig". Matrikel nr. 45 a var oprindelig betegnelsen for Strandkontrollørboligen, men ved udstykningen af denne i 1897 fortsatte matr. nr. 45 a som betegnelse for denne nye ejendom, som helt frem til 1950'erne kun anvendtes som sommerbolig af de skiftende ejere.

Villaen fotograferet i maj 2001.

Omkring 1920 er dette billede af Villa Gran taget. Navnets oprindelse er uvis - det optræder bl.a. i folketællingslisterne for 1925.

Hermann Zobel var fra 1889 tilknyttet forsikringsselskabet "London", og blev i 1913 leder af den danske filial. I 1923 sammenlagdes dette med forsikringsselskabet Phoenix, og i 1940 ændredes navnet til "Codan". Hermann Zobel efterfulgtes i direktørstolen af sin søn af samme navn og senere af sønnesønnen Peter Zobel.

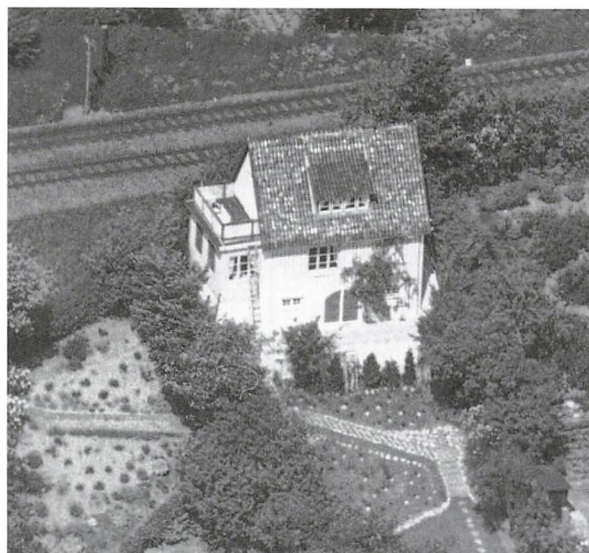

"Hytten"

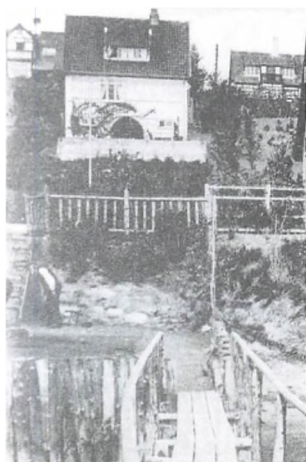
Strandvejen 108, matr. nr. 45 k, Helsingør Overdrev

EJENDOMMENS EJERE:

1912-	toldkass.N.C.M.Bollerup-Lindenberg
-1925-	kaptajn Wrisberg
-1939	sagfører Arnold Andersen
1939-1947	lods Hans Jørgensen Daugbjerg
1947-1977	afd.chef Erik Frische
1977-1978	Niels og Cornelia Amossen
1978-1982	Fritz og Marian Hansen
1982-1986	Kirsten Bech Kruse og Annelise Hovfing Laursen
1986-1989	Kirsten Bech Kruse
1989-1991	Søren Anker Nielsen og Pia Dancker Petersen
1991-1991	Daniel Delathe
1991-	Dorrit Helene Harling

Luftfoto fra 1948, der viser ejendommens placering øverst på kystskrænten - tæt på banelegemet. (KB)

Tilladelsen til at opføre et hus på ejendommen blev givet i marts 1912, hvorefter huset må antages at være opført kort efter. Ejendommens bygherre havde den 12. januar 1911 fået bestalling som toldkasserer i Helsingør.

En senere ejer, Arnold H. F. Andersen, var fra 1905 sagfører med praksis på Gl. Strand i København. Arnold

Andersen (f. 1879) havde flere tillidshverv især indenfor fiskerierhvervet, hvor han bl.a. fra 1926 var formand for Danmarks Fiskehandels- og Havfiskeriforening og Danmarks Detailfiskehandlere. Han var fra 1928-38 gift med Agnes Sophie Henke.

Ved ejendommen opførtes i 1954 en garage, og i 1997 foretog ejeren en udvidelse af underetagen.

Til venstre ses den flotte udsigt over Øresund fra ejendommens terrasse. På modsatte side af Strandvejen ligger ejendommens strandgrund - d.v.s. resterne af samme: Havet har bortskyllet det meste. Til højre ses ejendommens facade mod Strandvejen. (Fotos: juli 2001)

"Pamir" - "Fredbo"

Strandvejen 110 A, matr. nr. 45 I, Helsingør Overdrev

EJENDOMMENS EJERE:

1910-1918	lokomotivfører Adam Møller Olsen
1918-1947	maskinfabrikant Poul Eickhoff
1947-1957	grosserer Hans Lund
1957-1975	fru Lissi Klausfeldt
1975-1976	depotejer Svend Olsen
1976-1977	Lind-K Aps og Hucodan Huse A/S
1977-1998	Erik Schneeberg
1998-2005	Susanne G. V. Schou
2005-2006	Berit Ernst og Jannik Buchgaard
2006-	Alice og Mogens Piil-Henriksen

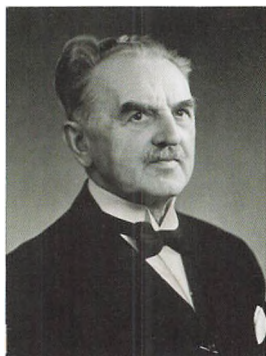

"Fredbo" fotograferet fra luften i 1948. (KB)

Ejeren af huset var i de første år lokomotivfører Olsen, men det ser ud til, at han lejede huset ud til generalsekretær i Det kgl. danske Geografiske Selskab, Ole Olufsen (1865-1929). Olufsen må have haft sin bopæl her i flere år, siden han ligefrem kunne navngive huset "Pamir" efter den centralasiatiske bjergkæde, som han i årene 1896-99 ledede to ekspeditioner til. Han var løjtnant, men blev senere

Professor Oluf Olsen

Fabrikant Poul Eickhoff

udnævnt til titulær professor. Disse ekspeditioner dannede senere grundlag for Haslund-Christensens ekspeditioner til nogle af de samme områder.

Den følgende ejer, maskinfabrikant Poul Eickhoff (1877-1960) syntes imidlertid ikke om husets navn og omdøbte det til "Fredbo". Eickhoff var oprindelig uddannet maskinarbejder i sin

faders virksomhed, der fremstillede bogtrykpresser. Efter yderligere uddannelse i bl.a. Tyskland og USA blev han medindehaver af firmaet i perioden 1913-46. Eickhoff havde adskillige tillidshverv indenfor den grafisk branche. Han var gift med Bertha f. Fischer (f. 1879).

I 1976 overtog et byggefirma ejendommen. De fik tilladelse til at nedrive huset, at opdele grunden i to og opføre to nye huse.

Det nuværende hus fra 1976, fotograferet i oktober 2008.

Strandvejen 110 B

matr. nr. 45 m, Helsingør Overdrev

EJENDOMMENS EJERE:

-1943	enkefru Ingrid Andersen
1943-1947	maskinfabrikant Poul Eickhoff
1947-1957	grosserer Hans Lund
1957-1975	fru Lissi Klausfeldt
1975-1976	depojejer Svend Olsen
1976-1977	Lind-K Aps + Hucodan Huse
1977-1977	Christian Tønder
1977-1995	N. E. Carlberg
1995-	enkefru Johanne Margrethe Carlberg

Huset blev bygget i 1977 af typehusfirmaet Conta i Allerød.

Ejendommen var fælles med Strandvejen 110 A indtil 1943 - men de fælles ejere fortsatte, på trods af udmatrikuleringen, indtil 1977, da der på hver grund opførtes to ensartede huse.

Strandvejen 110 C

matr. nr. 45 p, Helsingør Overdrev

EJENDOMMENS EJERE:

1997-1999	Peter Rentsch
1999-2001	Alexandre Machado og Birger Wulffeld
2001-2002	Birger Wulffeld
2002-	Team Work Finans ApS

Huset er siden udmatrikuleringen i 1997 udvidet med en tilbygning mod øst. (Foto: okt. 2008)

Ejendommen var oprindelig udhus til "Strandkontrollørboligen" - tegningerne fra 1925 viser dens oprindelige udformning og indretning.

"Strandkontrollørboligen" "Gl. Toldsted" - "Sundborg"

Strandvejen 112 A, matr. nr. 45 c, Helsingør Overdrev

EJENDOMMENS EJERE:

1791-1897	Helsingør Købstad
1897-1911	Toldvæsenet
1911-1939	grosserer Otto E. Andersen
1939-1943	enkefru Sigrid Børgesen
1943-1959	fru Grethe Wright
1959-1974	hoteldirektør Oscar Pedersen
1974-1977	sygeplejerske Karen Larsen
1977-	Peter Herbert Rentsch

I 1977 og 2004 opdelt i 4 ejerlejligheder.

ejerlejlighed 1:

1977- Peter Herbert Rentsch

ejerlejlighed 2:

2003- Dorte Buch

ejerlejlighed 3:

2004-2005 Sune G. Nielsen og Rikke Rentsch

2005- Marianne og Peter H. Rentsch

ejerlejlighed 4:

2004- Sussie Backer og Michael Saxkjær

Husets nuværende udseende er ikke ejendommens oprindelige. I realiteten ved vi ikke, hvorledes ejendommen nøjagtigt så ud, da den var ny.

Årsagen er, at den oprindelige ejendom er bygget i 1790'erne - og vi har altså her at gøre med en forholdsvis gammel bebyggelse. I mange år den eneste bebyggelse mellem netop Snekkersten fiskeleje og Kronborg Teglværk.

Byggeriet af den oprindelige ejendom var egentlig foranlediget af datidens protektionistiske politik, som Danmark førte i de år. For at beskytte landets egne produkter pålagdes mange udenlandske varer en værdiafgift på 20%.

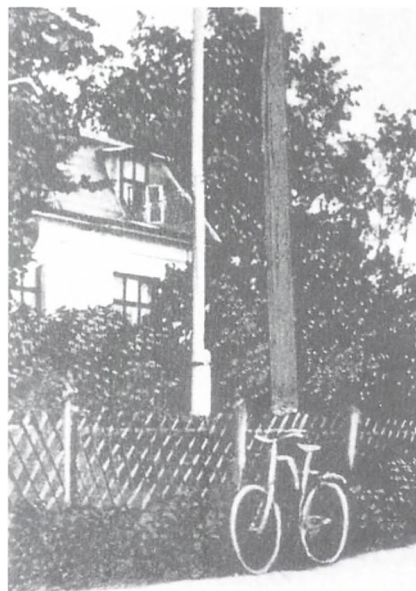
Under Struensee lettedes toldbestemmelserne på en række punkter - til gengæld fik handlen let-

tere vilkår. Imidlertid var dette ikke en udvikling, der ønskedes fortsat efter Struensees fald i januar 1772. Derfor besluttedes det at oprette et toldkontrollørkorps på Øresundskysten mellem Køge og Helsingør. Der blev oprettet 8 strandrider- og 2 strandkontrollørembeder.

De skrappe ind- og udførselskrav, der var på varer mellem Danmark og Sverige, medførte naturligvis, at der blev smuglet varer tværs over det forholdsvis smalle farvand.

Om det omfattende smugleri over Sundet i slutningen af 1700-tallet og begyndelsen af 1800-tallet skriver Laurits Pedersen bl.a.:

"Størsteparten af smugleriet foregik fra Helsingør til Skaanes kyst. Objekterne var engelsk klæde, franske silketøjer, guld- og sølvvarer, lærreder, kulørt eller hvidt tøj af alle slags samt ikke mindst brændevin, der indsmugledes til Skaane i

Dette udsnit af et postkort fra omkring 1910 giver et lille indtryk af, hvorledes huset tog sig ud, medens toldvæsenet ejede ejendommen - og inden de mange udvidelser ændrede husets udseende radikalt.

Det gamle Toldsted fotograferet i 1938 - medens der endnu var en pæn stor have samt en tennisbane til ejendommen (KB).

meget store mængder. Også vin af god kvalitet var en kendt smuglervare. Smuglerne opererede især i mørke aftener og nætter med hårdt vejr - så var det lettest at undgå toldpatruljerne. Smugleriet var sat i system og organiseret med hjælpere og hælere. Selve arbejdet udførtes af fiskere og kadreje, der i både med 8-12 mands besætninger kunne ro de lange, smalle smuglerbåde, der kaldtes "Sniver".

Indsmuglingen til Danmark foregik primært fra skibene på reden. Det var mest spirituosa og tobak og det var fortrinsvis kadrejerne, der med deres små både i nattens mulm og mørke kunne få lempet varerne ud af skibenes kanonporte eller lignende. Blev nogen grebet på fersk gerning, kom han ombord på vagtskibet og fik tamp - men et enkelt tab blev hurtigt opvejet af et par heldige ekspeditioner.

I kaperkrigsårene 1807-14 fik smugleriet et nyt perspektiv, idet det blev svært for myndighederne

at skelne mellem hvem der var smuglere, og hvem der var kaperere."

Imidlertid fungerede det korps, der var blevet oprettet ikke efter hensigten. Den primære årsag var, at embedsmændene var alt for dårligt lønnede, så de enten så igennem fingrene med smugleriet, tog imod bestikkelse eller direkte selv deltog i det.

I 1783 blev det derfor besluttet at ændre ordningen, således at denne uorden kunne bringes til ophør. I stedet for 10 ansatte til en lav løn, nøjedes man med 4 ansatte til en væsentlig højere løn. Ordningen kom således til at bestå af en toldinspektør, der aflønnedes med 500 rdl om året og af tre toldbetjente eller strandkontrollører, der hver fik 200 rdl. om året.

I 1791 skulle ordningen så føres ud i livet her på den nordlige del af Øresundskysten. Den ansatte strandkontrollør ved navn Høyer skulle have en bo-

lig og en udkigspost på den del af strækningen, der lå nærmest Helsingør.

Magistraten i Helsingør havde derfor - omend modvilligt - stillet et areal til rådighed for Toldvæsenet. Men dette areal kom til at ligge så langt væk fra bykernen som muligt. Om det skyldtes uvilje mod Toldvæsenets indsats mod smugleriet - som mange helsingoranere direkte eller indirekte nød godt af - vides dog ikke.

Helt i den alleryderste udkant af Helsingør Købstads overdrev blev arealet stillet til rådighed. Stedet var mellem Snekkersten fiskerleje og Kronborg Teglværk, der skiltes af en smal bræmme af jord, som tilhørte købstaden.

Arealet var 63 alen langt og 48 alen bredt, og i årlig afgift til Helsingør måtte Toldvæsenet betale 1 rigsdaler og 58 skilling. Pladsen skulle indhegnes og atter tilbageleveres Helsingør By, såfremt toldopsynsstedet blev opgivet.

På arealet blev der bygget to bygninger, der begge lå parallelt ved stranden. Det østligste hus var bolig og udkigspost for strandkontrolløren. Det bageste har sandsynligvis været udhus og stald m.v.

Lokalt blev ejendommen også kendt som "Toldstedet" - en betegnelse, der endnu kendes af ældre

Facadetegning af husets sydside i forbindelse med en ombygning i 1925 - ved arkitekt Rolf Schroeder, København.

Det er Oscar Pedersens anden hustru, Lys Assia, som her ses i haven til den tidligere Strandkontrollørbolig. Hun flyttede sammen med Oscar Pedersen i 1963, efter at hans første hustru, Tove f. Tønnesen var død. (Foto: Willy Henriksen, 1967)

lokale beboere. Igennem de mange år, ejendommen fungerede som toldsted, boede her mange forskellige opsynsmænd og toldere i huset. Den mest kendte - og en af de længst siddende i embedet, var William Diderich Klein (f. 1817), der ved sit giftermål i 1847 allerede var udnævnt til Strandtoldkontrollør i Snekkersten. Han blev i øvrigt gift med Emma Wismer (f. 1814) fra Helsingør - en søster til den kendte helsingoranske fotograf Christian Wismer.

William Klein beholdt sit embede helt frem til omkring 1890, hvor han afløstes af nye toldembedsmænd.

Fra oprettelsen af toldembedsboligen i 1791 og frem til 1897 betragtedes Helsingør Kommune således som ejer af matr. nr. 45 a, som parcellen dengang hed. Brugerens, toldvæsenets, blev først ejer af stedet i 1897 - men først efter at der var udstedt en ejendomsdom. Der var m.a.o. tvivl om, hvem der egentlig ejede grund og hus.

I årene efter 1897 blev grunden delvis udparcelleret, og i 1911 solgte Toldvæsenet endelig ejen-

Oscar Pedersen flankeret af sin samlever gennem mange år, Lys Assia, og af sin yngste datter af første ægteskab, Dorte. Familien ses i haven med Gl. Toldsted i baggrunden. (Foto: Susanne Müller, 1969)

dommen, efter at den sidste tolder havde forladt stedet.

Den nye ejer, grosserer Otto E. Andersen, lod efter nogle år huset helt ombygge ved arkitekt Rolf Schroeder, København. Det oprindelige hus blev moderniseret, og der blev opført et slags mansardtag på bygningen. Yderligere til- og ombygninger i hhv. 1918 og 1925 gav huset omtrent det udseende, som luftbilledet fra 1938 viser.

Otto E. Andersen, der i starten kun benyttede det gamle toldsted som sommerbolig, ejede indtil sin død i 1939 også Paulinlyst i Snekkersten.

I 1959 købte den kendte hotelkonge Oscar Pedersen ejendommen. Og her boede familien så de næste 15 år. Huset blev i denne periode udvidet to gange, hhv. i 1960 og i 1964.

Oscar Pedersen var født i Aalborg i 1921 og blev oprindelig tjeneruddannet. Senere blev han inspektør på Restaurant Carlton i København, inden han i 1943 overtog Snekkersten Kro. Efter kroens brand og genopbygningen af Hotel Kystens Perle overtog Oscar Pedersen også en række andre hoteller og restauranter i både København- og Helsingør-området. Lokalt drev Oscar Pedersen således både Hotel Marienlyst, Hotel Hamlet og Skotterup Kro. Oscar Pedersen var desuden generalkonsul i Danmark for Paraguay.

Oscar Pedersen var første gang gift med Tove f. Tønnesen. Efter hendes død, blev han gift med den schweizisk fødte sangerinde Lys Assia.

I 1974 solgte familien Pedersen/Assia Strandkontrollørboligen, og den nye ejer, sygeplejerske Karen Andersen indrettede ejendommen til plejehjem - og hun kaldte i den periode stedet for "Sundborg". Hun havde tidligere drevet et plejehjem med et tilsvarende navn, der lå, hvor Helsingør Rensningsanlæg nu ligger.

Senere ejere har ladet ejendommen yderligere udstykke. I 1990 blev en stor del af den sydfor beliggende have udstykket til den nuværende ejendom Strandvejen 112 B. Og i 1997 udstykkedes det oprindelige vaske- og udhus til en selvstændig bolig med adressen Strandvejen 110 C (- se side 33).

Det tidligere toldsted er nu opdelt i flere lejligheder. Foto af husets sydside, 2001.

Strandvejen 112 B

matr. nr. 45 o, Helsingør Overdrev

EJENDOMMENS EJERE:

1996-1997	Maj Britt Elisabeth Dalby
1997-2005	Maj Britt E. Dalby og Jan Karlsson
2005-2008	Pagt Holding ApS
2008-	Bo Tjellesen

Ejendommen i efteråret 2008.

Grunden er udstykket i 1997 fra naboejendommen mod nord, Strandvejen 112 A. På huset opførtes samme år et svensk-tegnet "Willa Nordic"-hus - med assistance af arkitekterne "Tegnestuen" i Hornbæk. Billedet til højre er fotograferet i efteråret 2008.

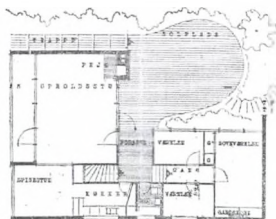
Strandvejen 112 C

matr. nr. 23 e, Snekkersten

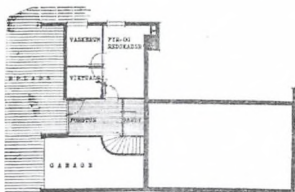
EJENDOMMENS EJERE:

1955-1973	maskinmester Kaj Helle
1973-	afd.arkitekt E. Frits Hansen

Til højre ses huset, da det var nyopført omkring 1960. Nederst foto fra sommeren 2001.

PLAN AF ØVERSTE ETAGE

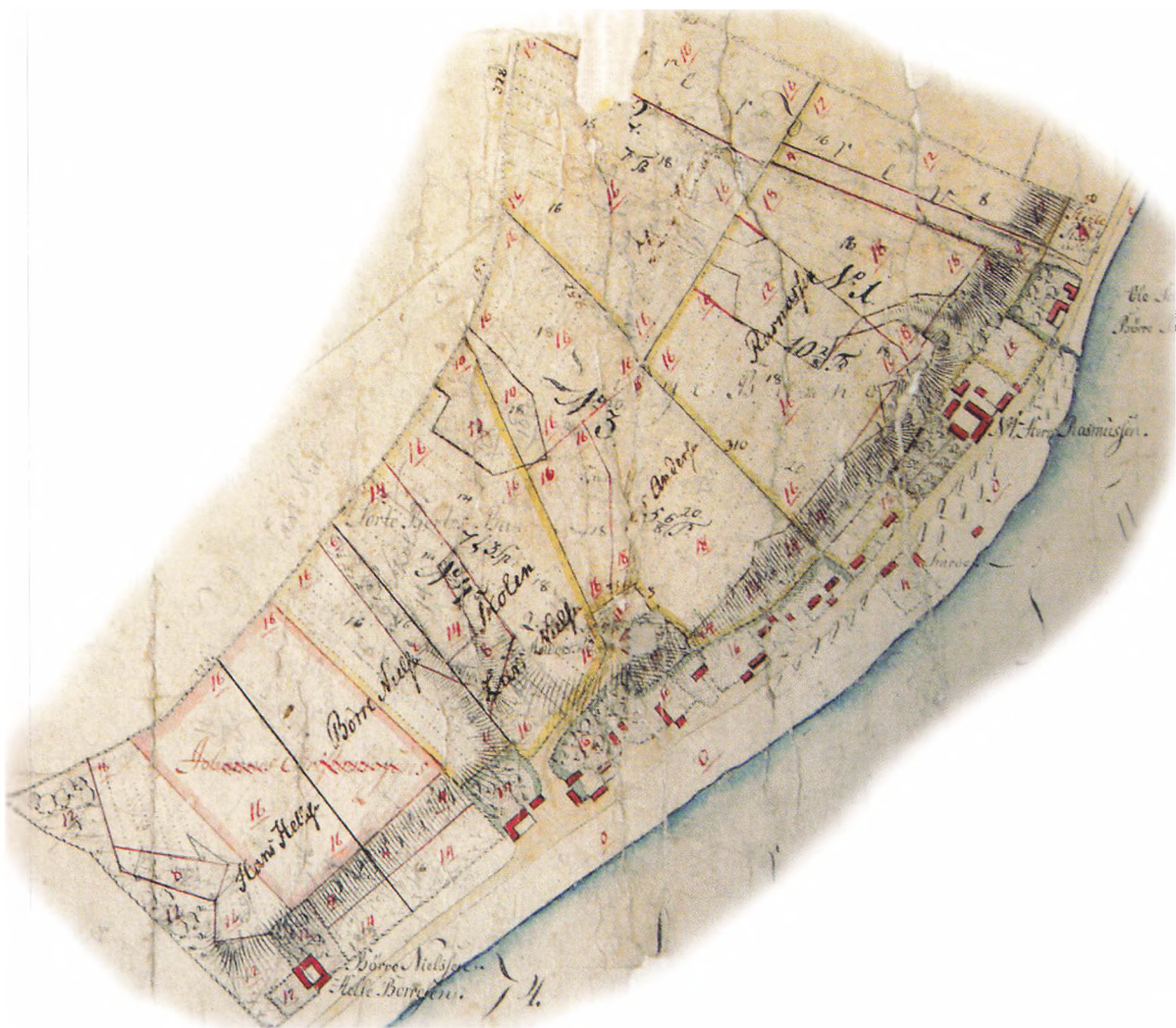

PLAN AF NEDRESTE ETAGE

Grunden blev udstykket i 1955 fra matr. nr. 23 b (Strandvejen 114 A). Huset blev dog først opført i 1957-59, og arkitekten var A. Brøchner-Nielsen. Den samlede anskaffelsessum for grund og hus beløb sig til 105.000 kr. Til venstre ses tegninger af husets grundplan.

Det ældste kort fra 1793

Dette kort er det ældste kendte kort, der detaljeret viser Snekkersten og dens huse. Det er tegnet i 1793 antagelig i forbindelse med en udskiftningsforretning, som dog ikke kendes. Kortet er et såkaldt ø-kort, der kun viser Snekkerstens daværende ejerlav. Som man ser slutter Snekkerstens egentlige område allerede syd for den senere matrikel nr. 6 (Strandvejen 198 A). Grænsen er det lille vandløb, der engang løb i bunden af den kløft, hvori "Benbrækkerstræde" i dag løber. Arealet syd herfor - fra Fiskerboden (Paulinelyst) og ned til Skotterup - hørte til Krogerup Gods og er derfor ikke omfattet af udskiftningsforretningen. Bemærk i øvrigt, at det med lyserød farve markerede område har et udstreget navn: Johannes Christophersen. Det var fæsteren/ejeren af Borupgaard i perioden fra ca 1790-1812. Arealet må med andre ord have tilhørt Borupgaard i 1793, men er siden delt mellem Hans Helsen og Børge Nielsen, hvis navne er anført med sort farve.

"Villa Snekkersten"

Strandvejen 114 A, matr. nr. 23 b, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1897	Ole Andersen
1897-1910	C. E. A. Carstensen
1910-1916	enkefru Antonie C. Carstensen, f. Møller
1916-1927	hotelforpagter H. L. H. Gyldenhøj
1927-1937	bagermester Johannes C. Poggenborg
1937-1953	frk. Carla Poggenborg
1953-1955	fru Birgit Vedder Christensen
1955-1961	grosserer Lauritz Hansen
1961-1994	overkirurg Oluf Poulsen
1994-1994	Kristen Aagesen, Henrik Poulsen, Inger Juelner og Knud Poulsen
1994-	John Heegaard

Grunden blev udstykket i 1897 af ejeren af "Skellebækhus". Den nye ejer, C. E. H. Carstensen, lod opføre villaen, som hans enke senere overtog. Bagermester Poggenborgs datter, der overtog huset i 1937, lod samme år foretage en del ombygningsarbejder - under ledelse af arkitekt Volmar Drosted. Efter overlæge Poulsens ejerperiode, blev stedet indrettet for "Fonden Bostedet Espergærde", der var et behandlingssted for unge med psykiske problemer. I 2006 flyttede denne institution til "Skotteruphus", hvorefter villaen er indrettet til beboelse og "Bed and Brunch".

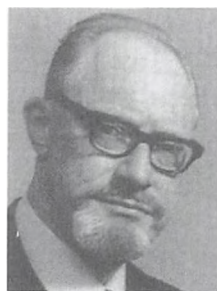

"Villa Snekkersten" fotograferet fra stranden i starten af 1900-tallet.

Johannes Carl Poggenborg (1889-1956) var søn af bagermester i Helsingør, Carl Poggenborg.

Johannes Poggenborg etablerede sig om bagermester først i København senere i Espergærde. Han var gift med Johanne Dagmar Poggenborg (1889-1961). Familien ejede villaen i perioden 1927-53.

Oluf Poulsen (1915-1992) fik sin medicinske eksamen i 1940. Han virkede hele sit liv på københavnske og sjællandske sygehuse, og blev senest overlæge ved Helsingør Sygehus. I 1940 blev Oluf Poulsen gift med sygeplejerske Ellen Ravnsmed (f. 1915)

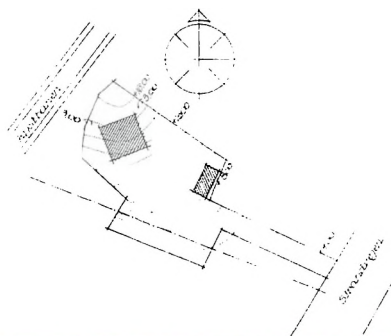
Ejendommen fotograferet fra Strandvejsiden i oktober 2008.

Strandvejen 114 B

matr. nr. 23 d, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

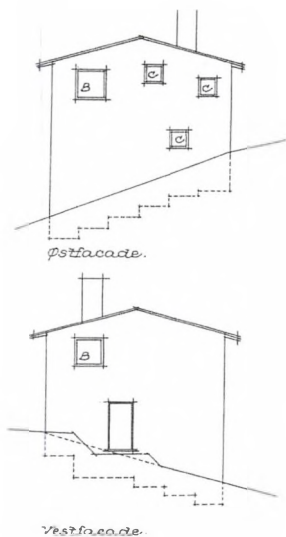
1955-1967	Axel B. Hjelmvig
1967-1967	enkefru Karen E. Hjelmvig
1967-1969	fru Else Stamm
1969-1976	cand.jur. Johannes Koch Halsteen
1976-1980	læge Per Klemp
1980-1981	Ulf H. Nielsen og Ulrike von Rosen
1981-1982	Ulrike von Rosen
1982-1984	Lene Løvendahl
1984-1987	Flemming Løvengreen og Torben Ristock Jensen
1987-1994	Dorrit Delattre
1994-1994	Rosemarie Dethloff
1994-2003	Alice og Arne Nielsen
2003-2005	Charlotte Hoff-Clausen og Carsten Fischer
2005-	Trine Ørholm Lager og Peter Habel

Den noget specielle koteletgrunde er en udstykning fra "Villa Snekkersten".

Både billedet til venstre og nedenfor viser ejendommen i sommeren 2001, da designer Arne Nielsen var ejer af huset. Han havde udsmykket haven med adskillige kunstværker, hvilket satte et tydeligt præg på ejendommen som helhed.

Grunden blev udstykket fra matr. nr. 23 b i 1955. Ejeren af grunden, værkerfører Axel Hjelmvig havde da allerede ladet de to arkitekter Hans Frederiksen og Niels J. Holm udarbejde tegningerne til et hus, der skulle placeres på den stærkt skrånende grund mellem Strandvejen og Kystbanen. Af de senere ejer kan nævnes Johannes og Inger Marie Halsteen, der begge var jurister - førstnævnte ansat i Frederiksborg Amtskommune, sidstnævnte i Boligministeriet. Læge Per Klemp blev cand.med. i 1976, speciallæge i 1987 og senere praktiserende speciallæge i Ballerup.

Tegningerne af huset fra 1954 viser, hvorledes arkitekterne løste opgaven med den stærkt skrånede byggegrund.

"Skellebækhus"

Strandvejen 116 A-B, matr. nr. 23 a, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1714	Peder Bendsen
1714-1758	Michel Gundersen
1758-	Anders Michelsen (søn)
-1810	Anne Helene Olsdatter (enke)
1810-1846	Ole Andersen (søn)
1846-1860	Anders Olsen (søn)

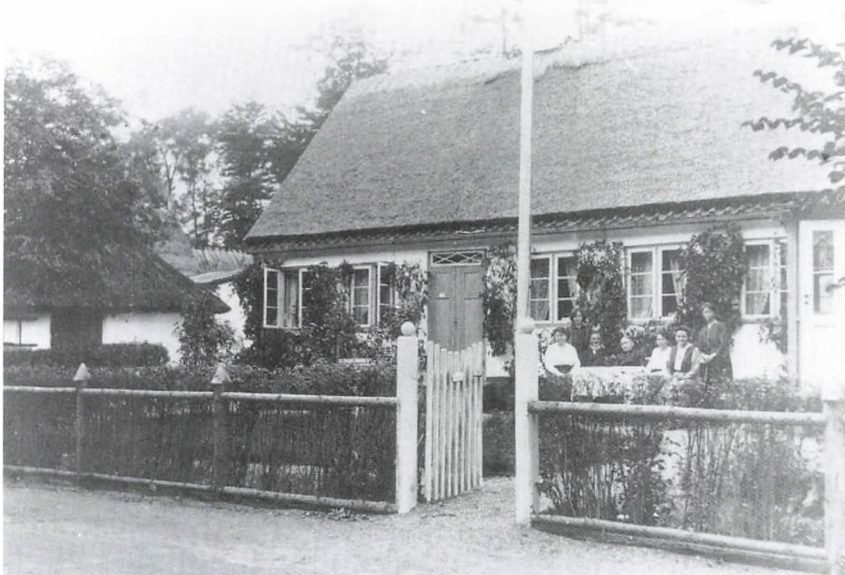
EJENDOMMENS EJERE:

-1860	Statskassen
1860-1891	Anders Olsen
1891-1938	Ole Andersen (søn)
1938-1953	Anna Margr. Antvorskov f. Andersen (datter)
1953-	billedskærtmester Poul Antvorskov (søn)

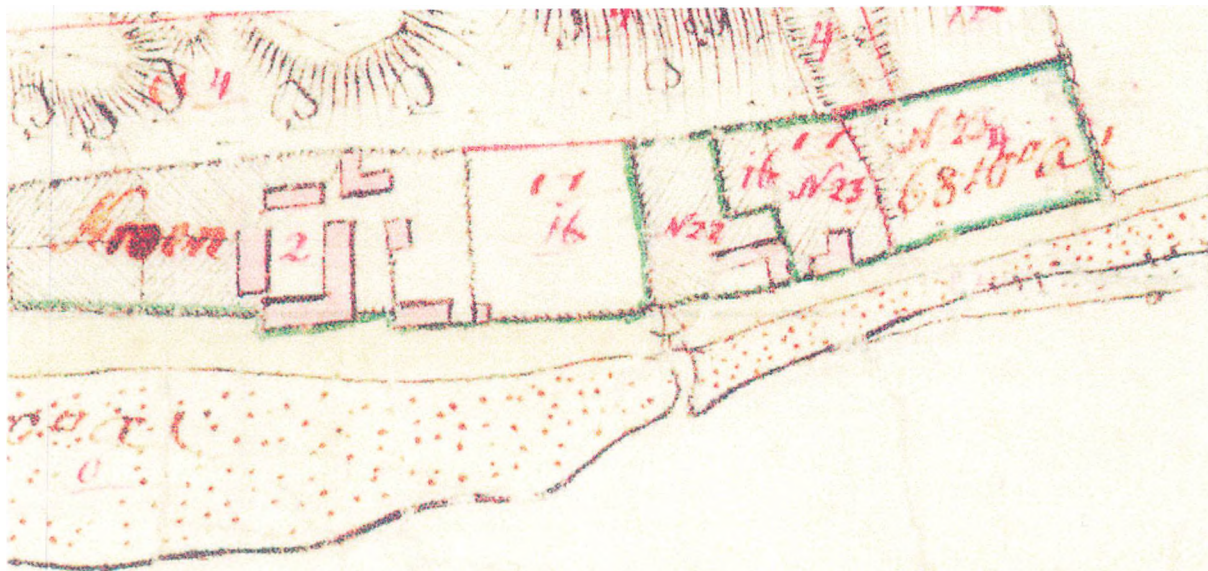
Bendsen huset. Både Peder Bendsen, hans hustru og børn døde imidlertid - formodentlig af pesten og i 1714 kunne Michel Gundersen (1688-ca 1758) så overtage fæstet af huset og det halve fiskestade, som lå udfor huset. Fiskestadet var "Skjellebæksstade", som endnu i starten af 1900-tallet for en fjerdedels vedkommende hørte til huset. Michels fader var Gunder Michelsen (f. 1650) og moderen hed Birte Olsdatter (1660-1719). Michel Gundersen selv blev gift med Karen Svendsdatter (1680-1719). Foruden at være fisker var han også kromand.

Der eksisterer en overlevering, der fortæller at kroen blev oprettet i midten af 1600-tallet. Historien er følgende: En ung mand fra Snekkersten gjorde tjeneste på linjeskibet "Trefoldigheden" i søslaget på Kolberger Heide i 1644, hvor Christian IV blev slået omkuld på dækket, I stedet for at sætte flaget på halv, som drengen fik ordre til, kravlede han op i riggen og slog en knude på flaglinen, så flaget ikke kunne hives ned, da han mente, at det ville svække kampmoralen, hvis de andre skibe så, at kongen var død. Da Kongen kom til sig selv igen og erfarede

På stedet lå Snekkerstens oprindelige kro - og nu med samme familie som ejere i 7 generationer og i næsten 300 år. Under pesten i 1711 fæstede Peder

T.v. ses "Skellebækhus" med dens beboere i 1890'erne. Fra venstre ses Andrea, Nina, Ole Andersen og hans hustru Marie samt Henriette, Margrethe og Lisette. Parret havde 5 døtre og en søn.

Kortet viser den nordligste del af Snekkerstens ejerlav i 1810 - nord er i øverste højre hjørne. Matrikel nr 23 er Skellebækhus. Husets tilhørende jorder var hele den del, som lå nordøst for huset. Siden hen er arealet udstykket til mange mindre ejendomme.

hændelsen, belønnede han den friske handling med en tilladelse til udkænkning i Snekkersten. Historien kan dog ikke verificeres, men såfremt den er sand, kan kroen måske dateres til engang i 1640'erne.

Ifølge en anden familietradition tabtes retten til krodrift imidlertid, fordi en snu hjælper/tjener selv overtog rettighederne, da han selv var sendt i byen for at forny bevillingen. Om historien nu er sand eller ej, så er det et faktum, at kroen i 1770'erne da havde skiftet placering og nu havde til huse i en bygning, der ligger lidt sydligere end Skellebækhus.

På de ældste kort over området ses huset som en vinkelbygning, men om den nuværende bygning kan dateres til 1812. som BBR-registeret hævder, kan dog ikke dokumenteres - de kan meget vel være betydelig ældre.

Michel Gundersen blev stamfader til mange hundrede snekkerstenere gennem de følgende århundreder - bl.a. familierne Johannessen og Børgesen. Hans ældste søn, Anders Michelsen (f. 1715) fæstede efterfølgende huset. Hans hustru Anne Oldsdatter (1739-1813), der var noget yngre end ham, overtog fæstet og beholdt det helt frem til 1810.

"Skellebækhus" var fæstehus frem til 1860, da den daværende fæster Anders Olsen "Skelbæk" blev husejer.

Navnet på huset har været skrevet og udtalt lidt forskelligt gennem tiden, bl.a. Skjellebækhus, Skælbækhus. Men fælles for dem alle er, at navnet er opstået, fordi skellet mellem Snekkersten og Helsingørs Overdrev - i al fald siden 1778 - blev fastsat til at gå ved Skellebækken, som oprindelig løb igennem ejendommens have. Strandvejen var i 1700-tallet ført over bækken via en bro, kaldet Skellebæksbro.

Tidsbillede fra århundredeskiftet

Frede Antvorskov, søn af Anna Margrethe Antvorskov f. Andersen har skrevet følgende beretning om familien og kaldt den "Kadrejaens datter".

Strandvejen bugtede sig smukt sydpå, hist og her var den på et længere stykke kantet af gamle piletræer ud mod Øresund, og netop et sådan sted, hvor den samtidig slog et slag, lå et kønt og velholdt hus med en lille forhøvet ud mod vejen. Huset var malerisk med stråtag, hvidkalket skorsten og små vinduer, på modsatte side af den brede indkørsel, lå en stor længe med gavlen næsten helt ude på vejen "Tovværkshuset" - det var ligeså stråtagt og velholdt og virkede som lager for den skibsproviantering Ole Skotte drev som kadrejer i den sidste periode af sejskibstiden. Ole var fisker og overtog ejendommen efter sine forældre (Anders Olsen og Ane Kirstine Olsen f. Hendrichsen). Hans eksistens var havet, der meget ofte var en urolig genbo, en direkte kontrast til hans fredfyldte hjem. Bundgarnsfiskeriet ved Kronborg Slot var et godt foretagende, som Ole havde part i, men det gav også et par strenge måneder om efteråret med vådt og tungt arbejde, når ålestaderne skulle røgtes. Mere end en times rotur derop var ofte meget krævende, selvom Oles to karle var hårdføre mandfolk. Årstallet er 1891 og Ole i sin bedste alder - 40 år. Som kadrejer handlede han med alt, hvad der var brug for på et sejskib. Hans største handler var på tovværkets område, hvad der ofte - under stormvejr - var akut mangel på. Han assisterede alle sine europæiske skippere med mangfoldige opgaver og var kendt som en retskaffen mand, én de fuldt ud kunne stole på. Hans smukke jolle var kendt på sit røde topsejl. Mange kadrejer ture var våde og farefulde i stormvejr. Men Ole frygtede ikke vejret, han havde ikke aftjent sin værnepligt ved marinen for ingenting. Sammen med sine soldaterkammerater var han både fysisk og psykisk blevet trænet til et barskt mandfolk som følge af krævende og

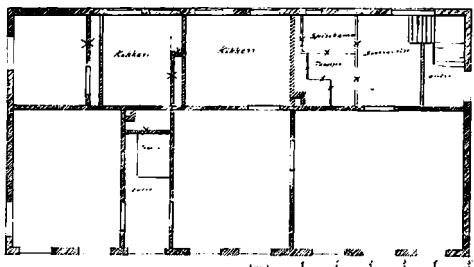

Louise og Ole Andersen, fot. omkring 1920.

helt utrolige oplevelser, da han som marinesoldat blev udkommanderet til oprydning i Køge Bugt efter den frygtelige storm i 1872, hvor et antal af skibe blev slået til vrage, og mange store skibsladninger træktes i land - foruden de mange druknede søfolk, der led druknedøden. Disse indtryk og oplevelser glemte Ole aldrig, når han på sin udsatte plads i den åbne båd fik en forkert søind og måtte øse for livet. Hans hjem var hans havn, her herskede hans kone, Marie med orden og omsorg, men også med kærlighed og varme, som en direkte modvægt til Oles strenge dage på søen. Deres seks børn var opdraget med respekt for far og mor - de var vænnet til at give en hånd med, når der var brug for det - og det var der tit. Marie og Ole var gudhengivne, der var så meget i deres hverdag, som styrkede deres tro. De fulgte buddene fra dåbshandlerne om at belære deres små i den kristne tro - og det var dem derfor altid ganske naturligt at bede fadervor sammen med mor, hvis far blev for længe væk i stygt vejr. I dette særprægede miljø, voksede kadrejerens datter, Anna, op. Ole havde to voksne karle som medhjælpere ved fiskeriet, men også ved kadrejeriet kunne der tit være behov for ekstra mandskab, hvis flere stolte skuder kom ind i Sundet på samme tid. De to karle fik - som en del af deres løn - kost og logi hos Marie og Ole, så det gav Marie noget at se til.

"Skellebækhus" sidebygning - kaldet "Tovværkshuset" - fotograferet omkring 1930. Navnet skyldtes, at huset i sin tid blev anvendt til at opbevare tovværk, som blev anvendt i forbindelse med kadrejeriet. Ofte blev huset også anvendt til sejl og garn samt til opbevaring af f.eks. kartofler. Halvdelen af "Tovværkshuset" måtte lade livet i 1933, forud for Strandvejens udvidelse - og resten brændte i 1937 samtidig med nabohuset mod syd, "Sah-rasminde".

Plan over husets indretning. Huset var indrettet med 2 køkkener, fordi den mindre del mod syd var indrettet til af-tægtsbolig. Medens Ole Skotte boede her, var stuen indrettet med en lænestol, en chaiselong og et bord med stole.

Gaver til alle formål
udført i mange forskellige størrelser
POUL ANTORSKOV
Telef. Snæk 136 Strandvejen 116

Thorvald Antvorskov (1885-1947) var født i Slagelse og oprindelig udlært tømrer - senere ansat ved Statsbanerne. Her fotograferet omkring 1918 med hustruen Anna Margrethe f. Andersen (1877-1952) og deres tre børn. F.v. ses Frede (f. 1916), Louise (f. 1915) og Poul (f. 1913).

Poul Antvorskov (f. 1913) blev uddannet som træskærer i Helsingør og nedsatte sig i slutningen af 1930'erne som træskæremester her på Strandvejen 116, hvor han indrettede et udhus til værksted. T.v. ses udhængsskabet der reklamerede for virksomheden ud imod Strandvejen.

Skellebækhus fotograferet i 2001.

"Lille Skellebæk"

Strandvejen 116 C, matr. nr. 23 c, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1938-1968	Nina Lademann, f. Andersen
1968-1983	forretningsbestyrer Søren Nielsen
1983-1985	Inge Mortensen
1985-1988	Solveig Hede og Frank U. Hansen
1988-1988	Eva Marie Madsen
1988-1990	Peter Lolk Lund
1990-1992	Susie L. Kristensen og Erling M. Johansen
1992-1997	Helle Rasmussen og Jens Peter Jensen
1997-	Allan Mortensen

Ejendommen under bygning, 1938.

Det var en svigerinde til Thorvald Antvorskov, der i 1938 overtog den udstykkede grund fra "Skellebækhus". Det hus, der allerede lå på grunden blev herefter udbygget til en egentlig bungalow. I 1974 blev huset forsynet med høj rejsning og fik derved et helt andet udseende.

Luftfoto af "Lille Skellebæk", 1948.

Huset før ombygningen i 1938.

Nina Lademann lod den lokale tømrermester Johan Andersen tegne og udføre det nye hus på grunden.

Og sådan kom huset til at se ud - foto 2001.

"Sahrasminde" - "Anje"

Strandvejen 118, matr. nr. 22 a, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1758 Jens Michelsen
1758-1809 Børge Børgesen - senest hans enke
1809-1838 Jens Mortensen Møller
1838-1842 Niels Rasmussen

EJENDOMMENS FÆSTERE:

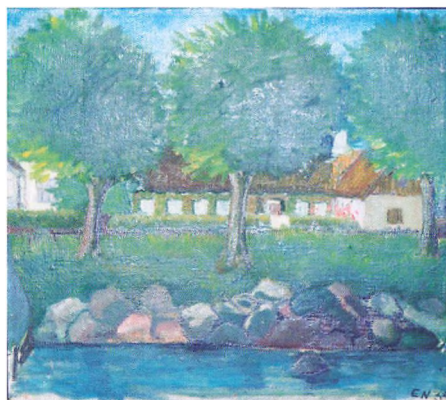
-1842 Statskassen
1842-1846 Sahra Wilhelmsdatter (enke)
1946-1867 Peder Sørensen (ny mand)
1867-1900 Jens Gotfred Jensen
1900-1920 Ane Jensen f. Petersen (enke)
1920-1946 fisker Villiam Jensen
1946-1973 malermester Edgar Nielsen (svigersøn)
1973-2007 fru Rose M. Nielsen (enke)
2007- Morten R. Løgstrup

Den første kendte fæster, Jens Michelsen var sandsynligvis søn af naboen i "Skellebækhus", Michel Gundersen. Han havde i al fald en søn ved dette navn, men huset blev ikke i denne families fæste længere end til 1758. Den sidste fæster var Niels Rasmussen, og det var hans enke Sahra Wilhelmsdatter, som købte ejendommen til selveje i 1842. Efter hende fik huset navnet "Sahrasminde". Huset ses på de ældste kort over området og stammede sandsynligvis fra 1700-tallet.

I januar 1937 brændte hele ejendommen imidlertid ned til grunden. Samtidig med at udhuset til nr. 116 og hele ejendommen nr. 120 også nedbrændte. I stedet opførtes en ny bolig på grunden, og efter ejerens moder, Ane Jensen, kaldtes det nye hus for "Anje".

Fiskerenken Ane Jensen (1843-1922).

Maleri af Sahrasminde fra 1934 - få dage før piletræerne blev fældet. Kunstneren er Edgar Nielsen, der også - i 1936 - har malt det nederste billede af huset set fra bagsiden. Bemærk huset t.v. - et hjørne af "Kahytten"

Luftfotografi af "Anje" fra 1948. Huset var tegnet og opført af murermester Valdemar Larsen, Espergærde.

Villa "Anje" fotograferet i 2001.

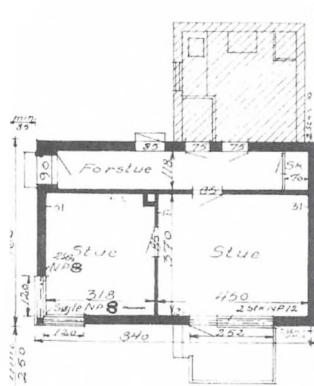
"Kahytten"

Strandvejen 120, matr. nr. 22 d, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1914	Ane Seifert
1914-1936	Vilhelmine Dorthe Seifert (svigerdatter)
1936-1956	portør Vilhelm Lauritz Larsen
1956-1957	Carl Chr. Larsen og Ebba Larsen (børn)
1957-1991	arbmd. Erik Nielsen og Agnes f. Christensen
1991-2002	Agnes Nielsen (enke)
2002-2003	Flintrup Holding ApS
2003-	Birgitte og Kenn Mejdal Jeppesen

Tegningerne til det nye hus, der skulle opføres efter branden i 1937, blev udført af C. C. Larsen fra Odense. Her ses en plantegning af ejendommen fra februar 1937.

"Kahytten" blev bygget før 1878 antagelig som udlænge til ejendommen "Sahrasminde", og de to huse havde således fælles ejere frem til 1914, da huset blev udstykket og fik eget matrikelnummer. Ane Seifert var moder til tømrer Carl Seifert (1865-1931), der var gift med ejeren Vilhelmine Seifert (1864-1944) i perioden 1914-36. "Kahytten" blev herefter solgt, men den 26. januar 1937 nedbrændte huset fuldstændigt - i øvrigt samtidigt med "Sahrasminde". Huset var på det tidspunkt udlejet til toldkontrollør Lunds enke, der mistede hele sit indbo. I stedet opførtes den nuværende bungalow.

Den indeklemte ejendom, fot. 1948.

Det eneste kendte foto af "Kahytten" er dette fra omkring 1886. Det er uddrag af et større foto og viser kun en del af huset.

Bungalowen fotograferet i sommeren 2001.

"Bakkely"

Strandvejen 122, matr. nr. 22 b, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1900	Ane Jensen f. Petersen
1900-1968	fisker Villiam P. Jensen
1968-1968	montør Joachim Sidenius Jensen
1968-1974	Handels- og Finansieringsselskabet af 21.11.1961
1974-1977	forretningsfører Richard Wahl
1977-1981	Karen Wahl
1981-1990	M. Meincke Larsen
1990-1992	Lise Bjerneboe
1992-1998	Inge Landergren
1998-2002	Ejendomsselskaber Ø Invest ApS
2002-	Isabella Levin

Fisker Villiam P. Jensen (1874-1958) og hustru Martine f. Nielsen (1876-1968) samt deres søn Joachim (f. 1908). Martine var i øvrigt tiptipoldebarn af Michel Michelsen, som var broder til den Jens Michelsen, som indtil 1758 fæstede "Sahrasminde" (hvorfra Bakkely er udstykket). Fiskerne i Snekkersten blev boende i generationer!

I året 1900 udstykkedes fra "Sahrasminde" en grund, hvorpå Villiam Jensen lod bygge en villa, som han senere selv boede i. Da enken døde i 1968 solgte sønnen huset, der ikke længere er i familiens eje.

Foto af Villa Bakkely fra 1948.

Tegning af udhuset med loftslemmen til det loft, som fisker Villiam Jensen brugte til at opbevare sine torskerusser i, når disse ikke var i brug.

Foto af ejendommen, 2006

"Vi To" - Øresunds Perle"

Strandvejen 124 A-B, matr. nr. 2 t, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1901-1905	Oluf Nielsen
1905-1916	kontorchef Carl Lecker
1916-1918	fisker Gudmann Wellendorf
1918-1923	N.C.Th. Nielsen
1923-1935	togfører Viggo Bertel Christian Fogh
1935-1938	barbermester M. Hansen
1938-1952	Astrid Cathrine Hansen (hustru)
1952-1962	Marius Emil Hansen (mand)
1962-1975	direktør Oscar Pedersen
1975-1975	direktør Svend Bay Nielsen
1975-1977	O.K. Fonden
1977-1979	Kay Wilhelmsen, Jørgen Olsen, P.V. Danielsen, Leif Erlandsen
1979-1979	Henning Svendsen

HEREFTER OPDELT I TO EJERLEJLIGHEDER:

Lejlighed nr 1:

1982-1985	Inga Hansen og Vagn Damkjær
1986-1986	Salah ben Hannine
1986-2002	Ole Møller
2002-	Kate og Birger Højgaard

Lejlighed nr. 2:

1979-1980	Henning Svendsen
1980-1983	Helene og Ole Andreasen
1983-2000	Vagner Stig Hansen
2000-	Signe Urhøj

Foto 1948 (KB).

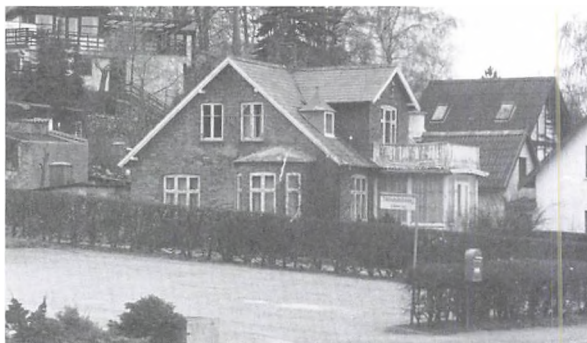

Foto 1981 - endnu i blank mur.

Foto 2001 - nu pudset og hvidmalet.

Villaen blev bygget på et areal, der oprindeligt havde tilhørt kroen, og som i 1800-tallet anvendtes som køkkenhave for kroen. Frem til 1901 tilhørte arealet kroen, men det år blev ejendommen en selvstændig matrikel og bygherren, Oluf Nielsen kaldte den ny-opførte villa for "Vi To". Det hed huset i al fald frem til midten af 1930'erne. Navnet "Øresunds Perle" er formodentlig givet af Oscar Pedersen - inspireret af naboskabet med "Kystens Perle". I 1979 opdeltes huset i to ejerlejligheder.

"Sommerly"

Strandvejen 126, matr. nr. 2 ar og 2 ai, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1905	kroejer Niels Jensen
1905-1912	skorstensfejer P. W. Steen
1912-1919	prokurist Carl Schmidt
1919-1936	dommer N.V. Boeg
1936-2002	kæretmager Niels Riff
2002-	Jütte Riff (datter)

Luftfoto fra 1948 (KB).

Villa "Sommerly" blev bygget omkring 1905 - omtrent samtidig med Københavns Rådhus. Op ad huset gror en aflægger af den såkaldte "Rådhusvin" - netop fra Københavns Rådhus. Begge ejendommens matrikler hørte oprindeligt til Snekkersten Kro. Indtil 1936 anvendtes huset kun som sommerhus, deraf navnet på villaen.

Set fra indgangen fra Strandvejen, 1983.

Facadetegningen af huset stammer fra 1905 og er signeret af V. Nielsen-Kaas, malermester ved Dalsborg.

N.V. Boeg (1881-1968) anvendte huset som sommerhus. I perioden 1919-21 var han dommer ved Københavns Byret, derpå medlem af de internationale domstole i Ægypten 1921-29. Derefter var han retspræsident i Konstantinopel 1929. I 1932 blev han advokat for Danmark i retssagen mod Norge om Grønlands tilhørsforhold. I perioden 1936-61 var han landsdommer i Danmark. Medudgiver af flere juridiske håndbøger. Han blev gift 1. gang med Clara Skovgaard (1882-1934) og 2. gang med Natacha Protassieff (f.1901). (Foto: KB)

Ejendommen set fra Skovbakkevej, februar 2009.

"Sten"

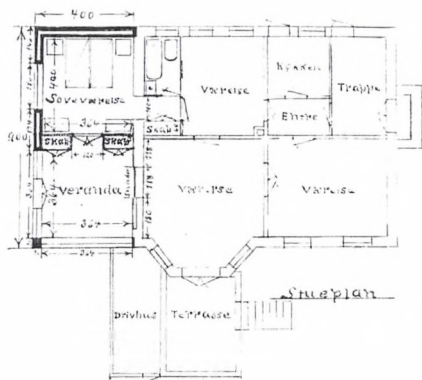
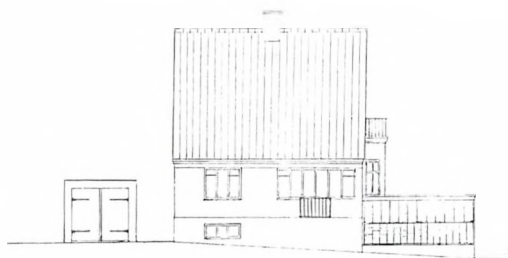
Strandvejen 128, matr. nr. 2 ah, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1907	skorstensfejermester P. W. Steen
1907-1916	bogtrykker Lars Andreas Nielsen
1916-1937	kroejer Niels Jensen
1937-1939	Elsine Jensen, f. Nielsen (enke)
1939-1941	kunsthandler Andreas Goos
1941-1964	cigarhandler H. L. Hansen
1964-1975	direktør Oscar Pedersen
1975-1975	direktør Svend Bay-Nielsen
1975-1977	OK-Fonden
1977-1982	P. V. Danielsen og Leif Erlandsen
1982-1988	"Leif Erlandsens Byggeanpartsselskab"
1988-1996	ASK 13544 ApS
1996-2006	Kystens Perle ApS
2006-	Ejendomselsk. Det nye Kystens Perle ApS

Villa "Sten" er formodentlig opkaldt efter bygherren i 1907, skorstensfejermester Steen. Huset har i flere perioder haft samme ejer som kroen, der har brugt den som bolig enten til ejeren eller til personale. Huset blev nedrevet i oktober 1981.

Øverst sydfacaden af huset, nederst plan af stueetagen. Tegninger af L.P. Olsen fra 1946.

I 1983 var der kun en mur og et hul i jorden tilbage af huset. Grunden blev efterfølgende P-plads.

"Pottemagerhus" - "Boruphus" "Snekkersten Kro"

Strandvejen 130 A-F, matr. nr. 2 a, 2 z og 2 ga, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1766-1785 Hans Hellesen
1785-1787 Anne Margrethe Hansdatter (enke)
1787-1799 Ernst Stephan Rasmussen (mand)

EJENDOMMENS EJERE:

1799-1817 Ernst Stephan Rasmussen
1817-1844 Engelbrecht Pedersen
1844-1855 Jens Christian Pedersen, Peder Pedersen,
Poul Pedersen og Svend Pedersen (sønner)
1855-1871 Christian Heinrich Meinig
1871-1876 Poul Bisserup
1876-1876 Cecilie Bisserup f. Rauberg (enke)
1876-1877 Hans Absalon Hedegaard
1877-1885 O. P. Jacobsen
1885-1896 Jan Jacob Schmidt
1896-1899 Rosaurus Johannes Rosenbaum
1899-1919 Niels Jensen
1919-1920 Otto Jensen
1920-1936 Holger Schlüntz
1936-1943 Richard Jensen
1943-1944 Henry Christian Thomsen
1944-1945 Ellen Margrethe Thomsen (enke)
1945-1948 Severin Jensen og Oscar Pedersen
1948-1975 Oscar Pedersen
1975-1975 Svend Bay-Nielsen
1975-1977 O.K. Fonden
1977-1982 P. V. Danielsen og Leif Erlandsen

1981 OPDELT I 22 EJERLEJLIGHEDER

MATR 2 g og 2 ah DOG FORTSAT SOM HOTEL:

1982-1985 Leif Erlandsens Byggeanpartsselskab
1985-1988 Hotel Kystens Perle A/S
1988-1996 ASX 13544 ApS
1996-2006 Kystens Perle ApS
2006- Ejendomsselsk. Det Nye Kystens Perle ApS

Den oprindelige kro i Snekkersten lå lidt nordligere end den ejendom, som i over 200 år frem til 1975 var hhv. Snekkersten Kro og Kystens Perle. I de ældste dokumenter omtales denne ejendom da også som Pottemagerhus eller Boruphus. Antagelig har der engang - før der blev kro - på dette sted boet en pottemager, og måske har stedet haft en tilknytning til Borupgaard. Denne ejendom var dog ikke den eneste, der blev kaldt Boruphus. Så måske var det en fælles betegnelse for huse, der på en eller anden måde hørte sammen med gården.

Først i 1770'erne kender vi kroværten på dette sted. Den ældste kendte kilde er fra 1766 og heri nævnes kromanden Hans Hellesen (1721-83). Han var søn af Jens Hellesen (1683-1736) og Inger Hansdatter (1679-1754), hvis gravsten blev lagt i gulvet i Tikøb Kirke. Jens Hellesen var en af de tre sønner af Helle Larsen, som efter overleveringen skal have fået hele Snekkersten som belønning for sin indsats under svenskekrigene. De to andre brødre skal have heddet hhv. Jens Hellesen og Ole Hellesen.

Hans Hellesen havde en betydelig kundekreds af helsingoranere, der brugte kroen som udflugtsmål på søndagsturen. Til kroen hørte på den tid også et landbrug. Han skal også have ejet både 1. og 2. Teglværk, d.v.s. Bergmansdal og Kronborg Teglværker.

Efter Hans Hellesens død overtog enken Anne Margrethe Hansdatter (1747-87) driften af kroen, men i 1786 gifter hun sig påny - denne gang med kopist i Finans Collegiet, Ernst Stephan Rasmussen (1753-1819). På den tid må kroen allerede have været en betydelig forretning, idet der var ansat ikke færre end 7 tjenestefolk - hvoraf i øvrigt de fem var svensk af fødsel.

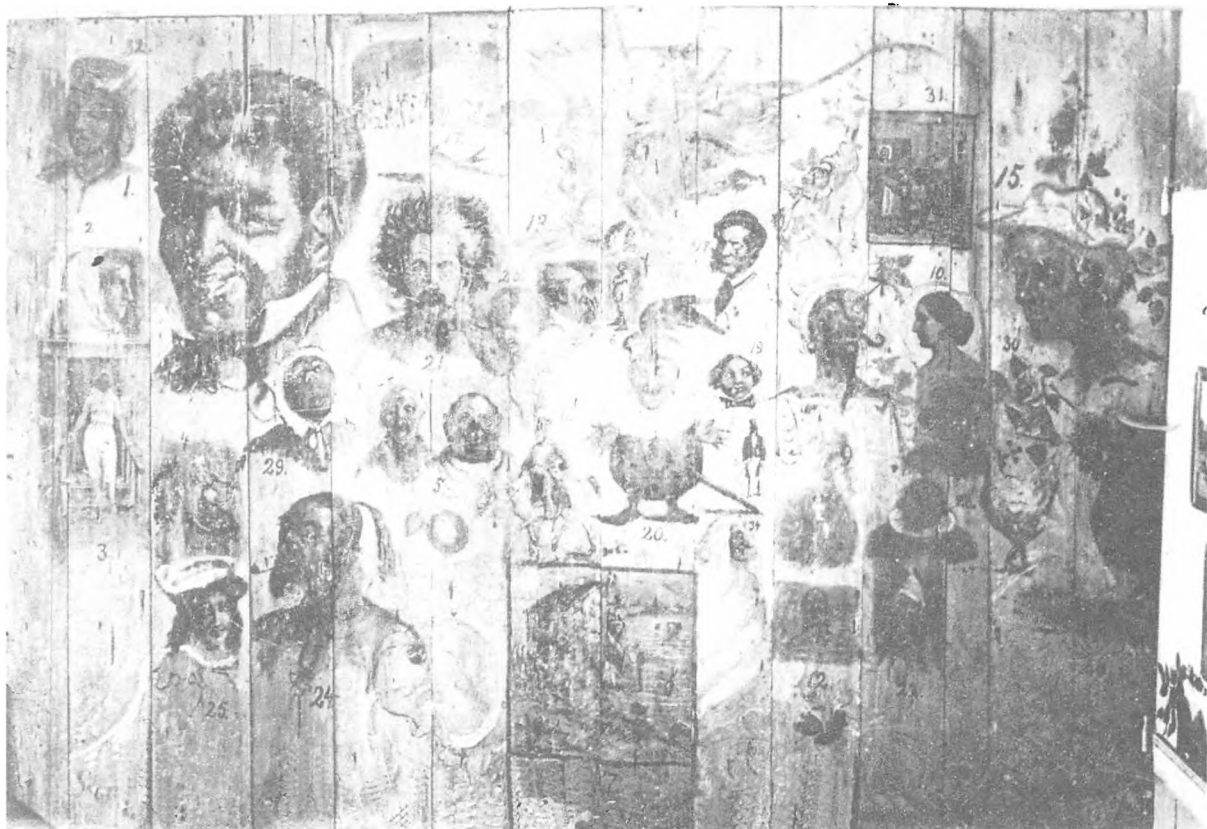
I 1817 overtog Engelbrecht Petersen Snekkersten Kro. Og det er altså i hans ejertid, at O. J. Rawert har lavet billedet af kroen (se næste side). Engelbrecht

O. J. Rawert udførte denne akvarel i august 1824. Rawerts billeder er ikke kendt for deres nøjagtighed, f.eks. kan man ikke regne med vinduernes placering i et hus eller lignende. Imidlertid er ovenstående akvarel så tydelig, at det klart ses, at den store bygning midt i billedet kun kan være Snekkersten Kro. Ved sammenligning med billedet herunder kan genkendes den store frontispice mod syd samt porten ud imod vejen. Det lille hus længst til venstre kan være en del af matr. nr. 21 - nuværende Strandvejen 136-138. (KB)

Snekkersten Kro fotograferet omkring 1886, medens den østre og den søndre fløj næsten var symmetriske. Bag de to bygninger skjuler sig endnu to mindre fløje. Bygningen var dengang langt den største i det lille fiskerleje og vidner om en betydelig forretning. Bemærk, at der langs Strandvejen er opsat telefonmaster - de kom i forbindelse med etableringen af telefonforbindelsen mellem København og Helsingør i 1883. Først i 1909 fik Snekkersten telefoncentral og dermed glæde af masterne.

Kunstnervæggen fotograferet i starten af 1900-tallet. Desværre findes der ikke billeder af den i farver. Det store hoved til venstre er malet af Carl Bloch og blev betegnet som "Portræt af Hr. Piero Dominico Giacomo Gianelli". Til venstre for ham ses "Fiskerpigen Caroline Ariadne Diane Petersen" og neden under hende "Frk Lademeyer, som gaar i Vandet". Begge disse var malt af Anton Dorph. Længere til højre ses "Agnete og Havmanden" malt af Peter Kyhn. Nr. 12 er "Hr. Sørensen finder Vandet ekstra" malt af Vogelsang, nr 15 er "Magdalone" også af Vogelsang. Nr. 17 er af Dorph og kaldtes "En allerhelvedes Karl". Også nr 20 "En Fætter til Hr. Punch" og nr 28 "Pastor Vomfyld prædiker om at døde Kjødet" er af Dorph. Endelig vides, at nr. 25 "Cherubinos lille Broder" er af Vogelsang.

Petersen havde sandsynligvis sin startkapital fra de indbringende kapertogter under englænderkrigene. Han var siden i "skipperselskab" med den navnkundige Lars Bache, men da denne døde, slog Engelbrecht sig i stedet på krodriften i Snekkersten. Han var gift med Marie Cathrine Worm, som sandsynligvis stod for driften af kroen, selvom det formelt set var sønnerne, der var ejere efter faderens død.

Det var dog ikke altid, at driften af kroen var

en stor succes. Da Hans Absalon Hedegaard i december 1877 havde ejet kroen i ét års tid, måtte han lade den gå på tvangsauktion. Ved den efterfølgende bobehandling viste det sig tilmed, at der overhovedet intet var af værdi i Hedegaards bo.

Men Snekkersten var netop på den tid ved at blive opdaget. Allerede i 1850'erne var de første malende kunstnere dukket op med deres staffeli og var begyndt at dyrke "fiskeren" som motiv. Kunstnerne slog sig ned på Snekkersten Kro, men var som oftest

ikke særlig godt ved muffen og fik derfor de ringeste værelser helt oppe under taget. Når så vejret var dårligt, sad disse kunstnere på deres små hummere og kunne kun underholde sig ved hinandens selskab eller ved at male lidt hist og her.

På den måde opstod den berømte kunstnervæg på Snekkersten Kro's loft. Væggen var egentlig blot en bræddevæg beklædt med noget gammelt tapet med et snørklet mønster. Det satte yderligere gang i fantasien hos kunstnerne, der bl.a. omfattede Carl Bloch, Anton Dorph, Christian Vogelsang, Carl Neumann og Emanuel Larsen. Og så begyndte de at male ansigter og figurer på væggen - den ene efter den anden.

Store kunstværker var det måske ikke, men væggen vidnede om en periode i kulturhistorien i almindelighed og om en betydningsfuld periode i Snekkerstens historie. Det var nemlig disse kunstnere, der banede vejen for landliggerne, der i de følgende 100 år kom til at præge kysten i en sådan grad, at fiskerne flere steder måtte vige og til sidst helt forsvandt.

De følgende ejere af Snekkersten Kro var således godt klar over, at de her havde et helt specielt klenodie og vogtede derfor pietetsfuldt over væggen. Ja, der blev ligefrem fremstillet et katalog over væggens malerier - det kunne beholdes i krokøket, som der stod i en omtale af væggen. Men des-

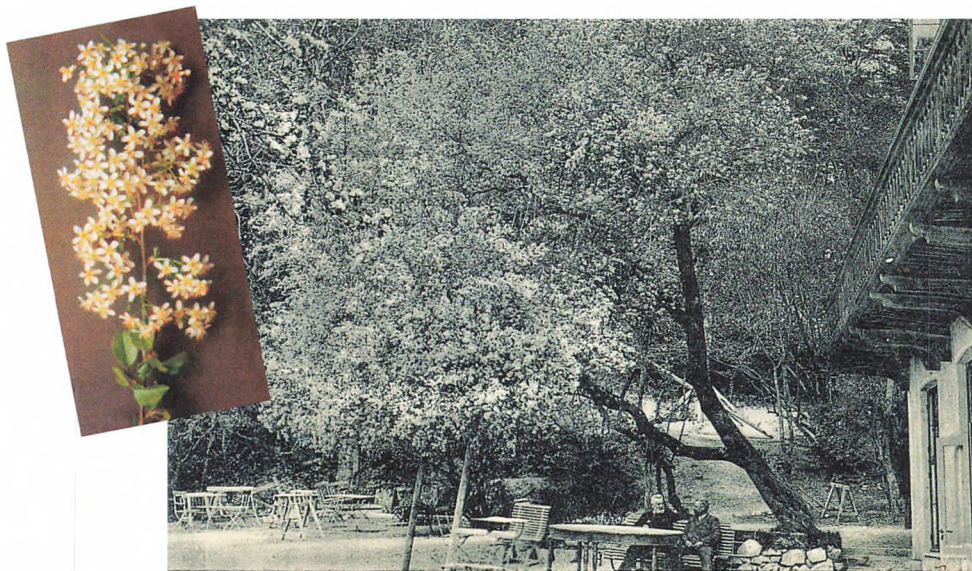
Kroejer Jan Schmidt (f. 1834) fotograferet foran kroen omkring 1890. Han ses i døren bærende kasket. Til højre for ham sønnen Jens og længst til højre hustruen, Trine (f. 1840). De øvrige er parrets døtre og kroens personale.

værre er kunstnervæggen i dag forsvundet - herom senere.

Efter tvangsauktionen var den følgende ejer O. P. Jacobsen, men han drev tilsyneladende ikke selv kroen. Det gjorde i stedet Trine og Jan Jacob Schmidt, der senest fra 1880 var gæstgivere i Snekkersten Kro. I 1885 købte Schmidt, der stammede fra Dragør, så selv kroen, og havde den i yderligere 11 år.

Dette foto er måske det ældst kendte af kroen. Der er endnu ikke opsat telefonpæle langs Strandvejen, så tidspunktet må være omkring 1880.

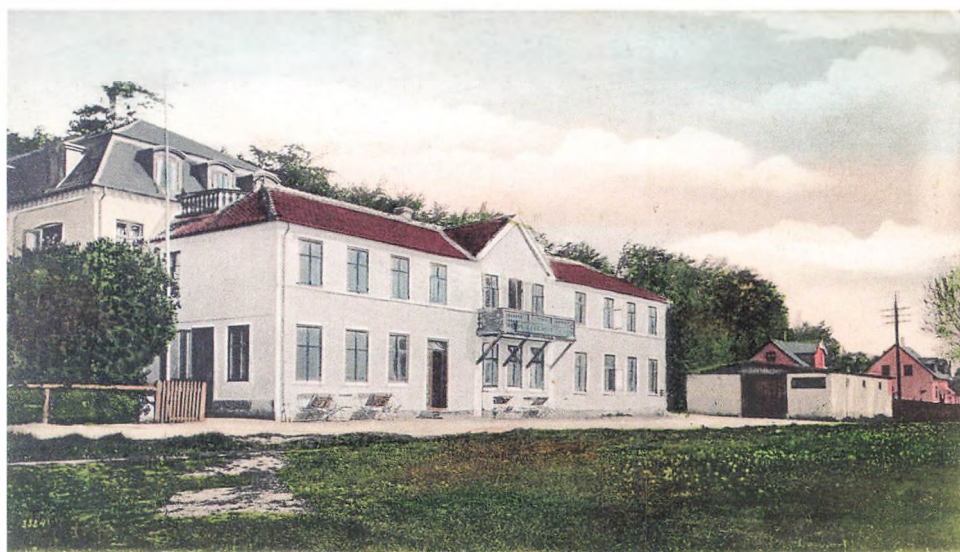
Det berømte Weichsel-træ (prunus mahaleb) i Snekkersten Krohave - her fotograferet medens det blomstrede. Træet var vel dengang ret sjældent i Danmark. Det stammer fra Sydvestasien og bliver som oftest kun en stor busk, men her i krohaven var det et lille træ - og antagelig op mod 200 år gammelt. Til venstre ses træets blomst i farvegengivelse.

Rosaurus Rosenbaum havde kun ejet kroen i 3 år, da han i 1899 solgte til Niels Jensen (f. 1849). Han havde tidligere været gæstgiver i Humlebæk og var gift med Elsiné (f. 1856).

I året 1900 stod kroen udvidet og udbygget. Fløjen mod Øresund var blevet forhøjet med en etage og fløjen mod syd med 1½ etage. Samtidig opførtes en rejsesald nord for krobygningen, og ejendommen fremstod nu som en meget markant bygning på turen gennem Snekkersten. I annoncer reklame-

rer Niels Jensen da også i disse år med, at kroen kun ligger 20 minutters gang fra Helsingør, at den er smukt beliggende lige ud til Øresund, og at der hører en stor skyggefuld have til kroen. Desuden reklamerede Niels Jensen med, at der serveredes à la carte-retter og 1. klasses vine. Man kunne også indlogere sig på kroen som pensionær, og endelig kunne man leje køretøjer på kroen. Kroens store seværdighed - kunstnervæggen - blev ved ombygningen flyttet væk fra loftet til en mere synlig placering

Snekkersten Kro gengivet på et håndkoloreret postkort omkring 1910. Bygningerne er nu forhøjet og der er opført en rejsesald - den lave bygning til højre i billedet.

Sankt Hans Aften i 1885 - gengivet af Carl Baagøe i Illustreret Tidende. Stedet er ud for kroen med huset "Nyboder" til højre. Det er fiskerne, der har sat deres gamle tjæretønder ud på stenene - og tændt ild i dem.

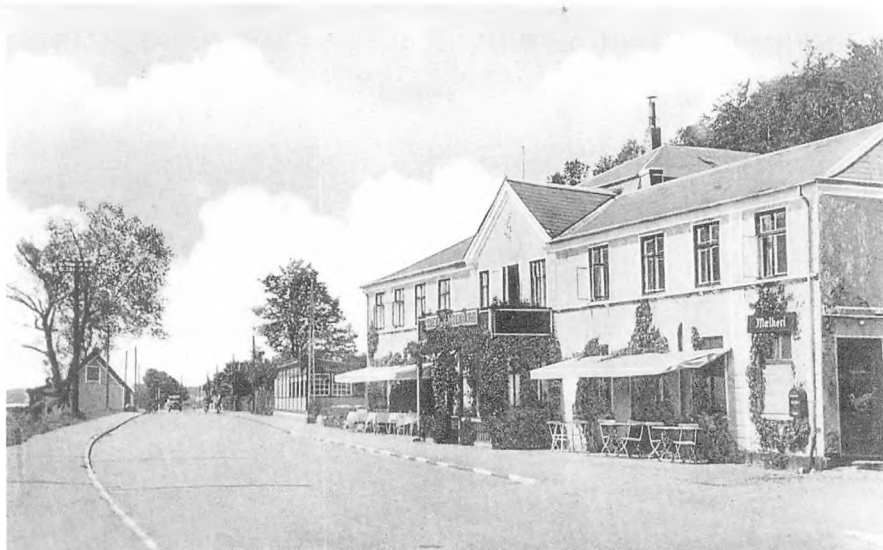
Kroejer Holger Schlüntz (1878-1958) og hustruen Mathilde f. Jensen sidder her ved bordet - omgivet af personalet på Snekkersten Kro i 1920'erne. Der er både tjenere, stuepiger, en kok, en kokkepige og en piccolo.

nemlig på reposen på kroens hovedtrappe.

Men derudover anvendtes kroen selvfølgelig til en lang række arrangementer af både privat og offentlig karakter. Alt lige fra private fester til danseundervisning, rosenudstillinger og politiske møder fandt sted i kroens bygninger. Og Niels Jensen havde ikke nogen dårlig forretning. I skatteåret 1906-07 opgav han således en indtægt på 6.200 kr - hvilket var ca 5 gange så meget, som de fleste fiskere i Snekkersten tjente i de år.

Året efter at Niels Jensen solgte kroen, overtog restauratør Holger Schlüntz i 1920 kroen og krodriften. Kroens kælderstue blev ofte drevet af andre end ejeren - bl.a. i disse år af Lars Jørgen Carlsen, der havde bevillingen i perioden 1916-21.

Det var i Holger Schlüntz' ejerperiode, at de store Sct. Hans Fester fandt sted på og ved kroen. Det var Snekkersten-Skotterup Sangforening, som også bl.a. brugte kroen til maskeradeballer, der arrangerede Sct. Hans festerne igennem mange år. Medlem-

Omkring 1935 da dette foto blev taget, var Strandvejen blevet asfalteret, og kroen havde sat borde og stole ud på fortovet. Bemærk, at der ved døren længst til højre hænger et skilt med teksten "Mælkeri". Her var nemlig mælkeudsalg i en årrække. Dengang måtte købmænd ikke sælge mælkeprodukter.

Denne meget flotte model af fregatten "Dannebrog" blev forvandlet til et forsinket Sct. Hans Bål ud for Snekkersten Kro i 1927.

merne af sangforeningen opbyggede et kæmpebål på stranden overfor kroen, men i 1927 overgik de sig selv. Da havde de på pæle ude i vandet opbygget en kopi af det gamle danske orlogsskib "Dannebrog". Tegningen til skibet var udført af marinemaler Wilhelm Arnesen, der boede lidt nord for Kronborg Teglgård. Skibet blev fyldt med kvas og grene, og Sankt Hans aften var mange tusinde mødt op for se det særprægede Sankt Hans bål. Men desværre var der netop denne aften en meget kraftig pålandsvind, og arrangørerne turde derfor ikke tænde bålet af hensyn

Restauratør Richard Jensen overtog driften af Snekkersten Kro i 1935, men blev først ejer af stedet året efter. Han er her fotograferet ved en festlighed, der blev afholdt i forbindelse med overdragelsen i 1936.

til kroen og de mange stråtede huse i nærheden. Tilskuerne måtte gå skuffede hjem, men Sangforeningen annoncerede straks, at man i stedet ville brænde Sct. Hans bålet godt en uge senere, nemlig søndag den 3. juli. Denne gang var man mere heldig - alt gik som planlagt - og atter var der mødt mange tusinde mennesker. Marinemaler Arnesen holdt båletalen fra skibets dæk, og Sangforeningens kor sang bl.a. "Der stod sig et Slag udi Køgebugt".

Fra 1936 til 1943 hed kroejeren Richard Jensen, og derpå var det den navnkundige H.C. Thomsen, der overtog kroen og dens drift. På trods af den korte tid Thomsen nåede at være krovært, opnåede han at blive den ultimative flygtningehjælper i Snekkersten. Desværre kostede det ham også livet at være

Foto 1937 (KB)

Henry Christian Thomsen

Henry Christian Thomsen - kun kaldet H.C. Thomsen var født i Thisted i 1906 som søn af gasværksarbejder Thomas Thomsen og Kristine f. Holm.

Han kom allerede som 18-årig ud at sejle og tog i 1930 skibsførereksamen. Han købte i 1931 motorgaleasen "Grethe" af København. Den var imidlertid for stor til, at Thomsen selv kunne føre den, så han havde ansat en skipper. På en rejse fra Stettin til København i starten af december 1931 sprang skibet læk ved Falsterbo, og besætningen, herunder Thomsen, måtte gå i redningsbådene.

Thomsen købte sig imidlertid et nyt skib, som han selv måtte føre. Han slog sig ned i Fakse Ladeplads, og herfra ernærede han sig i en årrække med fragter mellem de danske og de udenlandske havne i Østersøområdet. Besættelsen satte imidlertid en stopper for megen af denne sejlads, og da H.C. Thomsen samtidig havde stiftet familie og fået to børn, så fandt han tiden inde til at gå i land og starte på en ny tilværelse.

Valget faldt i foråret 1943 på Snekkersten Kro, som han straks moderniserede og i øvrigt også kaldte for "Kystens Perle". Via en ung arkitektstuderende, Torben Lund-Hansen (søn af ritmester Lund-Hansen, "Mon Port") fik værtsparret den idé at indrette krostuen som "Kaptajnens Kahyt". Den

Henry Christian Thomsen (1906-1944) var oprindelig kystskipper, men overtog sammen med hustruen Ellen Margrethe f. Christensen, Snekkersten Kro i 1943.

unge mand leverede tegningerne, og indretningen gav virkelig mindelse om at være på et skib. I loftet hang sladrekompasset, på bordene var der slingrebrætter, der var en skibsklokke, som det kostede en omgang at slå på, og som materialer var brugt dæksplanker og messingskruer. Langs væggene var opsat sofaer i grønt plyds - i det hele taget en nyskabelse indenfor krostueindretning. Også andre steder blev der moderniseret, bl.a. blev haven omlagt af anlægsgartner Sallerup, Snekkersten.

I et avisinterview i august 1943 beskrev Thomsen sig som en sød, lille, rar engel, der havde fundet ud af, at der ikke var så stor forskel mellem at føre et skib og drive en kro. Det handler blot om at holde den rette kurs! I det samme interview omtaler skribenten Thomsen som jovial og gemytlig. Det var nok en underdrivelse - stort set alle andre, der har kendt Thomsen, beskriver ham som en mand med et ualmindelig godt mundlæder og en mand med et aldrig svigtende humør - altid god for en morsom bemærkning.

En nyskabelse på kroen var Thomsens idé om at indbyde egnens ældre til en gratis fest på kroen. Idéen var udsprunget af, at Tikøb Kommune ikke havde udflugter for kommunens gamle - og det ville Thomsen råde bod på. Med kaffebord, midtagsmad og underholdning under ledelse af skuespilleren Carl Fischer, fik de gamle en flot dag.

I starten af september 1943 henvendte den stedlige politibetjent Laust Sørensen ("Snup-Søren") sig til Thomsen og spurgte, om han ikke kunne

Skibsfører H. C. Thomsens skib, "Margrethe" af Fakse Ladeplads.

skjule nogle mennesker på kroen. Det var folk, der skulle i sikkerhed i Sverige, men som måtte vente på, at der kom en bådlejlighed. Thomsen svarede uden betænkelighed ja til dette. Så da tyskerne få måneder senere satte ind med aktionen mod de danske jøder, så befandt Thomsen sig nærmest omgående i stormens centrum. Som det fremgår af både beretningerne fra læge Jørgen Gersfelt, bogbindermester Erling Kiær og fra andre, der var involveret i flygtningetransporterne, så handlede Thomsen hurtigt. Der blev uden videre arrangeret transport til hundreder af jøder til andre skjulesteder. Det var for farligt at havde dem boende på selve hotellet, da man nemt kunne risikere razzia. Samtidig blev kroens lokaler dog anvendt til at af-tale, hvorledes det hele skulle organiseres.

En af flygtningene i Thomsens første aktion i september 1943, journalist Bent Demer, beskrev i 1946, hvorledes aftenen og natten var forløbet:

"Som Natten blev mørkere og Lysene ovre paa Svenskekysten straaede mere livsaligt end nogen Sinde, viste Thomsen sig som Organisatoren. Det var ham, der samme Dag havde fundet en svær gammel Egetræsbaad oppe i en Lade, godt et par kilometer oppe i Land, det var ham, der havde planlagt den Maade, vi skulde bryde Laden op paa, og Vejen vi skulle slæbe den ned til Kysten. Selv gammelt Sækkelærred til at vikle om Aarerne havde han tryllet frem. Han vidste, hvad han gjorde den Thomsen..."

Da vi allesammen var kommet ud i Mørket og stod dér lyttende og spejdende efter fremmede Lys, kom Utrygheden og Anelsen om Fare tilbage. Kun Thomsen lod ubekymret. Selv herude lød der i hans sagte Hvirken en Anelse af Latter. Der er ingen tvivl om, at han har nydt den Tur.

Og alt gik som det skulde. Det vil sige, det var Thomsen, der maatte brække Laasen op paa Laden, det var ogsaa ham, der maatte tage det tungeste Slæb med Baaden, og det var ham, der først var ude paa Strandvejen, da vi omsider naaede derved, og dirigerede den natlige Ekspedition over Vejen ned ad Skrænten til den lille Badebro.

Og saa var det, han saa, hvor ubehjælpssomme vi var i den Baad. Ingen af os havde haft ret meget med Baade af den Størrelse at gøre. Men det

Ellen Margrethe Thomsen var født Christensen (1912-1973) og blev kaldt Grethe. Hun blev i 1931 gift med skibsfører Henry C. Thomsen og blev således krokone i 1943 da parret købte Snekkersten Kro. Ved mandens død i 1944 blev hun enke med to mindre børn, Frantz og Vivi. (Foto 1963)

havde Thomsen. For han var gammel Sømand. Og medens vi sad dernede og kludrede med Aarerne, som vi ikke kunde faa i Gafferne, og skramlede med alt det, der ikke skulde skramles med, hørte vi Thomsen sige til sin Kok: -Hør du, Kok. det klarer de sgu' aldrig. Skal vi ikke ta' med?

Og Kokken var frisk og sprang efter Kavaj og Kasket, og ti minutter efter sad vi, ikke fem, men syv Mand i den lille Baad og saa Kysten svinde bort i Natten, indtil den kun var en usynlig Bræmme derinde, hvor Mørket og Uhyggen raadede.

Over kom vi, takket være Thomsen. Og hjem kom Baaden igen, ogsaa takket være ham. Han var glad som en Dreng, da vi næste Aften sagde Farvel til ham ovre paa den svenske Kyst. Han havde allerede Hjemlængsel!"

Snekkersten-lægen Jørgen Gersfelt har fortalt om det specielle forhold, der herskede mellem kroejner Thomsen og den lokale Gestapochef Juhl. Sidstnævnte havde en tid haft på fornemmelsen, at det var blandt gæsterne på Snekkersten Kro, at han skulle finde de skippere, der sejlede jøder til Sverige. Juhl kom derfor ofte på kroen og forsøgte at gøre sig gode venner med Thomsen for derigennem at forsøge at indhente nyttige oplysninger.

Thomsen gik ind på spøgen, gav Juhl en sludder for en sladder, og lovede at ringe til ham, hvis der skulle komme jøder på kroen. En aften kom en stærkt jødisk udseende herre og ville have et værelse. Thomsen anbefalede ham straks et andet logi, men da manden sagde, at han ikke var jøde, og at han tilmed medbragte sin arieattest,

blev han modtaget med åbne arme. Da manden tilmed ikke havde noget imod at spille Gestapo et puds, blev det aftalt, at Thomsen skulle ringe til Juhl og sige, at han havde en jøde indlogeret. Juhl kom straks farende i håbet om en fangst, bankede på Thomsens soveværelsesvindue og sammen listede de så op på mandens værelse. Stor blev Juhls glæde, da han så den jødisk udseende herre i sengen, men endnu større hans skuffelse, da han fik arieattesten stukket i næsen. Han takkede dog Thomsen for hans tjenstvillighed, men fik vist allerede dengang en fornemmelse af, at det hele ikke var helt ægte. Senere, da Thomsen havde spillet ham flere puds, blev forholdet mindre hjerteligt, og en aften, da Juhl havde fået lidt rigeligt at drikke, sagde han, at han var klar over, at den revolver, der engang skulle gøre det af med ham, lå på Snekkersten Kro.

Den 1. marts 1944 stiftedes "Sundets Venner", en forening, der officielt havde til formål at støtte og hjælpe drenge til ophold på skoleskibet "Georg Stage". Foreningen blev dannet efter alle kunstens regler, men i virkeligheden var formålet at få dan-

Ved afsløringen af mindestenen for H. C. Thomsen, der havde dæknavnet "Tom", den 4. september 1946 talte bl.a. Thomsens gode ven redaktør Leif Hendil. Minister Per Federspiel foretog selve afsløringen af stenen, og endelig talte formanden for "Sundets Venner", tjener William Jørgensen. Til stede var desuden 4 af de 5, som var med på Thomsons første tur over Sundet. (Foto fra 1960'erne)

net et sikkert mødeforum for den lokale illegale bevægelse. Formand blev selvfølgelig H. C. Thomsen, de øvrige var blandt andet blikkenslagermester Erling Frederiksen, tjener William Jørgensen, bagermester Bendtsen, trafikassistent Vilhelm Nielsen-Kaas, tømrermester Verner Max Andersen og købmand Erik Lindahl.

"Sundets Venner" kom til at spille en central rolle i den lokale modstandsbevægelsesorganisation. Den var selvfølgelig målrettet mod transporterne over Sundet, hvorimod andre aktioner nedtonedes for at få så meget fred som muligt til flygtningearbejdet.

Den 10. august 1944 havde to københavnske modstandsfolk via telefonen anmeldt deres ankomst til kroen. På vejen fra stationen til kroen blev de imidlertid skudt ned og dræbt af tyskere eller tyske håndlangere. Samtidig blev H.C.Thomsen anholdt på kroen og i første omgang ført til afhøring i Gestapos fængsler i København. Derpå blev han sendt ud på en såkaldt jernbanekommando som gidsel i tyske militærtog, men endte til sidst i den tyske koncentrationslejr Neuengamme ved Hamborg.

Den 4. december døde han af lungebetændelse, men der gik tyve dage, inden hustruen hjemme på Snekkersten Kro fik besked. Beskeden var sendt fra Neuengamme den 19. december og nåede netop Snekkersten juleaften. Den fortalte lakonisk om dødsfaldet, og at liget allerede var brændt i lejrens krematorium.

Snekkersten Kro i maj 1945. Englands og USA's flag markerer sammen med Dannebrog de allieredes sejr i 2. verdenskrig.

Syd for selve krobygningen lå denne pavillon, der anvendtes i sommermånederne. Til venstre ses den isbar, der blev opført i 1940'erne, og som efter branden i 1950 blev forpagtet af hotellets portier, Otto Thorlund, som på den måde havde et job indtil hotellet var blevet genopført. (Foto: 1948, KB)

indbladet i det illegale arbejde under besættelsen. Og hustruen, Ellen Margrethe Thomsen (kaldet Grethe) måtte først i lang tid - uden vished for mandens skæbne - drive kroen videre, men valgte dernæst som enke at lade kroen sætte til salg.

Allerede i 30'erne var kroen blevet kaldt Snekkersten Badehotel, og i selve bygningen havde man igennem en periode kaldt baren for "Kystens Perle". Dette navn fandt de nye ejere, restauratør Severin Jensen og inspektør Oscar Pedersen var et udmær-

På dette avisbillede fra Helsingør Dagblad ses hvor omfattende branden var. I længen i forgunden skulle den store nye bar have været indviet kort tid efter.

Et uheldigt bryllup

Et af de fem brudepar, der overnattede på Snekkersten Kro den famøse brandnat i maj 1950 var Grethe og Erik Kailow. De havde i det hele taget en uheldig dag. Det begyndte med at den fotograf, som de havde bestilt, ikke dukkede op ved brylluppet i Vanløse Kirke. Så kørte brudeparret i åben karet til Jyllingevej - i øsende regn. Til transporten til Kystens Perle havde de lånt en bil, som gik i stykker på turen. Og midt på brudenatten brændte hotellet. De måtte derfor søge tilflugt på Hotel Skandia i Helsingør, men der var allerede overbelagt, så de måtte tilbringe resten af brudenatten i et lille kammer på Hotel Skandias loft! På trods af den uheldige start kunne ægteparret dog mange år senere se tilbage på et godt og lykkeligt ægteskab.

ket navn, som efter deres overtagelse derfor blev brugt mere og mere i lanceringen af kroen. Af ejerparret var det Oscar Pedersen, der var frontfiguren og allerede i 1948 blev han ene-ejer af Snekkersten kro. Det blev indledningen til en ny større ombygning og fornyelse af kroen.

Ifølge Oscar Pedersen kostede renoveringen af kroen mere end den havde kostet, men det lykkedes alligevel hurtigt at få en god forretning ud af det. Bl. a. engageredes datidens populære pianist Victor Cornelius til at underholde - og det trak gæster til. Samtidig blev tunfiskeriet i Øresund så småt mere og mere berømt - også det gav mange gode gæster. Stedet begyndte at give overskud, og der blev indlagt centralvarme og moderniseret endnu flere værelser. Næste skridt var at indrette en kæmpe stor bar i den gamle staldlænge. Under ombygningen udbrød der en mindre brand, som personalet dog hurtigt selv fik slukket.

Oscar Pedersen fortæller, at han blev så forskrækket, at han straks undersøgte brandforsikringen og fandt ud af, at forsikringssummen var alt for lille. Han fik den omgående sat i vejret. En uge senere den 22. maj 1950, blev familien Pedersen, der da boede i et nærliggende hus, vækket midt

Ud for den senere hovedindgang til hotellet, har alle byggearbejderne og håndværkerne samlet sig sammen med bygherren, Oscar Pedersen, der ses lidt til venstre for indgangen. Anledning er formentlig rejsegildet i 1951.

om natten ved at kroen brændte. Der var den nat 49 overnattende gæster, og Oscar Pedersen beretter om, hvilket mareridt det var at vente på at få konstateret, om alle var kommet ud i god behold.

Ingen kom til skade, hverken gæster eller personale, men stort set alt inventar - også det nyindkøbte til den nye bar - gik op i røg. Og da det ikke var muligt at få byggetilladelse lige med det samme, og Oscar Pedersen gerne ville beholde sit personale, så købte han simpelthen en restaurant i København. Han ombyggede den til "Syv små Hjem" og drev den så med personalet fra Kystens Perle.

Efter lange forhandlinger fik Oscar Pedersen endelig en byggetilladelse, men så kneb det med at få byggematerialer. Men med tilsagn om et Marshall-lån, så lykkedes det endelig at komme i gang. Arkitekten var Max Louw, der tegnede et hotel med efter datidens skik - en meget usædvanlig facade, tilmed malet i en speciel rød farve.

Men ved hotellets åbning den 5. april 1952 vakte stedet opsigt. Indretningen var i international klasse. Der var baldakiner over de store vinduer mod Strandvejen, der var særlige grill-rooms - en nyska-

belse på den tid, specielt indrettede rum til tunfiskerne, og endelig var der en mægtig stor bar, hvor der i glasdisken var installeret en slags fjernsyn. Det fungerede på den måde, at bartenderen betjente et filmapparat, som overførte billederne til bardisken, hvor gæsterne så i ro og mag kunne sidde og se film

- Hvis De laver dette stunt igen, så...

En tjenerlev var i 1961 ansat på Kystens Perle. En dag skulle han hos den lokale bager hente flødeskumskager i hotellets varevogn. På hjemvejen måtte han imidlertid bremse hårdt op for en bil, der kørte ud foran ham. Han undgik påkørsel, men den kraftige opbremsning betød, at alle flødeskumskagerne fløj frem i bilen, hvor de ramte tjenerleven, forsæder og forruden. Hele førerkabinen og eleven selv var smurt ind i flødeskum og kagecreme. Ved synet af dette udbrød den ellers bryske Oscar Pedersen:

"Hvis De, hr. Jeppesen, laver dette stunt én gang til ...så! ... så får De sgu' hundrede kroner!"

Det nye Kystens Perle som det så ud efter genopbygningen i 1952. (Postkort fra ca 1953)

Denne Caltex-tankstation eksisterede kun i kort årrække, og lukkede allerede omkring årsskiftet 1962-63. Efterfølgende blev der indrettet parkeringsplads på området, der helt oprindeligt havde været forhave til villa "Bøgeholmen" (Strandvejen 132).

uden at underholdningen forstyrrede andre. Hotellet var nu indrettet med 40 værelser i luksusstil med bad til hver enkelt. Hele herligheden havde kostet omkring 4 mio. kroner - en meget stor investering i 1952.

Men hotellet blev straks en stor succes. Tunfiskerne strømmede til, og mange udlændinge. Især svenskere, gæstede hotellet i stort tal. Efter 10 års drift var Oscar Pedersen på så sikker grund, at han lod hotellet udvide til det dobbelte antal værelser. Det skete ved at udvide med en fløj mod syd. Her havde i en årrække ligget en benzinstation, som dog i første omgang overlevede, at hotellet blev udbygget, men som kort efter blev fjernet. Det skete i marts 1962.

Da den nye fløj var indviet, blev også en anden aktivitet udvidet. Det var hotellets underholdning. Omtrent samtidig havde Oscar Pedersen nemlig købt både Hotel Marienlyst og Hotel Hamlet i Helsingør. De tre hoteller kom til at danne grundstammen i "Nordens festlige Hjørne", som Pedersen her efter døbte Helsingør-området.

Det var både danske og internationale stjer-

Kystens Perles reception og hovedtrappe foto-graferet i 1956.

Oscar Pedersen (1921-1995) var søn af skipper Lenius Pedersen og hustru Nielsine f. Nielsen i Aalborg. Oscar Pedersen blev restaurant-, hotel og handelsuddannet og fra 1942 restauratør i København. I de følgende årtier drev han - alene eller sammen med svogeren, Jørgen Tønnesen

- adskillige hoteller og restauranter både i Danmark og udlandet. Oscar Pedersen var tillige bestyrelsesmedlem i utallige bestyrelser samt fra 1968 generalkonsul for Paraguay. Han var 1. gang gift med Tove f. Tønnesen (d. 1963), hvorefter han dannede par med sangerinden Lys Assia, som han først senere blev gift med.

Egons drikkepenge

Egon Dideriksen blev som 13-årig ansat som piccolo og var med, da hotellet genåbnede i 1952. Han har senere berettet, hvorledes Oscar Pedersen syntes, at han havde sådan et venligt smil og indskærpet, at Egon altid skulle bruge det overfor gæsterne.

- Oscar Pedersen var nemlig interesseret i at jeg fik så mange drikkepenge som muligt. For jeg skulle nemlig aflevere halvdelen til hotellet, beretter Egon Dideriksen.

- Men netop før hotellest åbning var jeg indblandet i et færdselsuheld. Det betød, at jeg måtte have plaster på læben i flere dage - og kunne derfor ikke smile til gæsterne. Men det værste var, at jeg til politirapporten havde opgivet, at jeg var piccolo på Kystens Perle. Politiet idømte straks Oscar Pedersen en bøde på 150 kr. For selvom jeg fyldte 14 to måneder senere, så var det forbudt at ansætte en 13-årig.

- Oscar Pedersen spurgte nu receptionschef Ove Miehs, om han var tilfreds med mig. Jo, det var han, og så sagde Oscar, at hvis Miehs ville beholde mig, så måtte han betale halvdelen af bøden. Miehs betalte og dermed kunne jeg blive!

Egon Dideriksen arbejdede senere som tjener på Kystens Perle og blev siden servicechef i Oscar Pedersens flyselskab Nordair.

På hotellets tag blev der allerede i 1952 inderrettet en terrasse, der skulle minde de besøgende om havets nærhed. Som det ses på billedet var terrassen udformet som soldækket på et skib med dæksplaner, skibsskorsten og dækstole.

Postkort fra midten af 1960'erne, der viser hotellet efter udbygningen mod syd, hvor hotellets kapacitet nærmest fordobledes.

ner, der gæstede Hotel Kystens Perle. En af disse var den schweiziske sangerinde, Lys Assia, der var blevet verdenskendt med hittet "Oh, mein Papa". Hun har selv senere fortalt, at hun havde sagt nej til at synge alle andre steder, hvor der samtidig var raslen med knive og gaffler. Men tilføjer så, at hun

uvist af hvilken grund sagde ja til Oscar Pedersen. Faktum var, at de to omgående dannede par, og Lys Assia var i de følgende årtier med til at præge livet på Kystens Perle og i en række andre forretninger, sammen med Oscar Pedersen.

I 1970 udvidedes Kystens Perle endnu engang, Boligen, der lå lige nord for hotellet, blev nedrevet. Og i stedet opførtes en tilbygning til hotellet, som bl.a. indeholdt et stort svømmebassin. Bassinet havde i øvrigt en helt speciel effekt - det kunne lave bølger!

Men energikrisen i 1973 satte en stopper for de gode tider indenfor hotel- og restaurationsbranchen. Men allerede inden da - i sommeren 1973 - havde Oscar Pedersen forpagtet driften af Kystens Perle ud til Inge og Jørgen Lohmann. Det var således dem, der måtte tage det hårde slæb i nedgangstiderne. Allerede i 1975 måtte de opgive, og Oscar Pedersen solgte derpå Kystens Perle. En æra var slut. Hotellet blev aldrig åbnet igen i fuldt omfang.

Nu fulgte en urolig tid, hvor bl.a. O.K.-Fonden var ejer i en periode. Efter flere fejlslagne forsøg på at få hoteldriften genetableret, blev det meste af

Lys Assia i den forretning, som hun i slutningen af 60'erne drev på selve hotellet. (Foto 1969)

Lige nord for Kystens Perle lå dette hus, der havde været benyttet af personale og andre. Det måtte i 1970 vige for den nye tilbygning til Kystens Perle.

Et kig ind i Hotel Kystens Perles svømmehal i november 1972.

(Foto: F. Pode Pedersen)

hotellet i 1981 omdannet til 22 ejerlejligheder. Kun den nyeste del med svømmebassinet blev ikke omdannet. Driften af svømmebassinet fortsatte endnu nogle år. Og i underetagen indrettedes efterfølgende en restaurant, som selvfølgelig overtog navnet Kystens Perle. Og da svømmehallen også blev nedlagt, så indrettedes her 30 hotelværelser.

Den sidste restauratør her var Michael Wolfson,

der i 1996 overtog hotellet sammen med Torben Christiansen. Den sidste del af Hotel Kystens Perle lukkede imidlertid med udgangen af 1996. Ejeren havde fået byrådets tilladelse til at nedrive bygningen og i stedet opføre ejerlejligheder på stedet. Ved en stor auktion blev alt inventaret solgt og efter op imod 250 års kro- og hoteldrift på stedet, var en æra slut.

Kystens Perles nordlige fløj, der oprindeligt indeholdt en stor svømmehal, er her fotograferet i december 2006, kort før hotellet lukkede dørene for sidste gang.

Snekkersten Reberbane

At kunne slå reb (fremstilling af reb) var en vigtig del af fiskernes mulighed for at udøve deres erhverv. I forbindelse med kadrejeriet (handlen med de for-bipasserende skibe i Sundet) kunne fiskerne somme tider bytte sig til reb, men i det daglige var der brug for mange typer og længder af tov.

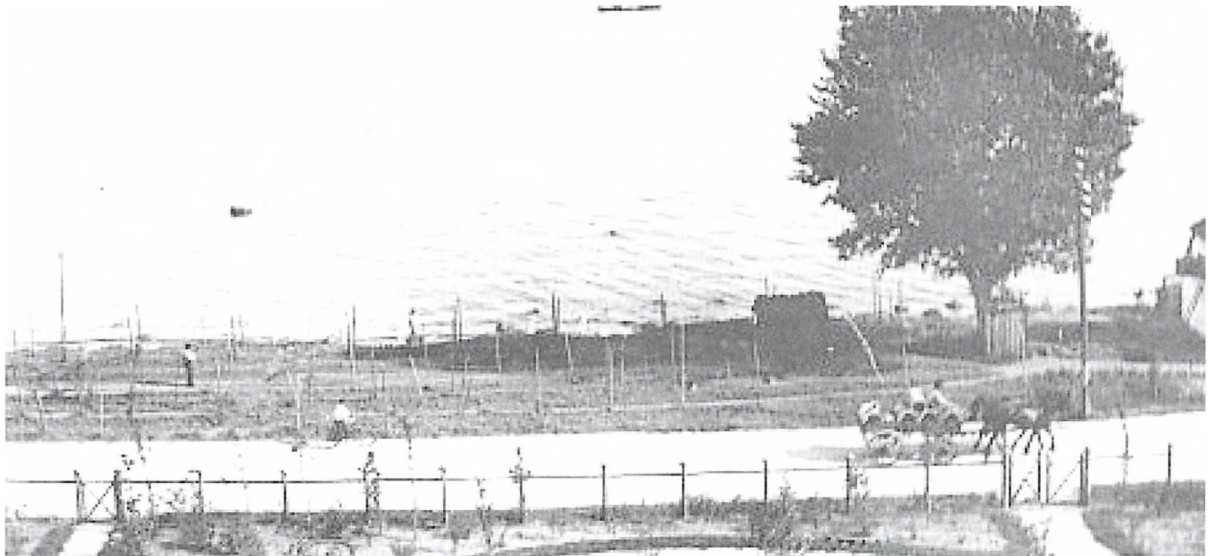
Fiskerne opøvede således deres egne folk til at slå reb, men det var næppe alle fiskerne, der mestrede teknikken. Birger Mikkelsen har i sin bog om fiskerne følgende beretning om reberbanerne:

"De blev holdt vedlige ved fælles arbejde. En mand blev peget ud til at bestyre banen, dette gjorde han så, så længe han levede. Der var ikke noget, der hed, at konsortiets regnskab blev revideret, og når der manglede penge, kom han og krævede op, gerne otte skilling. Var der for mange penge, drak man dem op, men der kunne godt gå flere år, hvor der ikke blev krævet penge ind."

Hjemmegjort tovværk var ret billigt, og det kunne godt betale sig at plysse gammelt, slidt tovværk op, spinde hampen til nyt og derpå anvende det til nye reb, liner, snører og simer.

Snekkersten Reberbane tegnet af førstelærer Aage M. Rasmussen efter en skitse af Carl Bøsevang fra 1924.

Lige nord for Strandvejen 71 B, hvis gavl ses til højre, kunne man omkring 1910 finde Snekkersten Reberbane mellem stejler m.v. Selve rebslagerhuset skimtes i skyggen af det store træ - og længst til venstre skimtes ankermanden, der er i færd med at slå reb.

Det første havneprojekt i Snekkersten

At fiske fra kysten var oprindelig et meget barskt job, som var fuld af slid og hårdt fysisk arbejde. For at kunne leve af erhvervet måtte fiskerne tilpasse fiskeriet efter årstiden og de forskellige fiskearter. Det betød, at materiellet blev større og tungere. Tekniske hjælpemidler havde de ingen af, bådene lå for anker ud for kysten, og ved land havde de anlagt primitive anløbsbroer - de såkaldte stenvaser. Når det blev storm med pålandsvind, måtte bådene trækkes på land - også et slidsomt arbejde.

I en indberetning fra Kronborg Amt fra 1771 gøres opmærksom på, at der er et alvorligt problem i alle områdets fiskerlejer. Det hedder videre, at det ville være til stor gavn, hvis der til hvert fiskerleje blev anlagt en lille havn, hvor fiskerne kunne have deres både liggende. Men der skulle gå over hundrede år, inden der kom en havn, og så var det ikke staten, men fiskerne selv, der tog initiativet.

En optælling fra 1870 viser, at der i Snekkersten da var 80 både og i Skotterup 30 både. Ønsket om en havn blev derfor stærkere og stærkere som tiden gik. I Humlebæk havde man allerede i 1812 fået en havn. Taarbækfiskerne byggede en havn i 1865-66, og dernæst fik også Skovshoved en havn.

Ved et stort fællesmøde i 1871 med alle fiskerne fra Snekkersten og Skotterup blev det imidlertid besluttet at bygge en havn i Snekkersten. Der blev i den anledning valgt en komité til at arbejde videre med sagen. Komitéen bestod af fisker Peter Jonassen Willumsen, fisker Wilhelm Jonassen Willumsen, fisker Jens Jonassen, fisker Jens Peter Thagesen og høker Børge Børgesen.

Disse fem mænd, med Peter J. Willumsen i spidsen stod som de egentlige initiativtagere til havnebyggeriet. De opnåede byggetilladelse samt ikke mindst økonomisk hjælp fra stat og kommune. I december 1871 fik de hos tømrermester Peter Chr. Steen i Helsingør lavet et udkast til havnen samt udregnet et overslag på udgiften hertil. Den udgjorde

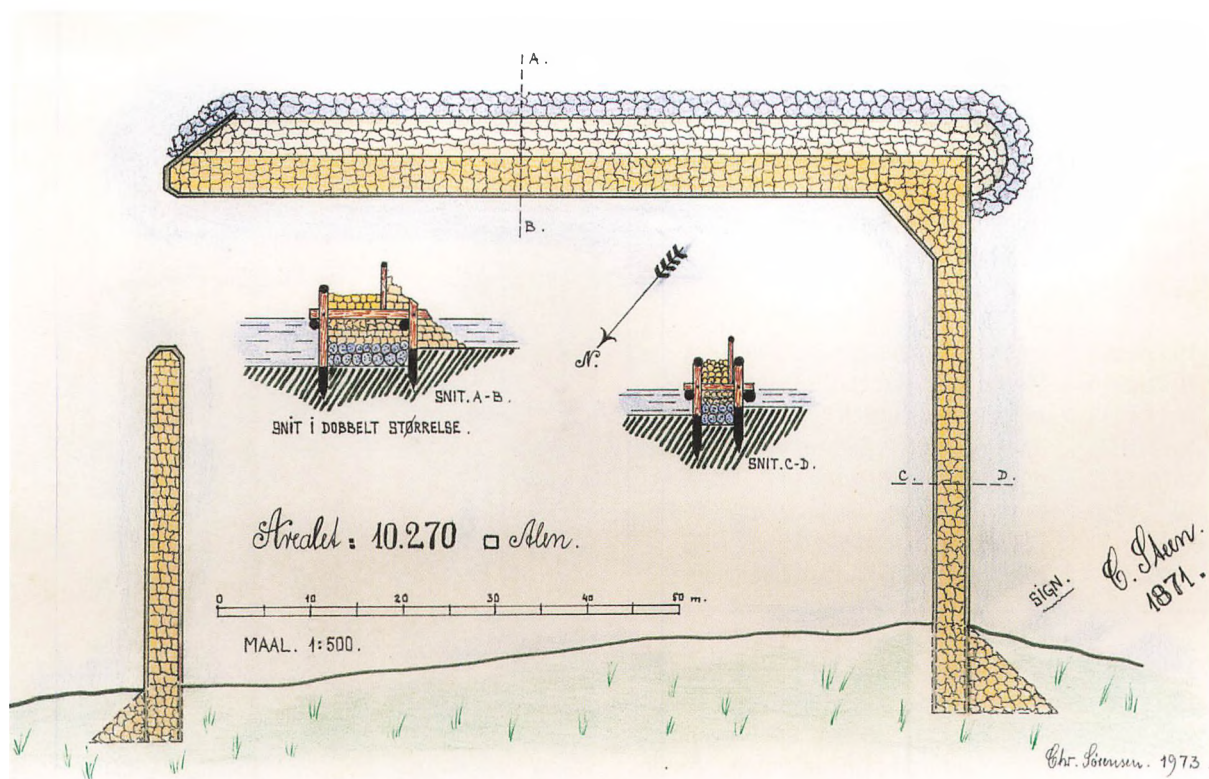

Peter Jonassen Willumsen var uddannet navigatør og kgl. fiskeriassistent. Han var hovedmanden bag havnebyggeriet - de to fiskerlejers betroede mand. Lige fra indsamlingernes start i 1871 og til slutningen i 1878 ledede han samtlige forhandlinger med offentlige myndigheder samt bestyrede pengekasen.

10.000 rigsdaler, hvilket efter pengeombytningen er par år senere svarede til 20.000 kr.

Man enedes om at anlægge havnen ud for Snekkersten Kro. Her var nemlig tilstrækkelig dybt vand, og desuden var faren for tilsanding af havneindløbet minimal. Allerede i januar 1872 begyndte kørs-

Udkast til en Bådehavn ved Snekkersten udfor Kroen.

Christian Sørensen har i 1973 udført denne tegning efter den originale tegning fra 1871.

len med sten til det nye havnebyggeri udfor kroen.

Det påbegyndte havneanlæg var ret beskedent. I virkeligheden var der blot tale om en dækmole med et havnebassin på ca 50 x 80 meter. I et indlæg i Helsingør Avis den 24. februar 1872 omtaler en kreds af "det bedre borgerskab" i rosende vendinger fiskernes havneprojekt. De opfordrer samtidig alle i by og på land til at støtte denne store opgave med pengegaver. De mener, at en sådan bådehavn vil være til stor gavn for nuværende og kommende slægter for "stræbsom men uformuende del af vor kystbefolkning".

De underskrevne var admiral C. van Dockum, borgmester Olrik, konsul R. Ulstrup, grosserer D.B. Adeler, kommandørkaptajn Sneedorff, landvæsenskommissær J. Rasmussen samt Borupgaards ejer,

Scheibel.

Efter dette avisindlæg strømede det ind med penge til fiskernes nye havn. Paradoksalt nok betød de mange penge, at havnebyggeriet gik i stå. Sagen var nemlig, at der nu blev mulighed for at bygge en større havn end oprindeligt planlagt. I den forbindelse blev havneanlægget ud for Snekkersten Kro opgivet, bl.a. også for at tage større hensyn til fiskerne i Skotterup.

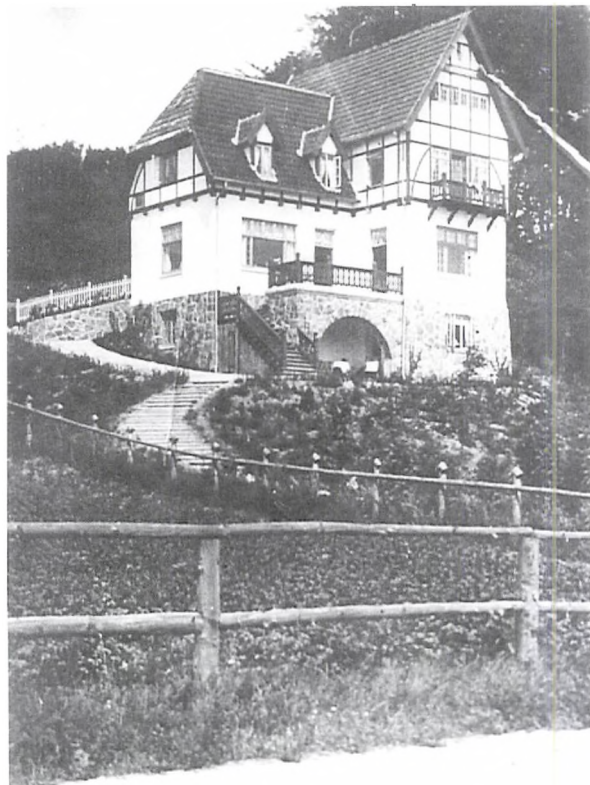
Nye drøftelser blev indledt, og tømrermester Peter Steen blev anmodet om at tegne en ny havn, der nu skulle placeres midvejs mellem de to fiskerlejer. Den endelige placering af Snekkerstens nye havn blev derfor ud for ejendommen "Hildas Minde" og allerede i marts 1872 gik arbejdet igang.

"Bøgeholmen"

Strandvejen 132, matr. nr. 2 ab, 2 ac og 2 af, Snekkersten

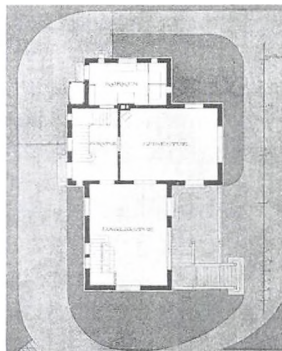
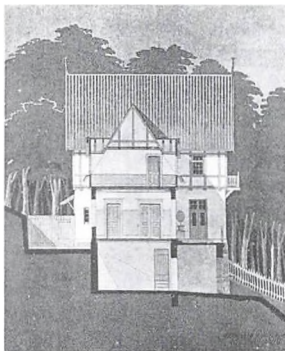
EJENDOMMENS EJERE:

-1903	kroejner Niels Jensen
1893-1916	juveler Lauritz Berth
1916-1920	fru Alma Berth f. Müller (enke)
1920-1935	Ingeborg McLeod f. Berth, Paul Berth, Erik Berth og Gunhild Berth (børn)
1935-1943	landsretssagfører Svend Alsing
1943-1945	Ejendomsselskabet af 28. april 1943
1945-1953	læge Jørgen Gersfelt
1953-1975	direktør Oscar Pedersen
1975-1977	direktør Svend Bay-Nielsen
1977-1980	Kay Wilhelmsen, Jørgen Olsen, P.V. Danielsen, Leif Erlandsen
1980-	Birgitte og Svend Aage Schiermacher

På den tidligere krojord lige syd for kroen, blev der i 1903-04 opført en sommerbolig for juveler Lauritz Berth. Arkitekten var Emil Jørgensen, der havde placeret bygningen højt oppe på skrænten, således at man fra bygningen har uhindret udsigt over Øresund. Stueetagen blev opført på en underbygning af kløvet granit, medens 1.salen blev opført i bin-

Villa "Bøgeholmen" fotograferet kort tid efter opførelsen. Nabogrunden mod syd var endnu nyttehave.

Arkitekt Emil Jørgensens tegninger til sommervillaen i Snekkersten. Han arbejdede i de år desuden som konduktør for arkitekt Martin Nyrop, ved opførelsen af Københavns Rådhus.

dingsværk. Huset blev fra starten hvidt, og taget blev belagt med brune, glaserede tagsten. Bygningen blev i øvrigt opført af den lokale tømrermester Johan Andersen.

Familien Berth, der drev en juvelerforretning på Strøget i København anvendte kun huset som sommerbolig, men efter forældrenes død, drev datteren Gunhild i 1920'erne et somerpensionat i ejendommen. I tidsrummet mellem Pinse og til midten af september modtog familien Berth betalende gæster i "hyggeligt privat hjem", som der stod i en annonce for pensionatet. Der serveredes morgenmad, frokost,

Alma og Lauritz Berth fotografert en halv snes år før, de lod Bøgeholmen bygge.

Foran huset var der en have helt ned til Strandvejen og på den anden side en strandgrund med badehus.

middag og aftenhe, men derudover kunne etablissementet også levere diætkost. Prisen for opholdet var mellem 5,50 og 7,00 kr, afhængig af sæson-tids-punktet.

I annoncer ses datteren Gunhild Berths navn, men meget af det praktiske blev udført af broderen Paul Berths hustru, Asta Berth f. Christensen. Omkring 1927 ophørte pensionatsdriften, og Paul Berth overtog selv brugen af huset. Paul Berth havde i sin ungdom haft en bemærkelsesværdig karriere som fodboldspiller, men havde efter faderens død overtaget juvelerforretningen i København.

Paul Berth (1890-1969) var uddannet juveler, men var som ung aktiv i fodboldklubben AB. Han blev i 1911 udtaget til landsholdet og spillede i de følgende 11 år i alt 26 landskampe. Han deltog både i Olympiaden i 1912 og i 1920. Førstnævnte fandt sted i Stockholm og her vandt holdet sølvmedaljer. Paul Berth havde i perioden 1916-17 rekorden med flest spillede landskampe og var ydermere holdkaptajn på landsholdet 14 gange.

I HYGGELIGT PRIVAT VILDAHJEM
 MOETAGES BETALENDE GÆSTER FR. PENSJ
 TIL d. 15. SEPT.

•

MORGENMÅLTID FRA KL. 7½ TIL KL. 9½

FROKOST KL. 12
OVARR RET, KOLDT RØD, MELE, OL. KAFFE

MIDDAG KL. 3
2 RÆTTER OG KAFFE

AFTENTÆ KL. 9

• **DIÆTKOST KAN PAAES** •

STOR HAVE OG KORT BADEBEM

•

PENSJONSPRIS
5½ KR. OG 6½ KR. UDEFØR FERIE
6 KR. OG 7 KR. I FERIE

•

G. BERTH
 „BØGEHOLMEN“
 SNEKKERSTIEN • TELEFON SNEK. 14

Reklame der annoncerer for pensionatet i 1920'erne.

Pensionatsgæster i Villa "Bøgeholmen" i 1920'erne. Stående i midten ses Gunhild Berth, der formelt stod som leder af pensionatet.

Da huset blev bygget i 1903-04, blev inventaret designet af maler Møller-Jensen, der også var ledende m.h.t. farvevalget på både interiøret og eksteriøret. Endnu befinder der sig i huset rester af det originale møblement. (Foto: Sv.Aa.Schiermacher)

Alma og Lauritz Berths fire børn fotograferet omkring 1906. Fra venstre ses Paul Berth (f. 1890), Ingeborg Berth (f. 1888), der senere blev gift med en skoleinspektør ved navn McLeod og Erik Berth (f. 1896). Forrest ses Gunhild (f. 1902), der senere blev gift med en tysker ved navn Junghans.

Svend Alsing (f. 1894) stammede fra Ringsted og var som ung bankansat. I 1921 blev han cand.jur. Og efter nogle år som fuldmægtig blev han i 1926 landsretssagfører med egen praksis i København. Han anvendte "Bøgeholmen" som sommervilla i perioden 1936-43.

Jørgen Gersfelt (navneforandring 1938 fra Petersen) er født i 1912 i København. Han blev uddannet læge i 1938, hvorefter han var ansat ved forskellige københavnske hospitaler. I oktober 1942 blev han praktiserende læge i Snekkersten. Flygtningelæge i Sverige 1944-45. Han boede i villaen fra 1945-53.

I 1936 solgtes ejendommen ud af familien, og i stedet overtog landsretssagfører Svend Alsing ejendommen. Fra 1945-53 brugte læge Jørgen Gersfelt både huset som bolig og som lægepraksis. Da

Spisestuen i Tove og Oscar Pedersens ejertid.

Tove Pedersen f. Tønnesen fotograferet i køkkenet i Villa Bøgeholmen i 1958. Til højre ser Oscar Pedersen interesseret til, medens parrest yngste datter, Anne, sidder med en skål til venstre i billedet.

Kystens Perles ejer, Oscar Pedersen, overtog huset i 1953, flyttede han selv ind med familien. I de følgende 27 år havde huset fælles ejere med Kystens Perle, men med skiftende funktioner. Oscar Pedersen boede her indtil 1965. Dernæst blev huset i en tiårs periode brugt til bolig for ledelse og personale på hotellet. I perioden 1975-80 stod huset tomt og forfaldt mere og mere.

Da Birgitte og Svend Aage Schiermacher købte huset i 1980, var det således et stort arbejde alene at sikre huset mod at skride ned ad skrænten. Dertil kom, at huset skulle istandsættes og moderniseres.

*Huset fik i 1950'erne sin nuværende røde farve.
Foto fra oktober 2008.*

"Nyboder"

Strandvejen 71 B, matr. nr. 2 a, Snekkersten

EJENDOMMENS BEBOERE:

ca 1820	smed Mathias Bom
ca 1830	skomager Jørgen Børgesen
1834	fiskerenke Marie Jensdatter m. 2 børn stenhugger Jens Pedersen m. familie stenhugger Carl Fr. Hobel m. familie
ca 1840	fisker Ferdinand Henriksen

EJENDOMMENS EJERE:

-1899	Snekkersten Kro
1899-1924	kroejer Niels Jensen
1924-1964	overretssagfører Christian Bernth
1964-1964	enkefru Inger Ravnholt Bernth
1964-1998	antikvitetshandler Freddy Asmussen
1998-	Kåthe Asmussen Girsel

Ejendommen kan følges helt tilbage til de første kort over fiskerlejet fra 1700-tallets slutning. Siden omkring 1800 har huset været det eneste, der i selve Snekkersten lå på vandsiden af Strandvejen. Ejendommen bestod da af to længer, hvori der var indrettet smedje i den ene. I Jørgen Børgesens ejerperiode den 28. juni 1830 - brændte stuehuset imidlertid.

Ejendommen set fra syd ca 1910.

Om denne del blev genopført, eller om den tidligere smedje blev indrettet til beboelse herefter, er ikke klart, men i al fald, blev huset i stedet anvendt til stenhuggeri.

Huset forfaldt imidlertid, og i 1911 blev det brændt ned i forbindelse med optagelsen af filmen "Den røde Bande". Herefter lå grunden ubebygget hen indtil 1924, da grunden for første gang blev solgt ud af Snekkersten Kros eje. Den nye ejer, overretssagfører Christian Bernth, lod herefter opføre den nuværende villa.

Christian Bernth (f. 1881) blev praktiserende sagfører i København. i 1910.

"Nyboder" set fra vest omkring 1910.

"Nyboder" fotograferet i 1982 - set fra syd.

Strandvejen 134 A

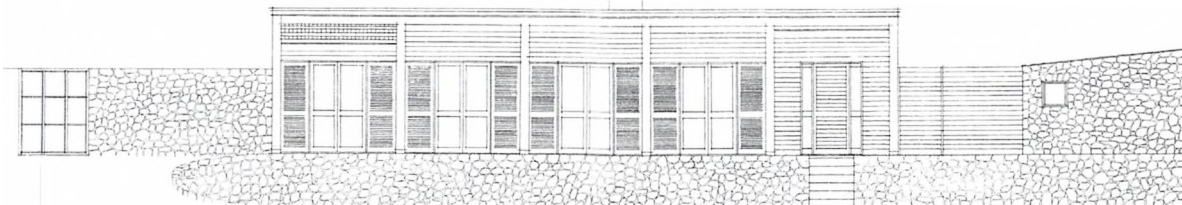
matr. nr. 2 fø, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1943-	grosserer Viggo S. Bahnert
-1951	Bodil Skjoldborg Bahnert f. Larsen (enke)
1951-1952	Karla Randall
1952-1954	Anna Aargaard
1954-1978	Lona Nissen
1978-1982	Carl Hollesen
1982-	Jan Eggers

Huset er tegnet af arkitekt Anne-Lise Eiersted. Øverst gengives husets nordvest facade, nederst sydøstfacaden, der vender mod Strandvejen. Tegninger fra 1942.

Ejendommen blev udstykket fra matr. nr. 2 dq (Strandvejen 134 B) i 1943. Allerede året før havde grosserer Viggo Bahnert imidlertid ansøgt om tilladelse til at opføre et sommerhus på grunden. Bahnert havde grossererfirmaet Bahnert & Søn A/S., som havde sit agentur på Aaboulevarden 50 i København.

Arkitekt Anne-Lise Eiersteds hus blev i folkemunde hurtigt kaldt "Retiraderne" p.g.a. de mange ens døre, der vendte ud mod Strandvejen.

I 1983 udbyggedes huset mod nord af den nuværende ejer, fabrikant Jan Eggers. Og samtidig ændredes ejendommen status fra sommerhus til helårsbolig.

Huset fotograferet i 1982 - før ombygningen....

- og således i 1993. (Fotos: Jan Eggers)

Strandvejen 134 B

matr. nr. 2 dq, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

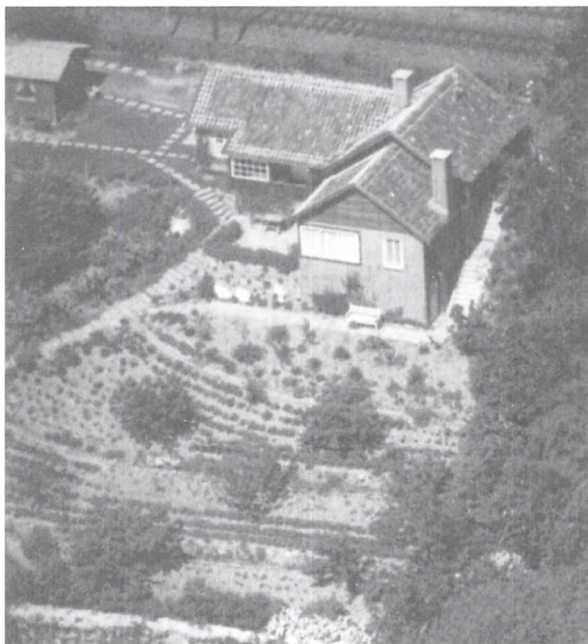
1927-1937	Ingeborg McLeod f. Berth, Paul Berth, Erik Berth og Gunhild Berth
1937-1943	Erik Berth, Paul Berth, Ingeborg McLeod
1943-1962	Erik Berth, Paul Berth, Lars Berth
1962-1990	Lars Berth
1990-1995	Lars Berth, Vera Berth
1995-1996	Vera Berth
1996-2000	Henrik Bruun
2000-	Anne Birgitte Sejersen og Axel Vogt

Tegningerne til huset er dateret i maj 1946. Da havde der været arbejdet på sagen i tre år, så tanken om opførelse af et hus var ikke ny. Arkitekter var "Bendixen og Klein", København. (Foto fra 1950'erne)

Grunden blev udstykket fra matr. nr. 2 am i 1920, men huset blev dog først opført i 1946. Familien Berth ejede huset fra opførelsen til 1996. Blandt disse kan nævnes Erik Berth (f. 1896), der var søn af Alma og Lauritz Berth. Han blev ingeniør i 1920, arbejdede for bl.a. F.L. Smith & Co. og blev senere ejer af et entreprenør-

firma i Oslo, som han havde været ansat ved fra 1933. Paul Berth (1890-1969) var juveler og overtog efter faderens død hans juvelerforretning i København. Lars Berth (1917-95) var søn af Paul Berth og var uddannet elektroingeniør. Han arbejdede i en periode sammen med broderen Niels på dennes virksomhed Dansk Termoplastisk Industri. Efter firmaets salg til Mölnlycke startede Lars Berth nyt firma under navnet Steriser-service. Han var gift med Vera Berth f. Nielsen, der var den sidste i familien, der ejede huset.

Ejendommen fotograferet i 1948 (KB).

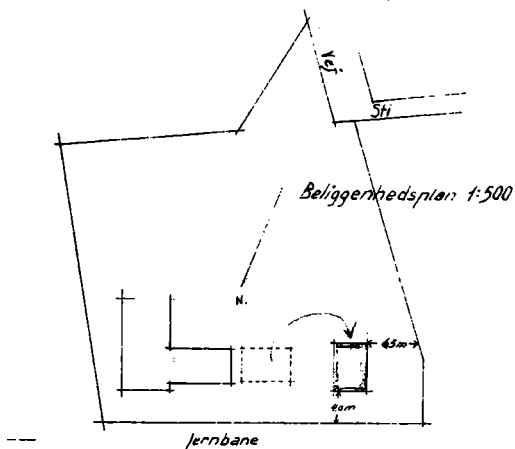
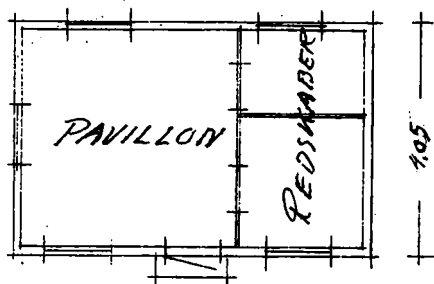
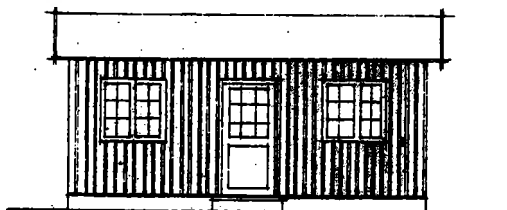
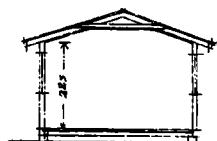
Opgangen til huset, der ligger øverst på skrænten, 2001.

Strandvejen 134 C

matr. nr. 2 hi, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1997-2000 Henrik Bruun
2000- Lene Poder og Anthony Fritzdorf

På denne tegning ses, hvorledes husene på de to ejendomme lå oprindelig.

Denne ejendom var indtil 1997 en del af matr. nr. 2 dq, (Strandvejen 134 B). Her havde familien Berth allerede i 1928 ladet opføre en lille pavillon, hvorfra man fra toppen af kystskrænten kunne nyde udsigten over Øresund. Den daværende ejer af nr 134 B, Henrik Bruun, lod i 1997 denne del udstykke til en selvstændig ejendom.

*Husets facade mod Øresund
fotograferet i sommeren 2001.*

"Cli"

Strandvejen 136, matr. nr. 21 b, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1867	Ole Nielsen
1867-1898	Børge Olsen (søn)
1898-1918	Johanne Elisabeth Olsen f. Børgesen (enke)
1918-1925	Chr. Gerner Olsen og Marie Olsen (børn)
1925-1937	sognefoged Christian Gerner Olsen
1937-1960	læge Svend Holm
1960-1961	Lisbeth Thomsen f. Holm, Jens Holm og Kristen Holm (børn)
1961-1977	læge Jens Holm, stud.theol. Kristen Holm
1977-1985	Jens Holm
1985-1985	Ebba Rosengaard
1985-	Poul-Erik Milsø Larsen

Christian William Gerner Olsen (1867-1942) var fisker, men engagerede sig desuden dybt i mange lokale forhold. Således var han medlem af Tikøb Sogneråd i perioden 1907-13, af Tikøb Kommunes Sundhedskommission 1915-21, af Snekkersten Havnebestyrelse fra 1902 samt sognefoged for Tikøb Sogns sydøstre distrikt i perioden 1920-40. I perioden 1911-19 var Olsen desuden distriktskommissær under Kystpolitiet. Gerner Olsen ejede både nr 136 og 138, men boede i 138. Villa Cli var således udlejet, bl.a. i mange år til Gurli og Niels Berth.

(Foto 1935)

Svend Holm (f. 1895), der ejede både Strandvejen 136 og 138, blev læge i 1922 og virkede derpå på en række københavnske hospitaler. Allerede i 1923 fik han praksis i Hellerup og året efter i Rødovre. Svend Holm var gift med Olga Marie f. Volf (f. 1892).

I besættelsens to sidste år havde læge Jørgen Gersfelt lejet sig ind i dette hus, som han brugte som bolig og lægepraksis, indtil han måtte flygte til Sverige.

Huset som det tog sig ud fra Strandvejssiden i maj 2001.

Jørgen Gersfelt

Jørgen Johan Gersfelt (1912-85) var søn af chauffør Jacob Julius Petersen og Hansine f. Hansen og hed oprindeligt Jørgen Johan Petersen. Han tog i 1938 navneforandring til Gersfelt - samme år som han blev gift med Ellen Margrethe Havnø (f. 1909).

Jørgen Gersfelt blev student i 1930 og medicinsk kandidat i 1938. Herefter kom han på turmus til bl.a. Kommunehospitalet, Finseninstitutet; Rigshospitalet, Øresundshospitalet og Diakonissestiftelsen, inden han i november 1942 nedsatte sig i Snekkersten som praktiserende læge.

Familien lejede sig ind i ejendommen "Cli" på Strandvejen 136 i Snekkersten. Allerede i det følgende efterår blev han involveret i de første illegale sejladser. Tingene tog fart, da de mange jødiske flygtninge begyndte at strømme til Snekkersten og omegn. Gersfelt blev tilkaldt for at bedøve de jødiske småbørn, der skulle transporteres over Sundet. Derved hindrede man, at de med deres gråd henedte Gestapos opmærksomhed, når de om natten blev ført ombord i en båd.

Gersfelt beskriver selv i sin bog, der udkom efter besættelsen, hvorledes han i starten var meget betænkelig ved denne fremgangsmåde, men at han kunne se tilbage på at have givet i hundredevis af den slags bedøvelser, uden at det efterfølgende gav problemer for børnene.

Jørgen Gersfelt deltog kun sjældent i selve sejladserne. Hans opgave var mere på land at sørge for transport og indkvartering af de mange flygtninge. Hans tilladelse til at føre motorkøretøj var en stor hjælp i denne situation. Og selvom der var adskillige truende situationer, lykkedes det i lang tid for Gersfelt at vikle sig uden om det tyske politis fangarme.

De skibe, der blev anvendt, var især H.C. Thomsens "Margrethe", skibshandler H. E. Jensens "Stella" og fiskeskipper Johannes Niensens "Carl" af Espergærde. Et omfattende samarbejde med politiet var også for Gersfelt en vigtig del af hele sikkerheden. Især efter tiden med de jødiske flygtninge, blev der større og større behov for at tjekke de personer, der ønskede at komme til Sve-

Jørgen Gersfelt fotografert udenfor Villa "Cli" kort efter befrielsen. Han er iført den danske brigades uniform.

rige. De blev derfor holdt under observation, indtil man med sikkerhed havde fastslået deres identitet og baggrund.

Gestapo fik imidlertid større og større kendskab til organisationen og arresterede flere og flere fra inderkredsen. Og natten til den 3. maj 1944 kom kroeger H. C. Thomsen og advarede bl.a. Gersfelt om, at tyskerne forberedte omfattende arrestationer i Snekkersten. Ellen og Jørgen Gersfelt flyttede derfor ind i nabohuset, der på det tidspunkt stod tomt og afventede dér begivenhedernes gang. Og ganske rigtigt næste morgen forsøgte Gestapo at anholde Gersfelt - men uden held.

Gersfelt havde på dette tidspunkt hjulpet omkring 1.100 mennesker over Øresund, men måtte nu indse, at han selv måtte flygte samme vej. Det skete fra Kastrup den 10. maj.

I Sverige arbejdede Gersfelt dernæst som flygtningelæge frem til befrielsen i maj 1945. Efter hjemkomsten fortsatte Gersfelt sit arbejde som praktiserende læge i Snekkersten. Kort efter overtog han villa "Bøgeholmen" på Strandvejen 132, hvor han boede med sin familie og havde praksis frem til 1953. Han flyttede derpå til villa "Nøddebo", Borupgaardsvej 3. Senere boede han på Grønnegangen indtil han i 1970 lukkede sin praksis. Han fortsatte dog med enkelte patienter i endnu nogle år.

Strandvejen 138

matr. nr. 21 a, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1761 Børge Michelsen
1761-1810 Niels Olsen (nieces mand)
1810-1860 Ole Nielsen (søn)

EJENDOMMENS FÆSTERE:

1861-1867 Ole Nielsen
1868-1898 skibstømrer Helle B. Olsen (søn)
1898-1918 Johanne E. Olsen f. Børgesen (svigerinde)
1918-1925 Christian Gerner Olsen og Marie Olsen (børn)
1925-1937 sognefoged Christian Gerner Olsen
1937-1960 læge Svend Holm
1960-1961 Lisbeth Thomsen f. Holm, Jens Holm og Kristen Holm (børn)
1961-1977 Jens Holm og Kristen Holm
1977-1993 Kristen Holm
1993- Niels Munch Svenningsen

Familien Olsen samlet omkring 1920. Herren i midten er Christian Gerner Olsen, siddende til venstre for ham ses hustruen Marie Christine (f. 1861) og til højre for dem, ses Johanne Elisabeth f. Børgesen (18XX-19XX) - enke efter skibstømrer Helle Olsen.

Havesiden af huset, fotografere i maj 2001.

Ejendommen set fra Strandvejen, oktober 2008.

Den første kendte fæster af dette hus, Børge Michelsen, var antagelig søn af Michel Gundersen, der er stamfader til bl.a. slægterne Johannessen og Børgesen. Michel Gundersen havde i al fald en søn, Børge, der var født i 1719 - og fæstet er i 1761 i givet fald blevet i familien, for Niels Olsen var gift med Børges niece, Maren Andersdatter.

Det var deres søn, Ole Nielsen (1783-1868), der blev den første selvejer af huset ved årsskiftet 1860-61. Otte år senere delte han ejendommen i to, således at hans ene søn Helle (Helge) B. Olsen (g.m. Caroline f. Jørgensen) overtog den gamle del af huset, medens broderen Børge Olsen, fik en byggegrund umiddelbar nord for huset og dér byggede et nyt hus.

Helle Olsen var gift med Caroline f. Jørgensen, og efter deres død, overgik ejendommen i 1898 til broderens enke Johanne f. Børgesen, der således atter forenede de to ejendomme forstået på den måde, at de igen var i samme persons eje. Dette fortsatte til 1977, da husene atter deltes mellem to ejere.

"Sømandshvile"

Strandvejen 140, matr. nr. 20, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1795	Bent Olsens enke, Kirsten
1795-	Ole Bendsen (søn)
-1839	Ole Bendsens enke
1839-1847	Anders Olsen (søn)

EJENDOMMENS EJERE:

-1847	Statskassen
1847-1847	Anders Olsen
1847-1893	Henrik Thomassen
1893-1937	Jens Thomassen (nevø)
1937-1939	Thomas Thomsen, Anders Thomsen, Ane Marie Schmidt f. Thomsen, Johannes Thomsen og Olga Jørgensen f. Thomsen
1939-1943	Ane Marie Schmidt og Olga Jørgensen
1943-1962	Olga Johanne Jørgensen
1962-1972	civ.ing. Max Jørgensen (søn)
1972-	civiløkonom Bjarne Kallesøe og stud.polyt. Søren Rolf Kallesøe Jørgensen (sønner)

Børnefødselsdag på Sømandshvile engang i 1880'erne.

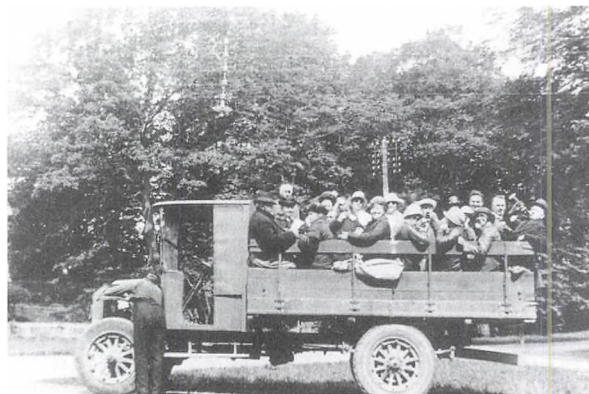
Ejendommens første kendte fæster var Bent Olsens enke, der hed Kirsten. På den tid kaldtes huset nr 9 og var tilsyneladende delt i to halvdele. Den anden halvdel var i 1773 blevet fæstet af Anders Andersen, der havde overtaget ejendommen efter faderen, Anders Michelsen (f. 1715) - en søn af Michel Gunder-

Beboere og landligere en sommerdag omkring 1908. I forgrunden stener fisker Jens Thomassen garn, medens sønnen Johannes ser på. På bænken med hvidt forklæde, hustruen Petronille. De tre personer til venstre for hende er landliggerfamilien Stamm. Den høje unge mand hed Ivan Stamm (1888-1963). Han blev senere politidirektør i København. Til højre for døren ses Olga Thomsen og siddende i døråbningen ses familien Stamm's tjenestepige.

Julen i 1905 bliver fejret af familien Thomassen på Sømåndshvile.

Familien Thomsen på udflugt omkring 1925 - chaufføren ser dog ud til at have problemer!

Bryllup på "Sømåndshvile" i 1912. Brudeparret er Peter Jørgensen og Olga Thomassen

Max Jørgensen (f. 1916) blev i 1941 gift med Lis Kallesøe (f. 1916). Og parret anvendte i mange år "Sømåndshvile" som sommerhus.

sen, der som navnt er stamfader til adskillige familier i Snekkersten.

Den anden halvdel var i Bent Olsens efterkommeres fæste frem til 1847. Herefter overtog familien Thomassen - senere kaldet Thomsen - huset. Og det er stadig efterkommerne, der ejer huset.

Fisker Jens Thomassen (1852-1933) og hustru Petronille Sophie f. Jensen (f. 1851) er her fotograferet i deres stue på Strandvejen 140 i 1920'erne.

Sømåndshvile fotograferet i efteråret 2008.

Jens Thomassen

Jens Thomassen var ud af en gammel fiskerslægt i Snekkersten. Hans oldefader og bedstefader blev begge 88 år gamle - en for den tid høj alder. Bedstefaderen, Thomas Andreasen, lå 8 år i kongelig tjeneste som kapergast i årene 1808-14.

Faderen Anders Thomassen var fisker, og han talte undertiden om sine sildenæringer, som hængte uden at blive brugt fra 1821 til 1864. I den periode var der stort set ingen sildefiskeri i Sundet. Han var i en periode strandfoged og døde i 1896.

Jens Thomassen gik i Helsingør Borgerskole fra sit 8. år til han blev konfirmeret. Her lærte han både tysk og engelsk, og særlig blev han godt hjemme i det sidste sprog, som han siden gjorde god brug af.

Han havde fra barndommen en naturlig trang til viden og kundskab. Hans moder, der døde da han var 12½ år gammel, forstod ikke denne trang, og endnu mindre gjorde hans fader. Betragtede drengen således en sjælden fisk, et bløddyr eller lignende, som fiskerne havde fanget i deres net, en forstening eller en blomst, som han havde fundet, så kunne faderen udbryde: *"Så der står naturforskeren igen og gaber. Tag og pas dit arbejde, drivert! Hvor meget kan du vel få for den stads?"*

Det var ikke meget opmuntrende at høre på. Og han kom til at lide af ensomhedsfølelse og tungsind. Da der ikke hans omgangskreds fandtes nogen, hos hvem han kunne finde åndelig støtte og hjælp, fandt han kammerater af en anden slags.

Det blev med andre ord ikke en let ungdom for Jens Thomassen, men da han blev indkaldt til marinen i 1872, var han heldig at komme på langfart. Han var således bl.a. i Dansk Vestindien og i Brasilien.

Han ernærede sig sammen med hustruen, Petronille Jensen (en smededatter fra Tibberup) ved fiskeriet, men i et par perioder, da fiskeriet var sløjt, var han ansat på Helsingør Skibsværft som skriver ("timekeeper").

I 1876 fik han og kollegaen Jens Thagesen dannet en fiskerforening i Snekkersten. De oprin-

Jens Thomassen (1852-1933) var søn af fisker Anders Thomassen og hustru Ane Hansdatter.

delige 17 medlemmer startede med at låne et lokale i Snekkersten Skole, hvor der var oplæsning af diverse tidsskrifter. Foreningen havde også en lille bogsamling, som medlemmerne kunne låne.

I 1888 blev Jens Thomassen oldermand for "Snekkersten og Omegns Ligkasse". En meget gammel forening, hvis formål det var at sikre medlemmerne en ordentlig begravelse.

Da "Stadeejernes Fagforening" blev dannet, var Jens Thomassen foreningens første og mangeårige formand. Foreningen var en tid medlem af "Dansk Fiskeriforening", men man meldte sig ud, da man ikke mente at landsforeningen varetog de lokale interesser. Landsforeningen varetog efter Jens Thomassens mening mere vodefiskeriets og fiskehandlernes interesser.

Jens Thomassen var også aktiv i bestræbelserne på at sikre kysten mod yderligere nedbrydning. Udgifterne og arbejdstimerne, der blev lagt i at nedramme pæle og bygge høfder var store, men Jens Thomassen havde desværre ikke den store opbakning fra sine kollegaer. Det medførte nogen bitterhed.

N.M. Nielsen skrev i 1905 en artikel om Jens Thomassen og skrev bl.a.: *"Igennem 30 Aars ihærdigt Arbejde har Thomassen kæmpet mod sin Stands Fordomme og Ligegyldighed, og søgt at rejse dem til Kamp for deres Interesser. Han er dog kun forstaaet af faa idenfor sin Stand, hvis Pryd han er."*

Herfra stammer familien Johannessen

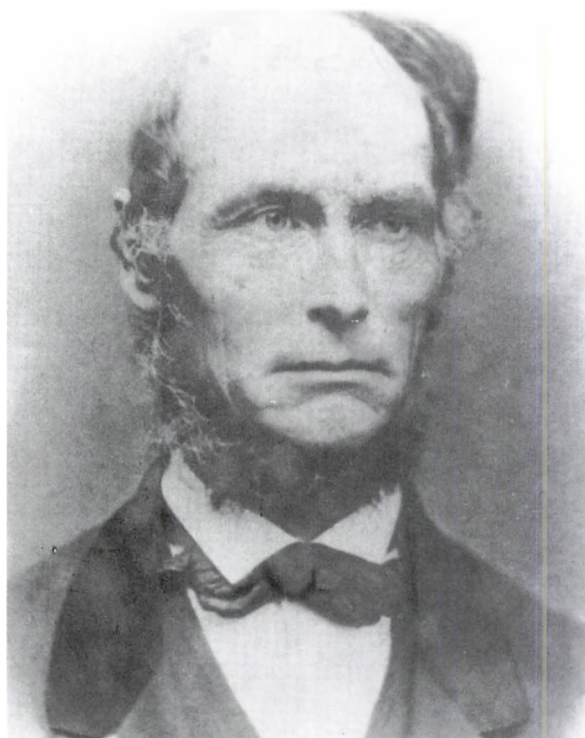
Strandvejen 142-144, matr. nr. 19, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1804	Mikkel Michelsen
1804-1812	Johannes Michelsen (søn)
1812-1841	Niels Johannessen (søn)
1841-1860	Dorthe Michelsdatter (enke)

EJENDOMMENS FÆSTERE:

1860-1861	Dorthe Michelsdatter
1861-1893	Johannes Nielsen (søn)
1893-1954	Anders Sophus Johannessen (søn)
1954-1964	Karen Marie Olsen f. Johannessen og Svend Aage Johannessen (børn)
1964-1979	Karen Marie Olsen, Bent V. Johannessen
1979-1981	Bent V. Johannessen, Niels-Erik Olsen, Alice-Merete Andersen, Anna-Marie Ekstrand
1981-2006	Bent V. Johannessen, Alice-Merete Andersen
2006-	Else M. Johannessen, Alice-Merete Andersen

Johannessen-familiens stamfader, Johannes Nielsen (1827-1900), der var gift med Marie Pedersdatter (1828-1909).

Michel Michelsen (1717-89) var søn af Michel Gundersen fra "Skellebækhuset" - den Michel, som var stamfader til en lang række slægter i Snekkersten. En af Michels efterkommere blev således stamfader til den meget store slægt i Snekkersten, der hedder Johannessen.

Michel Michelsen døde allerede i 1789 og hans hustru Anna Pedersdatter i 1794. Alligevel er fæstet uvist af hvilken grund først i 1804 overgået til sønnen Johannes Michelsen. Dennes søn og svigerdatter fæster huset frem til, det overgår til selveje i 1860.

Det var deres søn, Johannes Nielsen, der dannede det patronymikon (Johannes + søn), der gav navnet til familien Johannessen. Han var gift med Marie Pedersdatter og sammen fik de følgende børn: Niels Christian Johannessen (1853-1914), Svend Johannessen (1855-1943). Ane Kirstine Johannessen

(1857-66), Johan Martin Johannessen (f. 1860), Niels Peter Johannessen (f. 1862), Peter Theodor Johannessen (1864-1930), Julius Sophus Johannessen (1866-1949), Anton Oskar Johannessen (1868-1958) og Anders Sophus Johannessen (1870-1953).

Da flere af disse stiftede familie i Snekkerstenområdet, vil adskillige nuværende familier kunne finde deres stamfader iblandt ovennævnte. Det var således den yngste af sønnerne, der overtog føde-

Fisker Anders Sophus Johannessen (1878-1953) og hustru Anna f. Jensen (1873-1945). Drengen til højre er Svend Aage Johannessen (1900-87) og pigen i midten Karen Marie Johannessen (1902-78).

Dette billede, malt af den lokale barbermester Einar Ploug i 1960, viser ikke blot ejendommen, men også fiskernes arbejdsplads på stranden ud for huset. (Maleri i privateje).

hjemmet i 1893 - og ejendommen er stadig i familiens eje.

I følge BBR er den ældste del af ejendommen, nr 142, fra 1800. På kortet fra 1810 ligger huset imidlertid lidt anderledes, så antagelig er det nuværende hus lidt yngre. M.h.t. den anden del, nr. 144, nævner BBR, at huset er fra 1864.

Den nuværende ejer, Else Johannessen f. Petersen (f. 1929) er enke efter bager Bent Verner Johannessen (1933-2006), der var sønnesøn af Anders Sophus Johannessen.

Strandvejen 142, foto maj 2001.

Foto af Strandvejen 144 fra 1955.

Strandvejen 144 og 142, foto oktober 2008.

"Kastaniely" - "Kærnehuset"

Strandvejen 146, matr. nr. 17 c og 18, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1767	Svend Pedersen
1767-1822	Thage Nielsen
1822-1860	Peder Thagesen

EJENDOMMENS EJERE:

-1860	Statskassen
1860-1861	Ane Margrethe Jensdatter (enke)
1861-1936	Jens Peder Thagesen (søn)
1936-	Peter Petersen Thagesen (søn)
-1941	Emilie C. Pedersen Thagesen (enke)
1941-1954	fru bankdirektør Inge Aarup Hansen
1954-1963	Ejner Christensen
1963-1964	Asta Christensen (enke)
1964-1986	landsretssagfører Peter E. Buhl
1986-2002	Ester Buhl (enke)
2002-2005	Ejendomsselskabet af 1.11.2001 ApS
2005-	Karin Ekelund og Geert Langstrup Rasmussen

Ejendommen har eksisteret siden 1700-tallet som fæstehus under kronen. Her boede i 1700-tallets slutning husmand og fisker Thage Nielsen (f. 1740) med sin kone, Zidse Svendsdatter (f. 1734). Da hustruen døde omkring 1790, giftede han sig 2. gang med pigen Ane Kirstine Pedersdatter (f. 1767). De fik sammen en søn, Peder Thagesen (f. 1796), der sammen med sin hustru, Ane Margrethe Jensdatter (f. 1796) fik tre børn.

Den ene var sønnen Jens Peder Thagesen (1832-1921), der i perioden 1870-76 var medlem af Tikøb Sogneråd. Han var tillige blandt de fem personer, der stod bag bygningen af Snekkersten Havn. Han blev gift med Snekkersten-pigen Ane Jonassen Willumsen (f. 1835). Sidstnævnte døde i 1889, hvorefter Jens Peder fik en husholderske, hvis navn var frøken Güntelberg. Hun kaldte sig "overordentlig stiftsdame på Vallø" - og var m.a.o. ugift og havde dette job som husholderske, indtil hun kunne tage fast ophold på Vallø Slot.

Ane og Jens Peders to sønner var hhv. Peter P. Thagesen og Jens Thagesen. Førstnævnte blev slag-

Af luftfotoet fra 1937 forstår man, hvorfor ejendommen blev kaldt "Kastaniely". Hele forhaven var tæt bevokset. Ejendommen tilhørte samme familie i al fald fra 1767 og til 1941.

Jens Thagesen (1872-1961) ernærede sig som fisker. Han var ugift.

Peter E. Buhl (1913-1984) blev sagfører i 1938, landsretssagfører i 1940 og etablerede egen advokatvirksomhed i København i 1944. Administrator for forskellige fonde og stiftelser. I 1971 blev han formand for Venstre i Helsingørkredsen, og 1974-81 var han tillige medlem af Helsingør Byråd. Peter Buhl havde desuden en lang række andre tillidshverv, bl.a. var han medlem af HHGB-banens bestyrelse og formand for det psykiatriske plejehjem Lindevang i Helsingør.

ter i Helsingør og ejer af ejendommen. Den anden søn fisker Jens Thagesen boede også i huset.

I 1961 døde Jens Thagesen, men allerede i 1941 var huset blev solgt ud af familien. Den nye ejer, fru I. Aarup Hansen benyttede sammen med sin mand, bankdirektør Frederik Aarup Hansen, kun huset som sommerhus. Deres egentlige adresse var i København. Også den efterfølgende ejer, fabrikant Ejner Christensen havde kun sin adresse her i sommermånederne. Resten af året boede han i Sorø.

Sammen med landsretssagfører Peter E. Buhl boede i mange år også hans moder, Kristine Buhl i huset. Efter moderens død giftede han sig - og det var enken, Esther Buhl, der i 2002 solgte til et ejendomsselskab, der lod ejendommen gennemgå en gennemgribende modernisering.

I Ester og Peter Buhls ejerperiode hed huset stadig "Kærnehuset". Foto fra maj 2001.

Efter modernisering så huset således ud i juni 2002.

Strandvejen 148

matr. nr. 17 a, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1860 Jens Pedersen

EJENDOMMENS EJERE:

-1860 Statskassen
1860-1880 Christian Larsen
1880-1885 Maren Larsen f. Olsdatter (enke)
1885-1927 Martin Børgesen (nevø)
1927-1949 Peter Børgesen (søn)
1949-1988 Henny Helvig Christiansen (datter)
1988-1997 Egon Vilhelm Christiansen (enkemand)
1997-1999 Karin og Michel Abboud
1999-2002 Watson ApS
2002- Birgit Vestergaard Watson

På det ældste kort over Snekkersten fra 1793 vises et hus nøjagtigt på samme sted, som dette hus endnu er placeret. Der er derfor god grund til at tro, at det hus, der indtil 1999 lå på stedet, havde mere end 200 års historie bag sig.

Huset var et fæstehus, men det har ikke med sikkerhed kunnet fastslås, hvilke fæstere huset har haft før nævnte Jens Pedersen. Men efter at huset gik over til selveje, har det været i samme families eje frem til 1997. Endda den samme familie, som en stor del af de øvrige snekkerstenere tilhører.

Christian Larsen (1812-72) var således gift med Maren Olsdatter (1814-94). Hun var datter af Ole Nielsen. Den Ole Nielsen (1783-1868), der ejede Strandvejen 138, og som var søn af Maren Andersdatter, født i "Skellebækhus". Hun var således barnebarn af den Michel Gundersen, som regnes for stamfader til store dele af fiskerfamilierne i Snekkersten.

Maren og Christian Larsen havde ingen børn, og huset gik derfor over til nevøen Martin Børgesen, hvis søn og barnebarn senere ejede ejendommen.

Strandvejen 148 fotograferet i 1937 (KB).

Martin Børgesen (1843-1931) blev i 1869 gift med Else Elisabeth Vilhelmine Winther (1845-1915), der stammede fra Helsingør.

Til venstre Peter Børgesen (1883-1956) fotograferet medens han var orlogsgast. Der var tradition for, at alle fiskersønerne blev indkaldt til marinen. Nedenfor hans hustru Emilie Thalia Christiane Petersen (1883-1948), der som alle fiskekoner solgte fisk fra "børen".

Henny Hedvig Christiansen f. Børgesen (1914-1988) arvede huset efter forældrene. Hun blev i 1937 gift med gartner Egon Vilhelm Christiansen (f. 1913), der stammede fra Esbønderup sogn.

Med røde roser i forhaven så huset meget idyllisk ud i juni 1999 - men et alvorligt forfald var sat ind.

Da muremester John Watson i 1999 overtog ejendommen, indledtes en stor renovering, som man ser glimt af på de to øverste billeder. Ikke meget af det originale blev tilbage, men til gengæld genopførtes huset i gammel stil - bortset fra at bindingsværket ikke længere er overkalket. De to øverste fotos er fra 2000 - det nederste fra 2008.

"Hytten"

Strandvejen 150, matr. nr. 17 b, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1860	Statskassen
1860-1883	Frederik Ludvigsen
1883-1903	fisker Ludvig Henriksen
1903-1928	bagermester Carl Poggenborg
1928-1972	fisker Svend Christian Johannessen
1972-1982	maskinmester Børge Chr. Johannessen
1982-1982	Mette H. Schou og Jørgen Kirchheiner
1982-1983	Jørgen Kirchheiner
1983-1985	Dorrit Krogh Mortensen
1985-2005	Anette Schnoor Hansen
2005-	Yvonne og Erling Olsen

Auktion i Snekkersten.

Torsdag den 2den April 1903, Kl. 10^{1/2} Form., afholdes offentlig Auktion i Snekkersten over de Auet eller afdøde Fisker Ludvig Bendrissen og ligeleeds afdøde Nilsen, tilhørende Voksoreffeller, Jaalom: 1 antikt Dragfiske, 1 antikt Mahoqui Stab, 1 antikt Uhr, Søpøer, Vørde, Stole, Spejle, Stabe, Senge, Seugstæder, Kam-mader, Gardiner m. m., Koffertøj, Kob-berstøj, c. 1/2 Kv. hugget Brænde, c. 1/2 Td. fint Fjæve, samt Fiskeredffaber, hvoraf fremhæves: 30 Muser med Fælcher, 16 Røbspættegarn, 2 Hornspillegarn, 8 Sildegarn, 3 Mafrelgarn, 2 Torstkerne m. m. m.

Betalingen erlægges til Rudsmegetlig R. Thuesen, Fredensborg, der giver ham befendle, vederhæftige Røveve Kredit til

Mikkeldag 1903.

Strandborg 08te Vief, den 20de Marts 1903.

J. Mølle.

Announce fra Helsingør Avis den 21. marts 1903. Alt løsøret er sat på auktion. Måneden efter solgtes selve huset på en ny auktion, der indbragte boet 6.300 kr for selve huset.

Denne ejendom var oprindeligt en del af naboejendommen, matr. nr. 17 a. På de ældste kort kan man se, at det hus, der lå på grunden da, lå længere ud mod Strandvejen.

På et tidspunkt mellem 1810 og 1850 er huset blevet en selvstændig ejendom og flyttet tilbage fra vejen, således at den blev bygget i forlængelse af nr. 148. Måske var det sejlhus, der lå ud mod Strandvejen indtil 1933, en sidste rest af dette oprindelige hus.

Da fisker Ludvig Henriksens enke, Sofie f. Petersen døde, blev huset sat på auktion, og bagermester Poggenborg overtog huset. Fra 1928 boede der atter en fisker i huset nemlig Sv. Christian Johannessen.

Luftfoto fra 1937, efter nedrivningen af sejlhuset.

Carl Poggenborg kom som ung til Danmark fra Tyskland og nedsatte sig som bagermester på Axeltorv nr 18. Ægteparrets efterkommere blev bagermestre bl.a. i Tikøb, Espergærde og Fredensborg.

Fisker Sv. Christian Johannessen (1899-1971) ejede huset fra 1928 til sin død. Han var gift med Helga f. Petersen (1900-73),

"Hytten" som den så ud i oktober 2008.

Strandvejen 152

matr. nr. 16 b, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1862	fisker Anders Thomassen
1862-1901	fisker Peder Thomassen/Thomsen (søn)
1901-1941	fisker Anton Oscar Johannessen (plejesøn)
1941-1965	Poul Svend Johannessen og Asta Elise Johannessen (børn)
1965-1985	Poul Svend Johannessen
1985-	Anders Knud Ole Poulsen

Strandvejen 152 og 154 var oprindelig én ejendom (matrikel nr 16 af Snekkersten), men i 1862 blev denne parcel understykket.

På den tid lå på grunden et ældre hus, som i 1903 blev revet ned og erstattet med det nuværende. Nogle af materialerne blev anvendt til en udvidelse af udlængen, der er bygget sammen med nabogrundens sidehus.

Også denne familie har forbindelser til de gamle Snekkerstenslægter. Peder Thomassen (eller Thomsen) var således gift med Johanne Nielsdatter (1824-81) - et tipoldebarn af Michel Gundersen fra "Skellebækhus".

Familien solgte ejendommen i 1985 til de nuværende ejere.

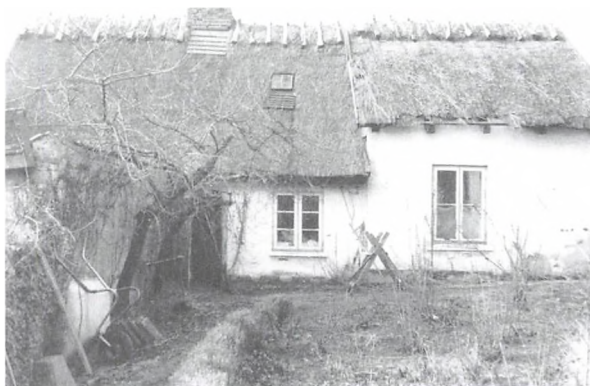

Huset fotograferet fra luften i 1937.

Peder Thomsen (1824-1905).

Anton Johannessen (1868-1958) var plejesøn hos Peder Thomsen, men var også ud af fiskerslægten fra Snekkersten. Han var gift med Asta f. Manly (1868-1944) og sammen fik de 11 børn.

Det høje sidehus til højre er opført af de nedrevne materialer fra det oprindelige hus på grunden. Den lave del, der er delt mellem denne ejendom og naboejendommen, er den ældste del af sidehuset, antagelig dog kun fra slutningen af 1800-tallet. (Foto ca 1980)

Foto: maj 2001

"Toms Hytte"

Strandvejen 154, matr. nr. 16 a, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

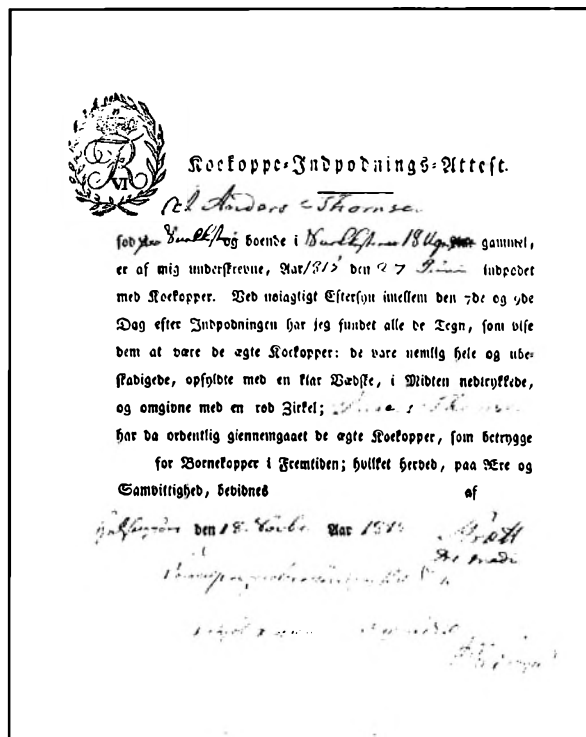
-1773 Andreas Michelsen
1773-1813 Andreas Andreassen (søn)
1813-1860 Thomas Andreassen (søn)

EJENDOMMENS EJERE:

-1860 Statskassen
1860-1894 Anders Thomassen (søn)
1894-1900 Jens Thomsen (søn)
1900-1944 Thomas Thomsen (søn)
1944-1964 Dagmar Thomsen (enke)
1964-1989 Einar Thomsen og Astrid Thomsen (børn)
1989-1990 Jens Kadow Thomsen og Astrid Thomsen
1990- Jens Kadow Thomsen

Denne ejendom har været i familiens fæste eller eje i mindst 236 år. Oprindeligt omfattede matrikel nr 14 a også nuværende matr. nr. 14 b (Strandvejen 152). Ifølge BBR-oplysningerne er huset bygget i 1812. På det tidspunkt skal det have afløst et ældre hus, der lå bagved det nuværende hus, der hvor nu Strandvejen 152 er beliggende. Det hovedhus, som altså oprindeligt var fælles for hele den oprindelige matrikel, blev dog liggende frem til 1903, da det

nuværende hus på Strandvejen 152 blev bygget. Anders Thomassens søn kaldtes Jens Thomsen og solgte efter få år huset videre til sin søn, Thomas Thomsen. Jens Thomsen selv boede på Strandvejen nr. 140.

Anders Thomassen (1815-1895) var søn af fisker Thomas Andreassen og Maren Andersdatter. Thomas Andreasens oldefar var Michel Gundersen fra "Skellebækhus". Anders Thomassen blev gift med Ane Helledatter Helsen (1820-64) hvis tipoldefar også var Michel Gundersen.

Kokoppevaccination kendes i Danmark fra 1802. Den blev gjort tvungen fra det 14. år ved forordning i 1810. Fra 1811 kunne ingen ægtevielse foretages, medmindre parterne beviste, at de var vaccinerede eller havde haft naturlige kopper. Fra 1812 blev koppevaccinationen desuden gjort til en betingelse for at blive konfirmeret. Ovenfor ses Anders Thomassens attest, udstedt i Helsingør den 18. november 1815. Tilsynet pålagdes de lokale præster, og derfor er attesten forevist Tikøbs daværende sognepræst J. Chr. Fangel forud for Anders Thomassens konfirmation i 1829.

Denne rødmaledede planke fundet på ejendommen rummer en lille hilsen fra fortiden i form af indridsede skibe, der ligger for anker ud for Snekkersten.

Jens Thomsen (Thomassen) fotografert medens han var marinesoldat på korvetten "Dagmar" i 1870'erne.

Det unge par Thomas Thomsen (1874-1943) og Dagmar f. Brask (1874-1964). Thomas Thomsen blev fisker og overtog Strandvejen 154 i 1900.

Afregning til fisker Thomas Thomsen på 27 kasser makrel leveret i

Blømed afregning over medtaget fisk	
21 kasser Makrel	579.-
6 " " "	99.-
	<hr/>
	678.00
1. Porto 1/65. Skippens 1/2	20.65
	<hr/>
	657.35

september 1920 til fiskeeksportør Laurits Larsen i Snaregade i København.

Jonna og Einar Thomsen. Einar Thomsen ejede huset sammen med sin søster, Astrid, der boede i huset frem til 1989.

Fisker Thomas Thomsen og hustru Dagmar sammen med deres to børn Einar (f. 1900) og Astrid (f. 1908) i deres stue på Strandvejen 154.

Ejendommens baghus, der er bygget sammen med sidehuset til Strandvejen 152. (Foto: maj 2001)

Strandvejen 154, oktober 2008.

Strandvejen 156 A-B

matr. nr. 15, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1810 Jens Pedersen
1810-1849 fisker Jens Nielsen
1849-1860 bådebygger og fisker Niels Olsen (nevø)

EJENDOMMENS EJERE:

-1860 Statskassen
1860-1878 Niels Olsen
1878-1914 fisker Christian Sørensen
1915-1954 fisker Henry Thorvald Sørensen (søn)
1954-1977 glarmester Harry Westergaard (svigersøn)
1977-1977 Hanne Alberg, Thomas Westergaard, H. Nikolaj Westergaard, Finn Westergaard, Birthe Svendsen (børn)
1977-1977 Rita Genkel

Ejerlejlighed nr. 1:

1977-1983 arkitekt Kjeld Aistrup
1983- Jørgen T. og Pia S. Bierrings

Ejerlejlighed nr 2:

1977-1983 arkitekt Kjeld Aistrup
1983-1984 Erna Mortensen
1984- Jean Pascal-Dadon

Midt i 1890'erne tog ejendommen sig således ud - set fra Øresundssiden.

Huset er bygget i starten af 1800-årene. Lige nord for huset lå oprindeligt den ene af Snekkerstens to bybrønde. En af de ældst kendte fæstere var fisker Jens Nielsen (1765-1835). Han var søn af Niels Olsen og Maren Andersdatter - sidstnævnte et oldiebarn af Michel Gundersen i "Skellebækhus".

Da Jens Nielsen og hustru var døde, overtog hans brodersøn Niels Olsen (f. 1819) fæstet sammen med 1/4 af Skellebæk Fiskestade. Han var søn af fisker Ole Nielsen og Ellen Marie Helledatter. Ved årsskiftet 1860/61 købte han ejendommen af staten for 120 rigsdaler.

I 1878 kom Niels Olsen på aftægt hos den nye

Fisker Christian Sørensen (1845-1914) fotograferet omkring det tidspunkt han overtog Strandvejen 156.

Christian Sørensen og hustru Else f. Jensen (1846-1911) sammen med deres to yngste børn. T.v. ses Vilhelm Sørensen (f. 1877) og Thorvald (f. 1890)

Sidelængen til ejendommen fotograferet i 1955 - nu udstykket til en selvstændig ejerlejlighed.

Fisker Henry Thorvald Sørensen (1890-1969) - kaldet Thorvald og Ida Amalie Johanne f. Schmidt (1883-1972). Deres datter, Agnethe overtog senere huset. En søn Christian (f. 1918) har med sin store lokalhistoriske interesse, i høj grad bidraget til denne bog.

Agnethe og Harry Westergaard med deres fire børn. Fra venstre ses Thomas, Birthe, Nikolaj og Finn. Desuden havde de en datter, Hanne.

I 1930 malede kunstmaleren Carl Bøsevang fra Hellebæk dette billede af ejendommen. På det tidspunkt drev familien rulleforretning fra ejendommen og reklameskiltet for den skimtes længst til venstre i billedet. (Maleri i privateje)

Foto af begge ejerlejligheder, maj 2001.

"Solhjem"

Strandvejen 158 A, matr. nr. 14 a, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1860	Statskassen
1860-1862	Jens Andersen
1862-1884	Lars Hansen Hellesen
1884-1919	Hans Hansen
1919-1940	Julie Nielsine Hansen (enke)
1940-1942	fisker Julius Johannessen
1942-1946	Emmy og Hans Conrad Tømmerup
1946-1947	Emmy Tømmerup
1947-1958	Anna Marie Jensen
1958-1989	Britta Bronée
1989-2004	Preben Bronée
2004-	Yvonne J. Møbius

Medens fisker Hans Hansen ejede ejendommen, fotograferedes foran huset de sommergæster, som var en meget væsentlig del af alle fiskernes økonomi.

Det nuværende hus på denne ejendom skal være opført i 1850 af bygmester Jens Peter Sandberg, men der har også før den tid ligget et hus på stedet. I modsætning til mange af de øvrige huse er dette imidlertid ikke gået i arv indenfor samme slægt. (Foto ca 1895)

Hovedejendommen fotograferet i maj 2001.

Foto fra oktober 2008.

Det gamle anneks

Strandvejen 158 B, matr. nr. 14 b, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1860-2004 EJERE SOM MATR. NR. 14 a
2004-2005 Elisabeth Beckett
2005- Peter Clausen

Fisker Hans Hansen (f. 1851), der var mangeårig kasserer i Snekkersten-Skotterup Fiskeriforening, lod - som det var almindeligt dengang - sine ejendele gå på auktion. I dette tilfælde i 1905. (Annonce i Helsingør Avis 25.03.1905)

Auktion over Fiskeredstater i Snekkersten.

Torsdagen den 29de Marts, Kl. 11 Form., lader Fisker Hans Hansen, sammesteds, ved Auktion, der afholdes paa hans Bopæl, bortselge en Del Fiskeredstater, hvoraf fremhæves: **24 Maleruser, 2 Torsterner, Silde- og Hornfiske-Mæringer, Matrelgarn, Rødsvættegarn,** forskelligt til Fiskeriet hørende Inventar; endvidere bortselges **2 Sophaer, 1 Slagbænt, 1 dobbelt Seng, Skilderier m. m.** Betaling erlægges til **Birketuldbu. P. Thuesen,** Fredensborg, der giver ham bekendte, vederhæftige Købere Kredit til Mikkelsdag d. A.
Kronborg olste Birk, Fredensborg, d. 22de April 1905.
Edon.

Julie Nielsine Hansen f. Michelsen (kaldet Julie) stammede fra Skotterup, da hun i 1889 blev gift med Hans Hansen. Parret var barnløst, men anneksset i baghaven var udlejet i mange år til en familie Frederiksen. Det er deres søn, Arne Skottenborg Frederiksen, Julie Hansen her sidder

med. Han blev senere en kendt kunstmaler. Anneksset blev i øvrigt anvendt af Julie som fast bolig i en årrække inden udlejningen til Frederiksen. (Foto fra 1933)

Foto af det daværende anneks, ca 1980.

Annekset fungerede i mange år som bolig for Julie og Hans Hansen i de perioder, hvor hovedhuset var udlejet til sommerbeboere.

Foto herover fra maj 2001.

Foto t.v. fra oktober 2008.

Et atypisk fiskerhus

Strandvejen 160, matr. nr. 13 a, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1799	Jeppe Pedersen
1799-1818	Jens Jørgensen
1818-1860	Jørgen Jensen (søn)

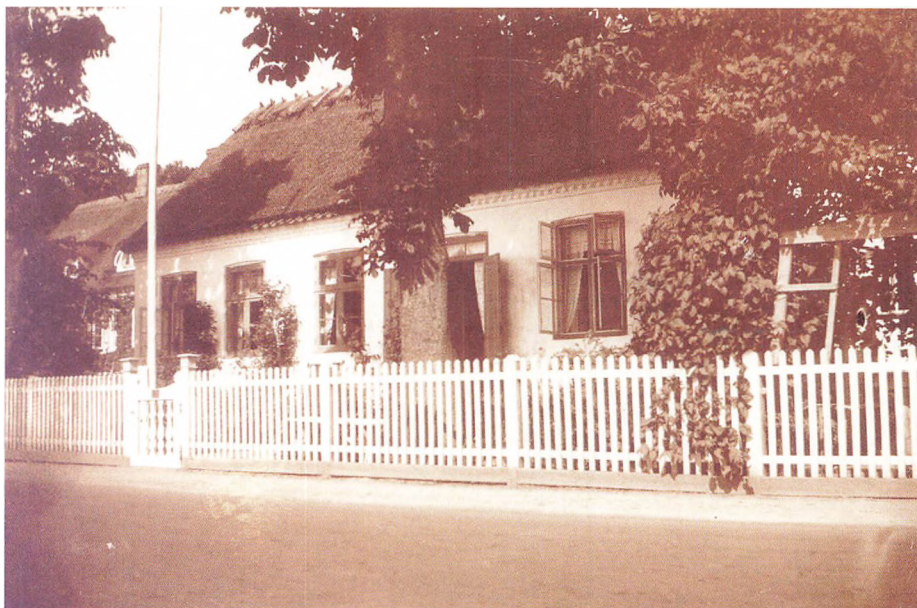
EJENDOMMENS EJERE:

-1860	Statskassen
1860-1872	Jørgen Jensen
1872-1880	Peder Nielsen
1880-1880	Kirstina Hansen (enke)
1880-1945	Henrik Ludvig Hansen (søn)
1945-1969	fisker Louis Chr. Hansen og fisker Henrik Duvé Hansen
1969-1975	elektriker Henrik Duvé Hansen
1975-2002	salgskonsulent Eigil Juel Sørensen
2002-	Inge Jersild Petersen

Den første bebyggelse på stedet var et fæstehus, som lå langs skellet ind til matr. nr. 14. Fæsteren fra 1799 var husmand og fisker Jens Jørgensen gift med Johanne Jonasdatter (begge f. 1767). De havde tre børn: Ane Margrethe (f. 1796), der senere blev gift med fisker Peter Thagesen (matr. nr. 18), Kirstine (f. 1800), der senere blev gift med fisker Anders Andersen samt fisker Jørgen Jensen (f. 1798), der senere overtog huset. Han blev gift med Kirstine f. Andersdatter (f. 1791), men de fik ingen børn. Da Kirstine døde i 1860, fik han en husholderske, Kirstina f. Nilsson. Hun var født i Skåne, men havde tidligere boet på Horserød Overdrev. Da hun kom til Snekkersten, medbragte hun en søn, Henrik Ludvig Hansen (f. 1857). Midt i 1860'erne fik Jørgen Jensen en ny fiskekarl, Peder Nielsen (f. 1843 i Aalsgaard) - og han blev i 1868 gift med Stina, som hun kaldtes.

I 1870 byggede Stina og Peder Nielsen et nyt hus langs vejen, og herefter tog de Jørgen Jensen på aftægt. Omkring 1872 kom Peder Niensens yngre broder Poul til Snekkersten som fiskekarl. De to brødre og deres kammerat Hans Petersen kadrejede i Sundet, men i 1876 gik det galt for dem. Båden kuldsejlede og sank ved Trekroner i København, og alle tre druknede.

Stina var nu enke med en datter på 7 år (Dagmar) og en søn Henrik Ludvig på 19 år. Han overtog derfor hus og fiskeri, og i 1888 giftede han sig med Clara

Huset, der var bygget i 1870, som det så ud omkring 1930. Huset var opført af genbrugsmaterialer fra et nedrevet hus i København og fik derfor et atypisk udseende.

Ejendommen fotograferet i 1930'erne.

Duvé (f.1862) fra København. Han tog samtidig sin moder på aftægt. Parret fik fire børn: Louis (f.1889), Viggo (f. 1893), Edith (f. 1896) og Henrik (f. 1906).

Da ejendommen i 1860/61 blev solgt til selveje, udgjorde købesummen 201 rigsdaler og 4 skilling. Huset lå da i ejendommens nordskel. Som nævnt byggedes i 1870 et helt nyt hus med facade mod Strandvejen. Dette hus blev nedrevet i 1970, og et nyt hus opførtes på samme sted. Det nye hus var tegnet af arkitekt A. Brøchner-Nielsen.

Den oprindelige matrikel nr 13 blev i 1937 delt i to matrikler, hhv. 13 a og 13 b. Sidstnævnte parcel fik indkørsel og adresse på Gydevej.

Fisker Henrik Ludvig Hansen (1857-1943) og hans hustru Clara Augusta Theresia f. Duvé (1863-1944).

De tre brødre, der enten boede i eller var ejere af huset. Fra venstre Louis Duvé Hansen (1889-1969), Viggo Duvé Hansen (1893-1954) og Henrik Duvé Hansen 1906-1996).

*Det hus, der blev revet ned i 1970, var på sydgavlen forsynet med en udvendig trappe. I baggrunden ses det ud-hus, som lidt usædvanligt var delt på midten i længdeaksen mellem denne grund og nabo-grunden mod syd.
(Foto ca 1965)*

Det var arkitekt Brøchner-Nielsen, der i 1970 tegnede det nye hus, som nu ligger på grunden. (Foto: 2001)

Et halvt dobbelthus

Strandvejen 162, matr. nr. 12 a, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1800 Jeppe Jensen
1800-1830 Willum Hansen
1830-1860 Jonas Willumsen (søn)

EJENDOMMENS EJERE:

-1860 Statskassen
1860-1864 Jonas Willumsen
1864-1908 Peter Jonassen Willumsen (søn)
1908-1943 Hannah Børgesen f. Willumsen (datter)
1943-1946 Helga Børgesen, Rigmor Børgesen, Ingeborg Børgesen og Asbjørn Børgesen
1946-1977 Ingeborg, Helga og Rigmor Børgesen
1977-1978 Edith Carstens
1978-2003 Karen Marietta Aabech
2003- Ann Sofie og Thorkil Vinum

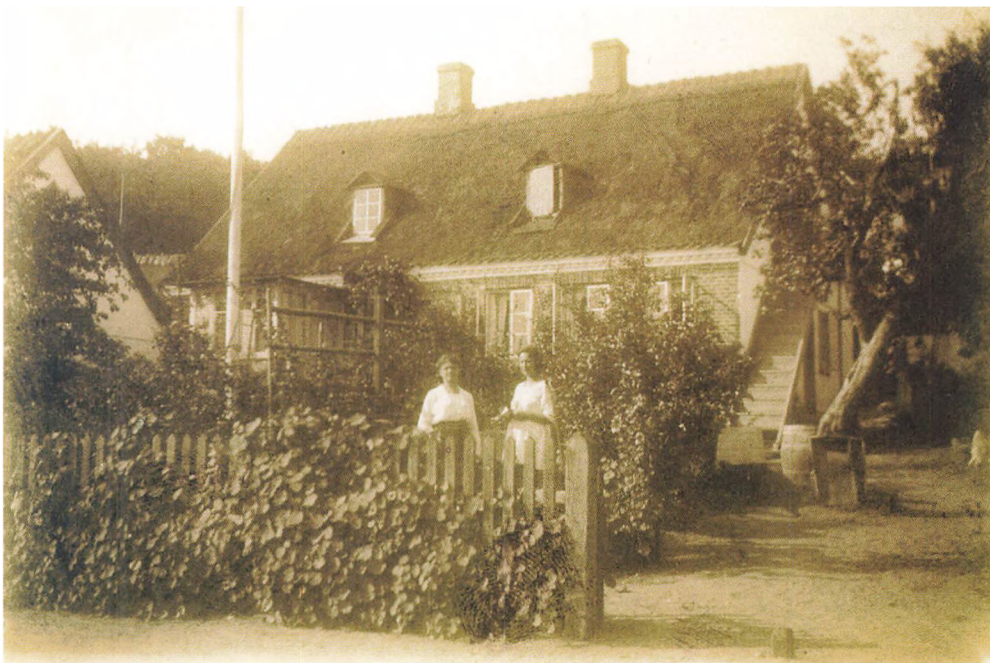

På dette matrikelkort fra 1810 ses, at ejendommen oprindeligt bestod af to parallelle længer. Bemærk også, at gadearealet gik helt op til husene.

Ejendommen bestod indtil 1864 af to parallelt liggende huse, som lå noget tilbagetrukket i forhold til Strandvejen. Måske var det nordligste af de to huse identisk med det sejlhus, som ejendommen havde til fælles med naboejendommen (nr. 160), og som eksisterede frem til 1966.

Fæsteren mellem 1800-1830, Willum Hansen, blev stamfader til Snekkerstenfamilien med efternavnet Willumsen.

I 1864 blev det nuværende dobbelthus opført. Det var Jonas Willumsens to sønner, der fik en halvdel hver. Den nordre ende forblev i familiens eje frem til 1977.

Den nordre del af dobbelthuset (nr. 162) foto-graferet omkring 1910. Bemærk den udvendige trappe ved gavlen - den blev fjernet i 70'erne. I 1892 blev der tinglyst fælles indgangsdør med beboerne i nr. 164. Umiddelbart ser det dog ikke ud til at den blev brugt af beboerne i 162 på dette tidspunkt.

Øverst f.v. ses Peter J. Willumsen, Ingeborg Børgesen (f. 1888), Jørgen C. Børgesen; 2. rk. f.v.: Peter Børgesen (f. 1891), Jacob Børgesen (f. 1894); i midten: Petronille f. Olsen, nederste rk. f.v.: Rigmor Børgesen (f. 1890), Helga Børgesen (f. 1896), Hannah f. Willumsen med Jonas Børgesen (f. 1898) på skødet. Børnene er alle børn af Hannah og Jørgen Børgesen. (Foto 1899)

Fisker Jørgen Christian Børgesen (1860-1942) var gift med Hannah Sigrid f. Willumsen (1864-1943). Med deres ialt 9 børn, hvoraf de seks var sønner, har de bidraget væsentligt til den store udbredelse af familienavnet Børgesen i Snekkersten.

Peter Jonassen Willumsen

Peter Jonassen Willumsen (1833-1919). Foruden fiskeriassistent og fisker var han uddannet navigatør. Han var hovedmanden bag byggeriet af Snekkersten Havn og kasserer for samme 1871-88. I 1870 opmålte han Esrom Sø, i 1871 blev han af regeringen valgt til fiskerikommisionen, i

1878 til tilsynsmand ved udstillingen i Norrköping og i 1880 i Berlin. I 1865-71 var han medlem af Tikøb Sogneråd. Og siden hen også aktiv indenfor partiet Højre. Desuden var han bestyrelsesmedlem i den lokale våbenbrødreafdeling, i Snekkersten Sygekasse, i Dansk Fiskeriselskab og i Dansk Fiskeriforening. I 1888 blev Willumsen af regeringen udnævnt til assistent ved fiskerikontrollen i Vordingborg, men vendte senere tilbage til Snekkersten, hvor han boede til sin død. Han var gift med Petronille Dorthea f. Olsen (1843-1900).

Strandvejen 162, fotograferet i maj 2001.

I slægtens eje i over 200 år

Strandvejen 164, matr. nr. 12 b, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

Fælles med matr. nr. 12 a.

EJENDOMMENS EJERE:

-1864	Jonas Willumsen
1864-1885	Wilhelm Jonassen Willumsen (søn)
1885-1922	Emma Willumsen f. Sandberg (enke)
1922-1957	fisker Thorvald Willumsen (søn)
1957-1977	Frode Willumsen (søn)
1977-	Ria Willumsen (barnebarn) og Jan Sonne Jørgensen

Det var Jonas Willumsens søn, Wilhelm, der i 1864 overtog den søndre halvdel af det nye dobbelthus. Han var fisker og deltog som så mange andre i arbejdet med at færge passagerer og gods ud til rutebådene mellem Helsingør og København (de var for store til at gå ind i havnen). Under dette arbejde faldt han i 1876 i vandet og blev ramt af hjuldamperens skovlhjul. Enken Emma f. Sandberg, sad nu alene tilbage med fire små børn: Valdemar f. 1865, Thorvald f. 1867, Sigurd f. 1871 og Astrid f. 1876. I 1881 lod hun opføre et nyt hus til sig selv bagest i haven. Huset fik - til minde om manden - navnet "Wilhelms Minde" og har nu adressen Gydevej 6.

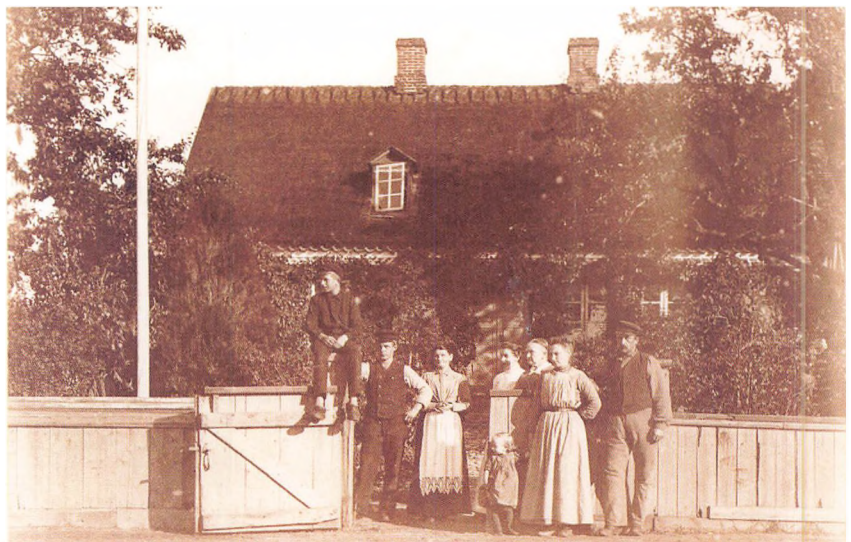

Den sydlige halvdel af huset, der blev bygget i 1864, ejes fortsat af efterkommere af den Willum Hansen, der i år 1800 fæstede ejendommen - altså over 200 år i slægtens eje!

Ejendommen blev i 1864 delt mellem to brødre, og der blev bygget et dobbelt hus, hvoraf nr 164 udgør halvdel.

Bag hovedhuset, der har facade mod Strandvejen, ligger der vinkelret en sidelænge, der er placeret samme sted som den ene af de to bygninger på stedet, der lå her før 1864. I bygningen kan der således helt eller delvist indgå rester af de oprindelige bygninger, der stammer fra 1700-tallet.

Familien Willumsen fotograferet udenfor havelågen til matr. nr. 12 b, Strandvejen 164. Som nr. 3 fra højre ses Emma Willumsen f. Sandberg. Tidspunktet er ca 1906.

Thorvald Willumsen

Thorvald Willumsen (1868-1958) var søn af Emma og Wilhelm Willumsen og blev gift med Kirsten Marie f. Hansen (1867-1950). Han var fisker i hele sit liv, men engagerede sig også i det lokale liv, og var således medlem af Tikøb Sogneråd i en meget lang årrække, nemlig fra 1913 til 1927. Han huskes for en stille lun humor, der bl.a. kom til udtryk, da der i sognerådet i 1914 var debat om hhv. gymnastik og den tiltagende bilkørsel på vejene. Willumsen bemærkede således: "Gymnastikken er meget heldig, særlig for damerne, der må være gesvindte for at kunne springe til side for automobilerne, og som om sommeren må løbe en halv mil eller klatre op i træerne for at undgå støvet". I en længere periode var han bl.a. formand for Fattig- og Aldersrenteutvalget (senere kaldt Socialudvalget). Hvilket betød, at han mange gange hver måned måtte gå til Tikøb for at være til stede i forbindelse med bl.a. udbetaling af fattighjælp. Thorvald Willumsen var en af de sidste fiskere i Snekkersten, der kunne flette en ålekube. På billedet ses han i 1950'erne udføre arbejdet med en ålekube, medens han blev filmet af folk fra Nationalmuseet.

*Strandvejen 164
fotograferet i 1948.
Bag hovedhuset
ses en sidelænge,
der også har været
anvendt til bolig.*

*Thorvald Willumsen og
hustru Kirsten f. Hansen
sammen med deres fire
børn. F.v. Frode (f. 1901),
Agnes (f. 1904), Frida (f.
1898) og Evald (f. 1908).
Billedet til venstre er
skibsbygmester Frode
Willumsen (1901-77),
der overtog huset i 1957.
Han var gift med Erna f.
Børgesen (1904-74).*

*Ejendommen foto-
graferet fra Strand-
vejsiden i maj 2001.*

"Peters Minde"

Strandvejen 166, matr. nr. 11 a, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1765	Bent Poulsen
1765-1812	Peder Bendsen (senere enken)
1812-1837	Svend Pedersen
1837-1860	Svend Christensen

EJENDOMMENS EJERE:

-1860	Statskassen
1860-1864	Svend Christensen
1864-1888	Peter Andersen
1888-1889	Jacobine Christine Andersen (enke)
1889-1894	Lars Peder Larsen (ny mand)
1894-1964	Johannes Martin Andersen (søn af Peder A.)
1964-1995	fisker Anders Peder Andersen (søn)
1995-1995	John Andersen og Lianne Hattel
1995-2001	Ida og Flemming Mønsted
2001-	Grethe Helmersen

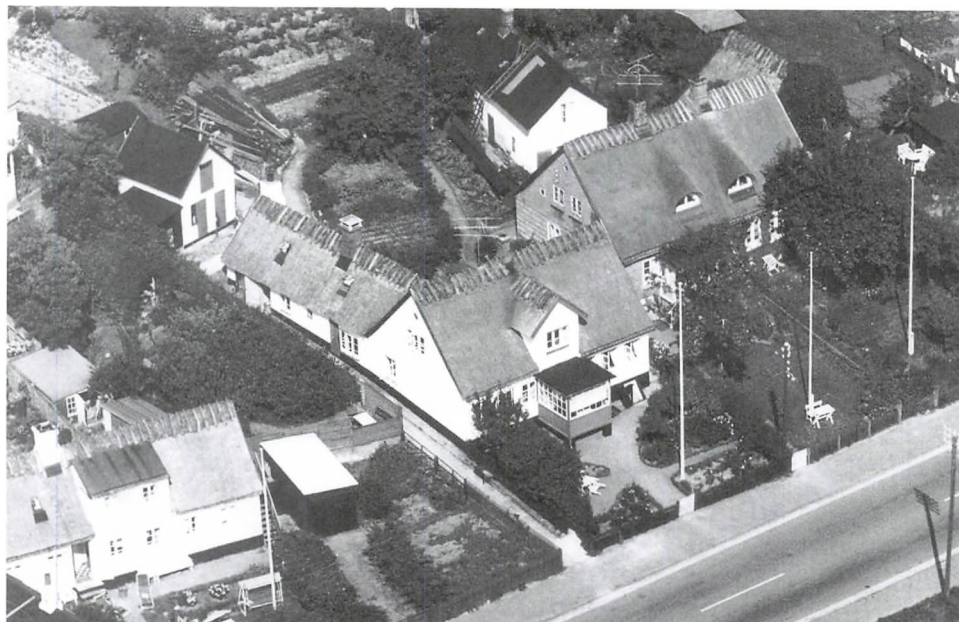
Huset skal i følge BBR være opført i 1864. Af kortene fra hhv. 1793 og 1810 ses, at der på grunden dengang lå et hus lidt længere ud mod Strandvejen.

Som det også fremgår af listen over fæstere, har ejendommen eksisteret i al fald fra midt i 1700-tallet. I perioden frem til 1864 ses dog ikke umiddelbart familietilhørsforhold mellem fæsterne. I perioden 1864 til 1995 var det imidlertid samme familie, der ejede stedet.

Huset skal være opført af fisker Peter Andersen, hvis enke antagelig har navngivet det "Peters Minde" - til minde om sin afdøde mand, der som nævnt druknede i 1888.

Huset er her fotograferet omkring år 1900. Personerne ved havelågen er antagelig landligere, som har lejet sig ind for sommeren. Det var for næsten alle fiskerfamilier en nødvendighed for at få økonomien til at hænge sammen i det usikre fiskerierhverv.

*"Peters Minde"
fotograferet i
1950'erne.*

Fisker Johannes Andersen (1872-1964) var gift med Ulrikka Christine f. Andersen (1872-1942). Hun ses til højre med de to børn, Ingeborg og Anders.

Anders Andersen (1908-95) var gift med Inger f. Nielsen (1910-1968). Anders Andersen ernærede sig som fisker og var bl.a. aktiv i det sidste bundgarnsselskab frem til 1969. Han var kasserer for Snekkersten Havn i mange år. I perioder uden fiskeri var han bl.a. beskæftiget på Helsingør Værft.

"Peters Minde" set fra "bagsiden" omkring 1970.

Navnet er nu pillet ned af facaden, foto maj 2001.

Fiskerkonerne

Der kunne være god brug for et hvil og en lille passiar efter en lang tur som fiskerkone. Her ses fire Snekerstenkoner i nærheden af Kronborg Teglværk omkring 1905 - på vej hjem fra Helsingør. Fra venstre er det Elisabeth Børgesen, Ane Magnussen, Ane Jensen og Ernestine Børgesen.

Fiskernes koner var meget vigtige for familiernes eksistens. Fiskerkonerne havde således en lang travl dag. De dyrkede selv grøntsager og mange havde også en gris, som de hovedsageligt fodrede med fisk, og når efteråret kom nedsaltede de høstsilden. Hele hendes formiddag var desuden optaget med salget af nattens fiskefangst. Hun mødte om morgenen ved stranden, når manden kom i land med fangsten. Fisken kom så op i en balje med vand. Så gik hun afsted mod Helsingør med trillebøren. Fiskerkonerne havde oprindeligt deres faste stodeplads på hjørnet af Bramstræde og Stengade. Senere flyttede de til Akseltorvet. Mange af konerne kørte dog i omegnen af Helsingør. De havde ruter på villaveje eller op ad Rørtangvej til landet bagved

Kongevejen. Med forskellige ruter hver dag, kunne de betjene en stor kundekreds. Men mængden af fisk de kørte med, var ikke så stor, da det var begrænset hvor mange fisk der kunne være i en træk-ar eller zinkbalje.

Men selvom det var en beskedent indkomst var den med til at sikre husstanden en stor del af de daglige varer til husholdningen. Ved middagstid gik det hjemad igen. Konerne gik således mange kilometer hver dag i al slags vejr. Var det snevejr, brugte de i stedet en slæde. Når alderen ikke længere tillod at gå så mange kilometer hver dag, beholdt de alligevel en lille kundekreds, som fik tilbudt fisk en gang om ugen. Fisken blev så afleveret af en søn eller datter, der gik eller cyklede rundt til kunderne.

Strandvejen 168

oprindelig matr. nr. 10 a, (fra 2000: 10 b) Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1833	Kongens ejendom
1833-	skomager Jørgen Jørgensen
-1838	Marie Dorthea Scheffenberg (enke)
1838-1854	rodemester Niels Elias Køhlert
1854-1871	Ferdinand Henriksen
1871-1903	Pedernille Svendsen (enke)
1903-1934	fisker Christen Nielsen Larsen
1934-1958	fisker Erik Oluf Larsen (søn)
1958-1977	Marie Larsen f. Andersen (enke)
1977-1996	Tove Lundberg
1996-1996	Tove og Eva Agerbech
1996-	Hanni Bleibach og Steffen Irmang

Kortet til venstre fra 1793 viser, at ejendommen da havde en tredje længe helt ud mod Strandvejen. På kortet t.h. fra 1810 er dette hus væk.

Indtil sin død boede enken Marie f. Andersen (1885-1976) i huset. Hendes mand fisker Erik Larsen (1886-1956) havde arvet huset efter sin fader Christen Larsen (1846-1934), der stammede fra Hornbæk. Han var gift med Petrea Emilie f. Olsen.

Der har været bygninger på dette sted mindst siden 1700-tallets slutning, antagelig endnu længere tilbage. Fæsterne kendes imidlertid ikke. Ejendommen bestod i 1700-tallet af tre længer, hvoraf den østligste lå helt ude, hvor Strandvejen i dag løber.

Huset var i perioden 1880-2000 delt i to selvstændige matrikler. Hjørneejendommen (nr. 170) var således en selvstændig ejendom indtil år 2000, da de atter blev slået sammen til én ejendom, nu med matrikelnummeret 10 b.

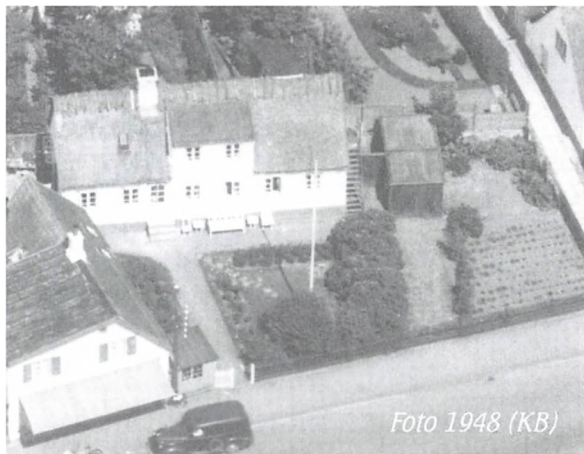

Foto 1948 (KB)

I 1978 ombyggedes huset efter tegninger af arkitekt Mads Drosted. Foto: 2001.

"Det Blå Hjørne"

Strandvejen 170, matr. nr. 10 b, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1833	Kongens ejendom
1833-1856	Anders Wang
1856-1871	Johannes Hansen
1871-1897	Hans Johansen
1897-1900	Christian E. Mortensen
1900-1902	Anna Svedstrup f. Jensen
1902-1924	enkefru Ida Schmidt
1924-1943	købmand Edvard Olsen
1943-1947	Camilla Nielsen
1947-1948	købmand Tage Højbjørre
1948-1992	købmand Alfred Eriksen
1992-1999	Elny Eriksen (enke)
1999-	Hanni Bleibach og Steffen Irmang

Navnet "Det Blå Hjørne" kommer af, at ejendommen i en del år efter, at købmandsforretningen var nedlagt, havde nogle meget iøjnefaldende blå markiser mod Strandvejen. Før den tid kaldtes huset blot "Specialforretningen" eller den lille købmand - eller endnu før den tid "Kage-Johannes butik".

Huset var udskilt allerede i 1833 fra hovedejendommen, matr. nr. 10 a. Dog synes selve udstykningen først at være sket i 1880. I en kort periode mellem 1909-12 var her indrettet Snekkerstens første telefon-

central. Senere indrettedes et lille brødudsalg, bestyret af Johanne Sofie Børgesen - kaldet "Kage-Johanne".

I 1924 ombyggedes huset og blev indrettet til købmandsforretning under navnet "Snekkersten Specialforretning". Forretningen blev drevet af købmand Anders Christian Alfred Petersen og hustru Petrea Johanne Petersen. Fra 1948 hed købmandsparet Alfred og Elny Eriksen. Da forretningen lukkede i slutningen af 1970'erne, indrettedes huset til beboelse. I 2000 blev ejendommen slået sammen med matr. nr. 10 a - til en ny samlet matrikel nr 10 b.

I en meget kort periode fra 1909 til 1912 rummede ejendommen Snekkerstens første telefoncentral.

Ejendommen omkring 1890.

Snekkersten Specialforretning i 1920'erne.

Butikken blev oprettet i 1924 som "Snekkersten Specialforretning". I mange år blev forretningen drevet af købmand Anders Petersen og hustru Petrea Petersen, som her står ved forretningens indgangsdør. På balkonen ses datteren, Karen.

(Foto ca 1930)

Sådan huskes "Det blå Hjørne" af mange. Gavlen med de blå markiser var ret markant.

Butikken i købmand Alfred Eriksens ejerperiode.

Huset blev i 2001 ombygget til dette udseende. Foto: 2009.

Stejlebakkerne

De fleste mennesker kalder fiskernes gamle områder langs vandet for stejlepladserne. Men i virkeligheden er det forkert - navnet er stejlebakkerne. For at forstå dette skal man tænke på ordet bakke i samme betydning som en serveringsbakke - altså et fladt stykke. Stejlebakkerne var altså de flade strækninger langs vandet, hvor fiskerne fra gammel tid havde deres stejler, d.v.s. rækker af nedrammede pæle, hvorimellem der hængtes garn til tørre eller til rensning.

Sådanne stejlebakker har man kendt siden fiskeri med garn blev almindeligt, og i løbet af første halvdel af 1800-tallet vandt fiskerne i en eller anden forstand hævd på den forstrand, som de havde benyttet mere eller mindre intensivt gennem århundreder.

Stejlebakken overfor Snekkersten Kro i 1890'erne var noget bredere end i dag. Dels har flere storme taget en bid hver gang, dels er Strandvejen blevet bredere. (FLE)

Stejlebakken og stranden ud for Strandvejen nr 154 - fotograferet omkring 1910. Som det fremgår af billedet var kysten dengang en arbejdsplads for fiskerne. Oplag, fiskeredskaber, stejler, garn o.s.v. står og ligger tæt.

Når nu stejlerne alligevel stod der, kunne de jo ligeså godt anvendes som tørrestativ. Foto 1907.

Bundgarnsfiskere bøder garn på Stejlebakken overfor "Sømandshvile", Strandvejen 140. Foto ca 1915.

Edith Andersen leger med Svend Johannessens høns, der også gik på stejlebakken. Foto ca 1922.

Stejlebakken ud for Stationsvejen i brug til hvileplads for soldater på marchtur i sommeren 1908.

Johannes og Frithjof Andersen kvister garn på stejlebakken nord for havnen. Foto ca 1925.

Strandvejen 172

matr. nr. 9 a, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1785	Thorvald Frandsen
1785-1813	Ole Andersen
1813-1842	Anders Olsen
1842-1860	Thomas Olsen

EJENDOMMENS EJERE:

1860-1862	Thomas Olsen
1862-1871	Ellen Marie Børgesen (enke)
1871-1882	fabrikant C. Nielsen
1882-1886	Laurine C. Nielsen f. Madsen (enke)
1886-1896	fabrikant Johan C. Bigler
1896-1898	F.S. Bigler, D.F.M. Bigler, V.J. Bigler, L.E. Bigler, A.A. Bigler og V.C.A. Bigler (børn)
1898-1916	Julius Cohn
1916-1917	enkefru Ida Riis Carstensen
1917-1948	grosserer Birger Møller
1948-1964	grosserer Erik Beyer (svigersøn)
1964-1974	kunstmaler Aase Beyer f. Møller (enke)
1974-1980	journalist Jesper Søe
1980-1990	Andelsboligforeningen "Strandvejen 172"
1990-	Jan Horn Petersen, Vibeke Eriksen og Jesper Søe

Der har siden 1700-tallet ligget et hus på samme sted som det nuværende. Fæsterne kan således følges tilbage til 1780'erne, hvor fisker Thorvald Frandsen ophørte med sit fæste. Han nævnes dog allerede i en fortegnelse fra 1771, hvor det bemærkes, at han da var borttrømt 7 år tidligere. Vi kan altså konkludere, at han havde haft fæstet fra før 1764, og at han efter 1771 må være kommet tilbage til konen, der stadig boede i huset.

I 1860 blev huset solgt til selveje til den mangeårige fæster, Thomas Olsen. Men allerede i 1871 blev huset overtaget af en familie, der ikke var fiskere. Efter fabrikant Niensens død overtog enken huset. I 1886 købtes ejendommen af den tidligere klædefabrikant Johan C. Bigler, hvis børn efter hans død overtog stedet i en kort periode.

Ejendommen omfattede oprindeligt også nuværende matr. nr. 9 b, som udstykkedes i 1882.

I 1898 købte den svenske manufakturhandler Julius Cohn ejendommen. I forvejen havde han ejendommen "Røde Ege" på Strandvejen 188A. En ejendom han endda kun anvendte som sommerbolig. Vi må derfor antage, at Strandvejen 172 alene har været anvendt til udlejning i hans ejerperiode.

Silkegrosserer I. Birger Møller, der startede sin forretning i 1910, drev den på Østergade i København, men boede selv i St. Kongensgade. Huset på Strandvejen 172 anvendtes således alene til sommerbolig. I januar 1958 dræbtes Birger Møller ved en trafikulykke på Strandvejen ud for ejendommen. Hans datter og svigersøn, Aase og Erik V. Beyer, der overtog ejendommen efter Møller, boede derimod fast i huset.

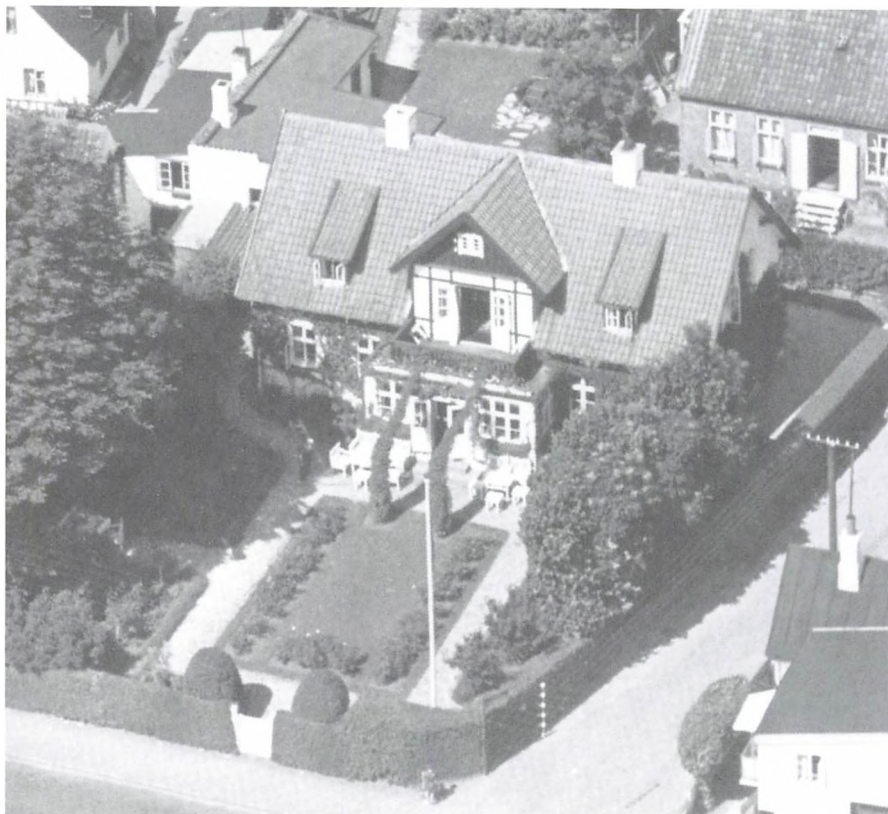
Sådan så huset ud omkring 1890, medens ejeren var klædefabrikant Johan Bigler.

Johan C. Bigler grundlagde i 1844 en klædefabrik for herreklæder i Grønnegade i København. I 1874 overtog hans søn, Victor J. Bigler virksomheden. Broderen Alfred A. Bigler optoges senere som kompagnon. Efter brødrenes død i hhv 1909 og 1916 overtog Alfreds sønner virksomheden, der nu havde adresse i Gl. Mønt i København.

(Portræt fra 1843 i privateje)

Luftfoto fra 1937 medens silkegrosserer I. Birger Møller ejede huset.

Foto fra ca 1920.

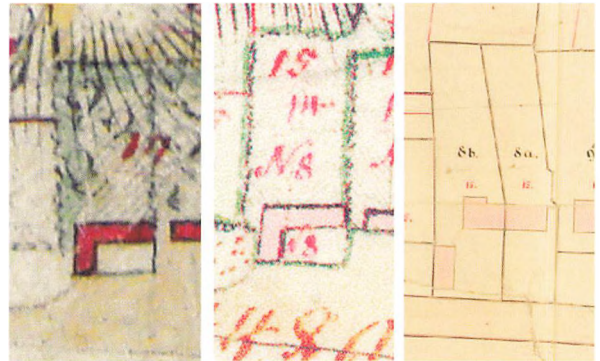
Foto fra marts 2000.

Lindeskovs købmandsbutik

Strandvejen 174 A-D, matr. nr. 8 a, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1860	Statskassen
1860-1863	Anders Andersen
1863-1884	Hendrik Andersen
1884-1888	Jensine Andersen f. Olsen (enke)
1888-1920	Rasmus Christian Sørensen
1920-1925	Sophie og F.S. Børgesen (datter)
1925-1931	skomagermester Peter Due
1831-1976	købmand Hilmer Lindeskov
1976-	Anne-Lise Lindeskov (datter)

Tre matrikelkort, der hhv. viser bygningernes placering i 1793, 1810 og 1878. Som det ses, er der helt tilbage i 1700-tallets slutning tale om en vinkelbygning placeret samme sted som de nuværende bygninger på stedet. I 1863 udskiltes matr. nr. 8 b (nr. 176), og sidebygningen på 8 b blev tilsyneladende erstattet med et nyt sejlhus. Den bygning, der senere rummede Erick Rasmussens frisørsalon.

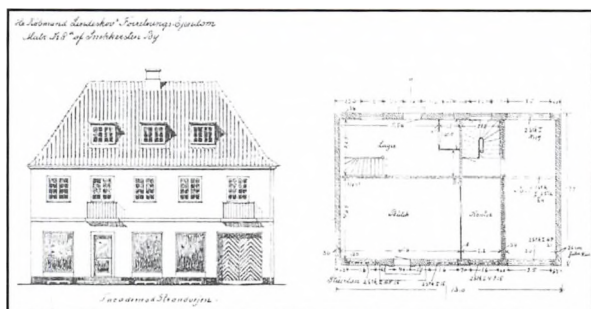

På dette foto fra omkring 1890 ses både Strandvejen 174 og 176. Det var inden, der blev bygget foran nr 176, hvorved det oprindelige hus kom til at ligge i anden række.

Der har været bygninger på denne ejendom fra 1700-tallets slutning - og sandsynligvis længe før da. Ifølge BBR-oplysningerne skal det gamle hovedhus være opført i 1864, men det kan ikke udelukkes, at der i bygningsmassen indgår betydelig ældre bygningsdele.

Den gamle bygning ligger nu delvis skjult af den bygning, der i 1931-32 blev opført af købmand Hilmer Lindeskov. Den nye bygning rummede foruden købmandsforretning, lager og kontor, tillige bolig for købmandsfamilien. Det gamle hus er, sammen med yderligere et hus opført i 1890, siden blevet udlejet til andre familier.

Hilmer Lindeskov, der stammede fra Amager blev handelsuddannet og kom som ung kommis til Vallerød ved Rungsted, hvor han traf sin kommende hustru, Anna-Bodil Vesterstrøm. Sammen drev de købmandshandlen i Snekkersten frem til Hilmer Lindeskovs død i 1974. I en kort periode var forretningen derpå udlejet til "Brødrene Persson" og derpå til "Iskan ApS mini-marked" ved K. Hallstrøm frem til lukningen i 1978.

Fra starten tænkte Hilmer Lindeskov sig en lav bygning, men tegningerne blev ændret til disse fra 1931, som indebar, at der blev opført en stor 2½-etagers bygning foran det gamle hovedhus.

Forretningen fotograferet midt i 1960'erne.

Hele ejendommen fotograferet fra luften i 1937. Man ser forrest forretningsejendommen med hhv. købmandsbutik og frisørsalon. Bagved det gamle hovedhus - og allerbagest det lille ekstra hus, der blev opført i 1890.

Frisørmester Einar Ploug (t.v.) havde i perioden 1932-46 en lille del af ejendommens stueetage som frisørsalon. I 1946 overtog frisørmester Erick Rasmussen butikken - men flyttede den i 1952 til naboejendommen.

Anna-Bodil f. Vesterstrøm (1911-1998) og Hilmer Lindeskov (1909-1974) fotograferet i 1950'erne.

Efter at butikken var lukket, blev underetagen inddraget til boligformål. Foto: 1997.

Strandvejen 176

Strandvejen 176, matr. nr. 8 b, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1863	Anders Andersen
1863-1914	fisker Jens Andersen (broder)
1914-1926	fisker Jens Christian Andersen (søn)
1926-1946	smedemester Knud Andersen
1946-1949	grosserer C. F. Schlüter
1949-1952	læge, dr.med. Einar Foght
1952-2003	frisørmester Erick Verner Rasmussen
2003-	Julie Secher Kau

I 1948 tog ejendommen sig således ud set fra luften. Delvist skjult bag det store træ ses hovedhuset, der antagelig er bygget af to omgange. Den sydligste del, med den højeste tagrejsning må antages at være den nyeste. (KB)

Ejendommen er udstykket fra matr. nr. 8 a i 1863, men antagelig bebygget siden 1700-tallet som en del af den oprindelige matrikel. Den første selvejers fader hed også Anders Andersen og var fisker ligesom de følgende ejere frem til 1926.

I perioden 1952-2002 var der indrettet frisørsalon i det tidligere sejlhus. I en periode fra 1959 var der opstillet en iskiosk tilhørende Kronborg Is i forhaven.

I februar 2009 blev hovedhuset revet ned af ejerne. Ifølge den lokale presse uden tilladelse, men med ejerens lovninng af, at et tilsvarende hus bliver opført.

Fisker Jens Andersen (1833-1904) overtog i 1863 huset efter sin broder, der havde overtaget ejendommen efter sin fader. Jens Andersen var gift med Karen Marie f. Andersen (1840-1914). Sammen fik de 3 døtre og 5 sønner.

Fisker Jens Christian Andersen (f. 1867) var ugift. Her ses han foran huset med sin fiskekarl, Sofus Jonassen (f. 1891), der stammede fra Skotterup.

Einar Foght (f. 1909) var ejer af huset fra 1949-52. Han blev dr. med i 1943 og var specialist i øresygdomme. Fra 1942 havde han praksis i København. Han var gift med indendørsarkitekt Ellen Nordon (f. 1921).

Erick Rasmussen (1918-2001) i færd med at beskære og klippe i haven - et arbejde han selv mente at have gode forudsætninger for! Foto marts 2000.

Efter at en ny ejer havde overtaget huset i 2003, blev frisørsalonen omdannet til beboelse.

I starten af februar 2009 blev det gamle hovedhus revet ned - ifølge ejeren dog med genopførelse for øje. (Foto: Helge Mørdrup Jensen)

Frisørmester Erick Rasmussen indrettede i 1952 det gamle sejlhus til frisørsalon. Den drev han til sin død i 2001. Ovenstående tre fotos er fotograferet i februar 2002. (Fotos: Jørgen Jørgensen)

"Lille Søblik"

Strandvejen 178, matr. nr. 5 t, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1888-1901	Peder Thomsen
1901-1938	fisker Lars Hansen (svigersøn)
1938-1984	Margrethe Sofie Møller f. Hansen (datter)
1984-	Agnete Hansen (datter)

"Lille Søblik" er antagelig bygget i 1888, da det første gang blev forsikret dette år. Det angives at være et stråtækt hus indrettet til beboelse. Også et mindre sidehus er indrettet til beboelse. Forsikringssummen var da 4.900 kr.

Ejendommen blev i en årrække kun anvendt om sommeren, men blev efter en større modernisering, indrettet til helårsbeboelse. Huset er fortsat i samme families eje.

Ejendommen set fra luften i 1948.

Set fra havnens sydmole så "Lille Søblik" således ud omkring 1890.

Ejendommen var på det tidspunkt bolig for Stine og Lars Hansen. Senere blev den alene anvendt som bolig for "Søbliks" beboere, når denne villa (nr. 180) var udlejet til sommergæster.

"Lille Søblik" fotograferet i foråret 2000.

"Søblik"

Strandvejen 180, matr. nr. 5 a, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1829-1859	Jørgen Børgesen
1859-1864	Rise Børgesen f. Jacobsdatter (enke)
1864-1876	Ole Peter Børgesen
1876-1901	Peder Thomsen (Thomassen)
1901-1938	fisker Lars Hansen (svigersøn)
1938-1984	Margrethe Sofie Møller f. Hansen (datter)
1984-1984	Niels Erik Møller og Agnete Hansen
1984-	Elsebeth og Jens Tofte-Hansen

Huset er antagelig opført omkring 1829, da den gamle hovedparcel fra nuværende Strandvejen 198 AB blev udstykket i de første parceller. Af ukendte årsager fik denne parcel matr.nr. 5 a, skønt matrikel 5's oprindelige bygninger lå sammenbygget med Strandvejen 198 AB - se side 146.

Efter familien Børgesens ejerperiode, overtoges huset i 1876 af Peder Thomsen. Peder Thomsen var svigersøn til Johannes Michelsen - også en efterkommer af Michel Gundersen fra "Skellebækhus".

Ejendommen var indtil 1901 en lav stråttækt bygning. I 1902 blev den afløst af et nyt hus - det nuværende. Det nye hus fik navnet "Søblik".

Under besættelsen blev ejendommen overtaget af tyskerne, der efterfølgende brugte huset som observationspost - især m.h.p. overvågning af Snekkersten Havn.

"Christianshaab" fotograferet omkring 1890 fra havnens sydmoie. Huset var da en lav stråttækt ejendom, som sandsynligvis stammede tilbage fra 1700-tallet - måske endda endnu længere tilbage.

Fisker og havnefoged Peder Thomsen (1824-1905) var gift med Johanne Nielsdatter (1824-81).

Translatrice Margrethe Møller (1891-1983) var gift med stationsforstander i Aalborg Hans Møller (1884-1965).

"Søblik" fotograferet i marts 2000.

Det gamle posthus

Strandvejen 182, matr. nr. 5 b og 5 n, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1858-1924	Jens Jonassen
1924-1936	Rise Marie Jonassen (datter)
1936-1982	Inger og Einar C. V. Tiemroth
1982-1984	Inger Tiemroth (enke)
1984-	Lene Tiemroth og Anders Wilsbech

Ejendommen blev udstykket fra ejendommen "Christianshaab" i 1858. Det nuværende hus blev derpå bygget til fisker Jens Jonassen og hustru Lene. Jonassen var en aktiv herre på mange områder, og indrettede bl.a. huset til Snekkerstens posthus. Det skete i perioden 1889 til 1907.

Huset er fortsat i slægtens eje. I det "Generalens Hus", som det også blev kaldt, i 1984 blev overtaget af datteren og svigersønnen - de nuværende ejere.

Snekkerstens posthus i perioden 1889-1907 lå her på Strandvejen 182. Posthuset var et brevsamlingssted, som først fra 1894 fik selvstændig postadresse, således at man derefter skulle skrive "pr. Snekkersten" på breve til området.

(Foto fra J. H. Tiemroth: "Brevsamlingsstedet ved Snekkersten Havn")

Foto fra 1948 (KB).

Einar Tiemroth (1894-1980) var gift med Inger f. Holm - et barnebarn af Jens Jonassen. Han fik en militær karriere og blev chef for forsvarrets krigsmaterielforvaltning og rang af generalmajor.

"Generalens Hus" som det så ud i marts 2000.

Jens Jonassen og hans mange hverv

Jens Jonassen var født i Skotterup som søn af fisker Jonas Jensen. Hans hustru var født Helene Jørgensdatter eller Børgesen - som datter af Jørgen Børgesen og Rise Jacobsdatter. Hun var med andre ord født i det hus ("Christianshaab", matr. nr. 5 a), som matr. nr. 5 b oprindeligt havde hørt til.

Som ung deltog Jens Jonassen i Treårskrigen 1848-50 og aftjente derpå sin værnepligt ved at deltage i ialt 8 orlogstogter. Han var herefter kvartermester i to år og styrede kragjollen fra vagtskibet på Helsingørs Rhed 1856-57, det sidste år hvor Øresundstolden bestod.

Fra omkring 1876 og i de efterfølgende 26 år besørgede Jonassen færgevæsenet mellem Det forenede Dampskibsselskabs skibe og Snekkersten Havn, og han mente selv i den tid at have fragtet over 160.000 passagerer.

Efter den voldsomme novemberstorm i 1872 blev han engageret til at forestå det meget store bjergningsarbejde i Køgebugt-området. Med 95 mand i arbejde i over et halvt år var det en kraftindsats fra Jonassens side.

Jens Jonassen var desuden politisk aktiv. Han var med til at stifte Den konservative Forening for Helsingør og Omegn, og han sad i Tikøb Sogneråd i perioden 1877-83. Denne periode betegnede Jonassen dog som en både utaknemmelig og bekostelig periode i hans liv.

Ved årsskiftet 1880 blev han udnævnt til strandfoged, og da den tidligere strandkontrollør William Klein døde, blev han konstitueret som toldofficiant og distriktskommisær.

I 1882 blev der oprettet et brevsamlingssted i Snekkersten. Fra 1889 overtog Jonassen dette posthus og indrettede brevsamlingssted i sit hus på Strandvejen 182. Selvom Jens Jonassen fik stor hjælp af sin datter med dette job, kunne han dog i sine erindringer ikke undlade at besværges sig over arbejdet:

"I maj 1889 blev jeg ansat som brevsamler under Helsingør. Det var et åndsfortærende arbejde, særligt da der aldrig gaves nogen frihed fra fem

Jens Jonassen (1831-1923) og Helene f. Jørgensdatter - kaldet Lene - (1827-1918) er her afbildet i forbindelse med deres guldbryllup.

om morgenen til elleve om aftenen. Et meget stort distrikt var det, og mange ubehageligheder fulgte med.

Enhver der holdt et blad, der udeblev - det skete tit - mente de havde ret til at være grove, endskønt vi ingen skyld havde. Det skete altid ved, at bladpakkerne blev afgivet til andre stationer, og dels ved forsømmelse enten fra udgiveren eller fra posthuset i København. Det hjalp ikke, at vi sagde, at vi skulle rekvirere dem, det kunne de ikke være tjent med, og hvad andet de kunne sige. Men gudskelov, nu er det forbi, efter at jeg har været der i 18 år.

Men en tilfredshed havde jeg dog. Efter at jeg var færdig med posten, kom en mand med kontrabog på 745 kr., indsamlet af villaejerne som tak for, at jeg havde udført posttjenesten til deres tilfredshed. Jeg var jo også pensionsberettiget, men en så jammelig pension kunne man aldrig forestille sig. Det var akkurat nok til at føde katten og kanarieflugten".

Posthuset blev i 1907 indrettet på Snekkersten Station og dermed var Jonassens trængsler forbi.

Men Jens Jonassen var en afholdt mand og blev i 1905 benådet med Dannebrogsmændenes hæderstegn.

Den oprindelige matr. nr. 5

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1792	Jørgen Olsens enke
1792-1813	Børge Nielsen
1813-1829	Jørgen Børgesen (søn)

Den ejendom, som i dag har adressen Strandvejen 198 AB, var oprindelig en lille dobbeltgård - d.v.s. en sammenbygget gård, hvor der var en selvstændig fæster på hver halvdel. På nedenstående matrikelkort fra 1816 er markeret med gul streg, hvorledes ejendom-

mens, kaldet "Christianshaab", oprindelige tilliggende var. Som det fremgår af kortet, lå gårdens bygninger i det sydøstlige hjørne af de jorder, der hørte til ejendommen. Ved en ommatrikulering antagelig i 1829 fik Strandvejen 180 matrikelnummeret 5 a, hvorimod gårdens grund blev ændret til at hedde 5 d. På den oprindelige matrikel (nu 5 d) blev den ene af bygningerne liggende helt frem til 1909. I 1868 opførtes en ny bygning på arealet - det nuværende Strandvejen 194. I 1909 udmatrikuleredes matr. nr. 5 d og matrikel nr 5 s opstod. På denne nye matrikel opførtes en ny ejendom, og den gamle gårdbygning blev nedrevet.

Det var fisker Børge Nielsen (1763-1821), der fæstede denne ejendom fra 1792-1813, som blev stamfader til den store Snekkersten-slægt, der hedder Børgesen til efternavn. Han var gift med Helene Jørgensdatter (1748-1827). Børge Nielsen var i øvrigt også efterkommer af Michel Gundersen fra Skellebækhus - stamfaderen til en meget stor del af Snekkerstens fiskerbefolkning.

Slagter- og købmandsbutik

Strandvejen 184 A, matr. nr. 5 r, Snekkersten

FORRETNINGER I EJENDOMMEN:

1960-1967	slagtermester Henning og Svend Aage Friis
1967-1968	slagtermester Carl Aage Bekhorst
1968-1981	Skotterup Dinér Transportable v/ Anker Kristensen
1984-1998	kiosk "Nanok" v/ Ib Barfod
1998-2000	kiosk "Nanok" v/ Finn Westergaard

Egentlig var det blot en garage og et udhus til villaen "Aght", men i 1960 indrettede Hans Johansen bygningen til fiskehandel. Han benyttede imidlertid ikke butikken, men udlejede den til skiftende slagtermestre. I 1968 indrettede slagtermester Anker Kristensen sin "Dinér Transportable" i bygningen - efter at være flyttet ud af forretningen på Strandvejen 234 i Skotterup. I 1981 ombyggedes huset imidlertid til skibsprovianteringshandlen "Nanok" - få år efter dog omdøbt til "Snekkersten Havnekiosk Nanok". Forretningen, drevet af Johansens svigersøn, Ib Barfod, baserede en stor del af salget på kunderne fra Snekkersten-Helsingborg færgen. Så det kunne mærkes, da denne rute nedlagdes i starten af 1990'erne. En tilladelse til at holde åbent i sommerweekenderne gav dog ekstra liv til forretningen. I 1998 afløstes Ib Barfod af Finn Westergaard, der dog lukkede forretningen få år efter. Siden har bygningen ikke været anvendt til butik.

I 1977 kunne man se dette syn uden for forretningen: Bilerne, der skulle køre maden ud til kunderne.

Forretningen "Nanok" fotograferet i 1982.

Ib Barfod i sin forretning, sommeren 1990.

Tiden randt så småt ud for forretningen, der kun havde sommeråbent. Foto fra marts 2000.

"Aght"

Strandvejen 184 B, matr. nr. 5 r, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1909-1947	bådebygger Lauritz Svendsen
1947-1991	fiskehandler Hans Johansen
1991-2001	enkefru Magda Johansen
2001-	Marianne Pæregaard og Olaf Rex

Grunden var helt oprindelig en del af "Hildas Mindes" store område, men i 1909 blev grunden udstykket således, at tilbygningen (nr. 184 C) blev en selvstændig parcel bestående af både nuv. 184 A, B og C. Senere blev ejendommen 184 C udstykket, medens 184 A og B blev til den nuværende ejendom, Villa "Aght".

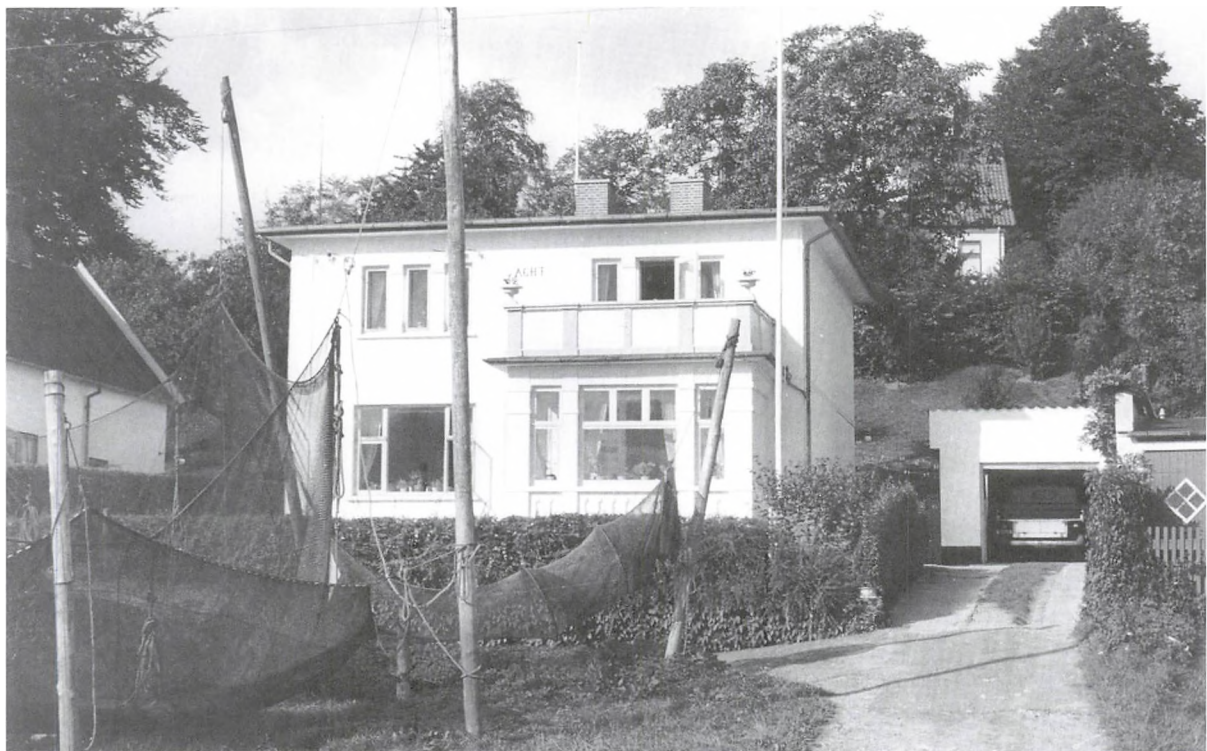

Foto af Villa Aght fra 1948 med stejlepladsen i forgrunden - før der blev etableret indkørsel fra Strandvejen.

Bådebygger Lauritz Valdemar Sinius Jensen Svendsen (1868-1953) var yngste søn af bådebygger Jens Svendsen og drev efter faderen bådebyggeriet på Snekkersten Havn. I perioden 1907-09 var han medlem af Tikøb Sogneråd. Han var gift med Aght f. Schmidt (1870-1946).

Villa "Aght" fotograferet omkring 1947.

Ejendommen som den så ud i 1950'erne. Bemærk, at villaens garage endnu ikke er ombygget fra garage til butik. I perioden 1955-2000 var 1. etage udlejet til ægteparret Rigmor og Mogens Lihme.

Ejendommen fotograferet i foråret 2000, inden den nuværende ejer fjernede husets navn.

Fiskehandler Hans Christian Jakob Johansen (1911-1969) drev fiskehandel på søndre mole på Snekkersten Havn sammen hustruen Magda Margrethe Johansen f. Johannessen (1915-2001). Hans var søn af fisker og fiskehandler Jacob Johansen og hustru Marie f. Hansen. Magda var datter af tømrer Erik Johannessen og Karen f. Mortensen. De var således begge ud af Snekkersten-slægter.

Strandvejen 184 C

Strandvejen 184 C, matr. nr. 5 at, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1909	bådebygger Jens Svendsen
1909-1947	bådebygger Lauritz Svendsen (søn)
1947-1975	enkefru Lovise Andersen (niece)
1975-	kommis Steen Andersen (søn)

Da bådebygger Lauritz Svendsen blev gift med Aght Smith fra Snekkersten Kro, byggede faderen, Jens Svendsen, et lille hus lige nord for "Hildas Minde" til det nygifte par. Det forklarer husets lidt ejendommelige placering. Da Aght og Lauritz Svendsen senere fik mulighed for det, byggede de selv et nyt hus lidt længere mod nord, nemlig ejendommen "Aght". Strandvejen 184 C blev derefter sommerbolig for familien Svendsen i de måneder, hvor de udlejede "Aght". Efter at huset i en årrække stod tomt blev huset bolig for Eline Petersens datter Lovise (kaldet Louise) Andersen, der var blevet enke i en forholdsvis ung alder. Nu flyttede også Lauritz Svendsen ind i huset - efter at han var blevet enkemand og havde solgt "Aght". Efter hendes død, overtog sønnen, kommis Steen Andersen huset, hvor en anden søn, bådebygger Jørgen Andersen, også boede. Senere boede fætterten, maleren Ove Hartvig Hansen i huset.

Til venstre ses Lovise (kaldet Louise) Andersen (1891-1974), enke efter pramfører ved DFDS, Johannes Andersen. I midten kommis Steen Andersen (f. 1929), der i en lang årrække arbejdede for købmand Lindeskov på Strandvejen i Snekkersten. Til højre Jørgen Andersen (1930-1984), der var uddannet bådebygger, som en stor del af familien havde været gennem generationer.

Foto af huset set fra kystskrænten før februar 1915, idet forsikringsarkivalierne da fortæller, at taget er udskiftet med "et ildfast tag".

Foto af huset set fra østsiden, maj 2008.

"Hildas Minde"

Strandvejen 186 A, matr. nr. 5 g + 5 i, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1866-1875	toldkontrollør William Klein
1875-1909	bådebygger Jens Svendsen
1909-1950	Eline Petersen f. Svendsen (datter)
1950-1984	Josefine Hansen f. Petersen (datter)
1984-1994	Elin Birgit Andersen
1994-1994	muremester Preben Andersen (enkemand)
1994-2009	Dorte Thomsen og Per Nielsen
2009-	Ejendomsselskabet Hildasminde ApS

Medens bådebygger Jens Svendsen ejede Hildas Minde havde ejendommen dette udseende - stråttækt med en lem i den runde kvist. Bemærk at det lille hus, nr. 184 C, endnu ikke er bygget. Foto ca 1890.

Jens Svendsen (1827-1915) var søn af fisker og bøssemagersvend Svend Nielsen. Hans hustru, Gunhild Johanne Pedersdatter (kaldet Johanne) (1830-1917) var født i Sletten, som datter af fisker Peder Pedersen. Parret boede først i Espergærde, hvor Jens Svendsen havde sit første bådebyggerværksted indtil 1875, da de flyttede til Snekkersten. På den nybyggede Snekkersten Havn etablerede Jens Svendsen sit bådebyggeri og byggede bl.a. de velkendte "Snekkersten-joller", der egnede sig særdeles godt til fiskeriet og kadrejeriet i Øresund.

Louis Petersen

Louis Petersen (1887-1970), der var søn af Eline Petersen, levede primært af fiskeri, men også af kadrejeri. Han boede i ejendommen hele sit liv og arbejdede bl.a. for købmand og skibsprovi-antshandler Hans Erhard Jensen på Nørrevej. Da Louis Petersen ofte handlede med finske skibe på Sundet blev han også kaldt "Den finske Konsul", men han havde også mange andre øgenavne, bl.a. "Flyveren", fordi han engang hoppede ud fra altanen på "Hildas Minde". Selvom han på det tidspunkt var en voksen mand, havde moderen forbudt ham at gå i byen. Så derfor benyttede han den lidt farlige udgang fra altanen! Det mest almindelige øgenavn var dog "Lyssemand" - afledt af hans fornavn.

Engang var Lyssemand blevet sendt ud til et af skibene i Sundet med en ladning rugbrød fra skibsproviateringshandler Hans Erhard Jensen. Da han ville gå ombord i sin lille robåd i havnen, trådte han forkert og røg i havnen med favnen fuld af rugbrød. Da han ikke kom op med det samme, fik nogle fiskere hevet ham op med en bådshage, og op kom Lyssemand - med favnen fuld af rugbrød! Dem havde han ikke givet slip på. Nu var

rugbrødene jo imidlertid blevet våde, men Lyssemand lod sig ikke slå ud af dette: Han lagde brødene til tørre i solen og sejlede derefter ud til skibet, som om intet var hændt. Efter sigende havde han dog usædvanlig travl med at komme fra borde igen!

Louis Petersen var således en særegen karakter, men havde på specielle felter et stort talent, bl.a. kunne han folde sig gevaldigt ud, når der skulle spilles diletant i foreningen Frem.

Toldkontrollør William Klein ejede gennem sine mange år i Snekkersten-området flere forskellige ejendomme, men boede tilsyneladende det meste af tiden i "Strandkontrollørboligen" (nr. 112 A). Imidlertid lod han i 1875 denne ejendom opføre og efter sigende opkalde efter en datter, Hilda, der døde som barn. Grunden var udstykket fra "Christianshaab" (nr. 198) og bestod oprindeligt også af Strandvejen 184 A, B og C.

I 1915 blev hovedhuset ændret med en større kvist mod øst, ligesom stråtaget blev udskiftet til et fast tag.

Efter at Eline Petersen var død, overtog datteren, Josefine Hansen "Hildas Minde". Hun boede i hovedhuset sammen med sin søn, malersvend Ove Hartvig Hansen, men i 1984 var mere end 100 års ejerskab i samme familie slut.

De nye ejere var Elin og Preben Andersen, som

Fisker Ludvig Petersen (1852-1898) fik den tvivlsomme ære at blive den første, der blev begravet på Egebæksvang kirkegård - kun 46 år gammel. Eline (kaldet Line) Marie Petersen (1859-1949) levede derpå i over 50 år som enke i "Hildas Minde".

"Hildas Minde" fotograferet fra luften i 1948. Ad indkørslen nederst i billedet er den officielle indkørsel til både nr. 184 AB, 184 C og til 186. Årsagen er, at stejlebakken foran ejendommene ikke må bruges som indkørsel.

Det ene af Line og Ludvigs fire børn, Lovise (kaldet Louise) (1891-1974) blev gift med pramfører ved DFDS, Johannes Andersen (1885-1940). Da manden døde, sad hun tilbage med 3 mindreårige drenge, som hun dog formåede alle at give en uddannelse.

De to ældste børn af Louise og Johannes i alt 9 børn, ses her på dette herlige billede fra omkring 1916. Det er Emmy til venstre (f. 1914) og Else til højre (f. 1912). Else blev senere gift med DSB-vognmand Ferdinand Christensen, Mørdrup.

"Hildas Minde" fotograferet omkring 1940. I forgrunden ses den meget benyttede bæk, som både Hildas Mindes beboere, naboer og forbipasserende benyttede som mødested - med henblik på at udveksle de seneste nyheder fra fiskerlejet.

Josefine Hansen (f. Petersen) (1897-1963) - kaldet Nina - er her malt af sønnen Ove Hartvig Hansen. (Maleri i privateje)

Josefine Hansen mand chauffør Karl Kristian Hansen (1897-1938), døde kun 40 år gammel. Parret havde en enkelt søn, Ove Hartvig Hansen.

Ove Hartvig Hansen var udlært maler. Han huskes dog især for sine mange tegninger og malerier fra specielt Snekersten Havn.

moderniserede ejendommen. I den bagvedliggende bygning havde der altid været indrettet en bolig, men i 1998 indrettedes denne til to boliger af de nye ejere fra 1994, Dorte Thomsen og Per Nielsen.

Ejendommen fotograferet i marts 2000. Øverst set fra sydøst, i midten fra nordvest. Nederst det oprindelige vaskehus m.v., der nu er beboelse.

Snekkersten Havn

Strandvejen 71 C-E, matr. nr. 46, Snekkersten

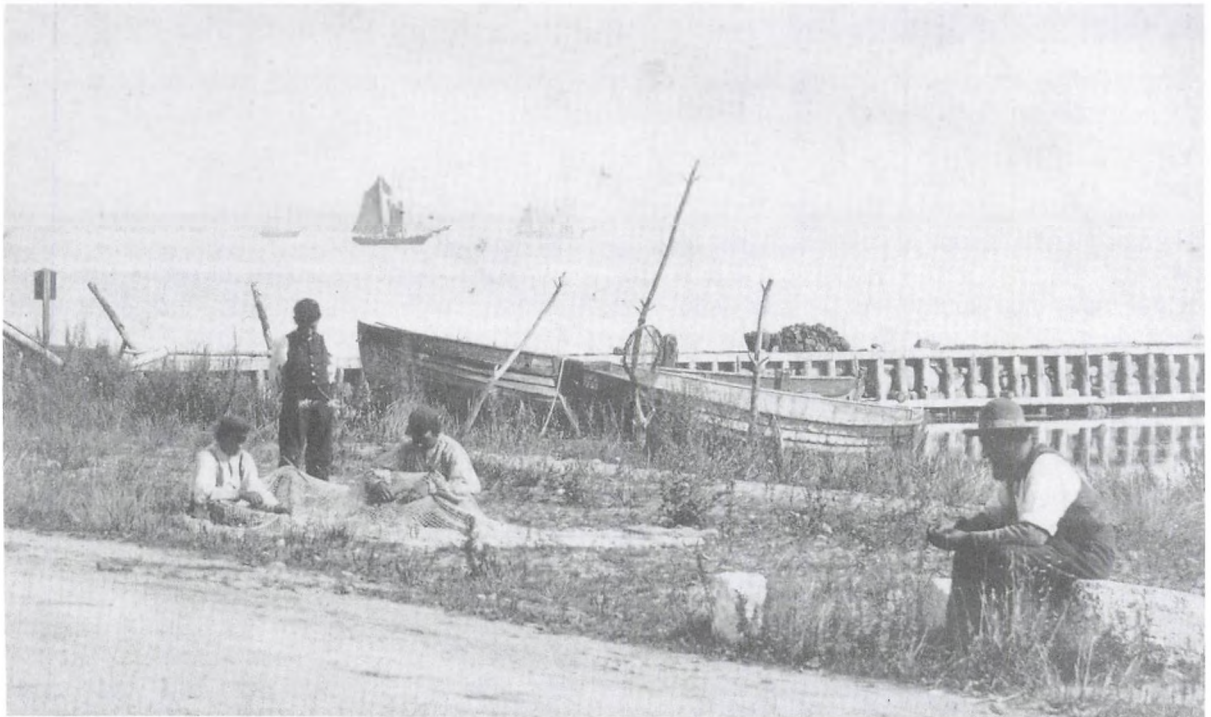
I marts 1872 påbegyndtes det arbejde, der skulle føre til anlægget af Snekkersten Havn. Placeringen var oprindelig tænkt ud for Snekkersten Kro, men bl.a. af hensyn til Skotterups fiskere blev den endelige placering midtvejs mellem de to fiskerlejer ud for ejendommen "Hildas Minde". På det tidspunkt regnede man Snekkerstens "centrum" for liggende helt oppe ved kroen.

Det var fiskerne selv, der leverede det meste arbejde - i al fald så længe fiskeriet tillod dette. Økonomien var i begyndelsen intet problem. De udlagte bidragslister i Helsingør og København gav ret anseelige beløb, og der blev kun udført arbejde for de penge, man havde. I byggeriets senere år måtte

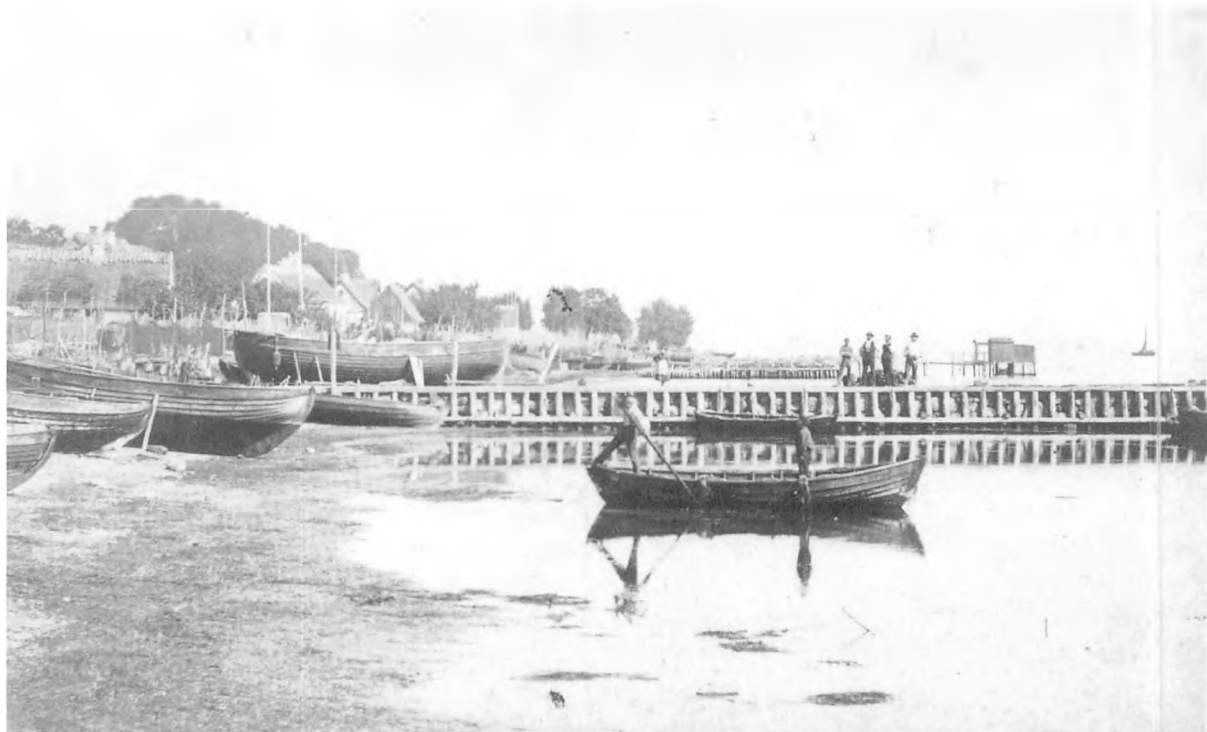
man dog optage lån i form af veksler for at få færdiggjort byggeriet.

Sidst på året 1873 var byggeriet kommet så langt, at bådene kunne komme i læ bag dækmolerne. Der blev i den forbindelse udarbejdet et "Reglement samt Havne- og Brotaxt for Baadehavnen ved Snekkersten". Samtidig nedsattes en havnebestyrelse. Den kom til at bestå af de fem hovedinitiativtagere, nemlig Peter J. Willumsen, Wilhelm J. Willumsen, Jens Jonassen, Jens Peter Thagesen og Børge Børgesen.

Den 1. april 1874 åbnede havnen for offentlig besejling, og fisker Jens Jonassen blev udnævnt til havnens første havnefoged.

Et af de ældste billeder af det nye havneanlæg. Billedet viser den nordre mole. På stejlebakken ud for selve havnen arbejder et par fiskere med deres net. Fotografiet er fra omkring 1881.

Dette billede er fotograferet omkring 1881 og viser selve havnebassinet med nordre mole i baggrunden. På det tidspunkt var der ikke lavet kajkant i bunden af havnen.

Vanddybden i den nyåbnede havn var imidlertid ikke stor. Men dette forhold kunne man ikke afhjælpe i første omgang. Det var vigtigere at få beskyttet de nye moler med store søsten. Der blev derfor i de følgende to år sejlet store sten af fartøjer fra Gilleleje, Ellekilde og Humlebæk.

Med åbningen af Snekkersten Havn blev et stort savn afhjulpet. Mange af fiskernes aktiviteter kunne nu flyttes ind i den beskyttende havn.

Ved havnens sydmole oprettede bådebygger Jens Svendsen i 1875 sit værksted, som han hidtil havde drevet i Espergærde. Han kom til at bygge både for fiskerne og kadrejerne langs hele Øresundskysten.

Den 12. januar 1879 kunne Peter Willumsen aflevere det færdige byggeregnskab til revisionen. Det fremgik heraf at der havde været udgifter ved havnebyggeriet for 39.809,73 kr. Desværre var der kun indkommet 39.803,54 kr, så kassereren havde

måttet dække underskuddet på 6 kr og 19 øre af egen lomme!

Transporten af passagerer til og fra Øresunds- trafikens rutebåde havde hidtil foregået mellem bådene og Kongevasen i Skotterup. I 1876 flyttede denne trafik til den nye havn.

I de følgende mange år kæmpede havnebestyrelsen løbende med at holde udgifterne nede og indtægterne oppe. Havnefogederne blev gentagne gange pålagt at sørge for at inddrive restancer samt afgifter af udenbys både. Nogen hjælp fik man dog, bl.a. fra godsejer Hage fra Nivaagaard, der bl.a. stod for en del af arbejdet med at lægge sten m.v. i starten af 1890'erne. Man sendte tillige gentagne skrivelser til rigsdagen m.h.p. at få eftergivet havnens gæld til statskassen, der i 1892 udgjorde ca 6.500 kr. Det lykkedes dog først i 1893 at få denne eftergivet.

I 1894 vedtoges det at forlænge søndre mole-

Foto af Snekkersten Havn omkring år 1900. Ganske som i dag er vandet tydeligvis en god legeplads for børnene.

Nordre mole som den så ud omkring 1890. Det hele var endnu meget primitivt med planker, der blot var fastgjort på en enkelt træramme.

hoved med 11 meter. Havnens interessenter skulle udføre arbejdet under ledelse af bådbygger Jens Svendsen.

Allerede i forbindelse med etableringen af havnen blev der i 1872 afholdt en stor skovfest i Egebæksvang. Overskuddet herfra gik til anlægget af havnen, men sidenhen forsøgte man sig flere gange med en ny skovfest m.h.p. at skaffe penge til den fortsatte drift af havnen. I 1898 holdtes således sådan en skovfest, der gav et overskud på 2.097 kr, hvilket var omtrent det dobbelte af årets øvrige indtægter.

Foruden havneafgifter af både faste bådere og af gæster, havde havnen også indtægter af græsning på stejlebakkerne samt fra de bønder, der hentede tang på strandene. Desuden skulle der betales afgift af salg af fisk på havnen. Dog kun 25 øre for hver 100 kr der omsattes.

Udsigt over Snekkersten Havn set fra Hildas Minde i 1952. Forrest til højre ses bådebyggeriets hus og i "knækket" på søndre mole den ene af havnens to fiskerforretninger. Bådene langs søndre mole er fortrinsvis lystfartøjer. Fiskerbådene lå langs nordre mole.

Et evigt tilbagevendende problem var tilsandingen og det meget mudder, der lagde sig i havnebasinet. Stort set hvert eneste år blev der brugt megen energi og mange penge på at opmudre.

Igennem mange år havde man optaget et privat lån, men i 1903 lykkedes det endeligt at komme ud af al gæld - for første gang i havnens historie. I efteråret 1906 blev der opstillet et havnefyrtårn på søndre mole.

Til en større reparation af havnen i 1909 modtog havnebestyrelsen tilskud fra både staten, Frederiksborg Amt og Tikøb Sogneråd. Udgiften var også ganske stor - over 9.000 kr. Arbejdet blev ledet af havneingeniør Bech og med bådebygger Jens Svendsen som tilsynsførende.

Reglementet for havnen måtte af og til strammes op. Bl.a. måtte man i 1909 indskærpe, at det var

Snekkersten Havn fotograferet i 1957.

Snekkersten Bådebyggeri er her fotograferet i starten af 1960'erne. Begge ophalingsbeddinger er i brug.

forbudt at kaste døde fisk i havnen. I 1910 blev det forbudt at cykle på nordre mole, samt at børn under 8 år ikke måtte færdes på havnen uden tilsyn.

Allerede kort efter at Jens Svendsen havde etableret sig som bådebygger på havnen, byggede han en bedding lige syd for bådebyggeriet. I 1914 vedtog havnebestyrelsen imidlertid at bygge endnu en bedding lige nord for bådebyggeriet. Tømrermester Nielsen-Kaas byggede beddingen for ialt 1400 kr. Allerede det første år gav beddingen 81 kr i indtægt.

Et andet tilbagevendende problem var kystnedbrydningen. I 1915 skrev havnebestyrelsen således endnu engang til Kystkommissionen og bad om, at der blev gjort noget for at beskytte kyststrækningen mellem "Det gamle Toldsted" og sprøjtehuset i Skotterup.

Det førte dog ikke til noget, og en fornyet ansøgning til vandbygningsdirektøren medførte blot et svar om, at udgiften ikke stod mål med den begrænsede interesse fiskerne måtte have heri. Som resultat af dette afslag sendte man en ansøgning til amtet, idet man gik ud fra at amtet måtte være interesseret i at beskytte Strandvejen, der jo blev vedligeholdt af Frederiksborg Amt. Sagen kører derefter frem og tilbage mellem amtet og landbrugsmi- nisteriet i de følgende år. I 1932 ender sagen med ,at amtsvejvæsenet går ind på at sikre en 310 meter lang strækning nord for Snekkersten Havn. Sikringen af de øvrige strækninger bliver en sag mellem

Bådebyggere på Snekkersten Havn

1875-1898	Jens Svendsen
1898-1937	Lauritz Svendsen
1937-1938	Arthur Nielsen
1938-1940	Carl Johannessen
1940-1945	William Jansen
1945-1953	J. Johansen
1953-	Bannebjerg
-1971	Frode Willumsen
1971-1998	Bjørn Andersen
1999-2001	Michael Voss

de involverede parter.

I praksis betød det, at amtet, staten, sognerådet og grundejerne alle måtte til pengepungen for at sikre kysten med hofdebyggeri, glaciser m.v.

I 1920 vedtoges det at bygge en barkkedel ved havnen. I 1922 foretoges omfattende ombygninger af havnen. Arbejdet bestod i nedramning af jernbeton-spunsvægge samt opbygning af molerne i beton. Først i 1933-34 byggedes det nuværende landbolværk. Det var 46 meter langt, og i dette skulle indgå et 8 meter bredt slæbested.

Allerede i 1923 var der blevet opført et WC ved

Tunen kom til Øresund omkring 1930, men tunfiskeriet blev først en meget stor turistmagnet i 1950'erne og starten af 1960'erne.

Ø Snekkersten Havn blev et naturligt centrum i dette eventyr, der dog sluttede midt i 60'erne, da tunfiskeriet forsvandt fra Øresund.

nordre mole, men i 1932 blev det afløst af et "nødtøftshus" ved søndre mole. Dette toilet stod indtil 1971, da det blev erstattet af det nuværende.

På havnen var der allerede tidligt - antagelig i 1870'erne - blevet oprettet en fiskeforretning. Det var fiskehandler Wilhelm Hansen og hans bror Lauritz Hansen, der havde denne butik på havnens sydmoles. På havnens nordmole etablerede fætrene Knud og Erik Johannessen i 1927 en fiskeforretning. Senere overtog fiskehandler Jacob Johansen forretningen. Sønnen Svend drev senere denne forretning indtil 1972.

I 1959 lejede fiskehandler Hans Johansen fiskeforretningen på søndre mole. Forretningen fortsatte til 1963, da den blev nedlagt.

På grund af verdenskrigen blev der i 1942 tegnet en krigsforsikring af Snekkersten Havn. Havnen blev i den anledning forsikret for knapt 160.000 kr.

I 1950 opførte firmaet Alfred Olsen og Co. A/S en tankstation på havnepladsen ud mod Strandve-

Havnefogeder på Snekkersten Havn

1874-1879	Jens Jonassen
1879-1883	Jens Svendsen
1883-1888	Peter Willumsen
1888-1903	Peter Thomsen
1903-1909	Wilhelm Hansen
1909-	Thorvald Willumsen

1950-1962	Frants Jensen
1962-1976	Frode Willumsen
1976-1992	Hilbert Hansen
1992-2001	Bjørn Andersen
2001-2005	Helge Drews
2005-2007	Finn Westergaard
2007-	Peter Clausen

Fiskere på Snekkersten Havn i 1950'erne.

jen. Senere blev det firmaet "Danish American Gulf Oil Company", der drev tankstationen.

I eftersommeren 1958 oprettede skibsejer Louis Grau en færgerute mellem Snekkersten Havn og Helsingborg. I første omgang blev sejladsen udført med færgen "M/S Mols". Fra sommeren 1960 også af færgen "M/S Freia". I 1972 blev "M/S Marina" indsat på ruten - og den fortsatte til ruten blev flyttet til Helsingør i starten af 1990'erne.

I 1972-73 opføres et nyt klubhus, der hvor der tidligere lå en fiskehandel på nordre mole. Klubhuset blev opført m.h.p. at være hjemsted for Snekkersten-Skotterup Sejlklub.

Magda Johansen ekspederer en kunde i sin forretning "Snekkersten Fiskehandel" på søndre mole i starten af 1960'erne.

M/S Mols ligger til kaj i Snekkersten Havn og kunderne er ved at gå ombord. Foto fra ca 1960.

Omkring 1960 kunne man endnu se adskillige fiskerbåde i havnen. Fra venstre ses H1436 tilhørende fisker Anders Andersen, H51 "Delfinen", tilhørende Aksel Hansen, Skotterup, H1203 "Haabet" tilhørende Knud Johannessen og H57 "Hilbert" tilhørende Jacob Johansen.

"Røde Ege"

Strandvejen 188 A, matr. nr. 5 h, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1875-1892	partikulier N. P. N. Ulstrup
1892-1893	købmand Regner Ulstrup og blikkenslagermester Laurits Steen
1893-1916	grosserer Julius Cohn
1916-1933	grosserer Alfred Hoff
1933-1933	frk. Olga Louise Albrecht-Hoff (datter)
1933-1949	direktør Carl Vilhelm Nielsen
1949-1958	A/S Helsingørs Væveri
1958-1966	direktør Carl Vilhelm Nielsen
1966-1975	skibsreder Louis Grau
1975-1981	Formia ApS
1981-1984	Galerie Actu-Art ApS
1984-1987	Maria Dalsgaard og Jørn Grankvist
1987-1995	Maria Dalsgaard, Jørn Grankvist og Ketty Dalsgaard
1995-1999	Maria Dalsgaard, Jørn Grankvist og Jossy Haar
1999-	Jossy Haar og Carsten Andersen

Ejendommen som den så ud inden ombygningen i 1919. Fotoet er uddrag af et større foto fra ca 1890.

I 1875 solgte den daværende ejer af matr. nr. 5 e (Strandvejen 192) Jørgen Børgesen 2/3 af grunden fra. Den nye udstykning var på 4.130 alen², og på grunden opførtes en villa i 1½ plan med østvendt kvist. Det var den helsingoranske købmandsfamilie Ulstrup, der var bygherre på villaen. I 1893 overtog Julius Cohn ejendommen. Han var svensker, drev manufakturhandel i Göteborg og anvendte alene huset som sommerhus. Den følgende ejer, grosserer Alfred Hoff, lod i 1919 arkitekt Holger Mundt tegne en ekstra etage på huset og kaldte huset for "Røde Ege" - et navn, der fortsat blev anvendt i familien Nielsens ejertid frem til 1966. Navnet synes siden at være gået i glemmebogen. I skibsreder Louis Graus ejerperiode byggedes på grundens nordøstlige hjørne en købmandsforretning. Den fik dog kun en kort levetid.

Direktør Carl Vilhelm Nielsen er her fotograferet i sine yngre dage. Han boede et enkelt år i "Hildas Minde" som sommergæst, inden han købte "Røde Ege".

Ellen Margrethe og Carl Nielsens datter, Vibeke, fotograferet midt i 1930'erne ud for ejendommen. I baggrunden t.v. skimtes badeanstaltens rutsjebane.

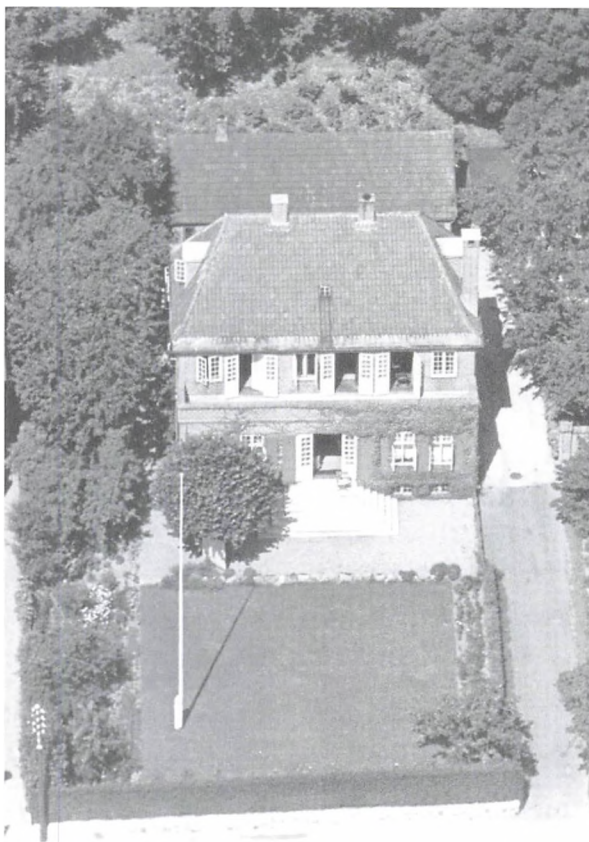

Foto fra 1937 af ejendommen, der i sin tid kaldtes "Røde Ege".

Ejendommen set fra Strandvejen i efteråret 2008 - i det ydre uforandret siden 1920'erne.

Louis Grau

Louis Bjerremand Grau (f. 1907) var oprindelig skibsreder i Østjylland, hvor han bl.a. drev færgeruterne mellem Hov og Samsø samt Aarhus og Skødshoved på Mols. I 1958 startede han imidlertid en ny færgerute fra Snekkersten til Helsingborg - iøvrigt med en tidligere færge "Mols" fra ruten mellem Aarhus og Mols. Ruten blev forholdsvis hurtig en pæn succes. En del danskere benyttede ruten til fornøjelses-sejllads, og en del svenskere benyttede ruten til at købe spiritus ved de lokale købmænd. Denne handel ville Louis Grau naturligvis gerne selv have, og han lod i 1961 flytte en træbygning fra Espergærde Havn til arealet mellem huset og Strandvejen. Skuret havde hidtil været anvendt til en da nedlagt færgerute mellem Espergærde og Hven. Skuret indrettedes til købmandshandel, men blev allerede i 1969 nedrevet. I stedet opførtes den nuværende bygning lige ved siden af. Også den indrettedes til købmandsforretning. Her var en årrække "Vime" - senere "Dankøb". Forretningen lukkede i 1974. Efterfølgende indrettedes bådudstilling og -handel, senere kontorer, men bygningen er nu indrettet til beboelse.

Louis Grau var gift med Elisabeth Grau (f. 1913).

Bygningen er opført i 1969 og anvendtes i de første fem år til købmandsforretning. Nu indrettet til beboelse. Foto 2009.

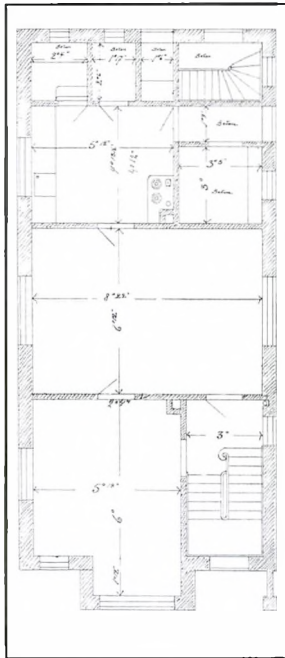
Strandvejen 190

Strandvejen 190, matr. nr. 5 e, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1914-1939	Martha H. Børgesen og fisker J. Lenius Børgesen
1939-1952	fisker J. Lenius Børgesen
1952-1974	fisker Jonas Børgesen
1974-	fisker Ib Børgesen

Ejendommen er opført i 1914-15 som afløsning for den gamle ejendom på samme matrikel, Strandvejen 192. Det gamle hus blev dog ikke nedrevet, men anvendtes i mange år til opbevaring af garn og til bøddestue m.v.. Husets første beboere var ægteparret Astrid og Lenius Børgesen, der indtil da havde boet på Gydevej, samt Lenius søster, Martha Børgesen.

Fisker Johan Lenius Børgesen (1864-1955), kaldet Lenius var søn af Helene (kaldet Lena) f. Jonassen og Jacob Børgesen. Moderen døde imidlertid i barselsseng og blev begravet 3 dage før Lenius' dåb! Hustruen Astrid Børgesen f. Willumsen (1876-1966) var datter af Vilhelm Jonassen Willumsen og Emma f. Sandberg. Her druknede faderen samme år, som Astrid blev født - det skete i forbindelse med arbejdet med at færge passagerere ud til rutebåden, der sejlede mellem Helsingør og København.

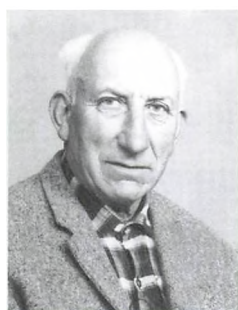
Tegningen til højre viser ejendommens stueplan i 1914. Tegningerne til huset er udført af tømrermester J. Nielsen-Kaas.

Den lange smalle grund er opstået ved at både nr. 188, 190 og 192 oprindelig var én ejendom. I 1875 solgte Jørgen Børgesen imidlertid størsteparten fra til nuværende nr 188. Tilbage var det oprindelige hus og en grund, der ved opdelingen i 1914 blev til to meget smalle grunde.

(Foto 1937, KB)

Martha Børgesen (1861-1940) var datter af Helene og Jacob Børgesen og blev sammen med broderen, Lenius, ejer og beboer af denne ejendom fra 1915 til kort før sin død i 1940.

Fisker Jonas Børgesen (1900-1980) blev selvstændig fiskeskipper i 1920, da han fik bygget fiskeskutteren "Astrid". Med denne kutter kom Jonas Børgesen senere til at sejle adskillige illegale ture over Sundet under besættelsen, dels med jøder, dels med andre der skulle i sikkerhed i Sverige. I efteråret 1943 måtte Jonas Børgesen dog selv blive i Sverige, men kom tilbage og måtte så gå under jorden i Danmark indtil befrielsen. For denne indsats fik Jonas Børgesen stor anerkendelse bl.a. fra staten Israel, der ved flere lejligheder hyldede Jonas Børgesen for redningen af mange jødiske flygtninge. I perioden 1943 til 1946 var Jonas Børgesen medlem af Tikøb Sogneråd. Både før og efter krigen deltog Jonas Børgesen aktivt i det store tunfiskeri, der dengang var en stor turistmagnet langs Øresundskysten ud for Snekkersten. Marie Mathea Børgesen f. Jensen (1896-1977) var født på Bornholm og blev i 1930 gift med Jonas Børgesen.

Medens Jonas Børgesen var under jorden anvendte han dette falske legitimationskort udstedt af Asminderød-Grønholt Kommune

Tre generationer "i samme båd" - alle tre blev fiskere i Snekkersten: Th Lenius og tv Jonas. Forrest Jonas' søn, Ib, der også blev fisker og er nuværende ejer af huset.

Foto af ejendommens østfacade, marts 2000.

Strandvejen 192

Strandvejen 192, matr. nr. 5 e, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

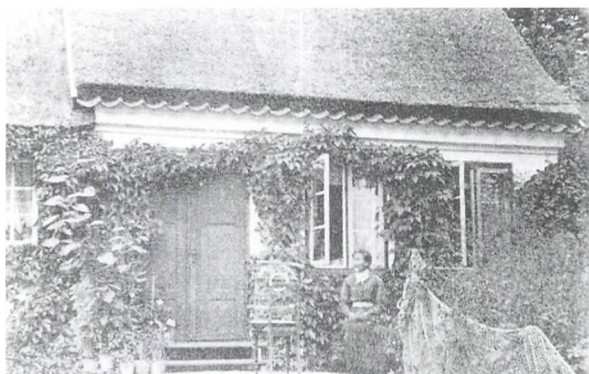
-1888	fisker Jørgen Christian Børgesen
1888-1939	Martha Børgesen og Lenius Børgesen
1939-1952	fisker J. Lenius Børgesen
1952-1974	fisker Jonas Børgesen
1974-	fisker Ib Børgesen

Bagest fra venstre ses Rigmor, Ingeborg, Lenius, Martha, Jacob, Astrid og Jørgen Christian. På Lenius' knæ sidder Jonas og til højre for ham: Peter, Valdemar og Sigurd. Derpå Hannah med Olaf på skødet og endelig længst til højre Helga. Alle har efternavnet Børgesen. Fotoet er fra 1903.

Ejendommen er udstykket i 1866, men efter BBR-registret opført allerede i 1851. Huset optræder dog ikke på noget kort før efter 1866. Så sandsynligheden taler for, at huset først er opført derefter. På fotoet til venstre ses ejendommen med røg i skorstenen omkring 1890.

Siddende foran huset ses en af husets oprindelige ejere, Martha Børgesen (1861-1949). Hun var ugift og ernærede sig som syerske. (Foto ca 1910)

Luftfoto fra 1948 med det gamle hus til venstre og det nye hus fra 1914 til højre.

Huset fotograferet i det tidligere forår 2000. Huset er udlejet, men fortsat i familien Børgesens eje.

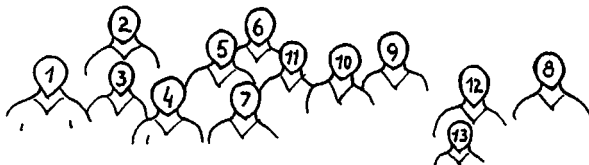
Strandvejen 194

Strandvejen 194, matr. nr. 5 d, Snekkersten

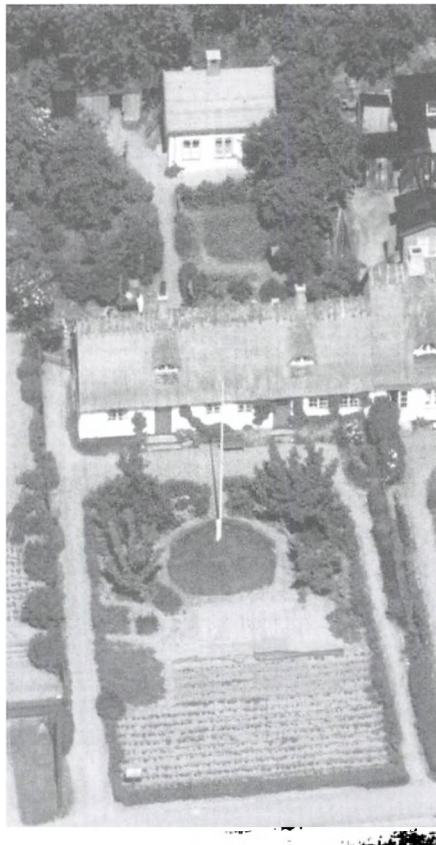
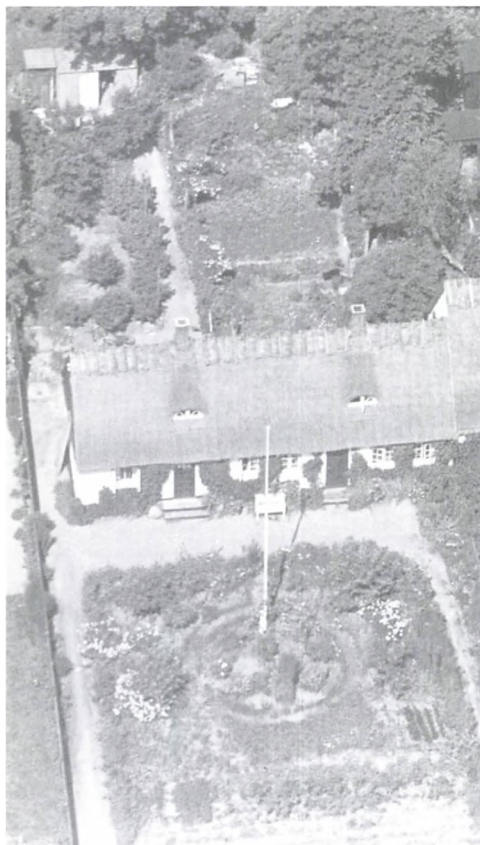
EJENDOMMENS EJERE:

1866-1921	Hans Nikolai Børgesen
1921-1933	Ernestine Børgesen f. Petersen (enke)
1933-1967	fisker Georg Jensen
1967-1971	Ragnhild Jacobsen
1971-1976	Søren Fisker
1976-	Lis Fisker (navnændring 1985 til Jørgensen)

Sommergæster (landligere) og lokale beboere opstillet til fotografering af en professionel fotograf fra firmaet "Elleby og Türck" i sommeren 1905 foran huset på Strandvejen 194.

1. Fisker Hans Nicolai Børgesen (1837-1920); 2. Ernestine Marie f. Petersen (1853-1932); 3. Niels Alexander Børgesen (1893-1978); 4. Rise Marie Børgesen (f. 1883); 5. Johanne Sofie Børgesen (1885-1970); 6. Frederik Vilhelm Børgesen (1876-1948); 7. Fiskehandler Lauritz Martin Hansen (1860-1938); 8. Osmund Børgesen (f. 1875); 9. en sommergæst hvis øgenavn var "Reumert"; 10. frk. Jensen (husholderske for Lauritz Martin Hansen); 11. en ukendt sommergæst; 12. Maria Olsson (en sommergæst); 13. Asta Beckshøft (en sommergæst). Numrene 3, 4, 5, 6 og 8 er børn af Ernestine og Hans Nicolaj Børgesen.

De to luftfotos til venstre er fra hhv. 1937 og 1948. Haven har i de mellemliggende år fået en renovering, men ellers bemærkes især, at der i baghaven tillige er opført et lille hus.

Dette hus er i BBR-registeret angivet til at være opført i 1771. Det er imidlertid ikke korrekt. Grunden blev først udstykket i 1866, men bestod da kun af en del af den oprindelige gård (matr. 5). Denne bygning lå, som det fremgår af kortene side 39 og 124, med gavlen til Strandvejen. Først efter udstykningen i 1866 opførtes det nuværende hus. Da det nye hus stod færdigt, blev det forsikret - og det skete den 24. maj 1868. Den samlede forsikringssum for beboelse, stald og lade var ialt 760 rigsdaler.

Den første ejer af ejendommen var Hans Nicolai Børgesen, som var søn af Jørgen Børgesen - ejeren af "Christianshaab", hvorfra også denne grund var blevet udstykket. Hans Nicolai Børgesen blev i 1873 gift med Ernestine Petersen, der stammede fra Hjortekær ved Lyngby.

Parret fik ikke færre end 16 børn - 5 døtre og 11 sønner! De mange sønner videreførte slægtsnavnet "Børgesen" til et stort efterfølgende slægtsled, hvorved navnet opnåede stor udbredelse på egnen.

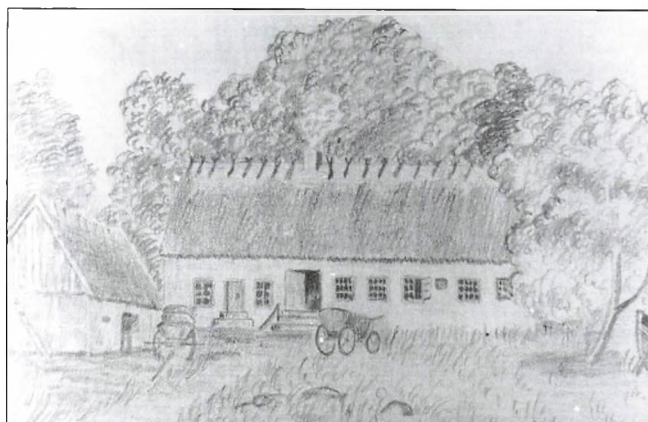

I det tidlige forår 2000 tog ejendommen sig således ud - set fra Strandvejsiden. Huset optræder i Kommuneatlasset som meget bevaringsværdigt - antagelig fordi man hidtil har troet huset ca 100 år ældre, end det reelt er.

Til venstre matrikelkort fra 1878, der viser de to bygninger på den oprindelige matr. nr. 5 d.

Til højre ses en tegning af den oprindelige bygning, gengivet af skoleinspektør Aage Rasmussen efter et nu forsvundet maleri.

"Kaja"

Strandvejen 196, matr. nr. 5 s, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1909-1949	Frederik Vilhelm Zacharias Børgesen
1949-1970	Elly Børgesen f. Hansen (enke)
1970-2000	driftsingeniør Poul Børgesen
2000-	Norma Asta Børgesen (enke)

Ejendommen blev en selvstændig matrikel i 1909 - udstykket fra parcel matr. nr. 5 d (Strandvejen 194), som fra starten var omtrent dobbelt så stor som nu - og som oprindelig også omfattede en del af de tidligere gårdbygninger. Den oprindelige gårdbygning blev dog nedrevet forud for opførelsen af "Kaja".

Fisker Vilhelm Børgesen (1876-1948) var søn af Ernestine og Hans N. Børgesen (Strandvejen 194) og var gift med Elly Kirstine Hansen (1888-1970).

Luftfoto af ejendommen fra 1937.

Villa "Kaja" er opkaldt efter Elly og Vilhelm Børgesens ældste datter Kaja (1909-88).

Strandvejen 198 A + B

matr. nr. 6 a, Snekkersten

EJENDOMMENS FÆSTERE:

-1768	Jørgen Olsen
1768-1810	Helle Børgesen og hans enke
1810-1860	Hans Hellesen

EJENDOMMENS EJERE:

1860-1861	Kirstine Larsdatter (enke)
1861-1884	Lars Hansen Hellesen (søn)
1884-1890	Chr. Wilhelm Hansen, Lauritz M Hansen og Børge Hansen
1890-1927	C. Wilhelm Hansen og Lauritz M. Hansen
1927-1934	Sophie Hansen (enke) og Lauritz M. Hansen
1934-1948	Sophie Hansen og Vilhelm Hansen
1948-1994	fisker Vilhelm Hansen (søn)
1994-2001	Lillian Rasmussen
2001-	Annemette og Søren Koch

Wilhelm Hansens ejendom fotograferet fra nordøst.

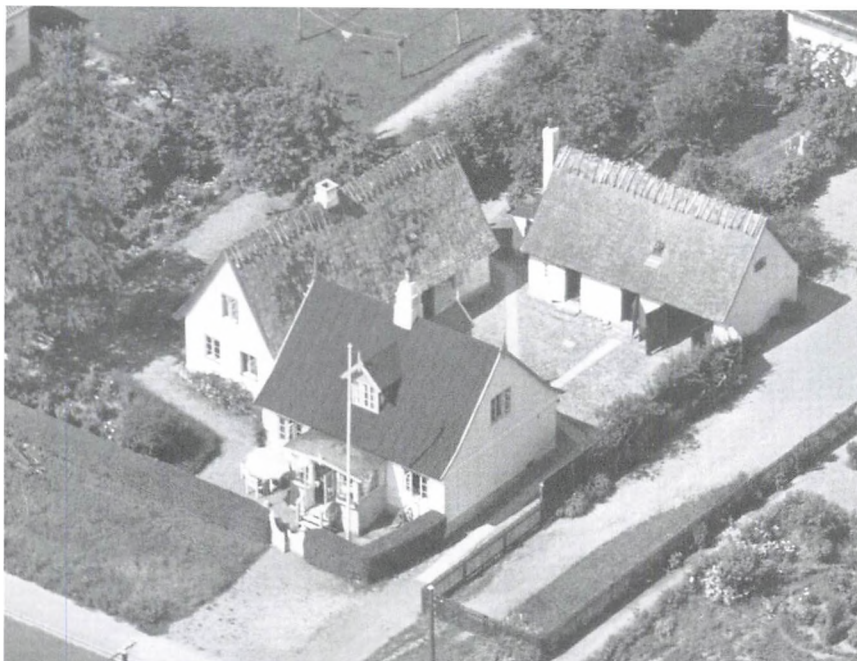
Denne ejendom var oprindeligt en lille firlænget dobbeltgård, hvis to nordvestlige længer var hovedejendom for matr. nr. 5 og de to sydøstlige længer var moderejendom for matr. nr. 6. Som det frem-

går af kortet side 124, så gik skellet gennem gårdspladsen og betød, at den længe, der ligger vestligst i det nuværende tre-fløjede gårdanlæg, egentlig oprindeligt var en del af en anden matrikel.

Imidlertid skete der omkring 1870 en omforandring af matrikelskellene, således at kun den nordre længe forblev under matrikel nr. 5 (på det tidspunkt kaldt 5 d). De øvrige tre længer kom herefter til at tilhøre matr. nr. 6 (nu 6 a).

Foto fra 1906, der viser fiskehandler Wilhelm Hansens ejendom - set fra Strandvejsiden. Bemærk, at den samlede ejendom endnu er firelænget.

Luftfoto der viser det daværende trefløjede anlæg. Den nordre fløj er revet ned, og i stedet er her anlagt indkørsel til den bagved liggende koteletgrund, nuværende Strandvejen 196. Bemærk i øvrigt at ejendommens hovedhus nu har fået fast tag, medens sydlængen endnu har stråtag. Vestlængen er endnu kun i brug som udhus. (Foto 1937, KB)

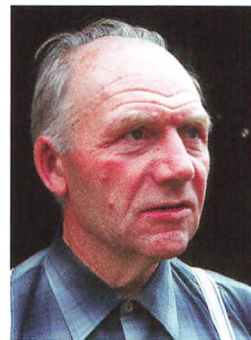
Sophie Christine Hansen, f. Rasmussen (1874-1955) var gift med fiskehandler Christian Wilhelm Hansen, kaldet Wilhelm (1857-1922). Wilhelm Hansen var medlem af Tikøb Sogneråd i perioden 1895-1901, hvorefter han afløstes af broderen Lauritz Hansen. På billedet ses desuden sønnen Vilhelm Hansen, der senere overtog ejendommen på Strandvejen 198.

Fisker Lauritz Hansen var medlem af Tikøb Sogneråd 1901-07. T.h. hans husbestyrerinde, frk. Jensen.

Til venstre foto af C. Wilhelm Hansen. Til højre hans søn Vilhelm Hansen.

Den trefløjede ejendom er i nyere tid indrettet til boliger. Øverst et kig ind på gårdspladsen i marts 2000. Øverst til højre ses ejendommens facade mod Strandvejen også i marts 2000, og nederst til højre samme sted i oktober 2008.

Strandvejen 198 C

matr. nr. 6 y, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1985-2000	Birthe Rasmussen
2000-	Gerda Wennermo

Grunden blev udstykket fra matr. nr. 6 a i 1985, og året efter stod det nuværende hus på grunden klar til indflytning.

Billedet til højre viser ejendommen i foråret 2000.

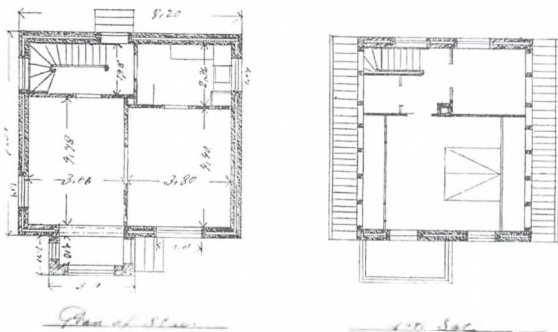
Strandvejen 198 D

matr. nr. 6 t, Snekkersten

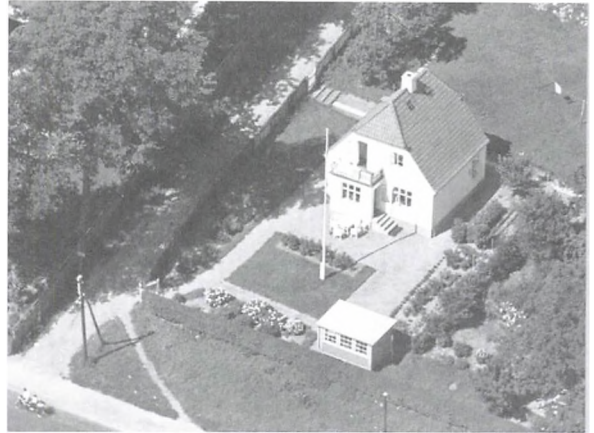
EJENDOMMENS EJERE:

1928-1934	Sophie Hansen og Lauritz Hansen
1934-1952	fisker Vilhelm Hansen
1952-1971	antikvitethandler Henry Ingwersen
1971-1987	Olga Ingwersen (enke)
1987-1987	Bent Ingwersen og Anne-Lise Muvy
1987-1989	Hanne og Bjørn Larsen
1989-	Kim Petersen

Huset blev opført i 1928 for fisker Vilhelm Hansen, men ejerne var i de første år moderen og farbroderen. Udvidelsen af havestuen og terrassen skete i 1957. Ejendommen er moderniseret yderligere i 2006.

Tegningerne til huset er udført af arkitekt J.P. Andersen, København.

Luftfoto fra 1937 af ejendommen.

To billeder hhv. fra marts 2000 og fra oktober 2008.

Barneplejerskernes hus

Strandvejen 198 E, matr. nr. 6 u, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1949-1962	styrmand Svend Peter Malmberg
1962-1975	Else og Svend Peter Malmberg
1975-1980	Else og Peter Malmberg
1980-	Peter Malmberg

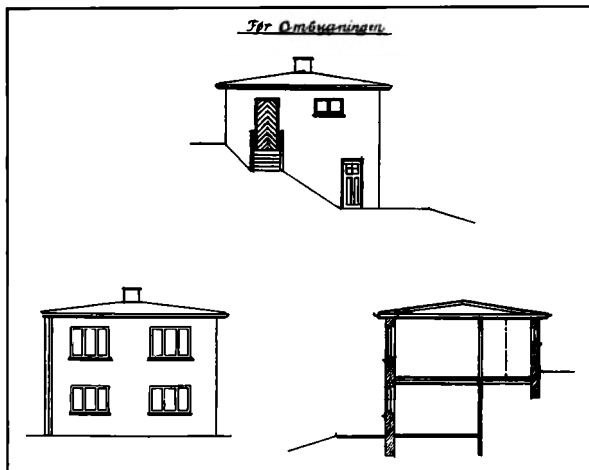

Luftfoto fra 1948, der viser ejendommen, medens den endnu var i brug som bolig for de barneplejersker, der arbejdede på Ville Heises børnehjem på Snekkersten Stationsvej. Huset blev opført i 1935 til dette brug, men købtes i 1949 af familien Malmberg, der indrettede det til privat beboelse. Huset er stadig i familiens eje.

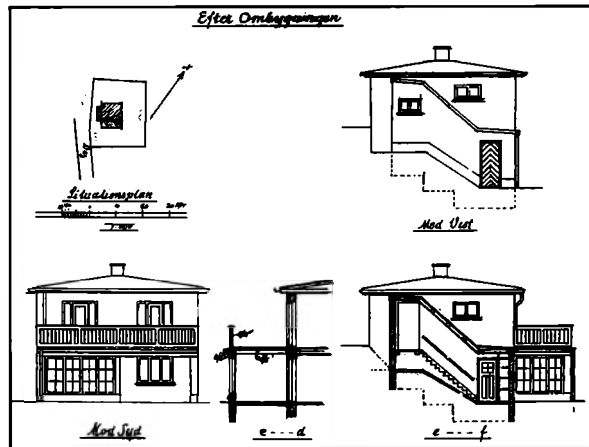

Huset fik i 1975 dette udseende. Foto 2000.

Før Ombygningen

Efter Ombygningen

Den øverste tegning viser hvorledes ejendommen så ud i perioden 1932-49. Den nederste viser huset efter ombygningen i 1949.

Strandvejen 198 F

matr. nr. 7 dæ, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1964-1968	Henning Ølund Rasmussen
1968-1970	ambassaderåd William Thune Andersen
1970-1984	Birgit og William Thune Andersen
1984-	Jeanette og Preben Munch Andersen

Denne grund var indtil 1936 en del af "Paulinelysts" store have eller park. Dette år blev der udstykket en stor grund bestående af matr. nr. 7 co og den senere 7 dæ. I 1964 udparcellerede ejeren den bageste del af grunden, og ny ejer blev ingeniør Henning Ølund Rasmussen, der hidtil havde boet i Mørdrup. Det var arkitekt Norman Kjeldsen fra Espergærde, der tegnede huset, der stod færdigt i sommeren 1967.

Den efterfølgende ejer var William Thune Andersen (1926-98), der havde haft en lang karriere i udenrigsministeriet, hvor han blev ansat som jurist i 1953. Efter udstationeringer i bl.a. Washington og Moskva, var han fra 1970 stedfortræder for Danmarks repræsentant ved FN. Fra 1974-77 var han kontorchef i Udenrigsministeriet og derpå generalkonsul i New York i perioden 1977-84. I 1984, da han solgte ejendommen i Snekkersten, blev han ambassadør i Kairo,

Der hvor huset ligger i dag, havde familien Tegner tilbage i 1800-tallet indrettet en kuplet kampestens-frugtkælder. Den ses endnu på dette luftfoto fra 1948. (KB)

senere i Tokyo og derpå i Rom.

I 1984 overtog Jeanette og Preben Munch Andersen ejendommen. Preben Munch Andersen der i 1974 blev arkitekt, driver Tegnestuen Baghuset i Nivaa.

Ejendommen, som den tager sig ud, når man kommer ad indkørslen fra Strandvejen. (Foto: juli 2000)

Oprikelig skulle huset været opført som led i en idé om at opføre ens huse på begge sider af Øresund - både på Sjælland og i Skåne. Men kun dette nåede at blive opført. (Foto: 2000)

Livet på badestranden

Det var ikke badetøj, der prægede billedet på stranden syd for havnen omkring år 1905!

Ud for "Skellebækhush" byggede Thorvald Antvorskovs søn, Frede, i 1920'erne denne hytte ude i vandet. Den holdt dog ikke til den næste storm, hvor gangbroen blev skyllet væk og den besøgende landligger-søn måtte reddes i land - efterfulgt af kraftige formaninger! I baggrunden t.v. ses "Villa Snekkersten", Strandvejen 114.

På stranden tæt ved Kronborg Teglgård kunne man i sommeren 1909 finde Karl Gustav Hasselbalch under opsyn af Grethe - formodentlig barnepigen.

Blandt Snekkerstens mange landligere kunne man i 1940'erne også finde den kendte revyskuespiller m.v. Carl Fischer, der her ses på Snekkersten Strand.

Stranden har altid været en god legeplads. Her er det Jørgen Andersen (tv) og Bjørn Andersen (th) (begge Strandvejen 186), der er forevigtet sammen med Vibeke Nielsen (Strandvejen 188).

En sommerdag i 1941 blev disse solbadende børn fotograferet lidt nord for havnen. T.v. John, t.h. Inga - begge børn af Inger og Anders Andersen.

Intet er nyt under solen. Her er vi midt i 1940'erne, hvor de unge strandløver forsøger at bygge et mennesketårn - helt sikkert ikke uden at skele til, at der tæt ved siden af befinder sig tre vakre ungmøer, hvis interesse i sagen dog heller ikke er helt ubetydelig. Nogle drenge i forgrunden har dog mere beundring for eksperimentet i sig selv. I baggrunden ses den lange bro ud til Snekkersten Badeanstalt og midt i billedet Borupgaards Badehus.

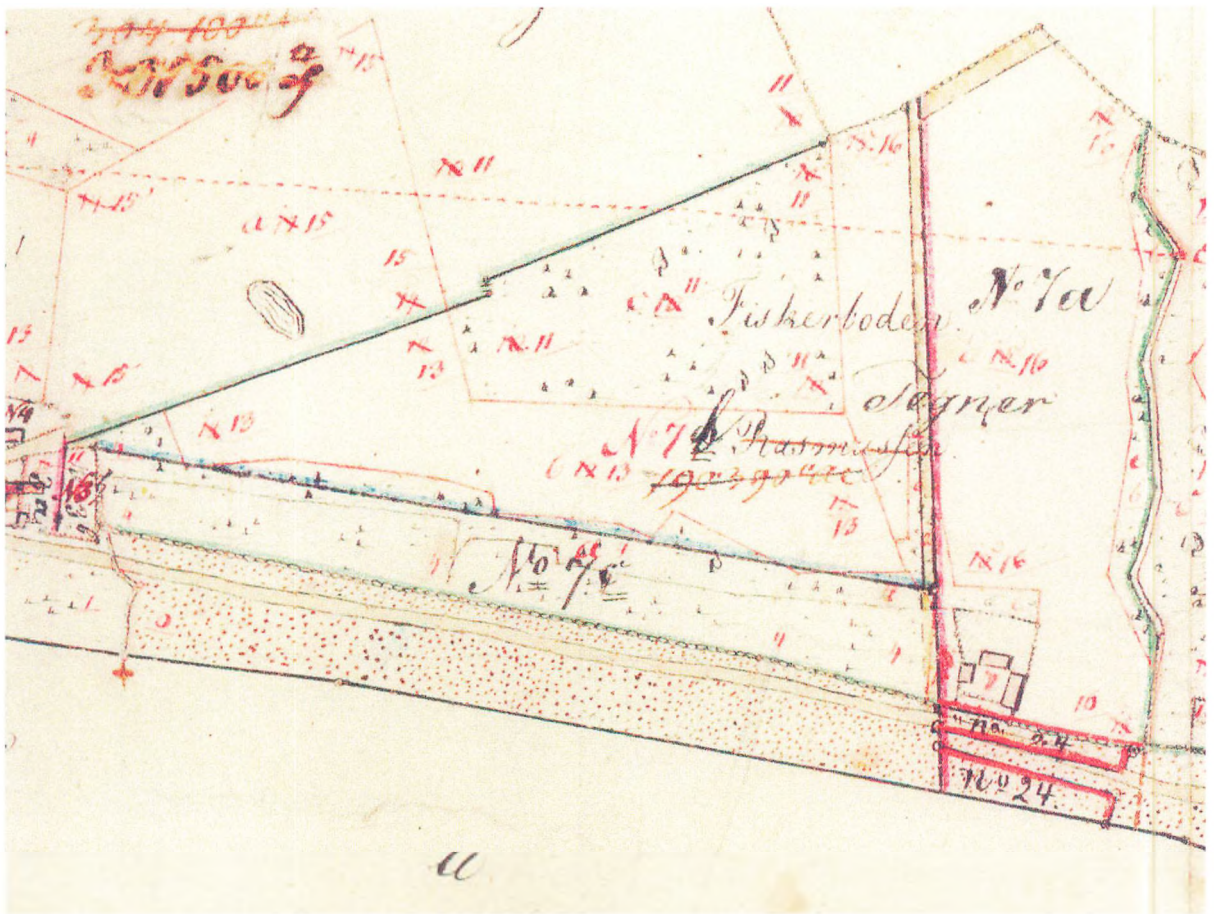
"Fiskerboden" "Paulinelyst"

Strandvejen 200, matr. nr. 7 a, Snekkersten

Paulinelyst optræder første gang i kilderne i 1681, hvor den kaldes "Fiskerhuset". I andre - senere - kilder kaldes den dog udelukkende for "Fiskerboden". Hvilket indikerer, at der på stedet - helt tilbage til middelalderen - har ligget en mindre bygning, der anvendtes til fiskeri af bønderne inde i landet - i

dette tilfælde sandsynligvis fra Borup eller Rørtang. Bønderne havde dengang sådanne boder eller hytter, som de kun benyttede nogle få sommermåneder i forbindelse med fiskeri.

Det oplyses i 1681, at ejendommen tilhørte amtsforvalter Hans Rostgaard, der også ejede Kro-

Matrikelkort fra 1816, der viser det areal, der oprindeligt hørte til Paulinelyst - grænsen er bækken til højre, det skrå skel, samt grænsen mod strandarealet og Strandvejen nederst på kortet.

EJENDOMMENS EJERE:

1672-1808	Krogerup Gods
1808-1816	gæstgiver Ernst Stephan Rasmussen
1816-1823	købmand Isaac Tegner
1823-1829	enkefru Christiane Tegner
1829-1857	kommandør Peter W. Tegner
1857-1880	kommandørinde Johanne Tegner
1880-1882	Johs. Tegner, Oscar Tegner, Ida Tegner, Christiane Tegner, Juliane Tegner
1882-1893	Ida, Christiane og Juliane Tegner
1893-1920	Christiane og Juliane Tegner
1920-1924	Juliane Tegner
1924-1939	direktør Otto E. Andersen

Carl Baagøe er mesteren bag denne illustration, der viser Krogerups domænestens oprindelige placering på landsiden af Strandvejen tæt ved grænsen til Skotterup.

gerup Gods. I Fiskerhuset boede da bonden Hans Sørensen, der drev en "liden vang vesten for huset". Krogerup, der var et lille gods tildelt Hans Rostgaard som tak for hans indsats under svenskekrigene, ejede flere landsbyer og ejendomme. I disse år brugte Rostgaard-familien at opsætte såkaldte "domænesten", der skulle markere godsets ejendomme. Og det gjorde man efter alt at dømme også ved Snekkersten. Her blev stenen placeret i Christi-

Hans Rostgaard (1625-84) fik det lille gods Krogerup som tak for sin indsats under svenskekrigene - og sammen med Krogerup hørte bl.a. Tibberup, Mørdrup, Espergærde samt Fiskerboden.

an den femtes regeringsår og derfor markeret med hans navnetræk samt årstallet 1682. Stenen blev sandsynligvis placeret ved Strandvejen, netop hvor Fiskerbodens grund begyndte, når man kom fra syd - fra Krogerupsiden. I al fald har vi en beretning om, at stenen før 1909 lå på nuværende adresse Strandvejen 222 - altså på det areal, der oprindeligt havde tilhørt Fiskerboden. Om stenen har ligget der alle dage vides dog ikke. Vi har beretninger om, hvordan de tilsvarende sten i hhv. Mørdrup og Tibberup begge er flyttet i nyere tid.

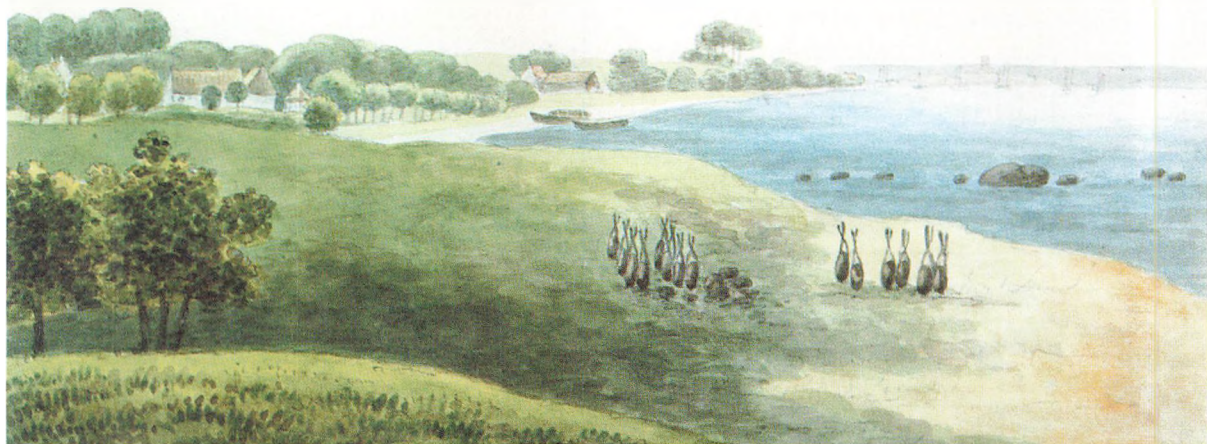
Hans Rostgaards efterkommere ejede således Fiskerboden, som den sædvanligvis blev kaldt, indtil 1808. Netop i starten af 1800-tallet afhændede Krogerup store dele af sit gods.

Ny ejer blev gæstgiver Ernst Stefan Rasmussen, der ejede Snekkersten Kro. I 1816 overtog den helsingoranske købmand Isaac Tegner Paulinelyst.

Familien Tegner har flere steder sat sit præg på Snekkersten og nærmeste omegn. Mest synlig er i dag vejnavnet P. W. Tegnervej - en af sidevejene til Klostermosevej. Men både Borupgaard, den forsvundne gård Hjortespring samt den næsten forsvundne lystejeendom Paulinelyst har alle haft en tilknytning til familien Tegner.

Familien Tegner kom oprindeligt fra egnen omkring Limhavn og Malmø i Skåne. Herfra kom familien i 1700-tallet til København. Skræddermester

Boen og Snedkersteen
2.8. Aug. 1824

Denne akvarel af O. J. Rawert er dateret august 1824 og således måske den ældste illustration fra Snekkersten-området. Det fremgår tillige at billedet viser "Boen" og "Snedkersteen". Førstnævnte må være Fiskerboden - og det må således være bygningerne længst til venstre i billedet. Den næste ejendom omtrent midt i billedet er så den lille ejendom med nuværende adresse Strandvejen 198 A, hvorimod man ikke rigtig kan se selve fiskerlejet Snekkersten. Bemærk "krabberne" på stranden. (KB)

Martin Tegners søn, Isaach Tegner kom til Helsingør og nedsatte sig som købmand, mægler og kgl. agent.

Isaac Wilhelm Tegner (1765-1820) fik god held med sine forretninger i Helsingør. Han døde som kun 55-årig, men meget velhavende og efterladende sig både ejendommene i og ved Snekkersten samt ejendomme i Helsingør såvel som en formue i "rede Sølv og Repræsentativer".

Han blev begravet på Helsingør Kirkegård, og efter tidens skik blev hans eftermæle skrevet på gravstenen:

"Klog Virksomhed og menneskevenlig Hjælp-somhed vare Hovedtrækkene i hans Karakter. Derfor gavnede han Borgersamfundet i mange Aar og virkede med Held for andre som for sig selv. Men Herren tilskikkede ham svære Lidelser og beredte ham til Overgangen til en højere og herligere Virksomhed i Evigheden."

Isaach Tegner var gift med Ellen Marie Lund (1769-1813), men efter hendes død giftede Isaach sig igen. Denne gang med Christiane Christophersen (1764-1828), der var søster til brændevinsbrænder Johannes Christophersen.

Johannes Christophersen havde omkring 1790 fæstet Borupgaard, som på dette tidspunkt endnu tilhørte kronen. I 1803 overtog Christophersen gården i selveje, men døde altså i 1811. Hans to søstre arver, og det er ved ægteskabet med denne ene søster, at ejendommen kommer i Tegner-familiens eje.

Da Isaach Tegner døde i 1820 overtog enken, Christiane Tegner, så Borupgaard. Hun solgte den i 1829 til sin afdøde mands søn, Peter Wilhelm Tegner, der på dette tidspunkt var premierløjtnant i marinen.

Men ikke blot havde P. W. Tegners fader ejet Borupgaard - det havde også hans hustrus fader. Hustruen hed nemlig Johanne Christophersen (1802-75) og var datter af den Johannes Christophersen,

Peter Wilhelm Tegner (1798-1857) er her fotograferet i sin søofficersuniform engang i 1850'erne.

der er omtalt tidligere. P. W. Tegner blev altså gift med sin stedmoders datter. Men da hun tidligere havde været gift med Peter Wilhelm Tegnernes afdøde broder Martin Tegner, så blev han således også gift med sin egen svigerinde!

Da P. W. Tegner blev søofficer, var det ret sparsomt med udekommandoer. Det var jo kort efter Napoleonskrigene, tabet af Norge samt Statsbankerotten. I stedet kastede Tegner sig over studiet af matematik, navigation og astronomi. I 1823 blev han lærer i matematik og navigation på Søkadetakademiet og på kadetskibet. Han havde ry af at være en glimrende lærer, der reformerede undervisningen og indførte nye lærebøger - forfattet af ham selv. Lærebøger, der blev anvendt i mange år på akademiet.

Han var meget afholdt som lærer, og hans forfatterskab indenfor geometri, trigonometri og astronomi høstede stor anerkendelse fra allerhøjeste sted. Kongen udtalte således adskillige gange sin tilfredshed. Og den svenske kong Oscar I tildelte ham en guldmedalje.

Borupgaard, som han som nævnt overtog efter stedmoderens død, drev han selv, men da hans lærer- og forfattervirksomhed lagde beslag på al hans tid, solgte han gården i 1844. I perioden 1830-38 havde han tillige ejet den mindre gård Hjortespring, der lå lidt nord for Flynderupgaard. Tegner afhændede dog ikke lystejeendommen Paulinelyst, der lå nede på hjørnet af Strandvejen og vejen op til Borupgaard (den nuværende Stationsvej).

I 1838 pålægges det Tegner at udarbejde en bog om nautisk astronomi med tabeller. Først i 1845 kunne han færdiggøre denne bog, der var frugten af 10 års vedholdende og anstrengende arbejde. Bogen blev i øvrigt trykt for renterne af en kapital, som Søkadetakademiet i sin tid havde fået som andel af prisepenge fra krigen 1807-14. Kongen udtalte også her sin tilfredshed med arbejdet fuldførelse.

Johanne Cecilie Cathrine Tegner f. Christophersen (1802-75) var oprindelig gift med en ældre broder, til Peter W. Tegner, Martin, men efter Martins død, giftede hun sig med lillebroderen, Peter. Hun var i øvrigt datter af brygger i Helsingør og ejer af Borupgaard, Johannes Christophersen. (Foto: KB)

*Paulinelyst
målt
i 1870 af
J. D.
Rademacher.
(Illustra-
tion fra
B. Mikkelsen:
"Fiskerne fra
Kronborg
Hage til Slet-
ten", 1986)*

Da Den 1. slesvigske Krig i 1848 brød ud, tik Tegner ordre til at lede søtransportvæsenet. Han organiserede dette fra bunden, og han var bl.a. idémanden bag de jerntransportskibe, der blev anvendt helt frem til århundredeskiftet. Desuden udarbejdede han et helt nyt signalsystem for transportflåden.

I 1849 skrev generaløjtnant von Bülow efter Slaget ved Fredericia til eskadrechefen og udtalte her bl.a. sin tak og anerkendelse af Tegner "*for den hæderlige og besværlige, med største Iver og Ufortrødenhed udviste Virksomhed ved Troppernes og Materiellets Overførsel*". Det von Bülow taler om, er hærens overførsel fra hhv. Mols og Als til Fredericia - den transport der gjorde udfaldet fra Fredericia muligt - og som vendte krigslykken for danskerne i den 1. slesvigske krig.

Efter krigen var hans helbred imidlertid nedbrudt, og han trak sig tilbage til Paulinelyst i Snekkersten, hvor han helligede sig videnskabelige studier og havearbejde. Han blev dog i 1852 udnævnt til kommandør i flåden - en rang lige under en viceadmiral.

Ifølge den lokale forfatter Birger Mikkelsen, fik vassen i Skotterup navnet Kongevassen, fordi Frederik VII ofte besøgte sin gode ven, P. W. Tegner på

Paulinelyst. Da Snekkersten Havn endnu ikke var bygget gik kongen i stedet i land ved vassen, samtidig med at P. W. Tegner lod salutere fra Paulinelyst med miniature-kanoner.

Tegner døde i 1857 på Paulinelyst, hvorefter ejendommen overtoges af enken, Johanne Tegner. Efter hendes død i 1875, overtog parrets fem tilbageværende børn Paulinelyst, men det blev så at sige et helt "udskilningsløb", idet der hurtigt kun var tre børn tilbage, nemlig søstrene Ida, Christiane og Juliane. Fra 1920 var Juliane den sidste, og hun boede nu alene på Paulinelyst indtil sin død i 1924.

Efter Juliane Tegnes død solgtes ejendommen ud af familien efter over 100 år. Ny ejer blev direktør Otto E. Andersen, der i efteråret 1937 lod hovedbygningen nedrive og den gamle have udparcellere til villagrunde. Dermed forsvandt den have, der i dag ville have været en seværdighed.

Hanne Westergaard boede som ung på Paulinelyst og har i en lille bog beskrevet den senromatiske have, som var blevet anlagt i 1820'erne og stort set lå uændret fra 1860 og helt frem til 1920'erne:

Foran beboelsen, kun skilt fra Sundet af den dengang meget smalle Strandvej, var blot en rund græsplæne midt i en gruset gårdsplads, som var

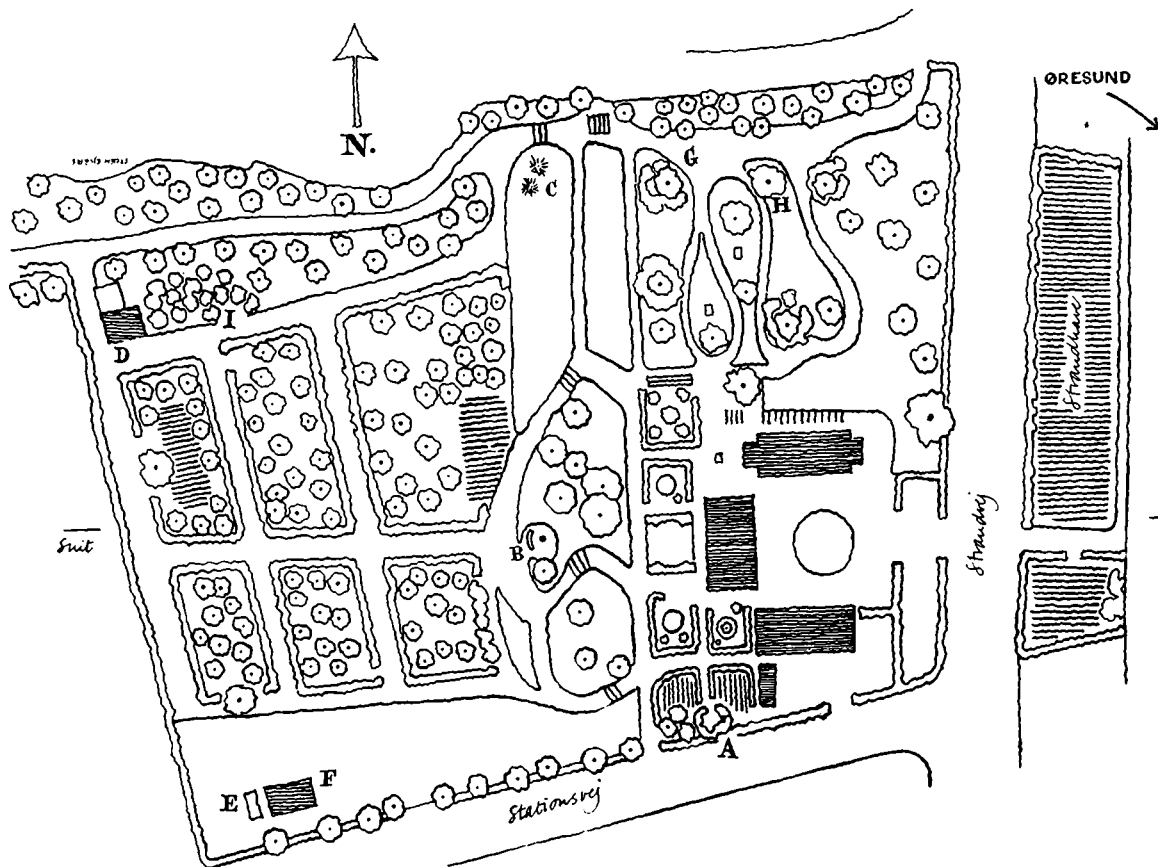
blevet revet tidlig søndag morgen med en jernrive. Denne lyd og skuffejernets hurtige skrab hører uløseligt sammen med den senromantiske have, hvor også havegangene var grusede, for at damernes lange kjoler ikke skulle blive støvede eller fugtige på kanten.

Til den ene side i hovedbygningens tværsnit var den engelske have. Her var croquetplænen med indfældede blomsterbede, og havegange, der slyngede sig om runde busketter med et tjørnetræ omgivet af jasmin, snebolde og syren. I denne del af haven var også hængebøgen, den fritstående guldragn, den ægte kastanie og platanen. Og her stoo havefigurerne i kunststen efter antikt forbillede. En af dem var Flora.

Ved husets modsatte side, skærmet mod den salte østenvind af en gavl, var en lille italiensk have med Sydens stedsegrøn: *Thuja orientalis*, *Taxus baccata*, *Juniperus virginiana*. Et troskyldigt, men dog anseelsesrigt forsøg på en giardino secreto. I skyggen her langs buksbombhækken var også bregnehaven.

I længdeaksen var en fransk have, hvis kvarterer var indrammet af brede buksbombhække. Lavest, i læ bag huset, var der igen indenfor de store runde afsnit runde, halvmåneformede og trekantede blomsterbede, omgivet af ganske lave buksbombkanter.

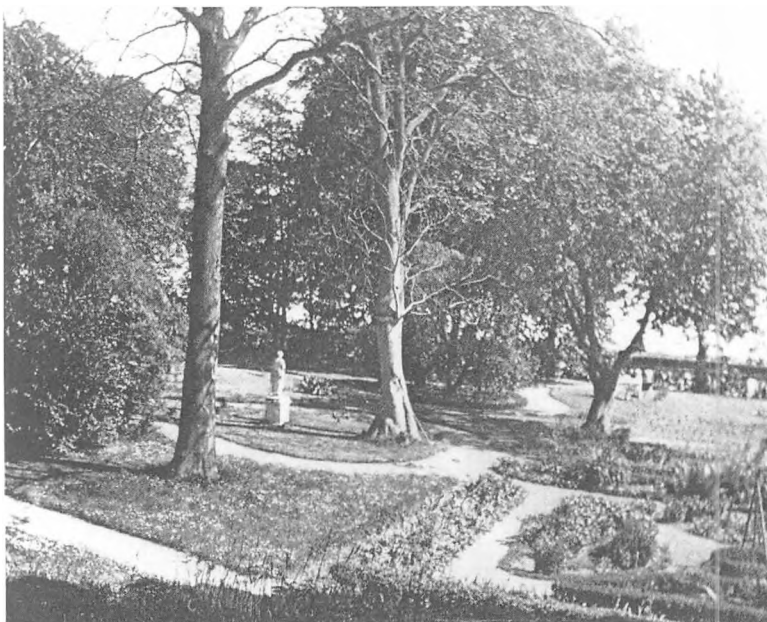
En træbevokset, stejl skråning lå mellem denne del og den fjerne, højereliggende køkkenhaves afdelinger. Her var jordbærrene, hindbærrene (røde

Skitse af Paulinelysts have således som den så ud i perioden 1860-1924. Bogstaverne angiver følgende: A: Syrenlysthus; B: Udsigtspunkt med flagstang og bænk; C: Frugtkælder; D: Hønselus; E: Mistbænk; F: Bådehus; G: Hængebøg; H: Ægte kastanje; I: Hasselnødder. Lodret skravering angiver skærehave; vandret skravering køkkenhave. (Illustration i Hanne Westergaard: "H.C.Andersens Blomster", 1985)

og gule); ribs (hvide og røde); stikkelsbærbuske (alle sorter); æble- og pæretæer, både de høje skyggegivende og dværgfrugttræerne, som N.E. Hofman-Bang i 1870'erne var med til at give så stor udbredelse; spanske kirsebær og moreller. Højt og frit beliggende, med læ fra store træer mod nord og øst, fik køkkenhaven fuld glæde af dagens varme soltimer. Og alt var yderligere indrammet af de store buksbomhække, så man ikke så de nyttige planter. Kun duften af jordbær på en sommerdag, eller af gravenstenen en septembermorgen blev båret gennem luften.

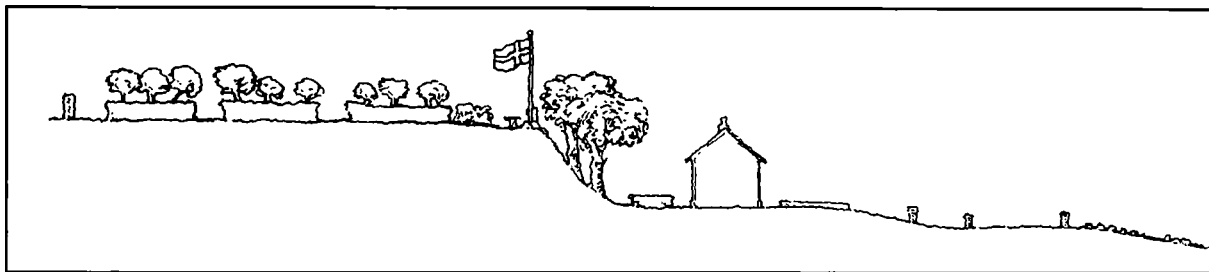
Hvor den franske, den engelske og køkkenhaven mødtes, var der i skråningen indbygget en kuplet kampestens-frugtkælder. Skulle den lede tanken hen på en kæmpehøj i denne have, som Frederik VII flere gange besøgte? Ved den knejsede - som på en fjeldskråning - et nordisk

Endnu i 1932 var der rester af den senromantiske have - her ses den engelske og en del af den franske have på Paulinelyst. Fotografen har stået nordvest for hovedhuset og rettet kameraet mod havens nordøstlige hjørne, der hvor villaen "Vezzano", Strandejen nr. 200 A blev bygget få år efter. (Foto: Hanne Westergaard)

Paulinelyst fotografet fra samme vinkel som maleriet på forrige side. Foto ca 1910.

Profil af Paulinelysts have, set fra syd. Længst til højre strandhaven, dernæst Strandvejen, derpå ejendommen og den stejle kystskrænt og øverst oppe køkkenhaven.

landskab af graner.

Kommandør Tegner syslede også med havearbejde, og da må de unge døtre have lignet theosers tungt nikkendehoveder, når de vuggede over plænerne i de store sommerkrinoliner.

Der var syrængang og nøddehegn, eg, hestekastanje, valnød og lindetræer. Der var endda en strimmel bøgeskov, skovbundsblomster og vildejordbær. Syrénlysthus med stenbord, en lyserø mosrose, eng til blegning og tøjtørring og en sam-

ling store konkylrier til dekorationsbrug. Endelig en udsigt med en bænk og en sten med Frederik VII's navnetræk. I en fordybning i stenens ryg kunne flagstangen rejses.

I dag er denne have fuldstændig forsvundet. Efter udstykningen af ejendommen i 1930'erne og nedrivningen af hovedbygningen i 1937 og af den søndre sidebygning i 1952, så er der i dag af det oprindelige Paulinelyst kun den nordre fløj (Strandvejen 200 B) tilbage.

Otto E. Andersen (1872-1938) var uddannet ved handel og blev direktør i et handelskompagni 1916-30, formand for Statens Eksport Kreditudvalg, medlem af bestyrelsen for DFDS. Københavns Fondsbørs, A/S Kemidroga, Grosserersocietets Komite samt i endnu flere selskaber. Gift med Sigrig f. Michaelsen.

Den store gamle grund, der hørte til Paulinelyst er i dag udparcelleret i alt 8 grunde. De fire huse mod vest har adresse på Bakkevej, de øvrige på Strandvejen.

"Vezzano"

Strandvejen 200 A, matr. nr. 7 co, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1936	direktør Otto E. Andersen
1936-1960	enkefru Astrid Juulmann
1960-1965	antikvitetshandler Freddy Asmussen
1965-1995	civ.ing. Erik Sichlau
1995-	Søren Klavstrup Mathiasen og Karin Bechmann Mathiasen

Villaen fotograferet kort efter opførelsen. Foto: 1938.

Grunden var indtil 1936 en del af "Paulinelysts" store park og omfattede indtil 1964 tillige den bagvedliggende del, der da blev udstykket til ejendommen Strandvejen 198 F.

Den nye ejer af grunden var Astrid Juulmann, der var enke efter malermester Oscar Juulmann. Han havde haft et stort malermesterfirma sammen med sin broder i København og havde igennem en årrække ligget på landet på Stolbjergvej i Snekkersten. Efter mandens død lod Astrid Juulmann opføre "Villa Vezzano" - opkaldt efter en mindre norditaliensk by. Astrid Juulmann boede om vinteren på Rosenørnsallé og benyttede kun Vezzano som sommerhus.

Tegningerne til huset herunder er fra 1936 og viser hhv. facader mod hhv syd og nord. Arkitekt var Otto Jørgensen.

Billedet til højre viser ejendommen i marts 2000 - set fra sydøst.

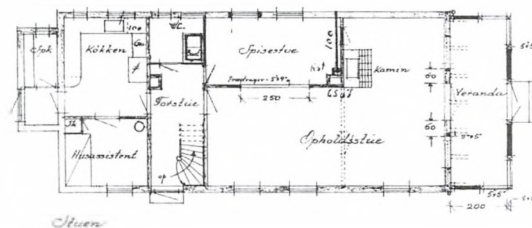
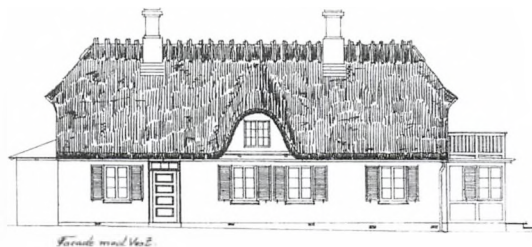
"Snekken"

Strandvejen 200 B, matr. nr. 7 a, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1939	direktør Otto E. Andersen
1939-1942	enkefru Sigrud Andersen
1942-1979	tandlæge Grethe Larsen
1979-1987	ing. Niels Pode Pedersen
1987-1989	Palle Rasmussen Invest A/S
1989-1999	Palle Rasmussen
1999-	Lena Reith

Dette hus er den sidste rest af det engang så stor-slåede "Paulinelyst". Denne nordre fløj af det oprindelige trefløjede anlæg fortsatte i Sigrud og Otto Andersens eje frem till 1942, hvorefter tandlæge Grethe Larsen købte huset og benyttede det som sommerhus og weekend-hytte.

Arkitekt Bertel Hansens forslag til ombygning af huset til sommerhus og weekend-hytte i 1942.

Foto til venstre fra ca 1980, - nedenfor fra 2008.

På dette foto fra 1937 skimtes huset mellem de høje træer. Bemærk vandpumpen til højre for huset. I baggrunden ses "hullet" efter "Paulinelysts" hovedbygning. (KB)

"Hamlet House"

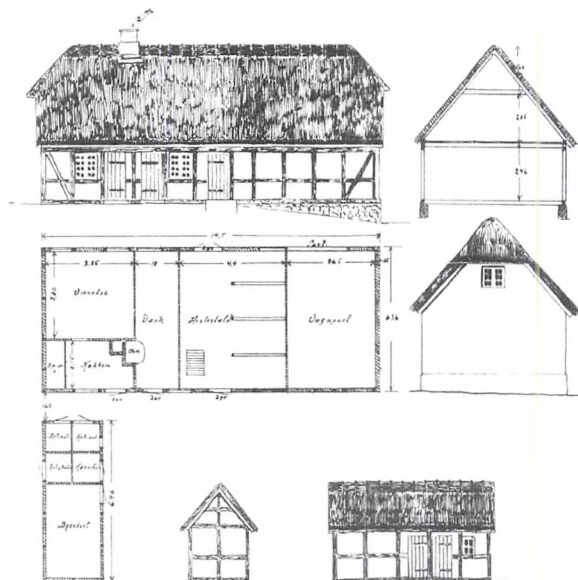
Strandvejen 202 A, matr. nr. 7 dp, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1939	direktør Otto E. Andersen
1939-1942	enkefru Sigrd Andersen
1942-1951	tandlæge Grethe Larsen
1951-1999	Palle Nilsson
1999-	DISPUK v/Allan Holmgren

Den stråttækte ejendom var oprindelig den søndre længe til ejendommen "Paulinelyst". I huset var indrettet hestestald og vognport samt en bolig til kusken. Den østre del blev i 1930 indrettet til butik og lejet ud til Karen (1889-1970) og Frederik Ulmer (1883-1969), der drev handelsgartneri fra adressen frem til 1951. Samtidig indrettedes garage i det tidligere retirade- og hønsehhus.

I perioden fra 1929 til 1951 havde ejendommen samme ejer som den tidligere nordre længe (Strandvejen 200 B). Først i forbindelse med salget til Palle Nilsson blev ejendommen selvstændig matrikuleret.

Tegninger af huset, som det så ud før ombygningen i 1930. På det tidspunkt lod ejeren, Otto E. Andersen bygningen ombygge den tidligere hestestald og vognport til butik. Arkitekt var Axel Gjersing.

Til venstre vises et foto af huset, medens der var indrettet grønt- og blomsterhandel i bygningens østende. Forretningen blev drevet af Frederik Ulmer, men det er hans søn Georg Ulmer (f. 1917), der ses på budcyklen foran butikken.

F. C. P. ULMER

*Blomster, Kranse, Frugt
og Grøntsager*

til Dagens billigste Priser.

Snekkersten Handelsgartneri

Strandvejen 200, Hj. v. Stationsbakken
Telefon Snekkersten 102.

Foto af "Hamlet House", ca 1960.

En annonce for forretningen fra 1941.

I 1951 købtes huset, der nu var matrikuleret som en selvstændig ejendom, af Anna og Palle Nilsson. Palle Nilsson var oprindelig uddannet konditor, men havde også arbejdet indenfor hotelbranchen i en lang årrække. Det var egentlig meningen, at ejendommen her på hjørnet af Strandvejen og Stationsvejen skulle have været indrettet til konditori, men da Palle Nilsson havde problemer med meleksem, blev det besluttet i stedet at nedrive det oprindelige hus og bygge et nyt. Via fælles bekendte fik han kontakt til en ung arkitekt fra Hellebæk. Han hed Jørn Utzon, og han tegnede det nye hus, som skulle indrettes til pensionat og motel for turister m.v. Pensionatet havde de første år kun åbent i sommerperioden, men nogen stor forretning var det ikke. Først da biltrafikken på Strandvejen tiltog, kom der flere og flere turister, bl.a. fordi der som et af de første steder i Danmark blev reklameret med "Bed and Breakfast".

At overnatte i "Hamlet House" var billigt i de første år, kun 20,- kr. Imidlertid gav det hurtigt problemer, at værelserne ikke var indrettet med eget badeværelse. Det begyndte kunderne hurtigt at forlange. Helt galt gik det imidlertid i 1974, da Helsingør-motorvejens forlængelse til Mørdrup førte det meste af

trafikken væk fra Strandvejen. Det kunne mærkes på omsætningen, og Anna og Palle Nilsson måtte omlægge driften og satse mere på faste pensionærer, der boede i længere tid på stedet. Man modtog dog fortsat alle andre gæster - og fortsatte med det helt frem til salget i 1999.

Den nye ejer var "DISPUK", der havde sine rødder i "Snekkersten-kollektivet", der i 1978 havde påbegyndt landets første behandlingskollektiv for personer med alvorlige psykiske lidelser i det gamle børnehjem på Stationsvej 13 i Snekkersten. Institu-

"Hamlet House" malt af Aage Frikke.

(Maleri i privateje)

DISPUK har nyindrettet det gamle pensionat. Her er udsigten fra kantinen som den så ud i februar 2009.

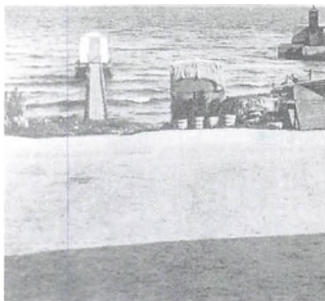
tionen fik fra 1990 navnet "Dansk Institut for Supervision, Personaleudvikling, Undervisning og Konsultation" - forkortet til DISPUK. Det tidligere "Hamlet House" med sine 430 m² ombyggedes derpå dels til undervisningslokaler og dels til kontorer til samtaler og terapi.

DISPUK arrangerer flerårige efteruddannelser i terapi, behandling, rådgivning, vejledning, supervision, coaching, ledelse og konsulentarbejde. Der arbejdes med den terapiform, der kaldes narativ terapi.

Ejendommen hedder ikke længere "Hamlet House", men er nu en del af uddannelsesinstitutionen "DISPUK", der ledes af psykolog, mag.art. Allan Holmgren.

Borupgaards Badehus

Borupgaards oprindelige badehus udfør Stationsvejen. (Foto ca 1903)

Som så mange andre langs Øresund havde familien Hagemann på Borupgaard også et badehus på stranden. Det lå lige ud for gårdens gamle indkørsel fra Strandvejen - nemlig den nuværende Snekkerstansionsvej.

Badehuset opfyldte vel sit formål indtil 1917, da den da afdøde G.A. Hagemanns datter og svigersøn lod opføre et langt større og mere eksklusivt badehus.

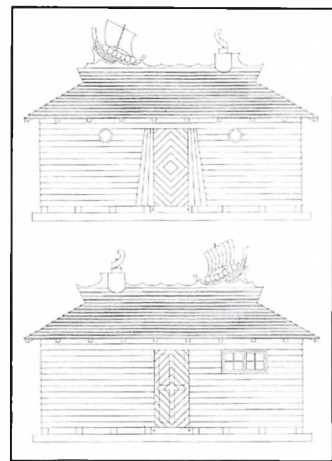
Baggrunden var sørgelig, idet Antonie og Karl Hasselbalchs ene søn, Anders havde fået konstateret leukæmi i en ung alder. Lægernes daværende råd var havbade og masser af frisk luft, og forældrene besluttede derfor at lade arkitekt P. V. Jensen-Klint tegne det nye badehus. Han var på samme tid engageret med at ombygge Borupgaards gamle lade til bolig for familien.

P. V. Jensen-Klint, der nok er mest berømt for byggeriet af Grundtvigskirken, lod sig i dette tilfælde inspirere af Th. Willumsen, som var hans gode bekendt. De ægyptiske blændinger på dørene er efterligninger af indgangspartiet til Den frie Udstillingsforbygning. Et gult og rødstrøbet vikingeskib og en helt speciel vindfløj prydede taget. Hele huset var malet grønt, og bygningen var placeret på en stensætning, som betød at huset kunne stå ude hele året - i modsætning til alle andre badehuse, der måtte nedtages om vinteren.

I 1960'erne opførte familien

Hasselbalch med at bruge badehuset, og i stedet blev det lejet ud til Hamlet House, der lod sine gæster anvende huset. Imidlertid blev huset udsat for hærværk, og da Helsingør Kommune ikke ville skyde penge i dette klenodie, tog ejeren konsekvensen i efteråret 1975 og rev huset ned. Resterne af huset blev brændt af, hvilket fejlagtigt har givet næring til den opfattelse at huset nedbrændte.

Anders Hasselbalch (1913-29) for hvis skyld badehuset blev bygget, kom sig ikke af sin sygdom, men døde som 15-årig.

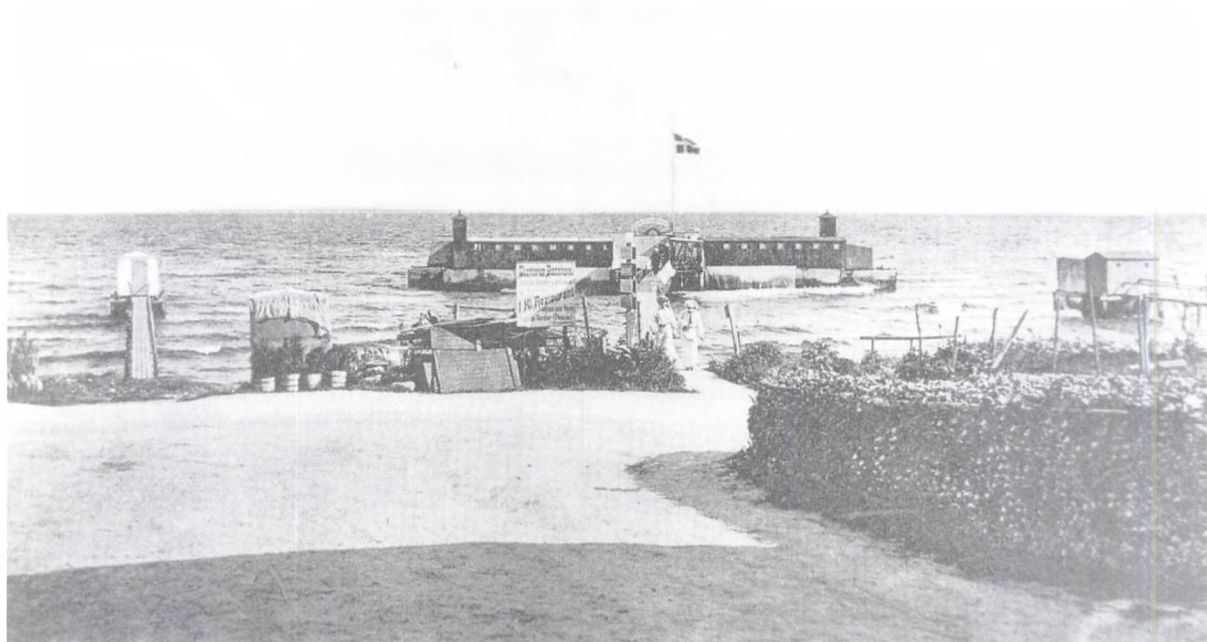

Arkitekt P. V. Jensen-Klints tegning af badehuset, 1917.

Badehuset fotograferet omkring 1970, da huset ikke mere anvendtes af familien Hasselbalch.

Snekkersten Badeanstalt

Snekkersten Badeanstalt fotograferet kort efter åbningen i 1902. Fotografen har stået for enden af Stationsvej og set ud over Strandvejen. Midt i billedet ses et reklameskilt for "Skotterup Badehotel". Det lille badehus til venstre tilhørte Borupgaard, men blev i 1917 erstattet med det berømte grønne badehus.

Det var ikke for Snekkerstens egen befolkning, at der i 1902 blev oprettet en badeanstalt i Snekkersten. I de annoncer, der var i avisen forud for åbningen, skrev man således, at det var "af særligt hensyn til beboerne af Fredensborg og Hillerød", at der i maj måned 1902 ville blive opført en stor moderne, komfortabel badeanstalt i Snekkersten.

Det var derfor ingen tilfældighed, at placeringen blev lige nedenfor Stationsvejen, således at gæsterne, der jo kom med Nordbanetoget, kun havde en kort strækning at gå. I senere annoncer fra 1904 lægges der dog også vægt på at få gæster fra Helsingør. Det ses af, at der i annoncerne stod, at der kun var "12 min. pr. cykle" til badeanstalten, og at der blev givet sæsonrabat til familier og forretningspersonale fra Helsingør.

Badeanstalten var udstyret med brusebade, og det var muligt at få svømmeundervisning på stedet. Man kunne som gæst både bade og tage solbad. Selve badeanstalten var opdelt i to helt separate

Prb. A-Tid. og A. Av. I G. (15 2sp. Lin.) Helsingør.

Snekkersten Badeanstalt.

Af særligt Hensyn til Beboerne af Fredensborg og Hillerød, vil der i Maj Måned blive opført en stor, komfortabel Badeanstalt i Snekkersten.

Saa vel aabne som enkelte Bassiner paa begge Afdelinger, Startebade, Svømmeundervisning osv.

Nærmere Bekendtgørelser i Maj.

Helsingør Avis, 24. marts 1902.

I mændenes afdeling badede en stor del af gæsterne nøgne. Her ses et hjørne af badeanstalten med solbade-dende drenge og mænd. Foto 1908.

afdelinger, således at mænd og kvinder kunne bade uden at blive generet af hinanden.

Åbningen

Badeanstalten åbnede for publikum den 8. juni 1902 og blev hurtig en stor succes. I en lille notits fra den 1. juli 1902 skrev Helsingør Avis, at den "gør stor Lykke blandt Landliggerne og fra saavel Hillerød og Fredensborg kommer der allerede en Mængde Badegæster". Også fra senere tid er der flere beretninger om, at folk fra Hillerød tog til Snekkersten Strand for at bade. Villy Olsen beretter bl.a. at eleverne fra Frederiksborg Statsskole under besættelsen kunne melde sig til svømmeundervisning i Skotterup. Men efter undervisningen, der foregik ved købmand Lindahls bro, så var det ikke ualmindeligt, at de unge mennesker fortsatte med at bade fra den nærliggende badeanstalt.

Anstalten havde åben allerede fra kl halv syv om

morgenen og helt frem til kl halv otte om aftenen. Publikum kunne – foruden almindelige søbade – også få styrtebade, svømmeundervisning eller solbade. Det sidste skal ses i den sammenhæng, at man jo på den tid ikke anså det for anstændigt at tage solbad på stranden. På badeanstalten kunne

Snekkersten Badeanstalt

aaabnes i Morgen.

Espergjærde Badeanstalt nogle	Friskt Vand.
(aa Dage senere.	Fortrinlig Sandbund.
— 12 Minuter pr. Cykle.	
1 Dusin Billetter.....	Kr. 2,00
Sæsonkort	7,00
do. for 2 Pers.....	13,00
do. for 3 Pers.....	19,00
og saa fremdeles Moderation indtil Prisen er 5 Kr. pr. Pers.	
STYKTEGADE — AVISKIØSK	
SVØMMEUNDERVISNING af exam. Lærere & Lærerinder.	
— Forlang udførlig Prisliste —	

Annonce fra Helsingør Avis den 23. maj 1906, hvori bekendtgøres, at badeanstalten åbner den følgende dag.

Endnu et glimt fra badeanstaltens mandeafdeling, 1908.

man imidlertid – behørigt adskilt af plankeværk m.v. undgå nysgerrige blikke fra det modsatte køn.

Og dog. Ikke helt! Adskillige Snekkerstendrenge er i tidens løb sejlet forbi badeanstalten, der jo var åben fra søsiden. Her kunne man uhindret få et indblik i den kvindelige anatomi.

Ejeren gennem en årrække i tyverne og trediverne hed Georg Sahner. Han solgte i 1940 badeanstalten til brødrene Frants og Charles Jensen. På det tidspunkt var der også etableret en kiosk, der lå ved Strandvejen – umiddelbart ved broen ud til badeanstalten. Kiosken solgte mest slik og is – og var en glimrende forretning, der gav langt bedre overskud end selve badeanstalten.

Brødrene Jensen tager over

Brødrene Jensen havde før 1940 sejlet med turister, skovtursgæster og andre fra Helsingør Nordhavn. Deres båd, der kunne tage omkring 30 passagerer, hed "M/S Kronborg Havbad", sejlede typisk på en rute, der gik fra Nordhavnen til Kullen, videre til Hven og så retur. Men med besættelsen i april 1940 sluttede denne gode forretning. Tyskerne ville ikke tillade denne drift. Båden blev solgt og i stedet investeredes i badeanstalten i Snekkersten.

Frants Jensen overtog så iskiosken, medens Charles tog sig af badeanstaltens drift. Imidlertid blev Frans Jensen efter en kort periode havnefoged ved Snekkersten Havn – og i stedet blev Charles Jensens hustru, Mary, kioskbestyrer og solgte Kronborg Is, karameller, bolcher, flødebolter, chokolade m.v. til

I damernes afdeling var takkeligheden ærgerligt nok større - eller også var der ingen kvindelige fotografer? De unge damer er fotograferet i 1917.

langt ud på aftenen gennem hele sommeren.

Badeanstalten var nu tillige forsynet med et tårn, der stod et stykke længere ude i vandet. Herfra kunne man springe i vandet fra toppen – men for at komme derud måtte man svømme. I sommeren 1942 blev udspringstårnet tillige forsynet med en rutschebane – en vældig populær foranstaltning.

Et godt mødested

De besøgende var især de lokale landiggere, der kom på badeanstalten – og så alle de unge. Anstalten og kiosken var et mødested for egnens unge – og landiggernes børn. Det var gode tider for Mary i kiosken, når de unge konkurrerede om, hvem der kunne spise flest flødeboller. Mange af

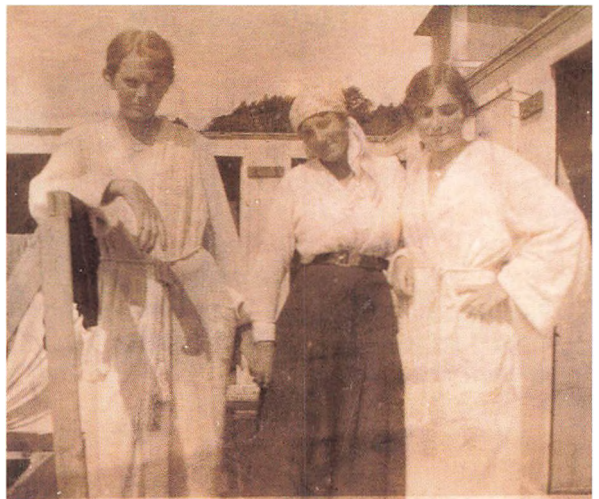
kunderne havde kredit i kiosken – også de unge, men der var meget sjældent problemer med at få pengene hjem.

Men ellers foregik et besøg på badeanstalten ved, at man købte en billet i billetlugen, der var lige for enden af gangbroen. Det var ofte Hjalmar Børgesen, der passede billetlugen. Efter købet af en billet fik man anvist et omklædningsrum og udleveret et håndklæde. Det ærgrede ofte børnene, at de kun fik lov at bruge omklædningsrummet, så længe der ikke var voksne betalende gæster. Det var ofte sidst på eftermiddagen, at børnene blev henvist til at bruge læskuret til omklædning – nemlig når grossererne og direktørerne kom tilbage fra København med fire-toget!

Børnene

Men der var også badegæster der kom tidligt om morgenen. F.eks. direktør Hempel, der i en årrække boede på Nørrevej som landligger. Han kom hver morgen iført badekåbe kl. 6.30 for at bade. På spørgsmålet om hvorfor han ikke kom om eftermiddagen, svarede han: "Nej, for så har alle børnene urineret i vandet!"

Børnene kom dog også af og til tidligt. Det skete nemlig ofte om sommeren, at alle Snekkersten Skoles klasser – i stedet for 2 gymnastiktimer – gik til badeanstalten for at bade – og for nogles

Et glimt fra dameafdelingen, 1917.

I 1942 opstilledes denne meget populære vandrut-sjebane lige til højre for den bro, der førte fra stranden og ud til selve badeanstalten. (Foto 1955).

vedkommende at lære at svømme.

Der var også faste gæster, som havde deres badetøj hængende fra dag til dag. Og der var i en lang årrække en såkaldt "Søndagsklub" – ca. 6 personer, som efter badet altid satte sig og nød en guldøl og en cigar. Noget uvant for flere af personerne var det imidlertid, at de ikke havde glas at drikke af – men måtte drikke af flasken. Men som tiden gik, blev det i Søndagsklubben opfattet som noget eksklusivt at kunne drikke af flasken!

Uden bukser!

Det var meget almindeligt at gæsterne badede helt uden tøj. Ligesom solbadning også kunne være uden tøj. Charles Jensens søn, Bent Vognsen Jensen fortæller, at engang var et par drenge svømmet for langt ud, og den ene kom i vanskeligheder. Bent sprang resolut i vandet og fik reddet ham ind, men den unge mand var nu ikke særlig taknemmelig for hjælpen. Alligevel fulgte Bent ham helt ind til stranden – og først dér opdagede han, at han var kommet af sted uden badebukser! Det vakte en del morskab på stranden.

Blandt gæsterne var også kendte personer. En dag mødte revisor Nielsen op med en gæst. Hjalmar Børgesen sprang op og stod ret, medens han solgte billetter. Imidlertid kneb det lidt med håndklæderne

den dag – og Charles måtte udlevere et håndklæde med hul. Han undskyldte overfor revisor Niensens gæst, der viste sig at være Arveprins Knud. Og

To meget markante personligheder på Snekkersten Badeanstalt. Til højre indehaveren Charles Jensen og til venstre medhjælper Hjalmar Børgesen.

Kiosken ved Strandvejen fotograferet i 1950'erne.

tilføjede: "Men De skal jo alligevel ikke tørre Dem med hullet".

En "sildestime"

Der var toilet i hver af de to tårne i hjørnene af badeanstalten. De blev hver morgen tømt af den lokale skraldemand, Peter "Gigas". En morgen, kom Peter Gigas imidlertid ikke, og gode råd var dyre. Det havde været en travl dag dagen før – og alt tegnede til en ny travl dag. Hjalmar Børgesen konstaterede imidlertid at strømmen denne morgen gik ud af – og besluttede at tømme spandene i havet. En halv times tid senere kom de første morgendamer for at bade – men undrede sig meget over en meget stor flok måger, der flokkedes lige omkring badeanstalten. Sagen var, at strømmen var vendt – og latrinspandenes indhold var drevet tilbage

Frants Jensen - bror til Charles Jensen - overtog i 1940 driften af iskiosken, men blev senere havnefoged på Snekkersten Havn.

Mary Jensen, der var gift med Charles Jensen, drev i mange år kiosken, der oprindeligt hørte sammen med badeanstalten, men som fortsatte også efter, at badeanstalten lukkede i 1956.

ind mod anstalten. Hjalmar Børgesen forklarede imidlertid, at det var meget almindeligt på den tid af året, at der kom store sildestimer forbi – og det var dem, mågerne flokkedes om!

Carl Alstrups hund

Også ved iskiosken var der specielle kunder. I 1930'erne og 40'erne boede skuespilleren Carl Alstrup på Strandvejen 218. Familien havde en stor Sankt Bernhardshund. Den fulgtes med Carl Alstrup på hans ture ad Strandvejen, hvor han gik og repeterede sine roller til teatret. Når de passerede iskiosken ved Stationsvejen, fik hunden en vaffel med is. Det blev efterhånden en kær vane hos hunden, og det resulterede i, at når der ikke var nogen gåtur med Carl Alstrup, så gik hunden selv hen til kiosken og "bad" om en is. Den stak simpelthen hele hovedet op i lugen – og så blev der lavet en "amerikaner" til den. Hunden slugte isen og luntede atter hjem. En gang om ugen kom Carl Alstrup: "Nå, fru Jensen, hvor mange is har min hund spist i denne uge?" – hvorefter regningen blev betalt!

Hullet i plankeværket

Der var mange sjove episoder på badeanstalten – lige fra hullet i plankeværket, så man kunne kigge ind til pigeafdelingen – og til svømmelærerinden, der stak en finger i øjet på dem, der kiggede! Eller den dag hvor Bent pegede på en besøgende og mente, at det var da en pæn pige, der gik der. "Næh", sagde Hjalmar Børgesen, "den radmagre tøs er ikke værd at kigge på". Han havde m.a.o. allerede brugt hullet i plankeværket!

De unge brugte ofte Badeanstalten som samlingssted i sommermånederne. Til højre et foto fra 1930'erne - og på billedet til venstre ses Mary og Charles Jensens søn, Bent Vognsen Jensen, i starten af 1950'erne - i godt selskab med to unge damer fra Hillerød.

En varm sommeraften medens Helsingør-Revyn blev spillet i Helsingør, fandt hele ensemblet på at fortsætte aftenen med fest på Snekkersten Badeanstalt. Det blev meget sent lukketid den nat – og næste morgen, fortæller Bent Vognsen Jensen, var vi ærligt talt noget nervøse over reaktionerne fra de nærmeste naboer. Og ganske rigtigt. Tidligt om morgenen troppede fru tandlæge Grethe Larsen op – og ville straks vide, hvem der havde grinet så højroestet hele natten? Ja, det var jo "Teater-Viggo" – en af Helsingør Teaters kendte profiler. "Ja," svarede fru Larsen, "for jeg har sjældent hørt mere smittende grin. Hver gang han grinede, så grinede jeg også i min seng!"

Det kunne også gå galt

En mere alvorlig hændelse indtraf i 1943. Som så ofte før afholdt man på badeanstalten konkurrencer i forskellige discipliner – kapsvømning, udspring og dykning. Det var meget populært, og denne dag var der da også propfuldt på badeanstaltens gyngende brædder. Og åbenbart lidt for mange, for pludselig gav den store platform efter og vippede med den ene side ned i vandet. Det betød, at så at sige alle, der stod der, langsomt skred i vandet. Heldigvis kom ingen dog til skade – og det hele endte i grin og latter.

Charles pensionerer sig selv

Efter afslutningen af sæsonen 1956 indså Charles Jensen imidlertid, at han ikke igen det følgende forår orkede at opstille den store badeanstalt, der jo blev nedtaget hver efterår. Det var et enormt arbejde at ramme pæle ned og sætte alle platforme, omklædningsrum og andre faciliteter op. Især hvis pælene havde måttet tages op p.g.a. isen om vinteren, var der ekstra arbejde.

Da badeanstalten aldrig havde været nogen særlig god forretning, besluttede den knapt 70-årige Charles Jensen også at opgive at sælge forretningen. Da heller ingen af Mary og Charles børn ønskede at overtage anstalten, endte det med, at der blev sat en annonce i avisen, hvoraf det fremgik, at alle, der havde brug for brædder til et kolonihavehus eller lignende, kunne komme og hente det – gratis. Det blev et sandt tilløbsstykke – alt var væk i løbet af en dag.

Beklagelse fra landliggerne

Imidlertid var der ikke udelt begejstring ved udsigten til, at badeanstalten skulle forsvinde. I august 1956 skrev 37 helårs- og sommerbeboere til Tikøb Sogneråd og opfordrede til, at kommunen erhvervede badeanstalten, som ejeren jo havde planer om at nedlægge. "Dette ville være et stort tab for beboerne

i omegnen af badeanstalten, ikke mindst vore børn, som har kunnet få svømmeundervisning fra badeanstaltens broer, og som kan bade under betryggende opsyn." – skrev de 37 – og tilføjede: "Badeanstalten i Snekkersten er den eneste tilbageværende mellem Rungsted og Helsingør, og dennes nedlæggelse vil være et beklageligt tilbageskridt for denne kyststrækning."

Blandt underskriverne var tandlæge Chr. Lauritsen, landsretssagfører H. H. Holm, pensionatsejer Palle Nilsson, revisor Erik Nielsen, læge Jørgen Gersfelt, svømmelærerinde Kirsten Johansen og fhv. stationsforstander V. Larsen.

Tikøb Sogneråd kunne imidlertid allerede den 12. september meddele, at man enstemmigt havde vedtaget at udtale, at kommunen ikke ønskede at overtage badeanstalten.

Hermed var en epoke slut. Kun kiosken ved Strandvejen blev stående i flere år efter - stadig med Mary Jensen som indehaver. Lidt af badeanstalten var der dog bevaret. En lille del af brædderne fra anstalten var nemlig blevet anvendt til at bygge en lidt større kiosk, samt lidt afskærmning til kunderne.

*Tre fotos, der skildrer det dramatiske sammenbrud af platformen i august 1943. Ingen kom til skade, men mange blev meget våde!
(Fotos gengivet fra Billed-Bladet).*

"Damehjemmet"

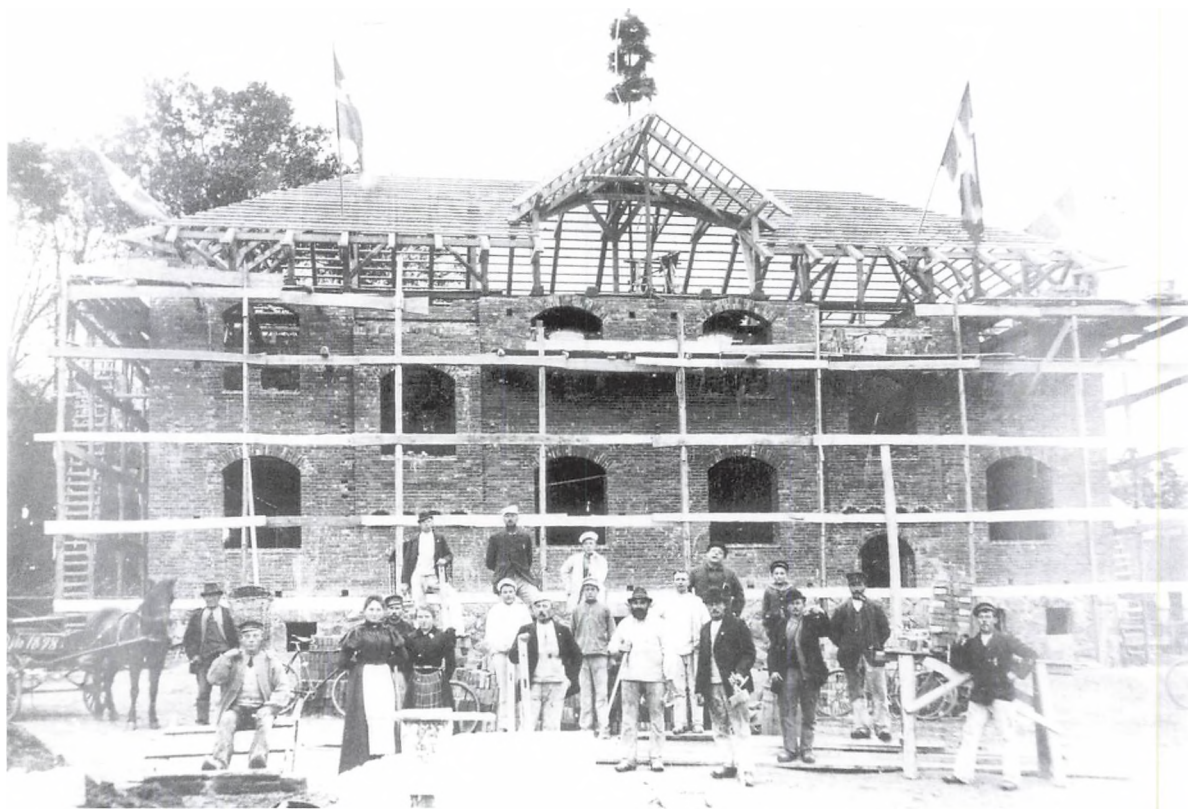
Strandvejen 204, matr. nr. 7 ad, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1898-1904	Vihelmine Heise
1906-1984	Damehjemmet i Snekkersten
1984-1984	Dan Holst
1984-1984	Jan Eggers

I 1984 omdannet til 4 ejerlejligheder.

Vilhelmine - kaldet "Ville" - Heise var blevet enke som kun 41-årig. Hendes mand, komponisten P. A. Heise døde som kun 49-årig - men med sin baggrund som datter af storkøbmand og godsejer Alfred Hage og Vilhelmine f. Faber, var hun økonomisk velfunderet. Ville Heise erkendte, at hendes sorg måtte bekæmpes med omsorg for andre. Hendes familie var i det hele taget kendt for udstrakt velgørenhed, og det var derfor ikke unaturligt, at hun kastede sig over de social-filantropiske projekter i Snekkersten. Hun interesserede sig derimod ikke for politik, men for kunst og litteratur.

Rejsegildet på "Stiftelsen for veltjente Tyende", som Damehjemmet egentlig kaldtes fra starten. Som nr. 3 fra venstre ses i øvrigt bygherren. Det var Ville Heise, der havde bekostet dette byggeri. Dette var hendes andet store byggeri i Snekkersten. Fem år tidligere havde hun bekostet et børnesanatorium på samme grund, men med adresse på Stationsvej. I 1904-05 fulgte så det tredje hus i Snekkersten, det såkaldte Officershjem.

Sammen med sin brøder, Johannes Hage støttede hun dog den danske grundtvigske missionær Karen Jeppe, der blev berømt for sit virke til fordel for Armenien. Armenerne blev i starten af 1900-tallet udsat for voldsom forfølgelse og store folkedrab fra tyrkisk side.

Ville Heise, malt af Vilhelm Marstrand.

I folkemunde kom det nyopførte "Stiftelsen for veltjent Tyende" hurtigt til at hedde "Damehjemmet". Meningen var, at her skulle der være et fristed for enlige, veltjente tjenestepiger, og i årenes løb var der herefter bolig for ca. 9 damer ad gangen.

Da institutionen ophørte i 1984 omdannedes bygningen til 4 ejerlejligheder, hvis salg gav et godt tilskud til "Ville Heises Legat", der stadig uddeler legater til gavn og glæde for børn og unge.

Fotos af "Damehjemmet" hhv. ca 1980 og 2008.

De veltjente tjenestepiger

Damehjemmets beboere gennem tiden har været mange. Der er derfor ikke muligt at opremse alle, men her er nogle beboere fra forskellige årstal:

1906:

fhv. lærerinde Henriette Jørgensen
fhv. kammerjomfru Caroline Jensen
frøken Hedevig Marie Salchow
frøken Caroline Læssøe
frøken Ida Schnipp
frøken Nicoline Marie Hansen
frøken Thora Strube
frøken Serena Hoffmeyer

1923:

frøken Henrikke Jakobine Boesen
enkefrue Elisabeth Petronelle Nielsen
frøken Petrine Ludvirka Pfeil
frøken Marie Magdalene Pfeil
frøken Hedevig Marie Salchow
enkefru Augusta Helene Bjørnhauge
frøken Rosine Søborg
frøken Johanne Christensen
tilsynsførende, frøken Clara M. J. Krøyer

1950:

frøken Alma Tholstrup
frøken Johanne Seitzberg
frøken Else S. Storm
frøken Anna Stilhoff
frøken D. Stilhoff
frøken Birthe Larsen
fru Else Grauer
sygeplejerske C. Levald
sygeplejerske M. K. Larsen

1980:

Kathrine Gundestrup
Oda Marie Jensen
Else Pfeffer
Birgitte Schjerlund
Birgitte Helberg Nielsen
Elly Schwartz

"Bovangshuset"

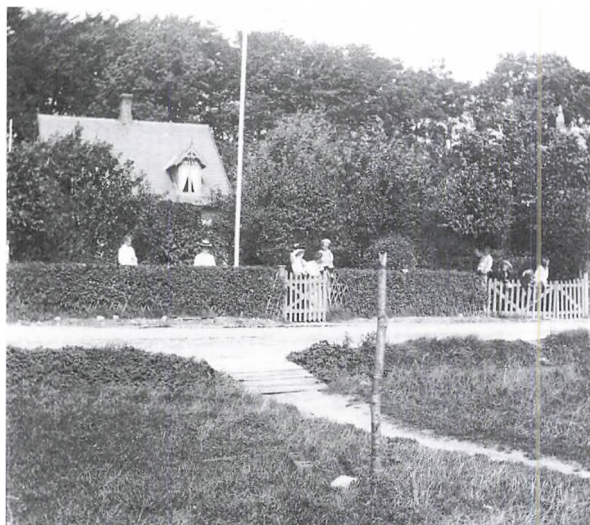
Snekkersten Telefoncentral

Strandvejen 206, matr. nr. 7 ø og 28 b, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1894-1937	Julius Sophus Johannessen
1937-1966	fru Johanne Wellendorph
1966-1972	fru Hanne Vilain Jensen
1972-	Peter Albert Tversted

I 1894 købte den unge fisker Julius Johannessen en byggegrund på "Paulinelysts" gamle jorder. Her byggede han et hus til sig selv og sin familie, men for at det hele kunne løbe rundt, blev familien - ligesom de fleste andre fiskere m.v. i Snekkersten, nødt

Bovangshuset fotograferet i 1908 - set fra stejlebakken på den anden side af Strandvejen. Læg mærke til hvorledes landliggerfamilien benytter haven og hovedindgangen, medens familien Johannessen er forvist til indkørslen yderst til højre.

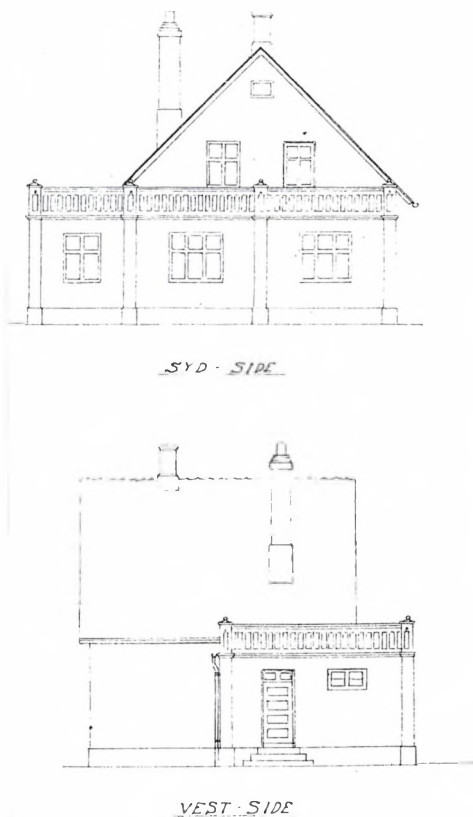

Familien Johannessen fotograferet foran udhuset baggest i haven i 1906. Personerne på billedet er bagest fra venstre: Anna, en søster til Petronelle, dernæst Petronelle f. Hansen og Julius Sofus Johannessen. Forrest Annas børn: Erik, Karen og Svend Aage.

til at udleje til sommergæster. Det betød i praksis, at familien i nogle sommermåneder måtte rykke ud af deres hus og installere sig i udhuset eller annekset. Denne ordning var nødvendig for at få økonomien til at hænge sammen.

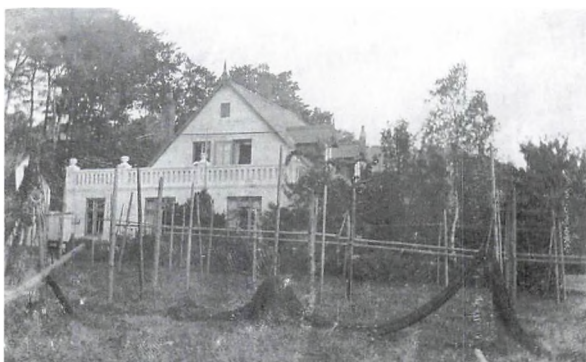
I 1912 ændres situationen imidlertid for familien. På det tidspunkt flyttes Snekkersten Telefoncentral nemlig fra Strandvejen 130 til denne ejendom. Imidlertid blev det så nødvendigt med en tilbygning til huset. Den blev udført vest for huset og indrettet med omstillingsbord m.v.

Telefoncentralen blev nedlagt i januar 1963, da Snekkersten Telefoncentral blev automatiseret og i en periode lagt under Helsingør Central.

Personale og gæster fotograferet i 1934 ved Snekkersten Telefoncentral i anledning af Johanne Wellendorphs fødselsdag. I øverste række fra venstre ses: Johanne Wellendorph, Selma Johannessen, Helga Johannessen, Ida Sørensen, Julie Johannessen, Karen ? (telefonist). Siddende midterst fra venstre: Petronelle Johannessen og en ukendt telefonist. Nederst f.v. telefonisterne frk. Zachau og frk. Jensen.

I oktober 1912 ansøgte arkitekt Jens Ingwersen om tilladelse til at opføre en tilbygning til fisker Julius Johannessens "Bovangshuset" m.h.p. at anvende bygningen til telefoncentral.

Snekkersten Telefoncentral set fra syd ("Russerkirkegården") omkring 1930.

Fisker Gudmann Wellendorph (1889-1959) blev gift med en af husets døtre, centralbestyrer Johanne Johannessen (1882-1966).

Et par glimt ind i selve centralen omkring 1960, hvor centrallokalet nu var udvidet, så der kunne sidde op til seks telefonister ad gangen. Specielt om sommeren, når alle sommerhusene var beboede, kunne der være meget travlt.

Snekkersten.

Hverdage: Sommer 7—8, Vinter 8—8.
Helligdage: Sommer 8—4, Vinter 8—9 og 12--2
Samtalestation.

Kreds II. Bicentral til Helsingør.

Hjæbninger taler frit med: egen Central og Helsingør. Oplandsabonnenter har desuden 350 frie Samtaler om Aaret med Oplandet: Espergaard, Esrom, Frestensborg, Græsted, Hellebæk, Helsingør, Hillerød, Hornbæk, Humlebæk, Horsholm, Kvistgaard, Nivaa, Høngsted, Saunte, Tikjøb og Vedbæk.

- 11 Berth Laurits Juvélér
- 26 Blache N Chr. Malerm. Villa Breidablik
- 6 Cohen Martin Vekseler
- 27 Cornelius Peter kgl. Kammeranger
- 5 Hagemann G A Fabrikejer Direktør
Borupgaard
- 3 Hansen Wilhelm Fiskehdl. & Eksport
- 25 Jørgensen Henrik Gross. Rørtangvej
Skotterup
- 10 Lindahl Chr. Købmd. Skotterup
- 16 Moltke Adam H C Greve Kmhr.
- 4 Mortensen Peter Gaardejer Rørtang
- 21 Nielsen-Kaas P Murerm. Skotterup
- 13 Nimb H & S Frkn. Villa Mit Hus
- 23 Petersen N Gartner Skotterup
- 24 Poggenburg C Bagerm.
- 12 Rée G M HRSagt. Villa Røntofte
- 17 Rothe Chr. E Gross.
- 1 Roving Th. Prof.
- 15 Skotterup Hotel (G Bryggebosch):
Ligeudtil Øresund. Værelser med
fuld Pension fra 3 Kr. pr. Dag.
- 7 Snekkersten Guldlistefabrik (Andreas Christensen & Carl Høyer)
- 20 — Jernbanestation
- 9 Svendsen L Baadebygger
- 22 Tikjøb Sogns Gas- & Vandværk Villa
Strandly
- 8 Weidling C Enkefrue Villa Bakke-Hytten

Snekkersten Centrals første abonnenter i 1910, to år før centralen flyttede ind i Bovangshuset.

Bovangshuset er nu atter almindelig beboelse - her fotograferet i efteråret 2008.

Snekkersten Tjærelad

Snekkersten Tjærelad er en rest fra det store fiskerierhverv, som prægede Øresundskysten langt op i 1900-tallet. Et tjærelad var et nødvendigt redskab for bundgarnsfiskerne. Her tjæredes bundgarnene m.h.p. at konservere disse, hvorved de kunne holde længere. Selve tjæringen var et hårdt og beskidt arbejde, der foregik ved, at der i en stor gryde blev opvarmet en tyk stenkulsolie (tjære). Bundgarnene skulle så ligge og trække i gryden i ca. ½ time, inden de ved hjælp af garnvinden blev halet op og bredt ud over selve tjæreladet, som er en lang tremmefflade af træ. Her dryppede overflødig tjære af og løb tilbage i gryden. Garnene lå herefter til tørre på græsset eller på stejler, inden de efter 4-6 uger atter kom en gang i gryden. Denne gang var det dog i en tyndere type olie, og først herefter var garnene klare til at blive brugt.

Gryden, der blev indmuret over en ovn, har i øvrigt den særlige historie, at den blev købt på en auktion over dele fra fregatten Sjøælland, der indtil 1910 fungerede som kaserneskip på Holmen. Gryden, der er af kobber, havde indtil da fungeret som suppegryde på skibet. De mindre garn blev derimod behandlet i en barkkedel, der stod ved Snekkersten Havn. Efterhånden som bundgarnsfiskeriet ophørte, forfaldt tjæreladet, men i 1993 tog Snekkersten Stejlepladsgruppe initiativ til at restaurere tjæreladet, der er det eneste bevarede på strækningen mellem Helsingør og Espergærde.

Tidligere var der foruden Snekkerstens tjærelad også et ved Trykkerdammen, i Skotterup og i Espergærde. Tjæreladet i Humlebæk er istandsat og bevaret.

Snekkersten Tjærelad omkring 1970, da brugen stort set var ophørt og forfaldet sat ind.

På Stejlebakken i Snekkersten kan forbipasserende og beboere nu glæde sig over, at tjæreladet atter er blevet sat i stand. Foto: Eva Stennicke, 2008

Russerkirkegården

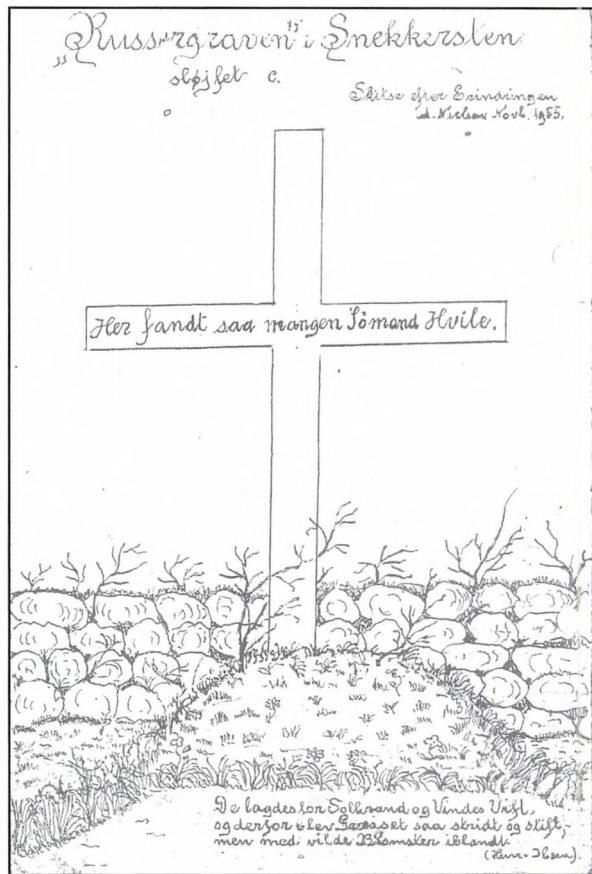
matr. nr. 7 z, Snekkersten

A. Nielsen har i en tidsskriftartikel fra 1955 beskrevet stedet som beliggende i det sydvestlige hjørne af baghaven til Strandvejen 208. Den villa, der ligger her, blev bygget omkring 1891, og efter denne kilde ligger den største del af Russerkirkegården i virkeligheden på denne parcel og ikke på den ubebyggede grund mellem 208 og 206.

Samme kilde beretter, at baggrunden for kirkegården er den voldsomme byldepest, der i årene 1704-11 hærgede store dele af Europa. Den danske regering forsøgte at dæmme op for smitten – bl.a. ved at lave karantænestationer.

Vi ved, at smitten kom til Helsingør-området i 1710. Der er forskellige beretninger om, hvordan det skete. En af beretningerne går på, at det var fiskere, som havde holdt forbindelsen til Sverige vedlige, selvom smitten var udbredt i Sverige og Skaane. De skulle så have ført smitten til Helsingør. En anden version går på, at det var hjemvendende soldater fra Store Nordiske Krig, der førte smitten fra Skaane til Helsingør.

Og så er der en tredje version, der har interesse for historien om Russerkirkegården. Denne historie går ud på, at to russiske skibe sent på året 1710 landsatte og begravede en del døde matroser på stranden syd for Snekkersten. Måske fik denne begravelse følger for

Tæt ved stendiget bagest på Russerkirkegården placeredes engang i 1800-tallet et stort sort træ Kors med indskriften: "Her fandt saa mangen Sømand Hvile". Indskriften skulle dels minde om de russiske søfolk, som efter traditionen var blevet begravet her, men også minde om de mange strandvaskere, som i tidens løb også var blevet begravet her. (Tegning efter erindring af A. Nielsen, 1955)

Glimt fra Russerkirkegården - også kaldet Russervænget - fotograferet i slutningen af 1960'erne.

smitteforløbet. I al fald voksede antallet af pestsmittede i ugerne og månederne herefter til et voldsomt antal, som betød, at op i mod 1/3 af befolkningen i

Russerkirkegården er kun blevet undersøgt sporadisk. En mere systematisk arkæologisk undersøgelse ville måske kunne afsløre den korrekte historie om stedet. (Foto fra ultimo 1060'erne)

Helsingør og omegn omkom som følge af pesten.

Senere er stedet også blevet brugt til begravelse af strandvaskere, som man af praktiske grunde opgav at transportere helt til Tikøb kirkegård, der jo dengang var den nærmeste. Desuden var det ganske almindeligt, at ukendte fremmede ikke kom i indviet jord. Man vidste jo ikke, om de for eksempel var hedninge (!)

Ifølge A. Nielsen fastholdt man helt op til slutningen af 1800-tallet, at Russerkirkegården skulle bevares. På stedet var, som vist på tegningen, opsat et kors, med indskriften "Her fandt saa manges Sømand Hvile". Og hvert år til Sankt Hans blev stedet prydet med blomster – lagt af fiskerlejets unge piger. Der er imidlertid to versioner af hvor trækorset stod: enten bag nuværende Strandvejen 206 eller bag Strandvejen 208.

Ovennævnte version af begivenhederne er imidlertid ikke den eneste. Samme historie fortælles blot med den forskel, at de russiske søfolk led af skørbug,

da de blev sejlet i land. Skønt befolkningen søgte at hjælpe, døde alle søfolkene.

Andre versioner opererer med, at begivenheden først fandt sted i 1830'erne, og at præsten i Tikøb tilmed efterfølgende indviede stedet til kirkegård. Det har imidlertid ikke været muligt at bekræfte, at en sådan indvielse rent faktisk har fundet sted, Fisker Axel Hansen fra Skotterup har derudover berettet, at der på Russerkirkegården er begravet mange marinere fra czarens flåde. To russiske fregatter (senere omtalt som linjeskibe) måtte engang – måske i 1805 - ligge ved Lappegrunden, fordi koleraen hærgede ombord. En del af besætningen døde, og ligene blev smidt udenbords. Da de drev i land ved Snekkersten, blev de begravet på en del af "Paulinelysts" jorder.

Ingen af disse sidstnævnte versioner synes dog at være helt troværdige. Flere træk går dog igen i historierne, der således sikkert rummer en kerne af sandhed.

"Hjemmet"

Strandvejen 208, matr. nr. 7 o, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1891-1898	landskabsmaler J. Oxholm-Schiwe
1898-1916	Carl Traugott Zedeler
1916-1946	frk. Ida Louise Cathrine Zedeler (datter)
1946-1949	murermester Mogens Preben Basse
1949-1957	overportør Christian Peter Merved
1957-1979	malermester Christian Damtoft Jacobsen
1979-1990	Alice og Arne Nielsen
1990-	Birgit og Erik Johansen

Ejendommen, matr. nr. 7 o, er udstykket fra Pauline-lyst i 1891. I 1894 tilkøbtes desuden matr. nr. 29 og i 1895 også matr. nr. 7 ab.

Ny ejer af ejendommen og bygherre på ejendommen var landskabsmaler Jacob Oxholm-Schiwe (1847-1912). Hans landskabsmalerier fra bl.a. Slesvig, Holsten og Belgien sælges pt på Sothebys Auktioner i London og andre steder i udlandet, men han er meget lidt kendt i Danmark og figurerer ikke i de almindelige opslagsværker om kunstnere.

I 1898 overtog particulier Carl Traugott Zedeler ejendommen. Han havde i perioden 1862-79 ejet og drevet Skotterup Kro. Han var gift med Frederikke f. Schertiger, men efter hans død overtog datteren Ida Zedeler ejendommen.

I en kort periode herefter boede murermester Mogens Basse her. Fra 1990 har huset været anvendt af udlandsdanske-ægteparret Johansen som et slags fritidshus.

Villa Hjemmet fotograferet fra luften i 1948 medens ejerne hed Elly og Mogens Basse.

Ejendommen, der oprindeligt var hvidkalket har i en årrække været malet i en blålig nuance, der adskiller den tydeligt fra Strandvejens øvrige huse.

"Gulerodens" forretning

Strandvejen 210 A, matr. nr. 7 n, Snekkersten

EJENDOMMENS BUTIKKER:

1931-1966	grønhandel (Chr. Christensen)
-1939	frisørforretning (Smith)
1939-1950	frisørforretning (Tove Elwers)
1968-1971	søsportsforretning (Hogne & Schmidt)
1971-1982	antikvitetforretning (Ulla Visnek)
1982-1988	konfekturbutik
1988-1995	café og issalg
1995-2001	ejendomshandel (Morten Baadstorp)

Husk: Damefrisørsalonen

Strandvej 210. Snekkersten. Telefon 181.

Permanent
Haarfarvning
Vandondulation

Hovedbad
Klipning
Manicure

Kun
kvindelig Betjening.

Tove Elwers,
Ny indehaver.

- Frugt - Grønt -
- Blomster -

Chr. Christensen
Strandvej 210
Telf. Snekk. 281

HVER SØNDAG FRA KL. 7:⁰⁰
FRISK
MORGENBRØD
& SØNDAGS-
AVISER

SNEKKERSTEN IS
SNEKKERSTEN IS

Annoncer fra hhv. 1941, 1957 og 1987

Denne bygning, antagelig opført i år 1900, blev fra 1931 indrettet til butikformål. Den meste kendte af de forretningsdrivende var handelsgartner Christian Christensen - i lokalsamfundet aldrig kaldet andet end "guleroden". I 1939 overtog den da kun 17-årige Tove Elwers frisørsalonen i samme hus - og drev denne i 11 år.

Forretningen fotograferet i 1948, medens der var frugt-, grønt- og blomsterhandel i bygningens højre side og frisørsalon i venstre side.

Tre fotos fra hhv. ca 1980, 2000 og 2008.

"Sommerbo"

Strandvejen 210 B, matr. nr. 7 n, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1909	Peder Hansen Brask
1909-1915	snedkermester Fritz C.F. Brask
1915-1918	inspektør Christian L. Friis
1918-1931	fru Gudrun Fischer / Sigurdsson
1931-1966	handelsgartner Maren og Christian Christensen
1966-1968	snedkermester Carsten Jensen
1968-1971	Hogne & Schmidt Trading ApS
1971-1993	antikvitetshandler Ulla Visnek
1993-1995	Café 210 I/S
1995-1998	ejendomsmægler Morten Baadstorp
1998-	Bent Philipson

Snedkermester Fritz Brask (f. 1878) og hustru Vilhelmine fotograferet i 1918 - et par år efter at de havde afhændet ejendommen, som de havde overtaget efter Fritz Brasks fader.

"Villa Sommerbo" er her fotograferet i 1948.

Ejendommen i oktober 2008.

Ejendommen er udstykket fra matr. nr. 7 c (Paulinelyst) i 1890 - siden er der inddraget flere mindre matrikler, der i 1973-74 blev slået sammen med hovedmatriklen 7 n.

I ejendommens annekts mod Strandvejen har der siden 1931 været butikker af forskellig slags indtil udgangene af 2001, hvorefter den tidligere butik blev ombygget til bolig.

Som nr 2 fra venstre ses skomager Peter Hansen Brask (1842-1912) og som nr 2 fra højre hans hustru Agnesigne f. Würtz - kaldet Signe (f. 1846). Desuden ses på billedet deres i alt 12 børn. Foto fra 1891.

"Toldstedet"

Strandvejen 212, matr. nr. 7 m, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1890-1911	malermester M. Michelsen
1911-1931	toldkontrollør Martin Mathiasen
1931-1942	skomagermester P. I. Due
1942-1950	frk. D. J. Rasmussen
1950-1955	Martin og Hans Rasmussen
1955-1957	Martin Rasmussen
1957-1979	Bertha Christensen
1979-1979	Anpartsselskabet af 25. marts 1978
1979-1983	revisor Peter Bang Jensen
1983-1986	Berit Ruud Jensen og Peter Bang Jensen
1986-1991	Susan Lyngfeldt Larsen og Ege H. Lange
1991-	Marianne og Gert Ingemann

Da det oprindelige toldsted på Strandvejen 112 nedlagdes og solgtes i 1911, kom den nye toldkontrollør til at bo i denne ejendom. Det var den da 46-årige Martin Mathiasen, der senere blev gift med Jenny Marie (f. 1871). Efter en tyveårig periode overtog skomagermester Peter Due (1865-1946) og hustru Hansigne f. Andersen (f.1871) ejendommen.

Villaen og de bagvedliggende udhuse, fot. 1948

Øverst foto fra ca 1980, nederst fra 2008.

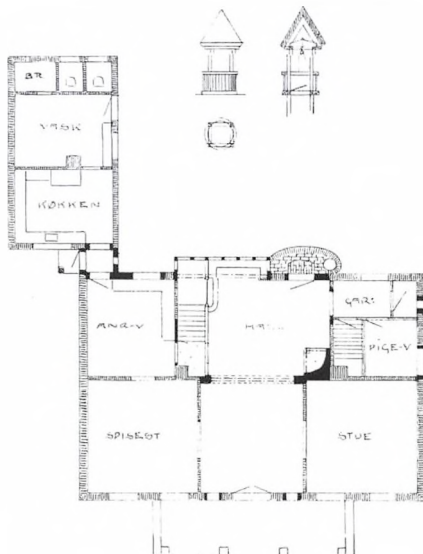
"Osnok"

Strandvejen 214, matr. nr. 7 I, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1888-1906	Jørgen Hansen
1906-1916	Fanny, Hedvig og Henrikke Børgesen
1916-1925	Marie og Georg Christian Gielstrup
1925-1947	enkefru Otilia Nielsen
1947-1949	fru Else Salling-Jørgensen
1949-1968	murermester Mogens P. Basse
1968-1975	direktør E. Thyrring-Johansen
1975-1985	enkefru Inger Lincke Thyrring-Johansen
1985-1986	Hans Frederiksen
1986-	Virginia og Peer Bardenfleth-Hansen

Ejendommen er udstykket fra Paulinelyst i 1888. I perioden 1906-16 boede her de tre søstre Børgesen i ejendommen. To af søstrene var lærerinden og drev Skotterup Pogeskole. Den følgende ejer drev et grossererfirma i København under navnet "Oppenheim & Gielstrup".

Plantegning af ejendommens stueetage som den kom til at se ud efter ombygningen i 1916-17. Bemærk, at arkitekt Knud Gielstrup også har tegnet et lille hus til vandposten.

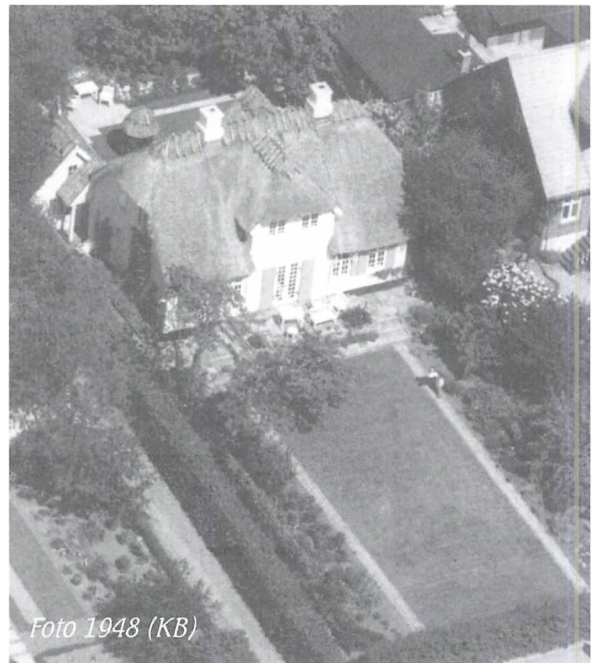

Foto 1948 (KB)

Murermester Mogens Preben Basse (1909-85) var søn af Ellen og Einar Basse. Han byggede flere bygninger sammen med faderen og efter dennes død også mange huse alene.

Foto herunder fra 2008

"Ellen" - "Frido"

Strandvejen 216, matr. nr. 7 d, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1880-1899	fisker Børge Hansen
1899-1924	enkefru D. H. Hassel
1924-1936	baron Carl Ejnar Knuth
1936-1954	enkebaronesse Agnes Knuth, f. Lund
1954-1956	Marie Knuth (datter)
1956-1969	fru Carlem Rasmussen
1969-1972	Hanne og Søren Gøtzsche
1972-1975	lærer Søren Gøtzsche
1975-1987	Gudrun og Poul Svedstrup
1987-1990	Jytte og Henrik Stig Møller
1990-2001	Annette og Lars Buren
2001-	Signe og Poul Ærenlund

Grunden er udstykket fra "Paulinelyst" i 1880, og blev ifølge BBR-registeret først opført i 1910. Imidlertid ses bygningen i 1891 for 6.891 kr, så da var bygningen opført.

Foto 1948 (KB)

I 1899 overtog Doris Henriette Hassel ejendommen - men brugte den tilsyneladende kun som sommerbolig. Hun var enke efter kgl. hofmekanikus Johan Fridolin Hassel (1829-87). Efter hendes død kom huset i familien Knuths eje i mere end 30 år.

Baron Carl Ejnar Knuth (1860-1935) var født på Rygaard og blev i 1897 gift med Fanny Neergaard

(1877-1919). I perioden 1890-1900 ejede parret Nybogaard syd for Kvistgaard. Familien flyttede derpå til villa "Ellen". Senere blev Carl Knuth gift med Agnes f. Lund (1876-1957).

Poul Svedstrup (1927-93) var oldebarn af løjtnant Johan Svedstrup, som omtales i Alexander Svedstrups fortælling "Erik Gudmand". Poul Svedstrup var gift med Gudrun f. Tvede.

Enkefru Doris Henriette Hassel f. Eickhoff (1837-1923). Foto fra 1890'erne. (KB)

Øverst foto fra ca 1980, nederst fra 2008.

"Fenjahu" - "Basta"

Strandvejen 218 A, matr. nr. 7 aa, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1880-1899	Børge Hansen
1899-1929	grosserer William Jeppesen
1929-1935	"Mathilde Jeppesen f. Henckendorffs Legat for værdigt Trængende".
1935-1946	Fenja Louise Alstrup f. Hillers
1946-1948	frk. Ragna Aller og frk. Gerda Rex
1948-1967	frk. Ragna Aller
1967-1967	frk. Gerda Rex
1967-1969	major Hans Probst
1969-1978	Marianne og Peter Glover
1978-1981	Richard Larsen
1981-	Jens Gunst

Grunden var oprindeligt en del af "Paulinelyst" ejendom, men i 1894 blev denne del en selvstændig matrikuleret ejendom. Selve huset er ifølge BBR først opført i år 1900 af grosserer William Jeppesen, hvis enke senere oprettede et legat for værdigt trængende, hvis kapital opstod ved salget af ejendommen i 1935. Ejendommen bestod da også af kystskrænten og arealet helt op til Parallelvej. Her oppe øverst på skrænten lå et lille lysthus, som Carl Alstrup søgte op i, når han skulle have ro til at indøve sine roller. Lysthuset eksisterer endnu, men er nu en del af ejendommen Parallelvej 9 D. Lysthuset blev iøvrigt i en periode anvendt som kapel, idet Carl Alstrups kiste stod hensat her, imedens det lille mausoleum på Egebæksvang Kirkegård blev opført.

"Fenjahu" fotograferet i sommeren 1937, medens ejendommen var i Fenja Alstrups eje. Efter 1946 skiftede huset navn til "Basta".

Skuespilleren Carl Alstrup (1877-1942) optrådte allerede som barn, men debuterede som voksen i 1896 i Kristiania. Derefter optrådte han på talrige danske teatre, bl.a. Frederiksborg, Scala og Betty Nansen. Han spillede

utallige roller - i starten ofte revy, senere mere seriøse, bl.a. som Othello, Soldat Svej. Kaptajnen fra Köpenick og Jeppe i Jeppe på Bjerget. Som sanger huskes han især som manden bag visen "Manden paa Risten" fra 1936 og fra film især i rollen som Løjnant von Budinge i "Genboerne" fra 1939 samt fra filmen "Natekspres P903" optaget på Kvistgaard Station. Carl Alstrup var gift med Fenja Louise f. Hillers (1890-1976), der var den formelle ejer af ejendommen.

Fra 1946 til sin død i 1966 boede her frøken Ragna Aller (1889-1966) sammen med sin veninde Gerda Rex. Ragna Aller, der ses på fotoet til venstre, var yngste datter af blad-udgiverparret Laura og Carl Aller, som i 1874 startede "Nordisk Mønster Tidende" (nu "Femina") og i 1877 "Illustreret Familie Journal" - Danmarks to ældste

eksisterende ugeblade. Ragna Aller var således ugift, men levede sammen med Gerda Rex, som efter Ragna Allers død arvede huset, men solgte det kort efter.

De to billeder til højre er fotograferet i juli 2000.

Strandvejen 218 B

Strandvejen 218 B, matr. nr. 7 ac, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1981-1995	Yvonne og Jens Gunst
1995-	Yvonne Gunst

Grunden blev udstykket fra Strandvejen 218 A allerede i 1894, men først bebygget i 1995. Indtil 1981 havde grunden fælles ejere med 218 A. Til venstre ses den ubebyggede grund i 1948.

Husets østfacade fotograferet i august 1999.

"Mindebo"

Strandvejen 220, matr. nr. 7 t og 7 i, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1888-1902	marinemaler Carl Baagøe
1902-1916	enkefru Ida Hansigne Baagøe
1916-1923	dr. jur. Niels Lassen
1923-1931	enkefru Helga Lassen f. Meyer
1931-1941	particulier A. D. Ohland
1941-1966	grosserer Ejvind Ohland
1966-1968	enkefru Inge V. Ohland, f. Hansen
1968-1978	forlagsdirektør Svend Erik Hansen
1978-1998	Werner Møller
1998-2001	Gregers og Susanne Bigom
2001-2005	Anders Bircow Lassen
2005-2007	Jeanette og Stig Mortensen
2007-2009	HNH Københavnske Ejendomssocieté

Matriklen blev udskilt fra "Paulinelyst" i 1887, men huset er først opført i 1888. Bygherre var marinemaler Carl Baagøe, der sammen med sin hustru Ida, igennem en årrække havde boet som landliggere i "Peters Minde", Strandvejen 166.

Efter Ida Baagøes død overtog familien Lassen Mindebo. Niels Lassen havde titel af justitiarius for Højesteret, hvilket var datidens titel for en retsformand. Efter hans død overtog enken ejendommen, og i perioden 1931-68 var det familien Ohland, der stammede fra en tømmer- og entreprenørvirksomhed i København, som ejede stedet.

I perioden 2001-05 ejedes ejendommen af Anders Bircow fra gruppen "Linje 3". Huset har siden skiftet ejer et par gange, men er i januar 2009 i følge tingbogen sat på tvangsauktion.

Fotografi af Carl Baagøe i hans atelier i "Villa Mindebo". Fotoet var en gave til hustruen, Ida, på hendes fødselsdag d. 4. juli 1890.

Carl Emil Baagøe (1829-1902), blev gift i 1862 med Ida Hansine Sørensen (1830-1920). Han var søn af en skibsfører fra Christianshavn, og faderen tog ham i en alder af kun 12½ år med til søs for at prøve om han ligesom sin øvrige slægt havde lyst til at være sømand. Da Carl imidlertid hellere ville tegne eller male skibe end sejle med dem, fik han adgang til akademiet 1844-48, samtidig med at han kom i malerlære. Han blev svend 1848 og ernærede sig som dekorations- og rullegardinmaler til 1853; men helligede sig fra da af helt malerkunsten; søgte 1856 atter ind paa Akademiet og foretog i årene herefter mange udlandsrejser. Han blev fast tegner ved Illustreret Tidende fra omkring 1859. Baagøe var næsten udelukkende marinemaler. Hans hovedværker har efter hans eget udsagn for det meste fundet afsætning i England. Sine motiver har han hentet i danske farvande især Øresundskysten hvor han jo ofte opholdt sig samt fra Norge og Island. Klar Luft og stille Vejre var hans Hovedtema.

Ida og Carl Baagøe havde igennem en lang årrække en "ung pige" i huset som medhjælp. Hendes navn var Antoinette Nielsen (f. 1874) og som en tak for hendes lange og tro tjeneste arvede hun en del af det Baagøeske hjem, da Ida Baagøe døde i 1920.

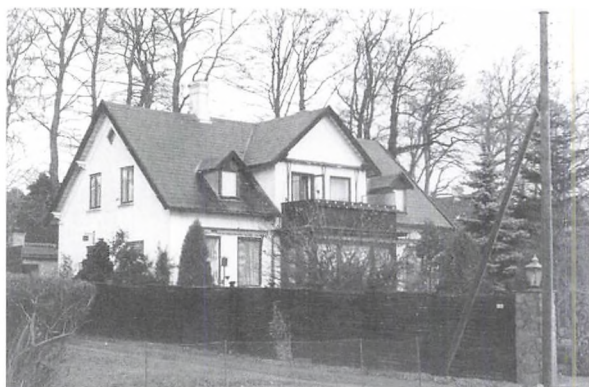
Efter Carl Baagøes død blev der på hans grav på Egebæksvang kirkegård opsat en mindesten udført af billedhuggeren August Hassel. Denne kunstner havde også en forbindelse til Snekkersten, idet hans moder, Doris Hassel, var en af Baagøes naboer (Strandvejen 216).

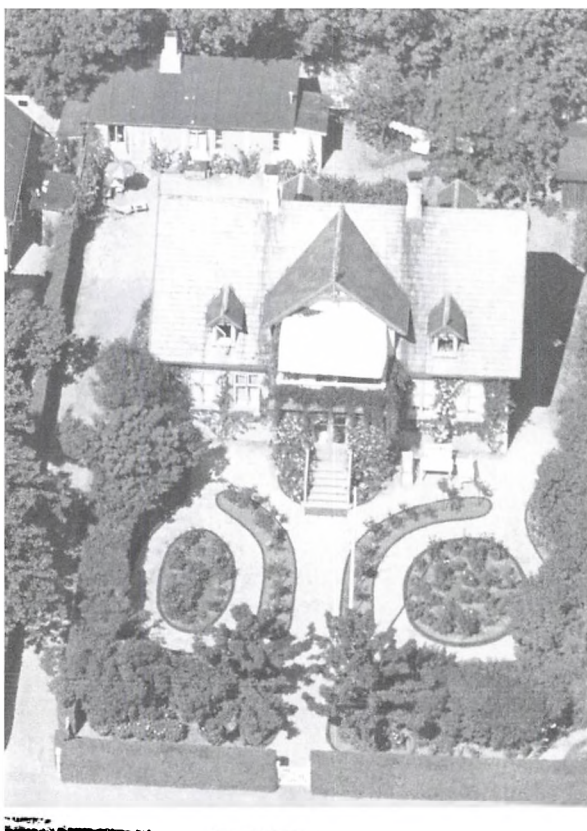
Niels Kjeldgaard Poulsen Lassen (1848-1923), hvis to første hustruer var døde, ægtede i 1910 Helga Meyer (1867-1961). Han var allerede i 1874 blevet dr. jur. og i 1879 assessor i kriminal- og politiretten. Han avancerede senere til bl.a. Sø- og Handelsretten og blev i 1897 assessor i Højesteret. I perioden 1909-15 var han justitiarius i Højesteret. Han interesserede sig især for privatretlige og strafferetlige forhold. Hans ofte ligefremme og åbenmandede facon, gav ham i hans sidste år i Højesteret en del polemik med den socialdemokratiske presse. Fornye angreb i 1915 som følge af en uforsigtig udtalelse om en dom, førte måske til hans afskedigelse to dage senere. Officielt var han dog blevet afskediget p.g.a. svigtende helbred, en begrundelse der meget vel kunne være korrekt.

Villa Mindebo med familien Lassen på trappen, 1904.

I gavlvinduet længst væk havde Carl Baagøe sit atelier. Foto fra ca 1980.

Villa "Mindebo" fotograferet fra luften i 1937. Bemærk det fine haveanlæg, som også kan ses på ovenstående billede fra 1904.

Gårdsplassen vest for hovedhuset, fotograferet i 2006.

Op således tager ejendommen sig ud i året 2008 - set fra Strandvejen.

Værkstedet

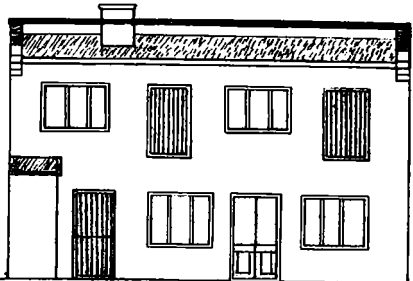
Strandvejen 222 B, matr. nr. 7 h, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

INDTIL 1994 SAMME EJER SOM MATR. NR. 35 a.

1994-1995 Else Stargaard

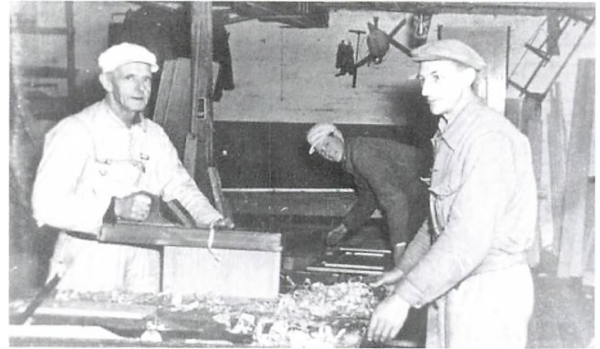
1995- Mette Weis og Roland Andersen

Tømrermester Axel Johannessens facadetegning fra 1950 af det nye hus, der var indrettet med et værksted nederst og et maskinloft på 1. sal.

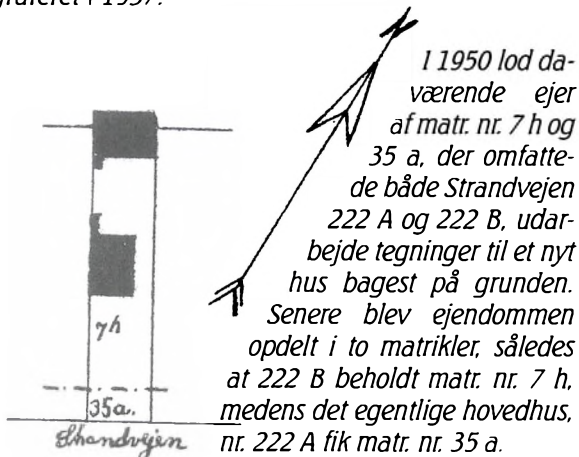
Det oprindelige "baghus" til Strandvejen 222, fotograferet i 1937.

Axel Johannessen (t.h.) sammen med fættøren Erik Johannessen (t.v.) i værkstedet.

I en årrække anvendte Matas-indehaver Bent Christiansen, Espergærde Centret, huset som lager, men i 1995 indrettedes det til bolig. Foto fra juli 2000.

I 1950 lod daværende ejer af matr. nr. 7 h og 35 a, der omfattede både Strandvejen 222 A og 222 B, udarbejde tegninger til et nyt hus bagest på grunden. Senere blev ejendommen opdelt i to matrikler, således at 222 B beholdt matr. nr. 7 h, medens det egentlige hovedhus, nr. 222 A fik matr. nr. 35 a.

Strandvejen 222 A

Strandvejen 222 A, matr. nr. 35 a, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1894-1906	Niels Christian og Svend Johannessen
1906-1937	fisker Svend Johannessen
1937-1963	tømrermester Axel Johannessen (søn)
1963-1969	snedkermester Charley Buxbom
1969-1972	snedkermester Ola Chr. Hansen
1973-1981	Helge Stargaard
1981-1982	Else Stargaard
1982-1983	Else Stargaard og Georg Weichel
1983-1989	Else Stargaard og Fritz Strube
1989-1994	Else Stargaard og Ole Laugmann Larsen
1994-2002	Ole Laugmann Larsen
2002-	Birgitte Friis Larsen

Fisker Svend Johannessen (1855-1943) og hustru Emma f. Brask (1869-1950) ses her omgivet af deres børn og svigerbørn - foto ca 1912.

Axel Johannessen (f. 1905) blev uddannet som tømrer og snedker hos tømrermester August Nielsen, Snekkersten i 1919-24. Han etablerede sig som selvstændig tømrer- og snedkermester i Snekkersten i 1942. Han var gift med Karen f. Petersen (f. 1909). T.v. ses parret med deres to døtre Iris og Gerda.

Den ene halvdel af dobbelthuset, fot. i okt. 2008.

Alle de nuværende Strandvejsadresser 222A, 222B, 224A og 224B var fra starten én matrikel - nr 7 h. Den blev udstykket fra "Paulinelist" i 1886. Et mindre areal ud mod Strandvejen havde matr. nr. 35 a. Senere blev nr. 222 og 224 adskilt i to selvstændige matrikler - således at de to brødre Niels og Svend Johannessen fik hver sin halvdel.

T.v. ejendommen fot. 1937.

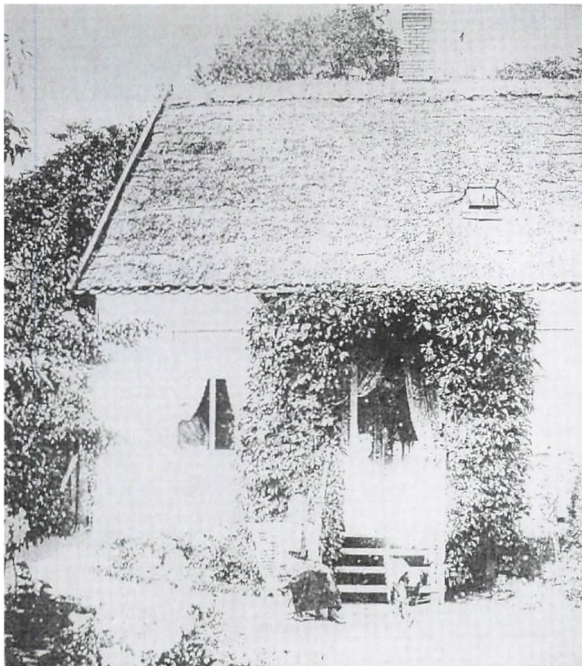
Strandvejskonditoriet

Strandvejen 224 A-B, matr. nr. 7 bi, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

-1913	Niels Christian Johannessen
1913-1916	J. Peter og Johannes Johannessen (sønner)
1916-1953	konditor J. Peter Johannessen
1953-1965	konditor Kai Johannessen (søn)
1965-1969	bagemester Helge Hansen
1969-1980	bagemester Viggo Giversen
1980-1987	Ejd.aktieselskab. af 29.09.1972 v/ Leo Duijn
1987-2001	ejd.mægler Ole Laugmann Larsen
2001-	JLCL Invest ApS

Denne ejendom var oprindelig den ene halvdel af et dobbelthus, som senere blev delt i to parceller, hvorved denne del af den oprindelige matr. nr. 7 h fik matr. nr. 7 bi.

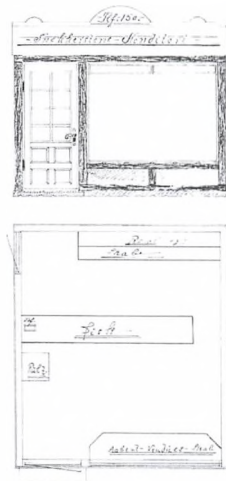

Et ældre, noget utydeligt billede af ejendommen, viser huset uden kviste og uden veranda - fot. ca 1890.

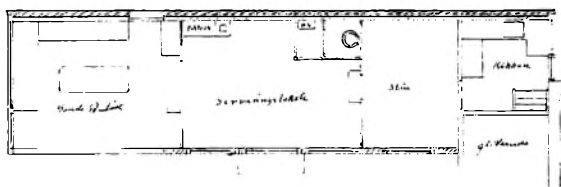
Tvillingebrødrene Peter og Johannes Johannessen (f. 1893) lignede hinanden på alle måder. Da brødrene skulle på session, foregik det i Fredensborg:

Johannes fortæller: "Peter kom først ind og blev udtaget til mariesoldat. Da jeg så kommer ind, farer de jo op og råber: Ka' du se at rubbe ud, du har jo lige været herinde og blev taget til marinen. Skal du gøre nar af os. Så måtte jeg jo hente Peter, så de kunne se, at der VAR to - og så blev jeg også marinesoldat." De to brødre arvede huset efter faderens død, men da Johannes åbnede viktualiehandel i Skotterup, overtog Peter ejendommen her i Snekkersten.

Efter at den ene af husets to tvillingesønner, Peter Johannessen opgav fiskeriet og i stedet slog sig på konditoriet, så indrettede han denne beskedne bygning ud mod Strandvejen til konditoriets udsalgsforretning i 1920. Selve bageriet lå dog bag hovedbygningen i en selvstændig bygning, der blev indrettet til bageri, ovn og vaskehus.

Peter Johannessen udvidede senere den oprindelige beskedne butik (rummet til venstre på tegningen) med et serveringslokale m.v., således at bygningen kom til at hænge sammen med hovedhuset. Efter at Peter Johannessen stoppede som konditor, overtog sønnen Kai Johannessen ejendom og bageri, men i 1965 solgtes ejendommen ud af familien efter 3 generationer

Foto fra 1963 der viser butik og bolig, medens Kai Johannessen var bagermester.

Luftfoto fra 1937, der viser ejendommen med butik, serveringslokale og udeservering ud imod Strandvejen, med hovedhuset i midten og med selve bageriet i baggården.

Den 2. november 1986 lukkede bagerbutikken for sidste gang. Driften var ikke længere rentabel, selvom ejeren havde forsøgt at indskrænke ved kun at have bageriudsalg. Fotoet er fra den sidste åbningsdag.

Butikken blev herefter indrettet til ejendomsmæglerkontor af Ole Laugmann Larsen - senere overtaget af Danbolig ved Laugmann & Løgstrup. (Foto 2008)

"Egevænget"

Strandvejen 226 A+B, opr. matr. nr. 7 g + 7 k, Snekkersten

EJENDOMMENS EJERE:

1887-1888	købmand K.W. Brammer
1888-1890	grosserer Fr. Neergaard Meyer
1890-1891	Chr. og K.W. Brammer
1891-1894	greve H. Holck og baronesse Olga Schaffelitzky de Muckadell
1894-1908	baronesse Olga Schaffelitzky de Muckadell
1908-1920	kammerherre, greve Adam Moltke
1920-1921	ritmester, greve Frederik Moltke
1921-1924	Jørgen Falk Qvistgaard og frk. Marie Louise Qvistgaard
1924-1932	forpagter August C. M. Kiær
1932-1944	bogbindermester Erling Kiær (søn)
1944-1962	vicekonsul, gross. Georg Rasmussen
1962-1963	fru Hedda Løvland (datter)
1963-1981	Statens Åndssvageforsorg
1981-1990	Frederiksborg Amtskommune
1990-	A-Line Estate ApS

Baronesse Olga Schaffelitzky de Muckadell, der ejede "Egevænget" i perioden 1891-1908 (KB).

Greve Adam Moltke og hustruen komtesse Magda Raben Levetzau hilser velkommen udenfor deres hjem.

Matriklerne 7 g og 7 k er oprindelig udstykket i 1887 fra "Paulinelyst". Grunden blev herefter handlet et par gange, inden brødrene Brammer fra Helsingør overtog stedet. Villaen blev bygget i 1890, hvor den første gang blev forsikret for 19.509 kr. Foruden selve villaen var der vest herfor opført en vognport samt en stald.

Det var greve Harald Holck og baronesse Olga Schaffelitzky de Muckadell (1859-1950), der ejede den nye ejendom. Efter få år overtog baronessen dog ejendommen alene og solgt den først i 1908 til kammerherre og greve Adam Moltke. I en kort periode boede familien Qvistgaard i huset - familien stammede fra Gjerdrup Gods i nærheden af Skælskør.

Fhv. forpagter August Kiær købte herefter ejendommen. Han var gift med den skotskfødte Emily f. Andrew og havde indtil da forpagtet en større herregård på Assens-egnen.

Deres søn, Erling Kiær, overtog i 1932 "Egevænget" indtil 1944, da hans svigerfader, grundlæggeren

To fotos af "Egevænget" fra omkring 1912.

Adelsslægterne i Villa Egevangenget

Da Villa Egevangenget blev bygget i 1890, var byghererne hhv. greve Harald Sophus Holck (1848-1919) og hans svigerinde baronesse Olga Fanny Schaffelitzky de Muckadell (1859-1950). Harald Holck var således gift med Olgas søster, baronesse Harriet Charlotte Schaffelitzky de Muckadell.

Harald Holck var søn af kammerherre og overauditør Harald Ludvig Holck og hustru Sophie Lerche. I 1873 overtog han herregården "Skeinge", der ligger lidt udenfor Osby i Gønge Herred i det nordlige Skåne. Denne gård beholdt han frem til 1907 - og "Egevangenget" var således parrets danske base i en periode.

Svigerinden blev imidlertid hurtigt eneejer af Egevangenget og solgte først i 1908. Hun blev senere stiftsdame på Vallø Slot - og forblev således ugift.

Harriet Schaffelitzky de Muckadell - g.m. Harald Holck. T.v. slægten Schaffelitzky de Muckadells våben.

I 1908 overtog Magda og Adam Moltke Egevangenget. Adam Moltke var søn af geheimestatsminister Carl Moltke, der var regeringsleder i årene op til 1848. Han regnes som en af de væsentligste mænd bag forhandlingerne om grundloven af 1849. Sønnen Adam var født på faderens gods Nütschau i Holsten og fik en militær karriere. Han blev således i 1857 major ved det 12. Ulan-regiment. Det var et regiment tilhørende Kongen af begge Sicilier (et kongedømme i det sydlige Italien) - et regiment, der dog på det tidspunkt var i østrigsk tjeneste. Et Ulan-regiment er et let kavalleriregiment bevæbnet med lanser. Med dette regiment deltog han i slaget ved Solferino i 1859. Krigen var et

Greve Adam Henrik Moltke (1828-1913) var gift tre gange - senest med Sophie Magdalene komtesse Raben-Levetzau (1846-1920) - kaldet Magda. Hun var datter af greve Josias Raben-Levetzau til grevskabet Christiansholm.

led i den italienske frihedskrig, og slaget ved Solferino var af en sådan størrelse og voldsomhed, at det efterfølgende førte til både dannelsen af Røde Kors og vedtagelsen af Geneve-konventionen.

I 1867 fik han rang af dansk major og i 1873 blev han kammerherre. Adam Moltke blev første gang gift i Venedig i 1860 med grevinde Olga Capizucchi di Cassini (1838-1866), anden gang i 1867 i Radkersburg med søsteren grevinde Emma Capizucchi di Cassini (1836-1870) og tredje gang i København i 1876 med komtesse Sophie Magdalene Raben-Levetzau (1886-1920).

Det var Magda og Adams eneste søn, greve Frederik Josias Valdemar Otto Moltke (1877-1939), der efter forældrenes død overtog Egevangenget og solgte det videre året efter.

Greve Frederik Moltke og slægten Moltkes våben.

På Strandvejen udfør Villa "Egevænget" ses her August Kiær igang med skuffejernet. Han var på dette tidspunkt rentier, men drev bl.a. et lille hønseri og lidt frugtavl på ejendommen.

Erling Kiær (1903-1980) og hustru Ingrid f. Vejby Rasmussen, kaldet "Kiss", (1907-1995), ses her sammen med et barnebarn.

af grossistfirmaet "Lund og Rasmussen", i Helsingør. Georg Rasmussen overtog huset. Overtagelsen skete medens Erling Kiær sad i KZ-lejr og den øvrige familie var flygtet til Sverige. Efter at familien Kiær var vendt tilbage til Danmark efter befrielsen, bosatte familien Kiær sig atter i villaen. I 1962 flyttede Ingrid og Erling Kiær til et nybygget hus på Tjørnevej.

I perioden 1963 til 1988 anvendtes huset til institution for psykisk handicappede.

"Egevænget" fotograferet i 1948.

Georg Rasmussen (1875-1961) var gift med Olga Karoline f. Jensen (f. 1901). Han blev uddannet i kolonial- og vinbranchen og etablerede sig som købmand i Helsingør i 1899. I 1907 blev han grosserer og medstifter

af grossistfirmaet "Lund & Rasmussen" i Helsingør. Han blev desuden norsk vicekonsul - stilling han overtog i 1924 og beholdt til 1952. Han havde desuden adskillige andre tillidshverv, bl.a. formand for Hjælpeforeningen for Købmænd og Fabrikanter i Helsingør og medlem af Helsingør Byråd. Han boede i mange år på Bergmansdal ved Helsingør. Efter hans død overtog datteren, Hedda Løvland, en kort periode ejendommen "Egevænget".

"Egevængets" patienter var oprindelig beboere på "Ebberødgaard" ved Birkerød, men med indvielsen af dette hus, kunne de bedre fungerende midaldrende mænd få en bopæl i Snekkersten under mere humane forhold. I starten havde 22 personer deres bopæl her, men senere blev antallet reduceret til 15. Herved opnåede man, at næsten alle fik eget værelse.

De psykisk handicappede blev hurtigt en del af lokalsamfundets hverdag. De gik til købmanden eller tog færgen fra Snekkersten til Helsingborg. I perioden 1969-85 hed forstanderen Peter E. Post. Både denne og

"Egevænget", fotograferet april 2003.

Institutionen Egevængets første forstander, Svend Aage Petersen, der sammen med hustruen Emmy var ansat i perioden 1964-69.

institutionens første forstander, Svend Aage Petersen boede i ejendommen.

I de sidste år inden beboerne blev sluset ud i bofællesskaber og "Egevænget" blev lukket som institution, kom der også enkelte kvindelige beboere på hjemmet.

I 1990 forandredes den store ejendom til udlejningslejligheder. I 2006-07 ombyggedes huset atter.

"Egevænget", fotograferet i oktober 2008, efter en større ombygning i årene forud.

Erling Kiær og hans legendariske Øresundsroute

Erling Kiærs fader, August Christian Mohr Kiær, havde været forpagter af en herregård på Fyn, da han i 1924 købte Villa "Egevænget" i Snekkersten. August Kiær var ganske velsitueret, og da han og hustruen, Emily f. Andrew døde, efterlod de en ganske pæn sum penge til parrets to sønner.

Erling Kiær var en eventyrlysten ung mand, der allerede da havde været i Argentina og levet som landmand sammen med sin broder. Han havde allerede før haft en karriere indenfor gardehusarregimentet, hvor han var avanceret til løjtnant. Hjemkommen fra udlandet og med en kommende hustru i skikkelse af Ingrid Vejby Rasmussen (1907-95) - kaldet Kiss - var det planen at etablere sig som landmand i Jylland.

Imidlertid var Ingrid Rasmussens fader en ganske bestemt herre. Det var grosserer Georg Rasmussen, der havde etableret firmaet "Lund og Rasmussen" i Helsingør. Han mente ikke, at hans datter skulle være landmandskone, og gennemførte, at svigersønnen fik en virksomhed i Helsingør som bogbindermester. Virksomheden interesserede imidlertid ikke rigtig Kiær. Man han passede den alligevel sammen med sin førstemand, Børgesen, som var helt uundværlig især under besættelsen, hvor Kiærs illegale arbejde beslaglagde det meste af hans tid.

På denne baggrund skal man se Kiærs store indsats med at sejle jøder og andre flygtninge over Sundet. Hans illegale sejlroute mellem Danmark og Sve-

rige blev besættelsestidens største med ikke mindre end 1.400 passagerer på 8 måneder.

Egentlig havde Kiær intet kendskab til sejlads. Faktisk brød han sig slet ikke om at sejle, da han meget let blev søsyg. Imidlertid førte arbejdet med at skaffe jøder på flugt en plads i bådene til, at den gruppe han samarbejdede med, skaffede penge til at købe en lille motorbåd. Da ingen andre kunne undværes i land endte det med, at Kiær måtte påtage sig dette hverv.

Det gik da også godt - indtil båden gik på grund og ikke kunne reddes. Men nu var sejladsen i gang, og der blev straks anskaffet en ny og større. Kiær turde nu ikke længere blive i Danmark, men boede i Sverige og fik via politiet så at vide, ved hvilken badebro han skulle samle passagerer op. I starten var det mest jøder, men senere var det sabotører, udenlandske flyvere og andre, der søgte tilflugt i Sverige. Men også den modsatte vej førtes passagerer til Danmark - som oftest danskere, der skulle arbejde for modstandsbevægelsen.

I den første tid foregik turene mere eller mindre åbenlyst, men efterhånden som tyskerne strammede grebet og indførte flere razziaer og indsatte hurtigere både på Sundet, så måtte der sejles om natten og med hurtigere både. Det lykkedes at skaffe en meget hurtig båd, som Kiær fik via Frihedsrådet, der nu havde lagt mærke til hans indsats.

I januar 1944 strammedes nettet om Kiær imidlertid, og Kiærs hustru og to små børn måtte flygte midt om natten - godt hjulpet af lægen Halldor Finsen i Espergærde. De blev senere sejlet over af Kiær selv. I det hele taget kunne Kiærs sejladser ikke være foregået uden et omfattende arbejde på land. Bag organisationen stod den såkaldte "Helsingør Syklub", hvis

Erling Kiær (1903-80), hvis dæknavn var "Pim"

Erling Kiærs anden motorbåd, kaldet Ö 2, fotograferet efter befrielsen.

opgave var at organisere flugten for så mange som muligt.

"Syklubbens" oprindelige medlemmer var foruden bogbindermester Erling Kiær, kriminalassistent Thormod Larsen, revisor Ove Bruhn og redaktør Børge Rønne. Men snart voksede organisationen med adskillige folk - det var nødvendigt for at skaffe indkvartering, transport, lægehjælp o.s.v. i land. Blandt de nye medlemmer af "Syklubben" kan nævnes kriminalassistent Aksel Petersen, politikommissær Jørgen Sandholt, ambassadør Bernhard Olsen og kriminalkommissær Einar Andersen. Da det gik højest, havde "Syklubben" 122 medlemmer! Også på den svenske side var der mange hjælpere, hvilket især var nødvendigt i de perioder, hvor svenskerne officielt ikke tog imod flygtninge.

Især det danske politi spillede en væsentlig rolle i organisationen for Kiær. Det var gennem politifolkene på færgerne, at Kiær modtog sine instrukser, og det var politifolkene, der holdt vagt ved de badebroer, som Kiær anløb.

Men som nævnt var det nær gået galt i januar 1944, da tyskerne opdagede en transport fra Julebæk. Ved denne lejlighed blev Thormod Larsen ramt af to skud, og en af Kiærs passagerer blev også ramt. Begge overlevede dog efter et langt sygeleje.

Episoden indebar, at Bruhn og Rønne måtte hhv. flygte til Sverige og gå under jorden. Men organisationen overlevede, og Kiær kunne sejle videre.

Erling Kiærs båd "Lurifax" eller "Ö 3" står nu på et museum i Washington til minde om redningen af de danske jøder.

I starten af maj 1944 blev Kiær-ruten under et møde i Stockholm udpeget til Frihedsrådets officielle rute i det nordlige Øresund. Imidlertid gik det galt kort tid efter. Den 12. maj blev Kiær omringet under en rutinesejlad - måske som følge af stikkervirksomhed.

Kiær blev først fængslet på "Wisborg" i Helsingør, hvor han i en måned daglig blev afhørt under tortur af det tyske politi. Herefter blev han sendt til Horserød, men her ville man alligevel ikke have ham, og han blev efterfølgende sendt til Vestre Fængsel i København. Her henrettede det tyske politi dagligt fanger, men generalstrejken i sommeren 1944 satte en foreløbig stopper for denne virksomhed. I stedet blev Kiær overflyttet til Frøslev-lejren i Sønderjylland, men desværre kun for at blive sendt videre til koncentrationslejren Neuengamme ved Hamborg.

Det værste ventede imidlertid endnu. Kort efter blev han overflyttet til Porta i Westfalen, hvor han blev sat til straffearbejde i en mine. Det var et meget hårdt og usundt arbejde, som mange bukkede under af. Men Erling Kiær klarede sig igennem, indtil han en dag atter blev ført tilbage til Neuengamme. Her var forholdene bedre, bl.a. fik fangerne her danske Røde Kors pakker - og den tyske organisation var nu ved at gå i opløsning. Englænderne nærmede sig, men inden da var lejrens danskere og nordmænd blevet hentet af "De hvide Busser" og ført til Sverige.

Under befrielsen havde svigerfaderen Georg Rasmussen "overtaget" "Egevænget" som en slags vederlag for at have underholdt hustruen og børnene med penge, medens de var i landflygtighed i Sverige. Til Kiærs store ærgrelse ville Rasmussen ikke af med ejendommen igen, men beholdt den til sin død. Ingrid og Erling Kiær boede dog i huset frem til Rasmussens død, byggede dernæst hus på Tjørnevej og boede der resten af deres tid.

Opholdet i KZ-lejrene havde midlertid taget hårdt på Kiær, der efter krigen blev erklæret 100% invalid. Han fik pension og hædersgave fra Frihedsfonden, og han blev fejret i bl.a. Israel, hvor et træ bærer hans navn. Desuden viste den svenske regering sin taknemmelighed ved efter krigen at udnævne Kiær til svensk vicekonsul. Men Kiær blev aldrig den samme mand igen, kun "Syklubbens" fortsatte støtte opmuntrede ham i de følgende år.

Kilder og supplerende litteratur

GENERELLE KILDER M.V.:

TRYKT MATERIALE:

"Dansk Biografisk Haandleksikon", 1920-26
William Haste: "Strandvejen dens huse og mennesker", 1930
Kraak: "Danmarks Ældste Forretninger", 1940
Torben Topsøe-Jensen: "Fem mil langs Øresund", 1968
"Dansk Biografisk Leksikon", 1979-84
Henrik Bengtsen: "Modstandsbevægelsen i Helsingør 1940-1945" i Helsingør Kommunes Museers Årbog 1981
Christian Sørensen: "Snekkersten og Skotterup Fiskerlejer" i Helsingør Kommunes Årbog 1985
Birger Mikkelsen: "Fiskerne - fra Krnborghage til Sletten", 1986
Fr. Weilbach: "Dansk Kunstnerleksikon", 1994-2000
Kjeld Damgaard: "Sydkysten gennem 100 år", 2004
Kjeld Damgaard: "Mennesker og Huse langs Strandvejen i Skotterup", 2006
Kjeld Damgaard: "Tikøb - Danmarks største sognekommune", 2008
Diverse årgange af Helsingør Avis, Helsingør Dagblad, Frederiksborg Amts Avis samt Nordsjælland.

IKKE PUBLICERET MATERIALE:

H. C. Nielsens materiale om fiskerne langs Øresundskysten (Ikke publiceret)
Christian Sørensen: "Snekkersten Havn 1892-1997 - 125 år", upubliceret artikel, 1997
Aage M. Rasmussen: "Af fiskerlejerens saga, træk af Snekkerstens historie", upubliceret artikel, uå
Gerner Johannessen: "Michel Gundersens efterslægt på Snekkersten og Skotterup", upubliceret slægtstavle, 2007
Palle L. Boesgaard: "Hellesens Slægt på Snekkersten", upubliceret slægtstavle, 1987

Folketællinger i Rigsarkivet samt på www.arkivalieronline.dk

Kirkebøger i Landsarkivet for Sjælland samt på www.arkivalieionline.dk

Brandforsikringsarkivalier i Landsarkivet for Sjælland samt i Erhvervsarkivet i Aarhus
Realregistre, Tingbøger samt Skøde- og Panteprotokoller i Landsarkivet for Sjælland samt på Civildommerkantoret i Helsingør

Ejendomsmapper i Helsingør Kommunes Bygningsinspektorat

Luffotos, portrætter og billeder i Det kgl. Bibliotek
Matrikelkort og målebordsblade i Kort- og Matrikelstyrelsens Arkiv

Materiale og fotos fra Jonna Gustafsson Nielsen

ANVENDT MATERIALE OM DE ENKELTE EJENDOMME, ELLER DE DERTIL KNYTTEDE PERSONER:

Strandvejen 71 B:

"Kongeriget Danmarks praktiserende Sagførere", 1929

Strandvejen 98 B:

"Kraks Blaa Bog", 1939

"Kraks Blå Bog", 1986

<http://home20.inet.tele.dk/brh-portalen/brh/lvens.htm>

Strandvejen 100 D:

Kraks Blaa Bog, 1933

"Den danske Læggestand", 17. udgave, 2000

Strandvejen 102:

Helsingør Dagblad 30.09.2006

"Kongeriget Danmarks praktiserende Sagførere", 1929

"Kraks Blå Bog", 1955

www.auroragroup.eu

Materiale fra Erik Pingel Schmidt, 2001

Strandvejen 104:

Ib E. Jersing: "Officershjemmet i Snekkersten", i Helsingør Kommunes Museers Årbog, 1996
Oplysninger fra Niels Eric Grunnet, 2004
"Dansk Kvindebiografisk Leksikon", digital udgave, 2003 (www.kvinfo.dk)

Strandvejen 108:

"Kongeriget Danmarks praktiserende Sagførere", 1929

Strandvejen 110 A:

"Kraks Blaa Bog", 1929
"Kraks Blå Bog", 1959
Ole Olufsen: "Through the Unknown Pamirs: The Second Danish Pamir Expedition, 1898-99", 1904
"Danmarks Amter og deres Mænd", 1936

Strandvejen 112 A:

Femina, nr. 43, 1969
"Kraks Blaa Bog", 1938
"Kraks Blå Bog", 1995
Laurits Pedersen: "Helsingør i Sundtoldstiden"
Kjeld Damgaard: "Strandkontrollørboligen ved Snekkersten", I "Egebækken" nr. 42, juni 2007

Strandvejen 112 C:

Hans Grokmann: "Neue Kleinhäuser und Ferienhäuser"
Information, 18.02.1961

Strandvejen 114 A:

www.bostedet.dk
Alt for Damerne, 26.07.2007
"Den Danske Lægestand", 17 udg., 2000

Strandvejen 114 B:

Ugebladet Søndag, 13.05.2002
"Den Danske Lægestand", 17 udg., 2000

Strandvejen 116:

Materiale og erindringer af Frede Antvorskov
Materiale fra H.C. Nielsen, København

Strandvejen 118:

Helsingør Dagblad, 26.01.1937

Strandvejen 126:

"Kraks Blå Bog", 1968

Strandvejen 130:

"Familien Ollriks Slægtbog", 1866
N. V. Dorph: "Kunstnerliv i Snekkersten", i "Juleroser", 1898
Jørgen Gersfelt: "Saadan narrede vi Gestapo", 1945
Erling Kiær: "Med Gestapo i Kølvandet", 1945
Billed-Bladet, 22.09.1967 og 29.09.1967
"Kraks Blå Bog", 1995
Materiale og oplysninger fra Lianne Hattel, Tikøb, 2008

Strandvejen 132:

"Architekten", 30.07.1904
"Kongeriget Danmarks praktiserende Sagførere", 1929
Se og Hør, 24.10.1958
Materiale og oplysninger fra Niels Berth, Espergærde, 2009
Materiale og oplysninger fra Svend Aage Schiermacher, Snekkersten, 2001

Strandvejen 134 B:

Oplysninger og materiale fra Niels Berth, Espergærde, 2009

Strandvejen 136:

Jørgen Gersfelt: "Saadan narrede vi Gestapo", 1945
"Den danske Lægestand", 12. udg., 1949

Strandvejen 140:

Oplysninger og materiale fra Max Jørgensen, 2001
Jens Thomassen: "Optegnelser", upublicerede erindringer, 1904
N. M. Nielsen: "Fisker Jens Thomassen, Snekkersten" i "Grenen", 4.11.1905

Strandvejen 168:

Femina, 25.03.2004

Strandvejen 172:

www.bodil-bigler.dk

Strandvejen 174:

Oplysninger og materiale fra Anne-Lise Lindeskov, 2001 og 2009

Strandvejen 176:

Politiken, 26.09.1999

"Den danske Læggestand", 17. udg. 1949

Strandvejen 182:

Jens Henrik Tiemroth: "Brevsamlingsstedet ved Snekkersten Havn", 1994

Jørgen Gersfelt: "Saadan narrede vi Gestapo", 1945

"Danmarks Hær", bd I & II, 1934-35

"Kraks Blå Bog", 1980

Strandvejen 184 A:

Helsingør Dagblad, 12.11.1981

Politiken, juni 1997

Strandvejen 184 B:

Oplysninger og materiale fra Ulla Brandes, Tibberup, 2009

Strandvejen 188 A:

Oplysninger og materiale fra Vibeke Moldow, 2007

Oplysninger og materiale fra Jens Ole Grau, Hov, 2009

Strandvejen 190:

Oplysninger og materiale fra Ib Børgesen, 2001 og 2009

Strandvejen 198 E:

Oplysninger og materiale fra Peter Malmberg, 2000

Strandvejen 200:

Birger Mikkelsen: "Fiskerne fra Kronborg Hage til Sletten", 1986

Kjeld Damgaard: "P. W. Tegner i Snekkersten" i "Egebækken" nr. 43, dec. 2007

Hanne Westergaard: "H.C.Andersens Blomster", 1985

Strandvejen 200 A:

"Kraks Blaa Bog", 1939

Strandvejen 202 A:

Oplysninger fra Palle Nilsson, 2009

Oplysninger fra Allan Holmgren, 2009

Strandvejen 204:

"Dansk Kvindebiografisk Leksikon", digital udgave, 2003 (www.kvinfo.dk)

Strandvejen 206:

Materiale fra Steen Andreasen, Helsingør, 2008

Strandvejen 216:

Danmarks Adels Aarbog, 1966

Strandvejen 218 A:

"Kraks Blaa Bog", 1942

Strandvejen 220:

Niels Lassen: "Erindringer" bd. I & II, 1919

Philip Weilbach: "Nyt dansk Kunstnerleksikon", 1893

Strandvejen 226:

Erling Kiær: "Med Gestapo i Kølvandet", 1945

Oplysninger og materiale fra Grace Andrew, 2009

Helsingør Dagblad, 13.08.1964

Danmarks Adels Aarbog, 1921

Danmarks Adels Aarbog, 1925

Danmarks Adels Aarbog, 1928

Det første havneprojekt i Snekkersten:

Materiale i Christian Sørensens samling

Snekkersten Havn:

Christian Sørensen: "Om tilblivelsen af Snekkersten Havn 1871-78" i Fra Frederiksborg Amt 1973

Christian Sørensen: "Snekkersten Havn 1872-1997", upubliceret skrift, 1997

Borupgaards Badehus:

Thomas Bo Jensen: "P. V. Jensen-Klint", 2006

Th. Hauch-Fausbøll: "Slægten Hasselbalch", 1930

Snekkersten Reberbane:

Birger Mikkelsen: "Fiskerne fra Kronborg Hage til Sletten", 1986

Snekkersten Badeanstalt:

Kjeld Damgaard: "Der var engang en Snekkersten Badeanstalt" i "Egebækken" nr. 41, dec 2006

Russerkirkegården:

A. Nielsen: "Graven i Snekkersten" i "Vikingen" årg. 34, nr. 1, 1957

Register

A

- Abboud, Karin 90
Abboud, Michel 90
Abildgaard, Gertrud f. Kongsted 21
Abildgaard, Jytte, frøken 21f
Abildgaard, Knud, grosserer, fabrikant 21
Abildgaards Park 22
Abraham, Rene Lenhard 23
Addeler, D.B., grosserer 71
Adelsvejen 13
Agerbech, Eva 109
Agerbech, Tove 109
Aght 126, 128
Aistrup, Kjeld, arkitekt 96
Alberg, Hanne 96
Albrecht-Hoff, Olga Louise 140
Alexandre Machado 33
Alfred Olsen og Co. A/S 138
A-Line Estate ApS 201
Aller, Carl, bladudgiver 193
Aller, Laura, bladudgiver 193
Aller, Ragna, frøken 192f
Alsing, Svend, landsretssagfører 72, 74
Alstrup, Carl, skuespiller 175, 192
Alstrup, Fenja Louise f. Hillers 192
Amossen, Cornelia 31
Amossen, Niels 31
Andelsboligforeningen "Strandvejen 172"
114
Andersdatter, Kirstine 100
Andersdatter, Maren 82, 90, 96
Andersen, Alice-Merete f. Johannessen
86
Andersen, Anders, fisker 83, 100, 106f,
116, 118, 139, 155
Andersen, Arnold, sagfører 31
Andersen, Birgit Thune 153
Andersen, Bjørn, bådebygger 137, 155
Andersen, Carsten 140
Andersen, Edith 113
Andersen, Einar, kriminalkommissær
206
Andersen, Elin Birgit 129f
Andersen, Else 131
Andersen, Emmy 131
Andersen, Frithjof, fisker 113
Andersen, grosserer 30
Andersen, Hendrik, fisker 116
Andersen, Inga 155
Andersen, Ingeborg 107
Andersen, Inger f. Nielsen 107, 155
Andersen, Ingrid, enkefru 33
Andersen, J. P., arkitekt 151
Andersen, Jacobine Christine 106
Andersen, Jeanette 153
Andersen, Jens Christian, fisker 118
Andersen, Jens, fisker 98, 118
Andersen, Jensine f. Olsen 116
Andersen, Johan, tømrermester 72
Andersen, Johannes Martin, fisker 106f,
113
Andersen, Johannes, pramfører 128, 131
Andersen, John 106, 155
Andersen, Jørgen, bådebygger 128, 155
Andersen, Karen Marie f. Andersen 118
Andersen, Karen, sygeplejerske 37
Andersen, Knud, smedemester 118
Andersen, Lovise f. Petersen 128, 131
Andersen, Ole 40, 42
Andersen, Ole, fisker 114
Andersen, Ole, fisker 17
Andersen, Otto E., direktør 34, 37, 157,
160, 163ff
Andersen, Peter, fisker 106
Andersen, Preben Munch, arkitekt 153
Andersen, Preben, murermester 129f
Andersen, Roland 197
Andersen, Sigrid f. Michaelsen 163, 165f
Andersen, Steen, kommis 128
Andersen, Ulrikka Christine f. Andersen
107
Andersen, Verner Max, tømrermester 62
Andersen, William Thune, ambassaderåd
153
Andet Teglgårdshus 19
Andet Teglværk 18
Andreasen, Andreas, fisker 94
Andreasen, Helene 50
Andreasen, Ole 50
Andreasen, Thomas, kapergast, fisker
85, 94
Anje 47
Anpartsselskabet af 25. marts 1978 189
Antvorskov, Anna Margr. f. Andersen 42,
44, 45
Antvorskov, Frede 44f, 154
Antvorskov, Louise 45
Antvorskov, Poul, billedskærmester
42, 45
Antvorskov, Thorvald 45f, 154
Apperup 6
Arnesen, Wilhelm, marinemaler 59
ASK 13544 ApS 52
Asmussen, Freddy, antikvitetshandler
76, 164
Assia, Lys, sangerinde 66f
ASX 13544 ApS 53
Aurora Group Danmark A/S 26
Axel B. Hjelmvig 41
- ## B
- Babylonestranden 15
Bache, Lars, skipper, kaper 55
Backer, Sussie 34
Bahnert & Søn A/S 77
Bahnert, Bodil Skjoldborg f. Larsen 77
Bahnert, Viggo S., grosserer 77
Bakkely 49
Bakkevej 163
Banck, Erik, skibsreder 26
Bang og Pingel 26
Bang, Vilhelm A., direktør 20f
Bannebjerg, bådebygger 137
Bardenfleth-Hansen, Peer 190
Bardenfleth-Hansen, Virginia 190
Barfod, Ib, købmand 125
Basse, Einer, murermester 190
Basse, Ellen 190
Basse, Mogens Preben, murermester 186,
190
Basta 192
Bay-Nielsen, Svend, direktør 52, 53, 72
Beckett, Elisabeth 99
Beckshøft, Asta 145
Behrend, Aage, fabrikant 30
Bekhorst, Carl Aage, slagtermester 125
Benbrækkerstræde 39
Bendixen og Klein, arkitektfirma 78
Bendsen, Ole 83
Bendsen, Peder, fisker 106
Bendsen, Peder, fisker 8, 42
Bendtsen, bagermester 62
Bergmansdal 18, 203
Bergmansdal Teglværk 53
Bernier-Nielsen, Wilhelm 23
Bernth, Christian, overretssagfører 76
Bernth, Inger Ravnholt 76
Berth, Alma f. Müller 72ff, 78
Berth, Asta f. Christensen 73
Berth, Erik 72, 74, 78
Berth, Gunhild 72ff, 78
Berth, Ingeborg 74
Berth, Lars 78
Berth, Lauritz, juveler 72ff, 78
Berth, Paul 72ff, 78
Berth, Vera 78
Beyer, Anders 25
Beyer, Erik, grosserer 114
Beyer, Maibritt 25
Beyer, Aase f. Møller, kunstmaler 114
Bierrings, Jørgen T. 96
Bierrings, Pia S. 96
Bigler, Alfred A., fabrikant 114f
Bigler, D. F. M. 114
Bigler, F. S. 114
Bigler, Johan C., fabrikant 114f
Bigler, L. E. 114
Bigler, V. C. A. 114
Bigler, Victor J., fabrikant 114f
Bigom, Gregers 194
Bigom, Susanne 194

- Bisserup, Cecilie f. Rauberg 53
 Bisserup, Poul, kroejer 53
 Bjørneboe, Lise 49
 Bjørnhauge, Augusta Helene, frøken 179
 Bleibach, Hanni 109f
 Bloch, Carl, kunstmaler 55f
 Blå Hjørne, Det 110f
 Boderne 6
 Boesen, Henrikke Jakobine, frøken 179
 Bollerup-Lindenberg, N.C.M., toldkas-
 serer 31
 Bom, Mathias, smed 76
 BONYT 7 ApS 23
 Borup 6
 Borupgaard 9ff, 39, 53, 157ff, 169
 Borupgaards Badehus 155, 169f
 Boruphus 53
 Bosevang, Carl, kunstmaler 69, 97
 Bovangshuset 180, 182
 Brammer, Christian 201
 Brammer, I., teglværksejer 30
 Brammer, K. W., købmand 201
 Brask, Agnesigne f. Würtz 188
 Brask, Fritz C.F., snedkermester 188
 Brask, Peter Hansen, skomager 188
 Brask, Vilhelmine 188
 Breersen, Christen 6
 Bronée, Briitta 98
 Bronée, Preben 98
 Bruhn & Baastrup A/S 21
 Bruhn, Ove, revisor 206
 Bruun, Henrik 78, 79
 Brøchner-Nielsen, A., arkitekt 38, 101
 Buch, Dorte 34
 Buchgaard, Jannik 32
 Buhl, Ester 88, 89
 Buhl, Kristine 89
 Buhl, Peter E., landsretssagfører 88, 89
 Bundgarnsfiskeri 27, 44
 Buntzen, Johannes, direktør 25
 Buxbom, Charley, snedkermester 198
 Bülow, von, generalløjtnant 160
 Bøgeholmen 65, 72ff, 81
 Børgesen, Asbjørn 102
 Børgesen, Astrid f. Willumsen 142, 144
 Børgesen, Børge, høker 47, 70, 133
 Børgesen, Elisabeth 108
 Børgesen, Ellen Marie 114
 Børgesen, Elly f. Hansen 147
 Børgesen, Emilie Thalia Christiane f.
 Petersen 91
 Børgesen, Ernestine f. Petersen 108, 145,
 146, 147
 Børgesen, F. S. 116
 Børgesen, Fanny, lærerinde 190
 Børgesen, Frederik Vilhelm Zacharias,
 fisker 145, 147
 Børgesen, førstemand 205
 Børgesen, Hannah f. Willumsen 102f,
 144
 Børgesen, Hans Nikolai, fisker 145ff
 Børgesen, Hedvig, frøken 190
 Børgesen, Helene f. Jonassen 142
 Børgesen, Helga 102f, 144
 Børgesen, Helle, fisker 7, 148
 Børgesen, Henrikke, lærerinde 190
 Børgesen, Hjalmar, fisker og badeas-
 sistent 174f
 Børgesen, Ib, fisker 142ff
 Børgesen, Ingeborg 102f, 144
 Børgesen, J. Lenius, fisker 142ff
 Børgesen, Jacob, fisker 103, 142, 144
 Børgesen, Johanne Sofie, detailhandler
 110, 145
 Børgesen, Jonas, fisker 103, 142ff
 Børgesen, Jørgen, fisker 103, 121, 123f,
 140, 142, 144 146
 Børgesen, Jørgen, skomager 76
 Børgesen, Kaja 147
 Børgesen, Marie Mathea f. Jensen 143
 Børgesen, Martha, syerske 142, 144
 Børgesen, Martin, fisker 90
 Børgesen, Niels Alexander 145
 Børgesen, Norma Asta 147
 Børgesen, Olaf 144
 Børgesen, Ole Peter, fisker 121
 Børgesen, Osmund 145
 Børgesen, Peter 90f, 103, 144
 Børgesen, Poul, driftsingeniør 147
 Børgesen, Rigmor 102f, 144
 Børgesen, Rise f. Jacobsdatter 121, 145
 Børgesen, Sigrid 34
 Børgesen, Sigurd 144
 Børgesen, Sophie 116
 Børgesen, Valdemar 144
 Baadstorp, Morten, ejendomsmægler
 187f
 Baagøe, Carl, marinemaler 58, 157,
 194ff
 Baagøe, Ida Hansigne f. Sørensen 194f
- C**
 Café 210 V/S 188
 Caltex-tankstation 65
 Carl, M/S 81
 Carlberg, Johanne Margrethe, enkefru
 33
 Carlberg, N. E. 33
 Carlsen, Lars Jørgen, kælderstuevært 58
 Carstens, Edith 102
 Carstensen, C. E. A. 40
 Carstensen, f. Møller, Antonie C. 40
 Carstensen, Ida Riis 114
 Cassini, Emma Capizucchi di, grevinde
 202
 Cassini, Olga Capizucchi di, grevinde i
 202
 Christensen, Agnes 48
 Christensen, Anna J.C. f. Møller, fru 25
 Christensen, Asta 88
 Christensen, Bertha 189
 Christensen, Birgit Vedder, fru 40
 Christensen, Christian, handelsgartner
 187f
- Christensen, Ejner, fabrikant 88f
 Christensen, Ferdinand, vognmand 131
 Christensen, Haagen, fisker 7
 Christensen, Johanne, frøken 179
 Christensen, Maren 188
 Christensen, Susanne Haugen 23
 Christensen, Svend, fisker 106
 Christensen, Torkil 21
 Christian IV 42
 Christian V's sten 157
 Christiansen, Bent, Matas-indehaver 197
 Christiansen, Egon Vilhelm, gartner 90,
 91
 Christiansen, Henny Hedvig f. Børgesen
 90f
 Christiansen, Torben, kok 68
 Christianshaab 123f, 130, 146
 Christophersen, Christiane 158
 Christophersen, Johanne 158
 Christophersen, Johannes, brændevins-
 brænder 39, 158
 Clausen, Peter, havnefoged 99
 Cli 80f
 Codan 30
 Cohn, Julius, grosserer 114, 140
 Cornelia Amossen 31
- D**
 dagvogn 16
 dagvognsrute 15
 Dalberg, Erik, general 13
 Dalby, Maj Britt Elisabeth 38
 Dalsborg 9
 Dalsgaard, Ketty 140
 Dalsgaard, Maria 140
 Damehjemmet 28, 178f
 Damkjær, Vagn 50
 Dampskibsselskab, Det forenede 123
 Danbolig 200
 Daniel Delathe 31
 Danielsen, P. V. 50, 52f, 72
 Danish American Gulf Oil Company 138
 Dankøb 141
 Dannebroge, fregatten 59
 Dansk Fiskeriforening 85, 103
 Dansk Fiskeriselskab 103
 Dansk Termoplastisk Industri 78
 Danske Statsembedsmænds Samråds
 Enkebolig 28
 Daugbjerg, Hans Jørgensen, lods 31
 Daugelykke 6
 Delattre, Dorrit 41
 Demer, Bent, journalist 61
 Dethloff, Rosemarie 41
 Dideriksen, Egon, piccolo 66
 DISPUK 166ff
 Dockum, C. van, admiral 71
 Donatsky, Georg, journalist 30
 Dorph, Anton 55f
 Drosted, Mads, arkitekt 109
 Drosted, Volmar, arkitekt 40
 Due, Hansigne f. Andersen 189

Due, Peter, skomagermester 116, 189
Duijn, Leo 199
Duvé, Clara 101

E

Ebberødgaard 204
Egebæksro 16
Egebæksvang Kirkegård 192, 195
Egevangen 201ff
Eggers, Jan, fabrikant 77, 178
Eickhoff, Poul, maskinfabrikant 32, 33
Eiersted, Anne-Lise, arkitekt 77
Ejendomsaktieselskabet af 29.09.1972 199
Ejendomsselskabet Abildgaard Park A/S 21, 23
Ejendomsselskabet af 1.11.2001 ApS 88
Ejendomsselskabet af 28. april 1943 72
Ejendomsselskabet Det Nye Kystens Perle ApS 52f
Ejendomsselskabet Hildasminde ApS 129
Ejendomsselskabet Ø Invest ApS 49
Ekelund, Karin 88
Ekstrand, Anna-Marie, f. Johannessen 86
Ellen 191
Elwers, Tove, frisør 187
Erichsen, Peder, daglejer 7
Eriksen, Alfred, købmand 110
Eriksen, Elny 110
Eriksen, Vibeke 114
Erlandsen, Leif 50, 52f, 72
Ernst, Berit 32
Espergærde 17
Espergærde Havn 141
Espergærde-Hven færgerute 141
Espersson, Signe Maria 21
Eva Marie Madsen 46

F

F.L. Smith & Co. 78
Faber, Vilhelmine 29
Fahnøe, Carl Johan, proprietær 21
Fahnøe, Martha Johanne Hoppe 19
Fangel, J. Christian, sognepræst 94
Federspiel, Per, minister 62
Femina 193
Fenjahuus 192
Finsen, Halldor, læge 205
Fischer, Bertha 32
Fischer, Carl, skuespiller 60, 154
Fischer, Carsten 41
Fischer, Gudrun 188
Fiskenefabrikken Danmark 27
Fisker, Lis 145
Fisker, Søren 145
Fiskerboden 6f, 39, 156ff
Fiskerhuset 7, 19, 156f
fiskerkoner 14, 108
fiskestader 27
Flintrup Holding ApS 48
flygtningetransporter 61, 81, 205

Flynderup 6
Flynderupgaard 159
Foght, Viggo Bertel Christian, togfører 50
Foght, Einar, læge, dr.med. 118
Fonden Bostedet Espergærde 40
Fonnesbo, Knud, ingeniør 24
Fonnesbo, Palle, arkitekt 24
Formia ApS 140
Frandsen, Thorvald, fisker 7, 114
Fredbo 32
Frederik III, konge 6
Frederik VII, konge 160
Frederiksborg Amt 18
Frederiksborg Amts Vejvæsen 17
Frederiksborg Amtskommune 201
Frederiksen, Arne Skottenborg, kunstma-ler 99
Frederiksen, Erling, blikkenslagermester 62
Frederiksen, Hans 190
Frederiksen, Hans, arkitekt 41
Freia, M/S 138
Frido 191
Frihedsrådet 206
Friis, Christian L., inspektør 188
Friis, Henning, slagtermester 125
Friis, Svend Aage, slagtermester 125
Frikke, Aage, kunstmaler 167
Frische, Erik, afd.chef 31
Fritzdorf, Anthony 79
færgevæsen 123
Første slesvigske Krig, Den 160
Første Teglværk 18

G

Galerie Actu-Art ApS 140
Garboe, Rasmus, sognepræst 7
gaslygter 13
Geckler, Martha 30
Geckler, Tage 30
Genkel, Rita 96
Georg Stage, S/S 62
Gersfelt, Ellen Margrethe f. Havnø 81
Gersfelt, Jørgen, læge 61, 72, 74, 81, 177
Gielstrup, Georg Christian 190
Gielstrup, Marie 190
Gigas, Peter, vognmand 175
Girsel, Käthe Asmussen 76
Giversen, Viggo, bagermester 199
Gjersing, Axel, arkitekt 166
Glimt 20
Glover, Marianne 192
Glover, Peter 192
Glumsløv Kirke 27
Goos, Andreas, kunsthandler 52
Gran 30
Grankvist, Jørn 140
Gratiavej 11
Grau, Elisabeth 141
Grau, Louis, skibsreder 138, 140f
Grauer, Else, fru 179
Grethe, M/S 60

Grundejer Finans Institut A/S 20
Grundejerforeningen 13, 15
Grønnegangen 11
Guleroden 187
Gundersen, Michel, kromand 42f, 47, 82f, 86, 90, 93f, 96, 121, 124
Gundestrup, Kathrine 179
Gunst, Jens 192f
Gunst, Yvonne 193
Gydevej 7, 10, 11
Gyldenbøj, H. L. H., hotelforpagter 40
Güntelberg, stiftsdame 88

H

Habel, Peter 41
Hage Alfred, storkøbmand, konsul, godsejer og folketingsmand 29, 178
Hage, Johannes, godsejer 134
Hage, Vilhelmine f. Faber 178
Hagemann, G. A. 169
Hallström, K., købmand 116
Halsteen, Johannes Koch, cand.jur. 41
Hamlet House 166ff
Hammer, J. Madsen, skipper 8
Hammer, Valdemar H., arkitekt 25
Handels- og Finansieringsselskabet af 21.11.1961 49
Hannine, Salah ben 50
Hansdatter, Ane 85
Hansdatter, Anna Margrethe, krofæster 53
Hansdatter, Inger 53
Hansen, Agnete 120f
Hansen, Anette Schnoor 92
Hansen, Anna 180
Hansen, Astrid Cathrine 50
Hansen, Axel, fisker 139, 185
Hansen, Bertel, arkitekt 165
Hansen, Børge 148, 191f
Hansen, Christian Wilhelm, fiskehandler 138, 148f
Hansen, Dagmar 100
Hansen, E. Frits, arkitekt 38
Hansen, Edith Duvé 101
Hansen, Frank U. 46
Hansen, Fritz 31
Hansen, H. L., cigarhandler 52
Hansen, Hans, fisker 98, 99
Hansen, Helge, bagermester 199
Hansen, Henrik Duvé, fisker 100, 101
Hansen, Henrik Ludvig, fisker 100
Hansen, Inga 50
Hansen, Inge Aarup 88f
Hansen, Johannes, fisker 110
Hansen, Josefine f. Petersen 129f, 132
Hansen, Julie Nielsine f. Michelsen 98f
Hansen, Jørgen 190
Hansen, Jørgen, fisker 6
Hansen, Karl Kristian, chauffør 132
Hansen, Kirstina f. Nilsson 100
Hansen, Lars, fisker 120f

- Hansen, Lauritz Martin, fiskehandler 138, 145, 148f, 151
Hansen, Lauritz, grosserer 40
Hansen, Louis Christian, fisker 100
Hansen, Louis Duvé, fisker 101
Hansen, M., barbermester 50
Hansen, Marian 31
Hansen, Marius Emil 50
Hansen, Noline Marie, frøken 179
Hansen, Ola Christian, snedkermester 198
Hansen, Ove Hartvig, maler 128, 130, 132
Hansen, Sophie Christine, f. Rasmussen 148f, 151
Hansen, Stine 120
Hansen, Svend Erik, forlagsdirektør 194
Hansen, V. Bach, vinhandler 23, 25
Hansen, Vagner Stig 50
Hansen, Viggo Duvé, fisker 101
Hansen, Vilhelm, fisker 148, 151
Hansen, Willum, fisker 102
Harling, Dorrit Helene 31
Hassel, August, billedhugger 195
Hassel, Doris Henriette f. Eickhoff 191, 195
Hassel, Johan Fridolin, kgl. Hofmekanikus 191
Hasselbalch, Anders 169
Hasselbalch, Antonie 169
Hasselbalch, Karl Gustav 154, 169
Hattel, Lianne f. Thomsen 106
Hede, Solveig 46
Hedegaard, Hans Absalon, kroeger 53, 55
Heegaard, John 40
Heise, P.A., komponist 178
Heise, Vilhelmine 28f, 178f
Helle, Kaj, maskinmester 38
Hellesdatter, Ellen Marie 96
Hellesen, Ane Hellesdatter 94
Hellesen, Hans, fisker 39, 148
Hellesen, Hans, kromand og teglværks-ejer 53
Hellesen, Jens 53
Hellesen, Jens 6
Hellesen, Lars Hansen 98, 148
Hellesen, Ole 53
Helmersen, Grethe 106
Helsingør 6, 10, 13
Helsingør Kommune 19
Helsingør Købstad 18, 34
Helsingør Station 16
Helsingør Syklub 205
Helsingør Telefoncentral 180
Helsingørs Væveri A/S 140
Helsingørs Hospital 6
Helsingørs Overdrev 18
Hempel, direktør 173
Hendil, Leif, redaktør 62
Henke, Agnes Sophie 31
Henriksen, Ferdinand, fisker 76, 109
Henriksen, Ludvig, fisker 92
Henriksen, Sofie f. Petersen 92
Hermansen, Joachim 23f
Hildas Minde 11, 71, 126, 128ff, 133, 140
Hirschholm 13
Hjelmvig, Karen E., enkefru 41
Hjemmet 186
Hjortespring 159
Hjælpeforeningen for Købmænd og Fabrikanten i Helsingør 203
HNH Københavnske Ejendomssocieté 194
Hobel, Carl Fr., stenhugger 76
Hoff, Alfred, grosserer 140
Hoff-Clausen, Charlotte 41
Hoffmeyer, Serena, frøken 179
Hofman-Bang, N. E. 162
Hogne & Schmidt Trading ApS 187f
Holck, Harald Ludvig, overauditor, kammerherre 201f
Holck, Sophie f. Lerche 202
Holgersen, Hans 6
Hollandske Mølle 16
Hollesen, Carl 77
Holm, Hans J., arkitekt 29
Holm, H. H., landsretssagfører 177
Holm, Jens 80, 82
Holm, Kristen 80, 82
Holm, Niels J., arkitekt 41
Holm, Olga Marie f. Volf 80
Holm, Svend, læge 80, 82
Holmgren, Allan, mag.art., psykolog 166, 168
Holst, Dan 178
Hornbæk 7
Horneby 6
Hotel Hamlet 37, 65
Hotel Kystens Perle A/S 37, 53
Hotel Marienlyst 37, 65
Howitz, Jette 25
Howitz, Peter 22, 25
Hucodan Huse A/S 32f
Humlebæk Kirke 17
husnavne 16
husnummerering 16
hvide Busser, De 16
Hytten 31, 92
Højbjerg, Tage, købmand 110
Højdal, Røber, herreekviperingshandler 24, 25
Højgaard, Birger 50
Højgaard, Kate 50
Høyer, strandkontrollør 35
Haar, Jossy 140
- I**
Illustreret Familie Journal 193
Ingemann, Gert, arkitekt 189
Ingemann, Marianne 189
Ingwersen, Bent 151
Ingwersen, Henry, antikvitethandler 151
- Ingwersen, Jens, arkitekt 181
Ingwersen, Olga 151
Irmang, Steffen 109f
Iscaan ApS minimarked 116
- J**
Jacobsdatter, Rise 123
Jacobsen, Christian Damtoft, maler-mester 186
Jacobsen, O. P., kroeger 53, 56
Jacobsen, Ragnhild 145
Jansen, William, bådebygger 137
Jensdatter, Ane Margrethe 88, 100
Jensdatter, Kirstine 100
Jensdatter, Marie, fiskerenke 76
Jensen Frederik "Teglgaard" 19
Jensen, Ane 47, 108
Jensen, Ane f. Petersen 47, 49
Jensen, Anna Marie 98
Jensen, Anna Petrine, enkefru 19
Jensen, Bent Vognsen 174, 176
Jensen, Berit Ruud 189
Jensen, Caroline, fhv. kammerjomfru 179
Jensen, Carsten, snedkermester 188
Jensen, Charles, bademester 172, 174
Jensen, Elsin f. Nielsen 52
Jensen, Franciska 19
Jensen, Frants, kioskindehaver og havne-foged 172, 175
Jensen, Frederik, fisker 19
Jensen, frøken, husholderske 145, 149
Jensen, Georg, fisker 145
Jensen, Hanne Vilain 180
Jensen, Hans Erhard, skibshandler 81, 130
Jensen, Henrik 26
Jensen, Jens Gotfred 47
Jensen, Jens Peter 46
Jensen, Jeppe, fisker 102
Jensen, Joachim Sidenius, montør 49
Jensen, Jonas, fisker 123
Jensen, Jørgen, fisker 100
Jensen, Martine f. Nielsen 49
Jensen, Mary, kioskindehaver 172, 175
Jensen, Niels, kroeger 52f, 57f, 72, 76
Jensen, Oda Marie 179
Jensen, Otto, kroeger 53
Jensen, Peter Bang, revisor 189
Jensen, Richard, kroeger 53, 59
Jensen, Severin, kroeger 53, 63
Jensen, telefonistinde 181
Jensen, Torben Ristock 41
Jensen, William P., fisker 47, 49
Jensen-Klint, P. V., arkitekt 169
Jeppe, Karen, missionær 179
Jeppesen, Birgitte, 48
Jeppesen, Kenn Meidal 48
Jeppesen, Mathilde f. Henckendorff 192
Jeppesen, tjenerlev 64
Jeppesen, William, grosserer 192
Jernbanevej 11
JLCL Invest ApS 199

- Johannessen, Svend 86
 Johannessen, Anders Sophus, fisker 86f
 Johannessen, Ane Kirstine 86
 Johannessen, Anna f. Hansen 180
 Johannessen, Anna f. Jensen 16, 87
 Johannessen, Anton Oscar, fisker 86, 93
 Johannessen, Asta Elise 93
 Johannessen, Asta f. Manly 93
 Johannessen, Axel, tømrermester 197f
 Johannessen, Bent V., bager 86f
 Johannessen, Børge Chr., maskinmester 92
 Johannessen, Carl, bådebygger 137
 Johannessen, Else Marie f. Petersen 86f
 Johannessen, Emma f. Brask 198
 Johannessen, Erik, fiskehandler 138
 Johannessen, Erik, tømrermester 127, 180, 197
 Johannessen, Gerda 198
 Johannessen, Helga f. Petersen 92, 181
 Johannessen, Iris 198
 Johannessen, J. Peter, konditor 199f
 Johannessen, Johan Martin 86
 Johannessen, Johannes, viktualiehandler 199
 Johannessen, Julie 181
 Johannessen, Julius Sophus, fisker 86, 98, 180
 Johannessen, Kai, konditor 199, 200
 Johannessen, Karen f. Johannessen 180
 Johannessen, Karen f. Mortensen 127
 Johannessen, Karen f. Petersen 198
 Johannessen, Karen Marie 87
 Johannessen, Knud, fiskehandler 138f
 Johannessen, Niels Christian 86, 198, 199
 Johannessen, Niels Peter 86
 Johannessen, Niels, fisker 86
 Johannessen, Peter Theodor 86
 Johannessen, Petronelle f. Hansen 180f
 Johannessen, Poul Svend 93
 Johannessen, Selma 181
 Johannessen, Svend 113, 198
 Johannessen, Svend Christian, fisker 92
 Johannessen, Svend Aage 86f, 180
 Johansen, Birgit 186
 Johansen, Erik 186
 Johansen, Erling M. 46
 Johansen, Hans, fiskehandler 110, 125ff, 138
 Johansen, J., bådebygger 137
 Johansen, Jacob, fisker, fiskehandler 127, 138f
 Johansen, Kirsten, svømmelærerinde 177
 Johansen, Magda Margrethe f. Johannessen 126f, 139
 Johansen, Malene B. 25
 Johansen, Marie f. Hansen 127
 Johansen, Svend, fiskehandler 138
 Jonasdatter, Johanne 100
 Jonassen, Helene f. Jørgensdatter 123
 Jonassen, Jens, fisker 70, 122f, 133
 Jonassen, Lene 122
 Jonassen, Rise Marie 122
 Jonassen, Sofus, fiskekarl 118
 Juelner, Inger 40
 Juhl, gestapocheff 61
 julestormen 1902 14, 19
 Juulmann, Astrid 164
 Juulmann, Oscar, malermester 164
 Jürgensen, Karin 23
 Jørgensdatter, Helene 124
 Jørgensen, Emil, arkitekt 72
 Jørgensen, Hans 6, 7
 Jørgensen, Henriette, fhv. lærerinde 179
 Jørgensen, Jan Sonne 104
 Jørgensen, Jens, fisker 100
 Jørgensen, Jørgen, skomager 109
 Jørgensen, Lis 145
 Jørgensen, Max, civ.ing. 83f
 Jørgensen, Olga f. Thomsen 83f
 Jørgensen, Peter 84
 Jørgensen, Søren Rolf Kallesøe, stud. polyt. 83
 Jørgensen, William, tjener 62
- K**
 kadrejeri 44, 129
 Kage-Johannes butik 110
 Kahytten 47, 48
 Kailow, Erik 63
 Kailow, Grethe 63
 Kaja 147
 Kallesøe, Bjarne, civiløkonom 83
 Kallesøe, Lis 84
 Kampmann, Gerda Pingel, cand.polit 26
 Kaptajnens Kahyt 60
 Karlsson, Jan 38
 Kastaniely 88
 Kau, Julie Secher 118
 Kettner, Leif, fuldmægtig 30
 Kirchheiner, Jørgen 92
 Kiær, August Christian Mohr, forpagter 201, 203, 205
 Kiær, Emily f. Andrew 201, 205
 Kiær, Erling, bogbindermester 61, 201, 203, 205, 206
 Kiær, Ingrid f. Vejby Rasmussen 203, 205
 Kiær-ruten 206
 Kjeldsen, Norman, arkitekt 153
 Klampenborg 16
 Klausfeldt, Lissi, fru 32, 33
 Klein, William Diderich, strandkontrollør 36, 123, 129f
 Klemp, Per, læge 41
 Knud, arveprins 174
 Knudsen, Poul, vognmand 16
 Knuth, Agnes, f. Lund, baronesse 191
 Knuth, Carl Einar, baron 191
 Koch, Annemette 148
 Koch, Søren 148
 Kokoppevaccination 94
 Kongevasen 134
 Kongevejen 13, 15
 Kongsted, August, apoteker 21
- Konservative Forening for Helsingør og Omegn, Den 123
 krabber 27
 Kristensen, Anker, slagtermester 125
 Kristensen, Susie L. 46
 Krogerup Gods 7, 39, 157
 Krogerups domænesten 157
 Kromann, Niels Peter, læge 25
 Kronborg 13
 Kronborg Havbad, M/S 172
 Kronborg Is 118
 Kronborg Ladegaard 18
 Kronborg Teglgård 14f, 17, 19f, 23, 25
 Kronborg Teglværk 18, 53
 Kruse, Kirsten Bech 31
 Krøyer, Clara M. J., frøken 179
 kunstnervæggen 55f
 Kyhn, Peter, kunstmaler 55
 Kystbanen 14, 23
 Kystens Perle 50, 52f, 60, 65f, 75
 Kystens Perles svømmebassin 68
 Kærnehuset 88f
 Københavns Officersforening 28
 Køhlert, Niels Elias, rodemester 109
- L**
 Lager, Trine Ørholm 41
 Landergren, Inge 49
 Lange, Ege H. 189
 Larsdatter, Kirstine 148
 Larsen, A., gartner 30
 Larsen, Birgitte Friis 198
 Larsen, Birthe, frøken 179
 Larsen, Bjørn 151
 Larsen, C. C., arkitekt 48
 Larsen, Carl Christian 48
 Larsen, Christen Nielsen, fisker 109
 Larsen, Christian 90
 Larsen, Christian Otto, konditor 30
 Larsen, Ebba 48
 Larsen, Emanuel, kunstmaler 56
 Larsen, Erik Oluf, fisker 109
 Larsen, Grethe, tandlæge 165, 166
 Larsen, Hanne 151
 Larsen, Helle, fisker 6, 53
 Larsen, Karen, sygeplejerske 34
 Larsen, Lars Peder, fisker 106
 Larsen, Laurits, fiskeeksportør 95
 Larsen, M. K., sygeplejerske 179
 Larsen, M. Meincke 49
 Larsen, Maren f. Olsdatter 90
 Larsen, Marie f. Andersen 109
 Larsen, Ole Laugmann, ejendomsægler 198ff
 Larsen, Petrea Emilie f. Olsen 109
 Larsen, Poul-Erik Milsø 80
 Larsen, Richard 192
 Larsen, Susan Lyngfeldt 189
 Larsen, Thormod, kriminalassistent 206
 Larsen, V., stationsforstander 177
 Larsen, Valdemar, murermester 47
 Larsen, Vilhelm Lauritz, portør 48

- Lassen, Anders Bircow, musiker 194
 Lassen, Helga f. Meyer 194f
 Lassen, Niels Kjeldgaard Poulsen, dr.jur. 194f
 Laugmann & Løgstrup 200
 Lauritsen, Christian, tandlæge 177
 Laursen (på Bakken), Helle 6f
 Laursen, Annalise Hovfing 31
 Laursen, Helle 6f
 Lecker, Carl, kontorchef 50
 Leif Erlandsens Byggeanpartsselskab 52, 53
 Lene Løvendahl 41
 LEO-fonden 21
 Lessow, Otto E. overretssagfører 26
 Levald, C., sygeplejerske 179
 Levin, Isabella 49
 Lihme, Mogens 127
 Lihme, Rigmor 127
 Lille Skellebæk 46
 Lille Søblik 120
 Lindahl, Erik, købmand 62
 Lindeskov, Anna-Bodil f. Vesterstrøm 116, 117
 Lindeskov, Anne-Lise, fysioterapeut 116
 Lindeskov, Hilmer, købmand 116, 117
 Lind-K Aps 32, 33
 Lohmann, Inge, restauratør 67
 Lohmann, Jørgen, restauratør 67
 London forsikringselskab 30
 Louw, Max, arkitekt 64
 Ludvigsen, Frederik, fisker 92
 Lund og Rasmussen 203, 205
 Lund, Ellen Marie 158
 Lund, enkefrue 48
 Lund, Hans, grosserer 32, 33
 Lund, Peter Lolk 46
 Lundberg, Tove 109
 Lund-Hansen, ritmester 60
 Lund-Hansen, Torben, arkitekt 60
 Lurifax 206
 Lys Assia 36f
 Lysemand 130
 Læssøe, Caroline, frøken 179
 Løgstrup, Morten R. 47
 Løntofte 10
 Løvengreen, Flemming 41
 Løvens kemiske Fabrik 21
 Løvland, Hedda 201, 203
- M**
 Madsen, Jens 6
 Magnussen, Ane 108
 Malene Birger Copenhagen ApS 25
 Malmberg, Else 152
 Malmberg, Peter 152
 Malmberg, Svend Peter, styrmand 152
 Margrethe, M/S 81
 Marina, M/S 138
 Marshall-lån 64
 Mathiasen, Karin Bechmann 164
 Mathiasen, Martin, toldkontrollør 189
- Mathiasen, Søren Klavstrup 164
 Mathilde Jeppesen f. Henckendorffs Legat for værdigt Trængende 192
 McLeod, Ingeborg f. Berth 72, 78
 Meinig, Christian Heinrich, kroejer 53
 Mejnholm, Ejnar, restauratør 30
 Mench, Gerda, enkefru 30
 Merved, Christian Peter, overportør 186
 Meulenborg 18, 23
 Meyer, Fr. Neergaard, grosserer 201
 Michsldatter, Dorthe 86
 Michelsen, Anders, fisker 42, 43, 83
 Michelsen, Andreas, fisker 94
 Michelsen, Børge 82
 Michelsen, Gunder, fisker 42
 Michelsen, Jens, fisker 47, 49
 Michelsen, Johannes, fisker 86, 121
 Michelsen, M. malermester 189
 Michelsen, Michel, fisker 7, 49, 86
 Miehs, Ove, receptionschef 66
 Mikkelsen, Birger, journalist 160
 Mindebo 194, 196
 Moe, Palle, direktør 24
 Mols, M/S 138, 139, 141
 Moltke, Adam, greve, kammerherre 201f
 Moltke, Carl, geheimstatsminister 202
 Moltke, Frederik Josias Valdemar Otto, greve 202
 Moltke, Frederik, ritmester, greve 201
 Mortensen, Allan 46
 Mortensen, Christian E. 110
 Mortensen, Dorrit Krogh 92
 Mortensen, Erna 96
 Mortensen, Jean 46
 Mortensen, Jeanette 194
 Mortensen, Stig 194
 Muckadell, Harriet Charlotte Schaffelitzky de, baronesse 202
 Muckadell, Olga Fanny Schaffelitzky de, baronesse 201f
 Mundt, Holger, arkitekt 140
 Muvy, Anne-Lise 151
 Møbius, Yvonne J. 98
 Møller, Hans, stationsforstander 121
 Møller, I. Birger, grosserer 114f
 Møller, Jens Mortensen 47
 Møller, Margrethe Sofie f. Hansen 120f
 Møller, Niels Erik 121
 Møller, Ole 50
 Møller, Werner 194
 Møller-Jensen, maler 74
 Mønsted, Flemming 106
 Mønsted, Ida 106
 Mørdrup 6
- N**
 Nanok 125
 Neergaard, Fanny 191
 Neuengamme, KZ-lejr 206
 Neumann, Carl, kunstmaler 56
 Nielsdatter, Johanne 93, 121
 Nielsen, Agnes 48
- Nielsen, Alice 41, 186
 Nielsen, Antoinette 195
 Nielsen, Arne 41, 186
 Nielsen, Arthur, bådebygger 137
 Nielsen, August, tømremester 198
 Nielsen, Birgitte Helberg 179
 Nielsen, Børge, fisker 39, 124
 Nielsen, C., fabrikant 114
 Nielsen, Camilla 110
 Nielsen, Carl Vilhelm, direktør 140
 Nielsen, Edgar, kunstner 47
 Nielsen, Edgar, malermester 47
 Nielsen, Ejnar V., hovedkasserer 30
 Nielsen, Elisabeth Petronelle, enkefrue 179
 Nielsen, Ellen Margrethe 140
 Nielsen, Erik, arbejdsmand 48
 Nielsen, Erik, revisor 174, 177
 Nielsen, Jens, fisker 96
 Nielsen, Johannes, fisker 86
 Nielsen, Johannes, fiskeskipper 81
 Nielsen, Lars Andreas, bogtrykker 52
 Nielsen, Laurine C. f. Madsen 114
 Nielsen, Magny, enkefru 30
 Nielsen, N. C. Th. 50
 Nielsen, Ole, fisker 80, 82, 90, 96
 Nielsen, Oluf 50
 Nielsen, Otilia, enkefru 190
 Nielsen, Peder, fisker 100
 Nielsen, Per, vognmand 129, 132
 Nielsen, Poul, fiskekarl 100
 Nielsen, Robert Lund 25
 Nielsen, Rose M., fru 47
 Nielsen, Sune G. 34
 Nielsen, Svend Bay, direktør 50
 Nielsen, Søren Anker 31
 Nielsen, Søren, forretningsbestyrer 46
 Nielsen, Thage, fisker 8, 88
 Nielsen, Ulf H. 41
 Nielsen, Vibeke 140, 155
 Nielsen-Kaas, J., tømremester 137, 142
 Nielsen-Kaas, Vilhelm, trafikassistent 62
 Nilsson, Anna 167
 Nilsson, Palle, pensionatsejer 177, 166f
 Nina Lademann, f. Andersen 46
 Nissen, Lona 77
 Nordbanen 10, 16, 23
 Nordens festlige Hjørne 65
 Nordisk Mønster Tidende 193
 Nordon, Ellen, indendørsarkitekt 118
 Ny Snekkersten 9
 Nyboder 6, 58, 76
 Nybogaard 191
 Nütschau 202
 Nøddebo 81
 Nørrevej 9, 11
- O**
 O.K. Fonden 50, 52f, 67
 Officershjemmet 28, 178
 Ohland, Ejvind, grosserer 194
 Ohland, Inge V. f. Hansen 194

Ohland, O. D., partikulier 194
Olrik, Jørgen Baden, borgmester 71
Olsdatter, Anne Helene 42f
Olsdatter, Birte 42
Olsdatter, Olsen 90
Olsen, Adam Møller, lokomotivfører 32
Olsen, Anders 42ff
Olsen, Anders 83
Olsen, Anders, fisker 114
Olsen, Ane Kirstine f. Hendrichsen 44
Olsen, Bendt, fisker 8, 83
Olsen, Bernhardt, ambassadør 206
Olsen, Børge 80
Olsen, Caroline f. Jørgensen 82
Olsen, Christian Gerner, sognefoged 80, 82
Olsen, Edvard, købmand 110
Olsen, Erling 92
Olsen, Helle B., tømrermester 82
Olsen, Johanne E., f. Børgesen 82
Olsen, Johanne Elisabeth f. Børgesen 80
Olsen, Jørgen 50, 72
Olsen, Jørgen, fisker 8, 124, 148
Olsen, Karen Marie f. Johannessen 86
Olsen, L. P., arkitekt 52
Olsen, Marie 80, 82
Olsen, Niels, bådebygger og fisker 96
Olsen, Niels, fisker 7, 82, 96
Olsen, Oluf, professor 32
Olsen, Svend, depotejer 32f
Olsen, Thomas, fisker 114
Olsen, Villy 171
Olsen, Yvonne 92
Olsson, Maria 145
Opdam, admiral 6
Oppenheim & Gielstrup 190
Oscar I, konge af Sverige 159
Osnok 190
Oxholm-Schiwe, J., landskabsmaler 186

P

Pagt Holding ApS 38
Palle Rasmussen Invest A/S 165
Pamir 32
Parallelvej 9, 11
Parkvej 10
Pascal-Dadon, Jean 96
Paulinelist 6f, 10, 12, 39, 153, 156f, 159ff, 164ff, 180, 185, 191f, 198, 201
Pedersdatter, Ane Kirstine 88
Pedersdatter, Anna 86
Pedersdatter, Marie 86
Pedersen, Anders, fisker og jordbruger 7
Pedersen, Anne 75
Pedersen, Engelbrecht, kroejer 53
Pedersen, Helle, fisker og jordbruger 7
Pedersen, Jens Christian, kroejer 53
Pedersen, Jens, fisker 90, 96
Pedersen, Jens, stenhugger 76
Pedersen, Jeppe, fisker 8, 100
Pedersen, Lenius, skipper 66

Pedersen, Niels Pode, ing. 165
Pedersen, Nielsine f. Nielsen 66
Pedersen, Oscar, direktør 34, 36f, 50, 52f, 63f, 66f, 72, 75
Pedersen, Peder, fisker 129
Pedersen, Peder, kroejer 53
Pedersen, Poul, kroejer 53
Pedersen, Svend, fisker 88, 106
Pedersen, Svend, kroejer 53
Pedersen, Tove f. Tønnesen 37, 66, 75
Peiahus 25
Persson, Brødrene, købmænd 116
pestepidemien 1704-11 184
Peters Minde 106f, 194
Petersen, Aksel, kriminalassistent 206
Petersen, Anders Christian Alfred, købmand 110
Petersen, Anders, købmand 111
Petersen, Eline f. Svendsen 128ff
Petersen, Hans, fiskekarl 100
Petersen, Hansine f. Hansen 81
Petersen, Inge Jersild 100
Petersen, Jacob Julius, chauffør 81
Petersen, Jan Horn 114
Petersen, Karen 111
Petersen, Kim 151
Petersen, Louis, fisker 130
Petersen, Ludvig, fisker 130
Petersen, Ole Poul, direktør 26
Petersen, Petrea Johanne 110f
Petersen, Pia Dancker 31
Petersen, Svend Aage, forstander 204
Pfeffer, Else 179
Pfeil, Marie Magdalene, frøken 179
Pfeil, Petrine Ludvirka, frøken 179
Philipson, Bent 188
Phoenix, forsikringsselskab, 30
Piil-Henriksen, Alice 32
Piil-Henriksen, Mogens 32
Pingel, Ellen Margrethe 26
Plenge, Axel, fhv. forvalter 26
Ploug, Einar, frisørmester 87, 117
Poder, Lene 79
Poggenborg, Carl, bagermester 92
Poggenborg, Carla, frøken 40
Poggenborg, Johanne Dagmar 40
Poggenborg, Johannes Carl, bagermester 17, 40
Poppel Allé 10
Post, Peter E., forstander 204
postvæsenet 15
Pottmagerhus 53
Poulsen, A. J., enkefru 23, 25
Poulsen, Anders Knud Ole 93
Poulsen, Bent, fisker 106
Poulsen, Henrik 40
Poulsen, Knud 40
Poulsen, Oluf, overkirurg 40
Poulsen, Poul C., adm.dir. 25
Probst, Hans, major 192
prunus mahaleb 57
Pæregaard, Marianne 126

Q

Qvistgaard, Jørgen Falk 201
Qvistgaard, Marie Louise 201

R

Raben-Levetzau, Josias, greve 202
Raben-Levetzau, Sophie Magdalene, komtesse 202f
Rademacher, J. D., kunstmaler 160
Randall, Karla 77
Rasmussen, Birthe 150
Rasmussen, D. J., frøken 189
Rasmussen, Erick Verner, frisørmester 116, 118f
Rasmussen, Ernst Stephan, kromand 53, 157
Rasmussen, Geert Langstrup 88
Rasmussen, Georg, vicekonsul, grosserer 201, 203, 205f
Rasmussen, Hans 189
Rasmussen, Helle 46
Rasmussen, Henning Ølund, ing. 153
Rasmussen, J., skomagermester 30
Rasmussen, Jørgen, landvæsenskommissær 71
Rasmussen, Lillian 148
Rasmussen, Martin 189
Rasmussen, Niels 47
Rasmussen, Olga Karoline f. Jensen 203
Rasmussen, Palle 165
Rasmussen, Aage, skoleinspektør 69, 147
Ravnsmødt, Ellen, sygeplejerske 40
Rawert, O. J., tegner 54, 158
Reith, Lena 165
Rentsch, Marianne 34
Rentsch, Peter Herbert 34
Rentsch, Rikke 34
Reumert 145
Rex, Gerda, frøken 192, 193
Rex, Olaf 126
Rosen, Ulrike von 41
Rosenbaum, Rosaurus Johannes, kroejer 53, 57
Rosengaard, Ebba 80
Rostgaard, Hans, amtsforvalter 6, 156f
rulleforretning 97
Russerkirkegården 184f
rutebåde 104
Rydebæk 29
Røde Ege 114, 140
Rønne, Børge, redaktør 206
Rønne, Gerhard, arkitekt 20
Rørtang 9, 10

S

Sahner, Georg, bademester 172
Sahrasminde 45, 47, 49
Salchow, Hedevig Marie, frøken 179
Sallerup, Erik, anlægsgartner 60
Salling-Jørgensen, Else 190

- Salomon, Holger 16
 Samrådets Boligfond 28
 Sandberg, Jens Peter, bygmester 98
 Sandholt, Jørgen, politikommissær 206
 Sandvejen 13
 Sankt Hans aften 58f
 Saxkjær, Michael 34
 Scheffenberg, Marie Dorthea 109
 Scheibel, proprietær 71
 Schiermacher, Birgitte 72, 75
 Schiermacher, Svend Aage 72, 75
 Schjerlund, Birgitte 179
 Schlüntz, Holger, kroejer 53, 58
 Schlüntz, Mathilde f. Jensen 58
 Schlüter, C. F., grosserer 118
 Schmidt, Ane Marie f. Thomsen 83
 Schmidt, Ellen Margrethe, enkefru 26
 Schmidt, Erling Pingel, direktør 26
 Schmidt, Ida, enkefru 110
 Schmidt, Jan Jacob, kroejer 53, 56
 Schmidt, Jens 56
 Schmidt, Rudolph, grosserer 26
 Schmidt, Trine 56
 Schmidt-Madsen, Inger M. 30
 Schneeberg, Erik 32
 Schnipp, Ida, frøken 179
 Schou, Mette H. 92
 Schou, Susanne G. V. 32
 Schroeder, Rolf, arkitekt 36
 Schwartz, Elly 179
 Seifert, Ane 48
 Seifert, Carl, tømrer 48
 Seifert, Wilhelmine Dorthe 48
 Seitzberg, Johanne, frøken 179
 Sejersen, Anne Birgitte 78
 Sichlau, Erik, civ.ing. 164
 Sigurdsson, Gudrun 188
 Sjælland, fregatten 183
 Sjællandske Jernbaner, De 16
 Skeinge 202
 Skellebæk Fiskestade 96
 Skellebækhus 42, 45, 47, 86, 90, 93f,
 124, 154
 Skellebækken 7, 43
 Skellebæksbro 43
 Skellebæksstade 42
 Skibstrup 6
 Skotterup 9, 11, 15
 Skotterup Badehotel 170
 Skotterup Dinér Transportable 125
 Skotterup Kro 37, 186
 Skotterup Pogeskole 190
 Skotterup Sprøjtehus 137
 Skotteruphus 40
 Sletten 17
 Smith, frisør 187
 smugleri 34
 Sneedorff, kommandørkaptajn 71
 Snekken 165
 Snekkersten 7
 Snekkersten Badeanstalt 155, 170ff
 Snekkersten Badestrand 154
 Snekkersten Brevsamlingssted 122f
 Snekkersten Børnesanatorium 178
 Snekkersten Bådebyggeri 129, 137
 Snekkersten Fiskehandel 139
 Snekkersten Handelsgartneri 166, 167
 Snekkersten Havn 11, 70, 88, 103, 121,
 129, 133ff, 160, 175, 183
 Snekkersten Kro 7, 8, 11, 13, 37, 53ff,
 70f, 76, 112, 128, 133
 Snekkersten Kros mælkeri 58
 Snekkersten Kros rejsestald 57
 Snekkersten og Omegns Ligkasse 85
 Snekkersten postdistrikt 9
 Snekkersten posthus 122
 Snekkersten Reberbane 69
 Snekkersten Skole 8, 85
 Snekkersten Skole, 10
 Snekkersten Specialforretning 110f
 Snekkersten Station 123
 Snekkersten Stationsvej 169
 Snekkersten Sygekasse 103
 Snekkersten Telefoncentral 54, 110, 180,
 182
 Snekkersten Tjærelad 183
 Snekkersten-Helsingborg færgerute 138,
 141
 Snekkersten-joller 129
 Snekkersten-kollektivet 167
 Snekkersten-Skotterup Fiskeriforening
 99
 Snekkersten-Skotterup Sangforening 58
 Snekkersten-Skotterup Sejlklub 138
 Solbakken I/S 26
 Solhjem 98
 Sortevej 9
 Specialforretningen 110
 Stadeejernes Fagforening 85
 stadesten 27
 Stamm, Else, fru 41
 Stamm, Ivan 83
 Stargaard, Else 197
 Stargaard, Helge 198
 Statens Åndssvageforsorg 201
 Stationsvej 9, 11, 113, 159, 167
 Steen, Laurits, blikkenslagermester 140
 Steen, P. W., skorstensfejermester 52
 Steen, Peter Chr., tømrermester 70
 Stejlebakker 12, 112
 Stella, M/S 81
 Sten 52
 Stenstrup 6
 Steriservice 78
 Stiftelsen for veltjent Tyende 179
 Stilhoff, Anna, frøken 179
 Stilhoff, D., frøken 179
 Stolbjergvej 9
 Storm, Else S., frøken 179
 Strandkontrollørboligen 30, 34, 130
 strandkontrollørembede 34
 Strandvej 98 ApS 21
 Strandvejsbussen 16
 Strandvejsrapporten 19
 Strube, Fritz 198
 Strube, Thora, frøken 179
 Struensee 34
 Stubbedamsvej 10
 Sundborg 34, 37
 Sundets Venner 62
 Svedstrup, Anna f. Jensen 110
 Svedstrup, Gudrun f. Tvede 191
 Svedstrup, Johan, løjtnant 191
 Svedstrup, Poul 191
 Svendsdatter, Zidse 88
 Svendsen, Aght f. Schmidt 126, 128
 Svendsen, Birthe f. Westergaard 96f
 Svendsen, Gunhild Johanne f. Pedersdat-
 ter 129
 Svendsen, Henning 50
 Svendsen, Jens, bådebygger 128f, 134,
 137
 Svendsen, Lauritz, bådebygger 126,
 128, 137
 Svendsen, Pedernille 109
 Svenningsen, Niels Munch 82
 Svendsdatter, Karen 42
 Syv små Hjem 64
 Søblik 121
 Søborg, Rosine, frøken 179
 Søbækken 17
 Søe, Jesper, journalist 114
 Sømandshvile 83f, 113
 Søndagsklubben 174
 Sørensen, Amalie Johanne f. Schmidt 97
 Sørensen, Christian, fisker 96
 Sørensen, Christian, værkfører 97
 Sørensen, Eigil Juel, salgskonsulent 100
 Sørensen, Else f. Jensen 96
 Sørensen, Heidrun 21
 Sørensen, Ida 181
 Sørensen, Laust, politibetjent 60
 Sørensen, Peder 47
 Sørensen, Rasmus Christian 116
 Sørensen, Thorvald, fisker 96f
 Sørensen, Vilhelm 97
- T**
 Tage Geckler 30
 Team Work Finans ApS 33
 Teglgårdshuset 19
 Tegner, Christiane 157, 160
 Tegner, Ida 157, 160
 Tegner, Isaac, købmand 157f
 Tegner, Johanne Cecilie Cathrine f. Chri-
 stophersen 157, 159
 Tegner, Johannes 157
 Tegner, Juliane 157, 160
 Tegner, Martin, skræddermester 158f
 Tegner, Oscar 157
 Tegner, Peter Wilhelm, kommandør 157ff
 Tegnestuen i Hornbæk 38
 telefonmaster 54
 Thagesen, Ane Jonassen f. Willumsen 88
 Thagesen, Emilie C. Pedersen 88
 Thagesen, Jens Peter, fisker 70, 88, 133

Thagesen, Jens, fisker 85, 89
 Thagesen, Peder, fisker 88, 100
 Thagesen, Peter Petersen, fisker 88
 Tholstrup, Alma, frøken 179
 Thomassen, Anders, fisker 85, 93, 94
 Thomassen, Henrik 83
 Thomassen, Jens, fisker 83ff
 Thomassen, Petronille Sophie f. Jensen 83f
 Thomsen, Anders 83
 Thomsen, Astrid 94, 95
 Thomsen, Dagmar f. Brask 94f
 Thomsen, Dorte 129, 132
 Thomsen, Einar 94f
 Thomsen, Ellen Margrethe, kroejer 53, 61, 63
 Thomsen, Frantz 61
 Thomsen, Henry Christian, kroejer 53, 59ff, 81
 Thomsen, Jens Kadow 94
 Thomsen, Jens, fisker 94f
 Thomsen, Johannes 83
 Thomsen, Jonna 95
 Thomsen, Kristine f. Holm 60
 Thomsen, Lisbeth f. Holm 80, 82
 Thomsen, Peder, fisker 93, 120f
 Thomsen, Thomas, fisker 83, 94, 95
 Thomsen, Thomas, gasværksarbejder 60
 Thomsen, Vivi 61
 Thorlund, Otto, portier 63
 Thyrring-Johansen, E., direktør 190
 Thyrring-Johansen, Inger Lincke 190
 Tibberup 6
 Tibberup Mølle 17
 Tiemroth, Einar C. V., generalmajor 122
 Tiemroth, Inger f. Holm 122
 Tiemroth, Lene 122
 Tikøb Kirke 18
 Tikøb Kommune 13
 Tikøb Sogn 18
 Tikøbs Overdrev 18
 Tjellesen, Bo 38
 Toftegaard, Jannike 26
 Tofte-Hansen, Elsebeth 121
 Tofte-Hansen, Jens 121
 Toldsted, Det gamle 34, 137
 Toldstedet 189
 Toldvæsenet 34
 Toms Hytte 94
 Torpen 6
 Tovværkshuset 44f
 Tredje Teglgårdshus 26
 Troest, Carl V., købmand 23, 25
 tunfiskeri 63, 65, 137
 Tversted, Peter Albert 180
 typehusfirmaet Conta 33
 Tømmerup, Emmy 98
 Tømmerup, Hans Conrad 98
 Tønder, Christian 33
 Tønnesen, Jørgen, restauratør 66

U
 udskiftningsforretning 39
 Ulmer, Frederik 166
 Ulmer, Georg 166
 Ulmer, Karen 166
 Ulstrup, N. P. N., partikulier 140
 Ulstrup, Regner, købmand, konsul 71, 140
 Unica 26
 Urhøj, Signe 50
 Utzon, Jørn, arkitekt 167

V
 Vezzano 162
 Vi To 50
 Villa Heise 28, 29
 Villa Snekkersten 40f, 154
 Ville Heises børnehjem 152
 Ville Heises Legat 179
 Vime 141
 Vinum, Ann Sofie 102
 Vinum, Thorkil 102
 Visnek, Ulla, antikvitetshandler 187f
 Vogelsang, Christian, kunstmaler 55f
 Vogt, Axel 78
 Voss, Michel 137

W
 Wahl, Karen 49
 Wahl, Richard, forretningsfører 49
 Wang, Anders, fisker 110
 Warselotsky, soldat og skomager 8
 Watson ApS 90
 Watson, Birgit Vestergaard 90
 Watson, John, muremester 91
 Weichel, Georg 198
 Weichseltræ 57
 Weis, Mette 197
 Wellendorph, Gudmann, fisker 50, 181
 Wellendorph, Johanne f. Johannessen 180f
 Wennermo, Gerda 150
 Westergaard, Agnethe f. Sørensen 97
 Westergaard, Finn 96f, 125
 Westergaard, H. Nikolaj 96f
 Westergaard, Hanne 97, 160
 Westergaard, Harry, glarmester 96f
 Westergaard, Thomas 96f
 Wilhelms Minde 104
 Wilhelmsdatter, Saira 47
 Wilhelmsen, Kay, entreprenør 50, 72
 Willumsen, Agnes 105
 Willumsen, Astrid 104
 Willumsen, Emma f. Sandberg 104, 105
 Willumsen, Erna f. Børgesen 105
 Willumsen, Evald 105
 Willumsen, Frida 105
 Willumsen, Frode, bådebygger 104f, 137
 Willumsen, Jonas, fisker 102, 104
 Willumsen, Kirsten Marie f. Hansen 105
 Willumsen, Peter Jonassen, fiskeriassi-

stent 70, 102, 103, 133, 134
 Willumsen, Petronille Dorthea f. Olsen 103
 Willumsen, Ria 104
 Willumsen, Sigurd 104
 Willumsen, Thorvald, fisker 104, 105
 Willumsen, Valdemar 104
 Willumsen, Wilhelm Jonassen, fisker 70, 104f, 133
 Wilsbech, Anders 122
 Winding-Hansen, Olga 26
 Wisborg 206
 Wismer, Christian, fotograf 36
 Wismer, Emma 36
 Wolfson, Michael, restauratør 68
 Worm, Marie Cathrine 55
 Wright, Grethe, fru 34
 Wrisberg, kaptajn 31
 Wulffeld, Birger 33
 Wæhrens, Anne 21
 Wæhrens, Christian 21

Z
 Zachau, telefonistinde 181
 Zedeler, Carl Traugott, fhv. kroejer 186
 Zedeler, Frederikke f. Schertiger 186
 Zedeler, Ida Louise Cathrine 186
 Zobel, Hermann, direktør 30

Ø
 Øresunds Perle 50
 Øresundshøj 7
 Øresundstold 123
 Øresundstrafikken 134

Å
 Aabech, Karen Marietta 102
 Agesen, Kristen 40
 Ålebundgarn 27
 ålegårde 27
 ålekube 105
 ålestader 44
 Aalsgaard 7
 Aargaard, Anna 77
 Aarup Hansen, Frederik, bankdirektør 89

Helsingør Kommunes Museer 2008

af Kenno Pedersen

En årsberetning er i sagens natur et tilbageskuende element i en virksomhed. Historik om man vil. En perspektivplan står for det modsatte, om end en sådan nødvendigvis må baseres på det forhold, at foruden fortid ingen nutid og dermed fremtid. Museerne har netop i 2008 anvendt en del ressourcer på udarbejdelsen af Perspektivplanen En fremtid for vor fortid.

Virksomhedsplan og realisering

På baggrund af det budget, som Helsingør Byråd årligt tildeler museerne, udarbejdes en virksomhedsplan, som efterfølgende skal godkendes af Kulturudvalget. Særlig interesse er knyttet til Aktivitetsplanen for den museale del af museernes virksomhed. Aktivitetsplanen omfattede for året 2008 fjorten museale projekter, hvoraf tre er blevet tilendebragt, ni er blevet påbegyndt og to er blevet udsat. Et resultat som umiddelbart kan forekomme lidt skuffende i forhold til ambitionen, men i virkeligheden ikke er så ringe endda. Ud over at der er himmelvid forskel på de indholdsmæssige og de arbejdsmæssige ressourcer, der medgår til de respektive projekter, og som i virkeligheden gør en statistisk opgørelse lidet bevendt, skal årsagen søges i det evindelige spørgsmål om prioritering og økonomi, samt i det forhold at en lang række nye og pludseligt opståede museale opgaver er blevet løst, således som det vil fremgå af museumsinspektørernes årsberetninger på de følgende sider, der samtidig viser, hvor mangesidig og righoldig en virksomhed et kulturhistorisk museum vitterlig er, har været og altid vil være.

Økonomien

Museernes årsregnskab vil sandsynligvis for 2008 udvise et merforbrug. Dette vil i så fald være før-

ste gang siden indførelsen af den kommunale net-budgettering. Årsagen til merforbruget skal søges i mindre entréindtægter (se besøgsstatistik), den økonomiske pengestrøm samt en økonomisk satsning på ansættelse af en formidlingsassistent i Skibsklarerergaarden. En stilling, som efter et halvt år i princippet skulle have været selvfinansierende. Indkøringsperioden blev imidlertid længere end forventet. Først i andet halvår af 2008 begyndte resultatet af den markedsføring, museerne havde iværksat så småt at vise sig uden dog at gøre stillingen økonomisk bæredygtig. Med museumsformidler Lone Hvass' ønske om at gå på halv tid fra årsskiftet 2008/09 opstod en økonomisk mulighed for at finansiere den pågældende formidlerassistentstilling, om end på halv tid. Formidlerassistentstillingen vil på ny indgå i en heltidsstilling, når museumsformidleren går på fuld pension.

Hertil kommer, at museerne sjældent på forhånd har sikkerhed for tildeling af fondsmidler, omfanget og tidspunktet for deres bevilling. Der må derfor handles, når muligheden foreligger, og de økonomiske midler byder sig. Dette kan betyde, at andet musealt arbejde må udskydes, ligesom der i økonomisk henseende må gøres brug af muligheden for at afvikle et merforbrug det følgende år eller omvendt overføre et mindreforbrug som opsparing, herunder fondsmidler.

Arebejdspladsen

Sædvanen tro er der i det forløbne år blevet ydet en gedigen arbejdsindsats af medarbejderne, godt hjulpen af volontører og de mange temporære medarbejdere foruden hvem Helsingør Kommunes Museer ville være et museum meget forskellig fra det, som kendes i dag - kendetegnet ved et særdeles højt aktivitetsniveau, som på en række områder helt

klart kan stå mål med de største og bedste kulturhistoriske lokalmuseer i Danmark.

Arbejdspladsvurderinger er i lighed med tidligere år blevet gennemført med behørig opfølgning. De fysiske arbejdsforhold er således udbedret og ændret i henhold til aftale med de respektive medarbejdere. Det gælder tillige det psykiske arbejdsmiljø, hvor et voksende arbejdspress på sigt tegner til at kunne blive et virkeligt stort problem, der selvfølgelig allerede nu må have størst mulig opmærksomhed og høj prioritering i forbindelse med tilrettelæggelsen af arbejdet, herunder en museumsfaglig opkvalificering samt en styrkelse og forbedring af den interne kommunikation. De årlige medarbejdersamtaler er ligeledes blevet gennemført og forekommer at være et godt og nyttigt redskab i udviklingen af arbejdspladsen og museet.

Besøgsstatistik

Opgørelsen for året 2008 viser, at Helsingør Kommunes Museer inklusive Frilandskulturcentret på Flynderupgård og Sundtoldsmuseet i Skibsklarerer-

gaarden har haft 17.619 besøgende mod 31.055 i 2007. Et fald på 13.436 besøgende eller 43 procent. I al væsentlighed kan dette drastiske fald i besøgstallet forklares med den midlertidige lukning af Marienlyst Slot i forbindelse med en gennemgribende istandsættelse, der også vil omfatte 2009.

Flynderupgård Museet har i 2008 haft 9802 besøgende mod 9.098 i 2007, en fremgang på 7,7 %. Antallet af besøgende på Frilandskulturcentret har i 2008 været 1.054 mod 425 i 2007 eller en stigning på 150 procent. Her ved 600 har deltaget i alsangsarrangementet og 700 i høstfesten.

Helsingør Bymuseum har i 2008 haft 3.122 besøgende mod 3.976 i 2007. Et fald på 21,5 %, som kan tilskrives det forhold, at udstillingerne på Bymuseet i perioder har været helt eller delvist lukket i forbindelse med arbejdet på den faste udstilling, der på grund af andre presserende museale gøremål har trukket lidt i langdrag. Men takket være en række gode og engagerede medarbejdere tilknyttet andre afdelinger er den praktiske side af udstillingsarbejdet tilendebragt. Så her ved årsskiftet 2008/2009

resterer blot tekstningen.

Den ændrede åbningstid på Bymuseet om lørdagen, fra 12-16 til 10-14, har været en relativ stor succes, idet besøgstallet er tredoblet, om end det sker på et spinkelt grundlag. Hovedparten af de 315 'lørdagsbesøgende' i 2008 benyttede tidsrummet mellem klokken 10 og 12 til besøget, hvilket sandsynligvis skal kædes sammen med 'lørdagsindkøbet i byen'. Dette har således også omfattet museumsbutikken og i mange tilfælde affødt et egentligt museumsbesøg.

Interessen for det gamle Helsingør er betydelig. Byvandring har derfor været et populært tilbud, som det imidlertid har været nødvendigt at begrænse til 22 med i alt 528 deltagere, som ikke indgår i besøgsstatistikken. Da byvandringerne vil blive videreført i 2009, har bymuseet i samarbejde med Nofoprint udgivet En byhistorisk vandring i det gamle Helsingør i 'pocket-format' omhandlende samtlige bygninger i den gamle bydel.

Museet Skibsklarerergaarden har i 2008 haft 3.641 besøgende mod 3.932 i 2007. En tilbagegang på 7 %. Der er i 2008 blevet ført særskilt statistik over besøgende, som i årets løb har visiteret den gamle butik. Det blev til 2.987 kunder, som ikke indgår i besøgstallet.

Generelt har antallet af besøgende i Skibsklarerergaarden været tilfredsstillende, om end der godt kunne have været flere. Erhvervsvirksomheder har været meget tilbageholdende i benyttelsen af Skibsklarerergaarden til møder, kurser og arrangementer, hvilket må tilskrives markedsføringen. Kommunale institutioner har derimod været forholdsvis flittige brugere af Skibsklarerergaarden til møder, kurser, ansættelsessamtaler og repræsentation.

Det vil være en målsætning at øge antallet af besøgende til det dobbelte over de næste par år.

Besøgstallet synes klart at vise at tilstrømningen til Skibsklarerergaarden fortrinsvis sker i frekventeringen af den gamle butik, i foreningsregi og som led i en oplevelse beroende på stedets autenticitet, det særegne kulturhistoriske miljø, historierne og fordybelsen.

Om end der ville have været plads til mange flere, er det tilfredsstillende, at 359 børn i 2008 har været på opdagelse i Skibsklarerergaardens kringelkroge med dens mange hemmeligheder og oplevelser. Børn er en målgruppe, som museerne lægger stor vægt på, om end det økonomiske incitament klart er de entrébetalende voksne. Der er ikke blevet ført særskilt statistik over de besøgende i det lille bryggeri i gården. Ej heller med hensyn til Klarerergaardens Bryglaugs arrangementer, hvor kælderen og foredragssalen ved flere lejligheder har været fyldt til sidste plads. Bryglauget har 250 medlemmer og en god lang venteliste. Medtaget i statistikken er heller ikke medlemsarrangementerne i Helsingør Vinmuseumsforening, der har domicil i kælderen under forhuset.

Skibsklarerergaarden må nødvendigvis og helt forventeligt indgå i et samspil med det kommende »Kulturværft« og »Kulturhavn Kronborg«. Et samspil som i forbindelse med kulturhavnen klart nok mest vil være centreret til sommerhalvåret. Skibsklarerergaarden er et produkt af historien, hvor Sundtoldstiden er den valgte tidsramme, hvori det autentiske historiske miljø med hemmeligheder og historier skal aktiveres.

Med budgettet for 2009 har museet fået mulighed for at oprette en stilling som daglig leder og købmand i Skibsklarerergaarden på fuld tid. Der var 33 ansøgere til stillingen. Ansættelsesudvalget pegede på journalist Hans-Henrik Landsvig, der tiltræder 1. februar 2009.

Helsingør Byhistoriske Arkiv

af Lars Bjørn Madsen

Arkivmagasinets fine læsepladser langs portvinduerne mod Sct. Annagade bruges flittigt. Også de unge er klar over, at der på arkiverne er stof at hente til skole- og universitetsopgaverne. I mangel af en egentlig læsesal kan vi desværre kun have ganske få besøgende ad gangen, så vi tåler paradoksalt nok ikke for megen succes!

Fotografi: Lars Bjørn Madsen 2009.

Helsingør Byhistoriske Arkiv er et museumsdrevet, lokalhistorisk arkiv med domicil i Museet Skibsklarerergaarden, Strandgade 91. Her findes læsestue med registraturer og bibliotek, samlingen af fotografier, Laurits Pedersens arkiv, samt kontorer for arkivleder og arkivmedarbejdere. Arkivmagasinet med hele arkivets samling er indrettet i byens tidligere sprøjtehus, Sct. Annagade 45. Helsingør Værfts meget store arkiv vil dog af praktiske grunde bero på Værftsmuseet i det kommende Kulturværft. Den daglige drift af Helsingør Byhistoriske Arkiv,

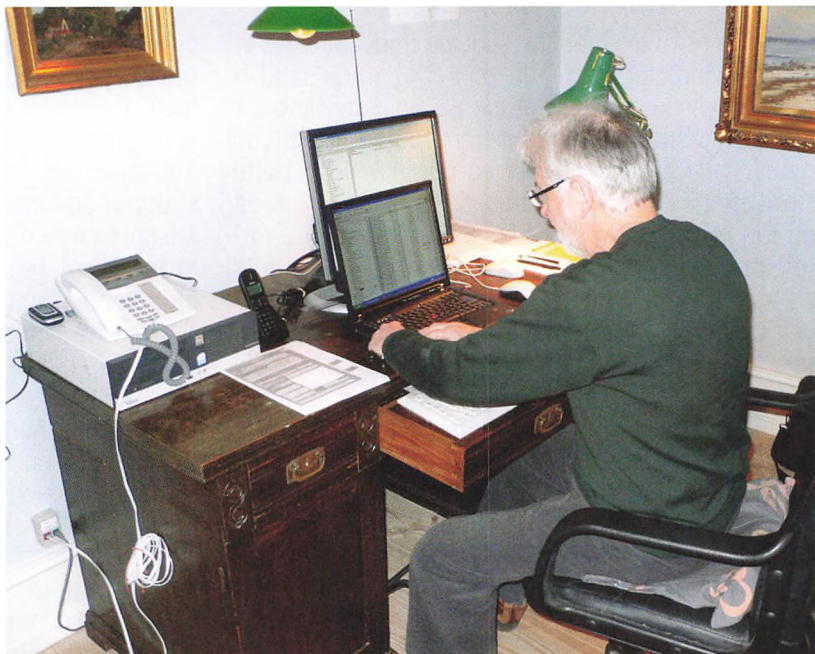
herunder samlingen af fotografier og værftets arkiv, varetages af en museumsinspektør. Det egnshistoriske arkiv på Flynderupgaard hører, som en del af denne institutions samling, ikke under Helsingør Byhistoriske Arkiv.

Arkivmagasinet i Sct. Annagade, samt de specielt indrettede og klimastyrede lokaler i Museet Skibsklarerergaarden til samlingen af fotografier, har betydet, at de fysiske rammer nu er noget nær de optimale for Helsingør Byhistoriske Arkiv. Og takket være arkivmedarbejder Jens Gustav Kristensen, er arkivmagasinet i vinteren/foråret 2008 forbedret betydeligt ved bygning af et varmebesparende vindfang og læsepladser.

Sideløbende med indretningen af de to afdelinger af arkivet, har vi i snart en del år arbejdet intenst på at gøre vore elektroniske registre og registraturer til

nogle af landets bedste. Ikke mindst, når det gælder arkivets mulighed for at hjælpe brugerne med søgning i den omfattende og primære del af Helsingør Købstadskommunes ældste arkiv, der findes i Statens Arkiver, primært LAK, til hvilken institution vi stadig har afleveringspligt, når det gælder kommunalt, amtligt og statsligt skabte arkivalier før 1970. Vort arkiv er eksempelvis stærkt, når det gælder oplysninger om ejendomme og bygninger i Helsingør Kommune. Også på det populære slægtsforskningsområde er vi ved at være godt rustede.

Arkivassistent Peter Uldum har arbejdet mange år med opbygningen af det egnshistoriske arkiv på Hammermøllen i Hellebæk og har således stor erfaring i arkivarbejdet. *Fotografi: Lars Bjørn Madsen 2009.*

Det er således ikke kun vor egen samling, der står til rådighed for brugerne.

Arkivmagasinet

Arkivmagasinet er i det forgangne år blevet yderligere forbedret, og en tiltrængt oprydning af den øverste etage påbegyndt. Desværre var der ikke af kommunen afsat penge til renovering og indretning af denne etage til arkiv, hvorfor den stadig står som ved overtagelsen af lokalerne, d.v.s. i en ganske ringe stand - trods den umiddelbare luksus, at der heroppe er indrettet et toilet og et lille tekøkken. Loftetagen må dybest set overhovedet ikke bruges til hverken ophold eller opbevaring, men en snak med kommunens sagkyndige på området gav dog et positivt resultat. Vi har således kunnet sætte et begrænset antal stålreoler herop til brug for eksempelvis arkivkasselager og til de senest hjemtagne og endnu ikke registrerede arkivalier, således at de to hovedetager altid kan holdes fri for »urenlighed«. Der er desværre ikke råd til ellers tiltrængt snedker-/tømrerarbejde og maling af denne loftetage, men blot det, at tingene står pænt og kontrolleret på reolerne er dog ganske tilfredsstillende.

De fine, linoiemalede læsepladser langs portvinduerne mod Sct. Annagade har i årets løb været

flittigt benyttet af såvel arkivbrugere som vore egne medarbejdere, og det er vort håb, at vi på et tidspunkt kan få lov til at etablere nogle faste arbejdspladser i arkivmagasinet, da det nægtelig er det mest effektive og behagelige, at registreringsarbejdet foregår dér, hvor arkivalierne er.

Arkivarbejdet

Museums- og arkivassistent Peter Uldum, der hidtil havde været ansat som henholdsvis købmand i Museet Skibsklarerergaarden og som arkivassistent, blev i efteråret tilknyttet arkivet på fuld tid, idet museet fik midler til oprettelse af en egentlig købmandsstilling. Det var en sand lykke for såvel arkivet som museet. Vore tre trofaste volontører, Jonna Gustafsson, Torben Bill-Jessen og Ebbe Nielsen er blevet suppleret med Ole Bjørn Rasmussen, og de har lavet et kæmpearbejde i årets løb. Vi skal heller ikke glemme vor trofaste mand i Mørdrup, lokalhistorikeren Kjeld Damgaard, der som ekspert i den gamle sognekommunes sydlige del, nærmest daglig stiller sig til rådighed for os.

Vor ganske imponerende samling af grafik, såvel i losblade som indrammet, skulle i det forgangne år fotograferes, nyopstilles og revideres, således at ind-

holdet kunne blive nemt at søge og finde. Således er databasen nu forsynet med fotos af al grafik, hvilket selvsagt gør den til et optimalt arbejdsredskab for såvel arkivbrugerne som til fremfindning af egnede motiver til vore udstillinger og publikationer. Dette store arbejde er i 2008 udført og afsluttet af Torben og Jonna, og særlig stolte er vi af at kunne præsentere grafiksamlingens lølblade i et af de fine gamle og særdeles velegnede arkivskabe, som vi har arvet. Og ikke mindre stolte er vi af at kunne præsentere en genial opbevaring af den indrammede del af samlingen. Denne har nemlig i mange år været opstillet på diverse reoler, hvor mange af de støvede rammer var skadet på grund af ind- og udtagning, samt ikke mindst fordi rammernes øskner har ridset naborammerne og i værste fald knust glasset. Øsknerne er nu skruet af og opbevares særskilt, og rammerne med deres indhold er anbragt i almindelige arkivkasser, der kan rumme et forbløffende stort antal. Kasserne sikrer rammerne mod støv og yderligere overlast og sparer ikke mindst kostbar reolplads. Torben Bill-Jessen, der var mester for denne nyopstilling, fortsætter nu sammen med Jonna en lignende nyopstilling og registrering af vor store samling af indrammede fotografier, der af flere grunde ikke kan udtages af rammerne.

Jonna og Torben har sideløbende hermed, ufortrødent fortsat deres arbejde med diverse registraturer. Det drejer sig om Jonna Gustafssons afsluttende indtastningsarbejde på database af ejendommene på Helsingør Bygrunde, hvor ikke alene Kenno Pedersens hidtid uundværlige trykte jævnføringsregister over disse for længst er lagt ind på databasen, men også oplysningerne fra de i Landsarkivet beroende realregistre til skøde- og panteprotokollerne. Registret slutter sig til det netop færdiggjorte register over Helsingørs markjorder og

overdrev, således at hele den gamle købstadskommune er dækket. Torben Bill-Jessen arbejder videre med diverse kirkelige arkiver, hvortil han laver såvel registraturer som affotografering af de relevante arkivalier. Løbende informerer han om nye registraturer og deres brug i museumsbladet. Ole Bjørn Rasmussen har påtaget sig det krævende arbejde, at sortere og registrere den ganske interessante og omfattende samling af diapositiver fra kommunen i 1970'erne, som arkivet modtog fra Teknisk Forvaltning ved arkitekt Per Godtfredsen.

I sommeren hjemtog vi afdøde urmager og tekstforfatter Børge Jørgensens omfattende arkiv indeholdende størsteparten af materialet til de årlige Hamletrevyer og andre af de mange teaterforestillinger, hvortil han har leveret tekster. En uvurderlig skat, der belyser denne væsentlige del af byens kulturliv og samtidig giver mulighed for en genoptagelse af de populære revyer, hvis ellers nogen skulle få lyst til det engang! Til registreringen af dette om-

Volontør Ole Bjørn Rasmussen har lagt et stort arbejde i at sortere og registrere den store samling af fotografier fra kommunen i 1970'erne, som vi har modtaget fra Teknisk Forvaltning. Det er drømmen, at hele vor enorme samling af diapositiver engang kan blive søgbar på database.

Fotografi: Lars Bjørn Madsen 2008.

*Volontørerne Jonna Gustafsson og Torben Bill-Jessen er på arkivloftet i fuld gang med affotografering og nyplacering af grafiksamlingen. I mangel af bedre har Torben lagt en plade på en passende stabel flyttekasser – og så kan der arbejdes!
Fotografi: Lars Bjørn Madsen 2008.*

fattende arkiv, har Ole Bjørn Rasmussen, der tillige er musik- og teatereksperter, brugt adskillige timer i det forgangne år, og mange flere timer venter før arbejdet er afsluttet. At få eksperter på området til at registrere – eller i det mindste bistå med at gennemgå og sortere – vore arkivfonde, er en vældig god ting. Eksempelvis fik vi to hjælpsomme mennesker fra spejderbevægelsen til at hjælpe os med sorteringen af spejderkorpsets ganske store, og for os helt fremmede arkivindhold, så vi med vor nyerhvervede viden om sagen kunne påbegynde registreringsarbejdet med faglig god samvittighed.

Det døgnåbne arkiv

Med en væsentlig udbygning af arkivets hjemmeside, der er en del af museernes hjemmeside, arbejdede vi i efteråret på at give brugerne mulighed for at rette direkte henvendelse til arkivet og dets medarbejdere. På hjemmesiden, der forventes klar i foråret 2009, præsenteres brugeren for arkivets faste personale og volontører, og i et felt kan denne skrive sit spørgsmål til arkivet og om nødvendigt

uplade (et moderne dansk ord) supplerende billeder. Spørgsmålet vil så blive søgt besvaret af den rette medarbejder. Skulle vi – mod forventning naturligvis – blive stillet spørgsmål vi ikke kan besvare, er hjemmesiden forsynet med en kort præsentation af og henvisning til de øvrige arkiver i kommunen, med hvem vi har et nært samarbejde. Når økonomien tillader, vil flere af de på hjemmesiden nærmere beskrevne databaser, registraturer og registre kunne aktiveres ved et klik, så man kan bruge dem hjemmefra. Dette forventes dog tidligst realiseret i 2010. Samme tidshorisont gælder visse af vore arkivaliegrubers søgbarhed på det Arkibas-baserede centrale register, Danpa.

Samarbejde

Også i det forgangne år har samarbejdet med kommunens to foreningsdrevne lokalhistoriske arkiver (Hornbæk og Hellebæk-Aalsgaard) været ganske berigende. Vi arbejder stadig med opbygningen af vore databaser og fremtidig brug af disse på en fælles server, ligesom vi generelt satser på at

kunne fordele arbejdet imellem os, hvor dette er fordelagtigt og praktisk muligt. Nogle ville måske spørge om, hvorfor der overhovedet skal være flere lokalhistoriske arkiver i én kommune. Fordelen er imidlertid indlysende, idet de foreningsdrevne arkiver alene drives ved det stærke engagement, som de lokalhistorisk interesserede foreningsmedlemmer udviser. Mange af medlemmerne kender indgående deres lokalområde og er således styrken i arkivernes opsøgende virksomhed, og med nævnte samarbejde i hu, nyder vi således alle godt af frugterne.

Vort nære samarbejde med Helsingør Kommunes Biblioteker resulterede den 8. maj i præsentationen af vort fælles netbaserede »Helsingør Leksikon«; landets første lokalhistoriske leksikon, der er bygget på et wiki-fundament - en såkaldt web 2.0 teknologi, som giver mulighed for, at brugere og eksperter på lige fod kan bidrage med artikler og billeder. Leksikonet er således en helt ny, og utvivlsomt ganske effektiv samarbejdspartner i arkivernes og museernes opsøgende virksomhed, og vi venter os meget af det, efterhånden som flere og flere gør brug af leksikonets mange muligheder.

Og når vi skriver »færdiggørelsen« af leksikonet, er det naturligvis kun, fordi det nu er officielt lanceret og brugbart, for færdigt bliver det aldrig! Der skulle gerne og hyppigt leveres nye artikler til leksikonet, og eventuelle fejl i eksisterende artikler rettes. På arkiverne og museerne skulle denne leverance gerne blive en del af vor dagligdag, idet vi i sagens natur har den mest bekvemme tilgang til det for leksikonet relevante stof. Men naturligvis må vi ligesom alle andre erkende, at dette arbejde ikke just mindsker dyngerne på skrivebordet.

Arkivet som indtægtsdækket virksomhed?

Med de nye fysiske rammer for Helsingør Byhistoriske Arkiv og en planlagt effektiv markedsføring af dette - og ikke mindst med tanke på ReD Associates visionsoplæg for Helsingør Kommune, kommunens placering i den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland, og med den almindelige, stadig tiltagende interesse for fortiden og det autentiske kulturhistoriske miljø - kunne der være god grund til at satse på, at arkivet kunne levere visse ydelser som indtægtsdækket virksomhed. Det kunne typisk være de større arkivalske undersøgelser i forbindelse med privat bygge- og anlægsvirksomhed (jfr. museumslovens kapitel 8), foreninger og virksomheders historie i forbindelse med jubilæer og lignende, huse og ejendommers historie og bevarende lokalplaner og lokalplanforslag. Blot for at nævne nogle af mulighederne. Dertil kommer ikke mindst salg af kopier fra vor samling af fotografier og grafik i form af en »billedbutik«. Databasen, der skal danne grundlag for denne, vil til sin tid blive lagt ud på vor føromtalt hjemmeside, så man kan bestille direkte herfra.

Det skal dog understreges, at Helsingør Byhistoriske Arkiv, som en kommunal offentlig institution, til stadighed står gratis til rådighed for brugerne på samme måde som de fleste af landets øvrige arkiver. Men man kan jo købe sig til alt!

Og så til allersidst til noget helt andet og alligevel relevant. For 39 år siden blev Tikøb og Helsingør kommuner slået sammen til én storkommune. Måske var det snart på tide, at vort arkiv fik en tidsvarende navneforandring til »Lokalhistorisk Arkiv for Helsingør Kommune«. Måske i 2010?

Flynderupgård

Den, der ager med stude...

af Anne Majken Snerup Rud

Ved udgangen af 2008 kunne det umiddelbart føles, som om der intet var sket i det forgangne år: Vores genstandsregistrering var stadig ikke kommet på det landsdækkende »Regin«, P-pladsen var stadig en mudderpøl og adgangsvejen stadig fuld af dybe huller med vand og is, hovedbygning stadig sortstrimet, spisehuset stadigt for småt o.s.v. Men ved nøjere eftertanke bragte 2008 os alligevel på en række punkter længere frem mod målene.

Ny registreringspraksis indarbejdet

Den svært underbemandede registreringsafdeling fik afsluttet det kolossale arbejde med at kontrollere og rette mange tusinde poster, der skal lægges ind i »Regin« - det program som Kulturarvsstyrelsen har stillet til rådighed for alle landets statslige og

statsanerkendte museer. Fra Regin bliver alle museernes registreringer med tiden lagt ud på den offentligt tilgængelige hjemmeside »Museernes samlinger«. Så kan alle interesserede få indblik i, hvad der findes på landets museer. Da vi med slet skjult stolthed meldte »færdigt arbejde«, regnede vi med, at vi snart skulle se vores gamle registreringer lagt ind i Regin. Men det viste sig, at det private firma, der skulle lægge det ind, var så overbebyrdet med arbejde, at det stadig ved årets udgang ikke havde nået at gøre noget ved vores materiale. Vi fik dog en beroligende mail om, at vi »ikke var glemte«, så 2009 må være året, hvor det sker.

Til gengæld blev 2008 året, hvor vi tog Regin i brug til nye genstandsregistreringer, og de helt nye rutiner blev godt indarbejdet. Danmarks museer

og lokalhistoriske arkiver er som helhed godt med på it-området og er oven i købet et foregangsland med hensyn til at oprette centrale registre. (Ca. 100 museer bruger Regin som indberetter til Museernes Samlinger, og ca. 85 lokalhistoriske arkiver bruger Arkibas, som indberetter til Danpa, hvor også en stor del af de statslige arkivers registreringer kan findes). Så vi ser frem til, at et pænt mellemstort lokalhistorisk museum som Helsingør Kommunes Museer snart kan komme med i det »gode selskab« også på dette punkt. Og med indsatsen i 2008 kom vi alligevel et godt stykke ad vejen.

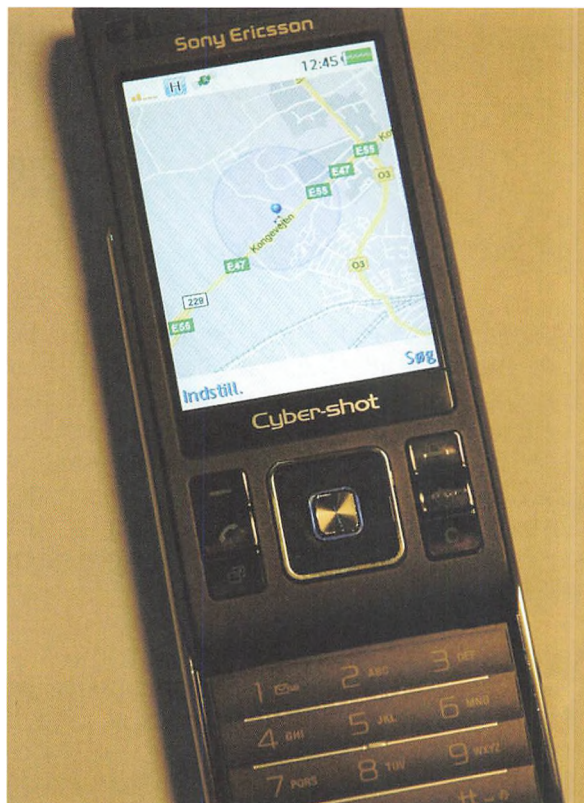
Man må sno sig - nu også i magasinet

Knap så positivt gik det i 2008 med et af de øvrige, centrale arbejdsområder: Magasinerne. Da værftsmuseet på grund af ombygning måtte rømme den tidligere administrationsbygning på værftet, kom en stor del af materialerne til vores fjernmagasin. Her blokerer de tildels for adgangen til de genstande, der var der i forvejen. Det gør det regelmæssige tilsyn med museumsgenstandenes tilstand vanskelig. Med den indsamlingsvirksomhed, der bør iværksættes, når Værftsmuseet for alvor etableres, sammenholdt med det lille areal Værftsmuseet i første fase får på Kulturværftet, kan det med en vis sandsynlighed fastslås, at på dette område er der lang vej til målet.

Mange »gaver« til vor eftertid

Helsingør Kommunes Museer var i mange år stærk på det arbejdsfelt, der kaldes samtidsdokumentation i form af interviews, fotodokumentation og evt. hjemtagelse af genstande, der kan belyse dele af vores egen tid. I de senere år har andre opgaver optaget ressourcerne, så dette felt, der skal være vores »gave« til eftertiden, har ligget næsten stille. Men i 2008 lykkedes det med hjælp af udefrakommende arbejdskraft at få fotodokumenteret landbruget i Helsingør Kommune, nedrivningsarbejdet på Værftsområdet samt karakteristiske træk i det åbne land.

Når vi – forhåbentligt i 2009 – har fået anskaffet de nødvendige lagringsmedier, der kan sikre, at de mange tusinde billeder og oplysninger kan bevares for eftertiden, vil materialet indgå i vore samlinger.

Måske er dette fremtiden. Ved hjælp af mobiltelefon og GPS bliver man guidet f.eks. gennem skoven til sporene af den tidligere bebyggelse i Egebæksvang Skov. Visionen går ud på, at man bl.a. også skal kunne se historiske kort på mobilens skærm, samtidig med at man kan høre en fortælling om stedet. Fot. Carsten Møller

Digitale optagelser er jo ikke et gennemprøvet produkt. For at være sikre på, at det store arbejde, der er lagt i fotodokumentationen i 2008, kan bevares for eftertiden, har vi brugt en del ressourcer på at finde den rette form at bevare de digitale optagelser på. For de formater, man typisk gemmer sine hjemlige snapshots i, er ikke velegnede til museumsbrug, hvor tidshorisonten jo går videre end en generation eller to. Med Kulturarvsstyrelsens hjælp kom vi frem til en god model, der kan bruges som grundlag for museets fremtidige håndtering af det digitale materiale.

Der bruges meget halm i det historiske landbrug. Ikke mindst til god og rigelig strøelse i staldene. Men her spredes den dyrebare halm for publikums skyld. For at gæsterne kan komme til og fra bilerne uden at falde i det dybe mudder og bilerne ikke skal køre fast.

Fot. Carsten Møller

Fremtidens guide?

Samme Kulturarvsstyrelse har i 2008 været vært for en række endagskurser, der opdaterer den danske museumsverden i de muligheder, den moderne teknologi giver museernes formidlingsarbejde. Det har været meget inspirerende men også krævende. For at være med i den verden er det nødvendigt, at det enkelte museum har det tekniske grej og ikke mindst opdateret viden om it. Helsingør Kommunes Museer kom i 2008 med i en lille arbejdsgruppe, der med støtte fra Kulturarvsstyrelsen skal afklare, om formidling uden for museernes mure med fordel kan ske ved en kombination af mobiltelefon og GPS. Et projekt, der rummer store perspektiver – ikke mindst for det arbejde med kulturlandskabet, som jo vil blive et centralt felt for Flynderupgård, der med Frilandskulturcentret bl.a. har som formål at øge kendskabet til det omgivende kulturlandskab.

Det er næppe et projekt, der hurtigt kommer i mål, men viden om, at det på et tidspunkt kan lade sig gøre, betyder, at vi allerede nu skal inddrage muligheden i vores arbejde med den fremtidige formidling af kulturlandskabet.

Foto på næste side:

To ud af den trofaste venneskare i gang med at ordne tovværk på en af de populære juli onsdage.

Fot. Carsten Møller

Samarbejde mellem 100 kulturinstitutioner ?

At deltage i sådanne arbejdsgrupper og de få museumsfaglige møder, som vi i 2008 deltog i, afhjælper til dels – men langt fra helt – det store tab, Amtsmuseumsrådenes nedlæggelse gav. Med ét slag forsvandt det forum, der hidtil havde bidraget til faglig videreudvikling, inspiration og fælles projekter. Der blev i 2008 med Flynderupgård som tovholder – støttet af Helsingørs Kulturforvaltning - lagt megen energi i at skabe et netværk for museer og lignende institutioner i hele Region Hovedstaden. Det lykkedes ikke i 2008, men håbet er ikke slukt. Den lille ottemandsgruppe af arkiv- og museumsfolk fra hele regionen måtte imidlertid indstille bestræbelserne, indtil det er lykkedes at få samarbejde med et lignende netværk i Nordjylland. Det var en betingelse, Kulturarvsstyrelsen stillede for at støtte vores initiativ. Men når samtlige involverede både i Nordjylland og her fattes både tid og penge, er en sådan minikonference ikke så let at få sat i værk. Men vi er stadig på vej; så må de kommende år vise, om vi når i mål.

Snart sikre veje til Flynderupgårds lyksaligheder

Som nævnt skete der ikke nogle synlige fremskridt med Flynderupgårds udendørs områder i 2008. Men alligevel – i årets løb udarbejdede Teknisk Forvaltning en konkret plan for forbedringer. Planen omfatter en P-plads, handicapvenlig belægninger på gangstier, omlægning af adgangsvejen, handicap P-plads samt busparkering. Hele herligheden skulle efter deres beregninger kunne fås for 362.000 kr. Så dem må vi finde ud af at skaffe på den ene eller anden måde. For disse forhold skal bringes i orden, hvis Flynderupgård skal være et attraktivt besøgssted.

*"Legetøj 1885 – 1960" var den korte og præcise tekst til Inger og Lars Topgaards udstilling.
Fot. Carsten Møller*

Med Vennernes hjælp...

Målene for årets publikumsarrangementer blev til fulde nået. De traditionelle vinter-, sommer- og efterårsferieaktiviteter samt Grundlovsdag og ikke mindst Høstfesten blev afviklet til alles tilfredshed. Alsangkoncerten, arrangeret i samarbejde med Espergærde Idrætsforening og Espergærde Ungdomsskole, blev atter en overvældende succes og hører allerede til Flynderupgård-traditionen. Alle disse begivenheder kunne kun lade sig gøre, fordi medlemmer af foreningen Frilandskulturcentret Flynderupgård – i daglig tale kaldet »Vennerne« - som sædvanlig stillede mand- og kvindestærkt op. Ikke alene til selve arrangementerne men også til det store for- og efterarbejde, sådanne store arrangementer kræver.

I syv år var det Hildur Nellemann, der koordinerede Vennernes indsats og i det hele taget, i samarbejde med Leif Rasmussen og Bente Jensen, fik puslespillene til at falde på plads. Stor var da også bekymringen, da Hildur meddelte, at hun nu ville hellige sig hjemlige opgaver og egne interesser. Heldigvis lykkedes det at få Margit Andersen i stedet, og i den tid, hvor Hil-dur og Margit sammen forberedte blandt andet efterårsferien, svandt bekymringerne ind. Årets sidste måneder viste, at det kommer til at gå godt – også uden Hildur.

Mennesker, huse, kunst, perler og legetøj

De fire planlagte særudstillinger på museet kom også godt i hus. Som sædvanlig var Kjeld Damgaard's »Mennesker og Huse«, denne gang om Mathil-

de Bruuns Vej, meget populær.

Til udstillingen fik vi lov til at låne værker af Skjold Lund, som i sin tid boede på Mathilde Bruuns Vej. Så det blev en smuk udstilling. Den blev afløst af »På udflugt med kameraet«, som bestod af Frank Berthelsens ualmindeligt gode fotografier optaget på hans ture i og omkring Helsingør. Fotoudstillingen skulle danne optakt til og inspirere Helsingørs borgere til at deltage i årets store satsning: »Helsingøregnens Perler«.

I 2007 fik Helsingør Kommune en ny såkaldt visionsplan udarbejdet af firmaet ReD Associates. Det var og er en meget spændende rapport, der bl.a. fastslog, at Helsingør skal bygge på det, der i forvejen findes samt på det, de nuværende borgere synes om. Og hvad var så mere indlysende, end at spørge borgerne: »Hvad synes du er med til at gøre Helsingøregnen til et rart sted at bo og besøge?« Eller med andre ord: »Fortæl om Helsingøregnens Perler«. Publikum kunne komme med forslag i form af tekster, fotos, tegninger, symbolske genstande eller alt muligt andet. Det var så op til os på museet at få det til at blive en seværdig og tankevækkende udstilling. Det lykkedes efter alt at dømme. For lang tid efter, at udstillingen var lukket, kom folk med venner og bekendte for at (gen-) se »Perlerne«.

»Helsingøregnens Perler« blev afløst af Inger og Lars Topqaards »perler« – deres charmerende, pri-

vate legetøjssamling på over 600 enheder, som de generøst stillede til rådighed i årets sidste udstilling.

Fra jord til bord

Målene for Spisehuset »Folkestuen« var i 2008 stort set at holde gryden i kog, indtil de bygningsmæssige forhold bliver udvidet - det lykkedes - og tilmed blev der kræfter til en udvidelse af det historiske element bl.a. i form af en historisk buffet. For at kunne betjene den stadig voksende interesse for at »smage på historien«, tog vi en rask beslutning og ansatte Suzette Nielsen 30 timer om ugen. Det er en stilling, der ikke er sikret af de kommunale budgetter, men vi krydser fingre og håber, at publikum stadig vil være trofast.

Det historiske landbrug fik i årets sidste måned et helt nyt arbejdsfelt, nemlig fåreavl. Der er nu en vædder og seks får af den gamle danske landrace. Så i 2009 skal vi lære at klippe får, måske passe lam og måske servere fårekød i spisehuset.

Som dette tilbageblik viser tog vi alligevel mange små skridt fremad. Og det, der ikke blev nået i 2008, bliver – hvis det står til os - til noget i 2009. Thi; den, der ager med stude, kommer også frem. PS Skulle nogen imidlertid komme med et rask firspand, skifter vi gerne studene ud.

Marienlyst Slot

af Mona Faye

Årsberetningen for 2008 er helt speciel, og selv om Marienlyst Slot har ført en omskiftende tilværelse, blandt andet som lyst- og jagtslot for de kongelige, som kurhotel for velhavende borgere og badegæster fra nær og fjern og som invalidehotel for sårede soldater, så var 2008 et skelsættende år for Marienlyst Slot og de forskellige aktiviteter, der i over 400 år har været tilknyttet Slottet.

Jeg har i min årsberetning valgt at give et overblik over den nuværende situation snarere end detaljerede referater fra møder. Normalt ser jeg tilbage på de udstillinger, som jeg har arrangeret i det forgangne år, men i år har der desværre ikke været afholdt udstillinger. Året tegnede ellers så godt. Vi modtog lørdag, den 26. januar 2008 Helsingør og Omegns Garderforening, som ved en reception fejrede deres 90 års jubilæum i de smukke Louis Seize-interiører på Marienlyst Slot. Oberst, kammerherre, Lasse Harkjær, chef for Den kongelige Livgarde, var sammen med flere repræsentanter fra Livgarden inviteret til jubilæet. Tamburer fra Den kongelige Livgarde sørgede for den musikalske underholdning.

Hunden og dens kunstnere

Planen var, at vi den 1. marts 2008 skulle åbne en større udstilling med malerier fra vores egen samling. Denne udstilling skulle afløses af en stor sommerudstilling med arbejdstitlen "Hunden og dens kunstnere." Hunden har altid været tæt knyttet til mennesket, hvad enten den har været anvendt til jagt, eller som kæledyr hos såvel rig som fattig, i

*Tamburer fra Den kongelige Livgarde musicerede ved Helsingør og Omegns Garderforenings 90 års jubilæum, som blev fejret på Marienlyst Slot.
Foto: John Udengaard*

byen og på landet. Arkæologiske fund i Norden viser, at hunden har været en del af menneskenes liv siden jægerstenalderen. Af alle dyr er det hunden, hvis rolle klart afspejler deres menneskers aktiviteter og behov. Malerierne viser det absolutte tillidsforhold mellem mennesket og hans firbenede ven, og de viser den forbløffende mangfoldighed, med hvilken hunden har erobret maleriet og vundet kunstnerens hjerte.

Sideløbende med Slottets udstilling ville museumsinspektør Lone Hvass på Helsingør Bymuseum vise en kulturhistorisk udstilling, hvor hun ville fortælle om kongernes hunde. Desuden ville hun ud fra politiets protokoller, som for Helsingørs vedkommende er enestående fint bevaret, fortælle om borgernes hunde i Helsingør.

Marienlyst Slot lukkes midlertidigt

Men allerede i februar løb vi ind i problemer. Vi var i fuld gang med at få installeret ny belysning, herunder nyt elnet. Dette arbejde var lovet færdigt med udgangen af februar 2008, men var langt fra sin afslutning. Så allerede der stod det klart, at vores udstilling med egne malerier enten måtte åbne senere eller helt udgå. Vi arbejdede stadig med hundestillingen, som vi på daværende tidspunkt så os nødsaget til at udskyde en måned. Men at elarbejdet ikke var færdigt, skulle vise sig at være vores mindste problem. I efteråret 2007 opdagede vi, at der var en utæthed i taget. Vi kontaktede Teknisk Forvaltning, der sendte folk ud for at se på omfanget af skaderne. Herunder blev det konstateret, at der var opstået råd i taginddækningen. Man gik nu i gang med at se nærmere på den opståede skade og konstaterede, at der foruden råd også var tale om angreb af ægte hussvamp. Dog var det ikke til at se, om den ægte hussvamp var død, inaktiv eller aggressiv. Så en større undersøgelse blev iværksat.

Men desværre blev Slottet også angrebet af en skimmelsvamp. Marienlyst Slot er som bekendt bygget ind i skrænten, og det har betydet, at al den nedbør, som vi har fået i de seneste år, har formået at trænge gennem Slottets tykke mure.

Mandag, den 14. april 2008 faldt så dommen. Jeg var blevet indkaldt til et møde på Rådhuset, hvor man ville gennemgå rapporten fra firmaet Svend Damgaard Rådgivende Ingeniører A/S. I løbet af mødet stod det mig klart, at den var rivende gal med Slottets tilstand. Borgmester Per Tærstøl blev tilkaldt og orienteret, hvorefter han med øjeblikkeligt varsel lukkede Marienlyst Slot. Det var en meget bleg og ikke særlig fattet museumsinspektør, der efter mødet skulle orientere museumschef Kenno Pedersen og siden personalet på Slottet.

Personalet blev temmelig rystet over dommen. De havde til det sidste, ligesom jeg selv, håbet på, at skaderne kunne udbedres uden at det blev nødvendigt at lukke Slottet. Senere på ugen kontaktede jeg den tilsynsførende arkitekt for Slottet, sektionsleder Lisbet Sand, for sammen med hende at udarbejde en handlingsplan. Der var naturligvis mange overvejelser omkring flytningen fra Slottet. Hvad skulle flyttes og hvad måtte blive? Og i givet fald hvor og hvordan skulle det opbevares. Forskellige scenarier blev opstillet, og vi kontaktede Fælleskonserveringen angående den optimale måde, hvorpå man kunne opbevare malerier og møbler. I mellemtiden gjorde Lisbet Sand os klart, at alt løsøre skulle fjernes fra Slottet. Vi kontaktede nu et flyttefirma, der

Når det kraftige indpakningspapir fjernes, vil Louis Seize-stolene med de medaljonformede rygge og karakteristiske dekorationer i form af sløjfer og guirlander, kunne ses på Marienlyst Slot.

Foto: Henrik Sylvest

var specialister i at flytte for museer, og i samarbejde med firmaet begyndte personalet nedpakningen af Slottet. Som det sidste blev min telefon og computer flyttet. Angående elarbejdet besluttede Lisbet Sand, at det selvfølgelig skulle gøres færdigt.

I forbindelse med lukningen, har jeg bedt byg- og planchef Claus Bo Frederiksen om at skrive den faglige begrundelse for den midlertidige lukning af Marienlyst Slot. Her er rapporten:

I foråret 2008 blev der igangsat en undersøgelse af tagkonstruktionen for at få afdækket de følgeskader, der kunne være i forbindelse med den fugtindtrængen, der måtte være en følge af de synlige skader, der blev registeret på tagfoden m.v. i 2006.

Ved første undersøgelse kunne det konstateres, at 4 til 6 tagbjælker ikke havde nogen bæreevne og der i samme bjælker blev konstateret angreb af ægte hussvamp. Den rådgivende ingeniør og bygningssektionen anbefalede derfor en evakuering af Slottet så hurtigt som mulig og dette blev hurtigt iværksat i samarbejde med borgmesteren.

Efter Slottet blev rømmet, blev der i samarbejde med styregruppen udarbejdet en handlingsplan for det videre undersøgelsesforløb. Der er i efteråret opsat stillads og Marienlyst Slot er nu helt overdækket.

Der arbejdes på at afdække, hvor hårdt et svampeangreb, slottet er udsat for. Her ses vestsiden af taget, hvor spærene er frilagt. Den endelige dom falder i foråret 2009.

Foto: Claus Bo Frederiksen.

ket. Taget er pillet ned og der er gennemført en omfattende kortlægning af svampeangrebet i tagkonstruktionen. Der er tale om et omfattende angreb af ægte hussvamp og en reel fare for et svigt i bæreevnen af hele tagkonstruktionen.

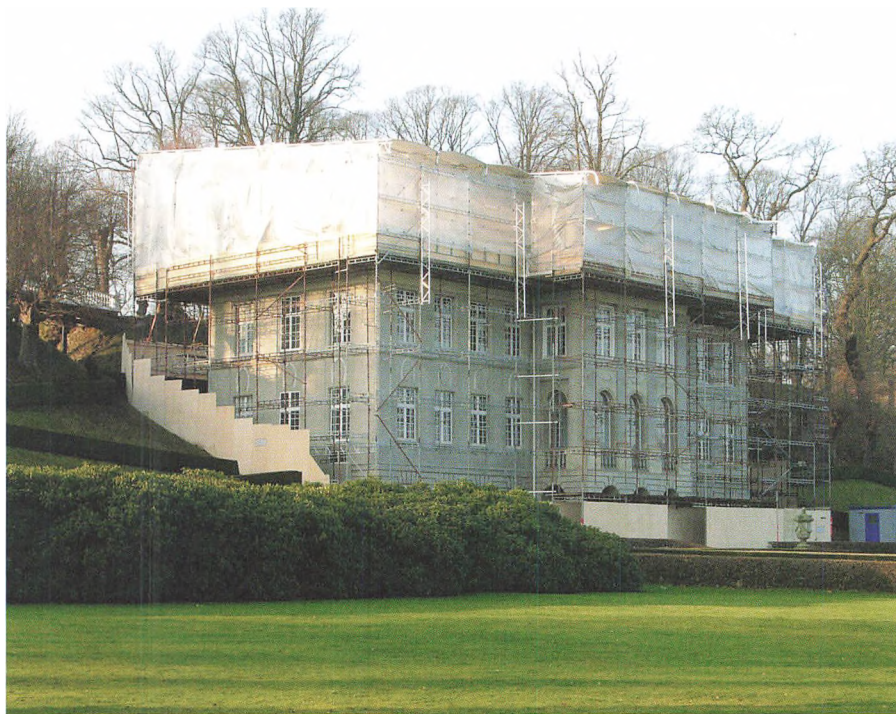
I disse uger er igangsat en kortlægning af eventuelt svampeangreb ned gennem bygningen.

Vor rådgiver på opgaven er ligeledes i gang med at udarbejde afhjælpningsprojekter, der skal sikre bygningen mod fremtidig grundfugt. Der skal herudover arbejdes med et renoveringsprojekt for taget samt ud- og indvendige bygningsdele. Omfanget af dette projekt kan først endelig fastlægges, når svampeundersøgelser m.m. er gennemført ned gennem bygningen.

Projekteringsbehov og den tilhørende økonomi til dette og en genopretning af bygningen forventes at kunne foreligge marts/april 2009.

Til Sankt Hans var flytningen fra Slottet tilendebragt. Jeg kunne nu flytte ind på Bymuseet i mit nye "gamle" kontor, som jeg forlod for over atten år siden. Og spørgsmålet var nu, hvad jeg selv og mit personale skulle foretage os. I begyndelsen stod den på oprydning og bortkørsel af affald. Siden blev museumsmedarbejder Henrik Sylvest tilknyttet forskelligt udstillingsarbejde på Bymuseet, ligesom han overtog kørsel med museumsbilen. Desuden varetager Henrik nu flere fotografiske opgaver. Museumsmedarbejder Jens Holt hjalp museumsinspektør Lone Hvass med at iscenesætte nogle monterer på Bymuseet, men gik den 4. september 2009 på pension. Museumsassistent Anne-Marie Glud blev midlertidigt overført til Skibsklarerergaarden, hvor hun skulle indgå i det daglige arbejde. Sideløbende assisterede hun mig med forskellige opgaver.

Sidst, men ikke mindst, hvad med museumsinspektøren. Efter først møjsommeligt at have pakket hele kontoret ned, ja, så skulle hun nu i gang med at pakke det hele ud igen - og helst i den rigtige rækkefølge. Det har jeg fået en del tid til at gå med, men siden meldte andre opgaver sig. Julen nærmede sig, og for at jeg ikke helt skulle slippe følingen med juleudstillingerne og den stemning, der er forbundet med julen, fik jeg i samarbejde med Nofoprint genoptrykt gamle, lokale julekort.

På en frostklar decemberdag ses Marienlyst Slot, hvor den sene eftermiddagssol fanges i det kraftige plastic, som taget og balustraden er pakket ind i.

Foto: Henrik Sylvest

Samtidig med dette udarbejdede jeg sammen med museumsassistent Bendt Petersen og museumsmedarbejder Henrik Sylvest et diasshow om "Julen i det gamle Helsingør - en julefortælling."

Julen i det gamle Helsingør – en julefortælling

Det var i flere år en fast tradition at der på Slottet blev afholdt en større juleudstilling. I år havde vi planlagt udstillingen "Kunsten at holde jul", men i sagens natur måtte vi aflyse denne udstilling. Derfor lod jeg mig i stedet inspirere af museets gamle fotografier, julekort, tegninger og reklamer og skrev om "Julen i det gamle Helsingør - en julefortælling." Den var en blanding af fakta og fiktion, historie og fri fantasi, og jeg ønskede med min julefortælling at tage hul på julens glæder og dermed begynde nedtællingen til juleaften.

Fortællingen begynder en lillejuleaften, hvor den blege vintersol sender sine stråler over de snetyngede, ludende grene. Bedstefaderen er på vej hjem. Vejene er dækket af fastkørt sne, og det er derfor lidt besværligt at komme frem i gaderne. Frosten har al-

lerede fået godt fast, og julesneen er faldet tæt i de sidste par dage. Kniirk, kniirk, kniirk. Sneen under bedstefaderens støvler knaser lystigt. Han banker sneen af sine store støvler, inden han sætter dem til tørre ved kakkelovnen. Stuen er dejlig varm og udenfor sender månen sine usynlige stråler, og der ved synes de snedækte gader endnu hvidere.

Bedstefaderen satte sig til rette i stuens bedste stol og en række billeder og minder vældede frem - der blev så stille i hans sind. Han tog sine læsebriller på, og børnebørnene lyttede forventningsfuldt, da den gamle mand begyndte at læse i Den store Julebog. Bedstefaderen fortæller om juleforberedelserne, og selv om der hvert år blev sagt, at "I år skal det være en sparejul", så blev budgettet sprængt, og nogle dage senere lød kontraordren: "Vi kan spare næste år!" Bedstefaderen fortalte, at det første juletræ på Akseltorv med lyskæder blev sat op i 1923, og at det var en gave fra Odd Fellow-logen "Hamlet" i Helsingør.

De gamle fotografier viste Sundet frosset helt ud til sejlranden. Man kunne næsten høre lyden af

Karen Margrethe Donatzky, Svingelport 3. Julen 1907.

mægtige isblokke, der bragede mod Søndre Mole. De viste store isskruninger, der pressede mod hinanden, så det knagede. Mange skibe måtte søge havn, og vinden hylede mellem de høje master. Bedstefar fortalte, at adskillige skibe led skibbrud ved orkanen den 8. december 1886. Bedstefaderen fortalte om dengang, Sundet var frosset helt ud til sejlrenden. Det var farligt at færdes på isen, men alligevel gik mange helt ud, hvor gyngende isflager lod sig rive med af strømmen. Et totalt isbelagt sund hører til sjældenhederne, men i 1895 nåede temperaturen helt ned til 27 graders frost, og man kunne trykt gå ud til det indefrosne skib. I 1950'erne blev der i strandkanten skabt store isskruninger, der pressede mod hinanden, så det knagede. Det blev et yndet udflugtsmål for mange helsingoranere.

Julen er traditionernes fest, og hvert år tog bed-

stefaderen ud for at købe familiens juletræ. Hvert træ blev vurderet med kritiske øjne, og når mormor havde udset sig et træ, gjorde jeg øksen klar til at fælde det, fortalte bedstefaderen. "Nej, vent", sagde mormor. Hun havde pludselig fundet en eller anden skavank ved træet. Hun sagde altid, at juletræet er julens store midtpunkt, og derfor studerede hun nøje hvert eneste træ med sit falkeblik.

Præcis klokken 16 begyndte julegudstjenesten i Skt. Olai Kirke. Byens borgere kunne på vej til kirken høre kirkeklokkerne kime, og selv om mange ikke var særlig flittige til at gå til de ugentlige gudstjenester, så var kirken altid stuvende fuld juleaften. Der var en højtidelig stemning i kirken, da præsten læste juleevangeliet. På vej ud af kirken sænkede julefreden sig - og man ønskede hinanden glædelig jul. I stille vejr kunne man fra de nærliggende kir-

ker høre juleklokkerne kime deres glade budskab over Helsingør.

For mange børn var juletræsfesterne årets højdepunkt. De glædede sig i flere uger, og fotografierne viser renvaskede og velklædte piger og drenge til juletræsfester omkring år 1900. Og naturligvis viser fotografierne selveste juleaften - det store øjeblik, hvor fløjdørene bliver åbnet til den pæne stue. Der stod juletræet i al sin glans med lys på de smukke grene. Det var med største forsigtighed pyntet med stjernekastere, hvidt englehår, trompeterende engle og små dannebrogsglag. Træet står med sin glans og julestjernen rammer loftet. Bedstefaderen tager sine briller af og kigger kærligt på sine børnebørn.

Idet han lukker Den store Julebog siger han: "Der er mange måder at holde jul på, men fælles for os alle er, at julen er en tid med glæde, fællesskab og gode traditioner. Lad os passe godt på julens hemmelighed og fortryllelse."

Marienlyst Slot – et hovedværk i dansk arkitektur

I november 2008 udkom bogen "Dansk stil i 1000 år". Den er skrevet af Anne-Grete Steckhahn, og udgivet af Nyt Nordisk Forlag. Anne-Grete skriver i forordet, at bogen skal betragtes som en rejse gennem tid fra middelalderen til nutiden, hvor stilarterne bliver beskrevet gennem billeder og tekst. Når hun skal beskrive Louis Seize-stilen, en hofstil med inspira-

Udsigten gennem en af de oprindelige ruder - en gådefuld og poetisk stemning, hvor man som et fatamorgana aner omridset af parken foran Marienlyst Slot.

Foto: Henrik Sylvest

tioner fra den klassiske oldtid - deraf nyklassicisme - så er det Marienlyst Slot, der fremhæves med sine karakteristiske ovale medaljoner med guirlander mellem de øverste etager. Det er værd at huske, at Slottet er den første bygning, der bliver bygget her i landet i Louis Seize-stilen. Det er også stolene af arkitekt Georg Erdmann Rosenberg (1739-88) og arkitekt Joseph Christian Lillie (1760-1827) fra Marienlyst Slot, der bruges som illustration på det møbelhåndværk, der karakteriserede nyklassicismen fra 1760-1790. Også parken bruges til at illustrere stilarten, og Anne-Grete fremhæver, at inspiration til æggevasene og væddervaserne, som står i et af landets ældste eksisterende haveanlæg, har Jardin sandsynligvis fået fra projekter tegnet i Frankrig til Le Petit Trianon ved Versailles.

I modejournaler fra Frankrig, Tyskland og England kunne man lade sig inspirere af de sidste nye modepåfund. Modedragterne til kvinder i Louis Seize-stilen var ofte i lyse nuancer og frisurerne var meget høje, pudrede parykker, som i 1770'erne blev forsynet med en kappe, der oprindeligt var en fransk natkappe, kaldet en dormeuse, der på dansk blev til "dulleløse". Dronning Juliane Maries portræt, malt af Vigilius Eriksen i 1776, er et meget fint eksempel på datidens modelune. Billedhuggeren Salys hvidglaserede fajancebuste af Frederik den V viser monarken med nyklassicismens modefrisur med bukler ved ørerne og håret samlet med et bånd i nakken. Både portrættet af Juliane Marie og busten af Frederik den V bruges til at illustrere den forfinethed og elegance, som er nyklassicismens kendetegn. Jeg er virkelig glad for, at Anne-Grete Steckhahn fik mulighed for at studere og fotografere disse kunstsatte i foråret 2008, for knap to uger efter blev Marienlyst Slot midlertidigt lukket.

Afslutning

Vi går trangere tider i møde, spør eksperter med forstand på økonomi, og der bliver i disse dage talt og skrevet meget om den økonomiske krise. Men når krisen kradser, bliver behovet for åndelighed og meningsfuldhed større. Man bliver optaget af andre værdier end de materielle. Historien viser, at kunsten lever op i økonomisk trængte perioder. Dansk guldalder var præget af statsbankerot, krigstrussel

fra England og tabet af Norge til Sverige. Udtrykket guldalder er oprindeligt lånt fra den græske mytologi, hvor det betegnede den første og ypperste periode i menneskeslægten historie. Siden blev det brugt om tiden i den græske og romerske kultur, der blev anset for at have fostret den bedste kunst. Når talen falder på dansk guldalder, refererer udtrykket først og fremmest til en bestemt periode i dansk kultur- og kunsthistorie. Det angiver ikke en bestemt stilart eller stilretning. Med brugen af ordet guldalder om dansk kunst i begyndelsen af 1800-tallet er tanken naturligvis, at det skal vise, at kunsten i denne periode fremstår som noget af det bedste, der er skabt i Danmark. Det var imidlertid ikke blot kunsten, der blomstrede med navne som Bertel Thorvaldsen, Eckersberg, C.A. Jensen, Marstrand, Constantin Hansen, Rørbye, Købke og mange andre, men også litteraturen med navne som Adam Oehlenschläger, Grundtvig, H.C. Andersen, Blicher og Søren Kierkegaard og musikken med Weyse og Gade var med til at gøre perioden til en guldalder.

Trods finanskrise og skarp konkurrence fra andre museer, har jeg tillid til, at Helsingør Kommune vil sørge for, at der bliver taget vare om den kultur-, natur- og kunstarv, som Marienlyst Slot er. Jeg har tillid til, at Helsingør Kommune vil varetage den arkitektur, som forener den åndelige indstilling og den kunstneriske metode. Jeg har tillid til, at Helsingør Kommune vil bevare havens værdifulde hovedtræk og de overleverede værdifulde elementer, såsom vaserne fra Jardins periode, og dermed skabe en have, vor tid kan benytte. Det er mit håb, at der også i fremtiden vil blive mulighed for at vise udstillinger, der netop ved at forene de klassiske rammer med moderne kunst og kunsthåndværk, forener kunst og kulturhistorie, for det skaber liv og giver mening i de æstetisk smukke rammer. Det er mit håb, at Helsingør Kommune vil bevare Marienlyst Slot, som alene ved sin tilstedeværelse giver et signalement af en samfundsklasses liv og selvforståelse i slutningen af det 18. århundrede. Det er mit håb, at Helsingør Kommune vil give fremtidige generationer mulighed for at opleve og fornemme Marienlyst Slot med de fine interiørers sarte væsen. Marienlyst Slot har en fortid, fuld af skæbne. Det har en nutid - lad os sørge for, at det også har en fremtid.

Bymuseet og Skibsklarerergaarden

af Lone Hvass

Indsamling hører til en af musees opgaver ifølge museumsloven. En tilfældig tur rundt i byen i april måned gav et indblik og indsamling af tidens "uden-dørskunstnere". Massevis af graffiti i Helsingør. På husmure, på plankeværker, på døre, i stræder, og gader - nogle steder er tilsyneladende mere udsat end andre, yndlings-muren er dog så ubetinget i Grollowstræde. Kunstnernes speciale er de helt nykalkede eller nymalede vægge - de er sikre på den ekstra udsmykning. Abstrakt "kunst" eller indskrifter ja hva' står der egentlig? GRAFOO - SURF - Fuck you. den gamle og noget racistisk- hold byen ren fjern svenskerne, er jo ikke aktuelt mere da svenskerne begynder at mangle i gadebilledet på grund af finanskrisen. Det kan også være mindre indskrifter,

politiske sentenser, meddelelser, oplysninger, racistiske udblæsninger, ren kunst stort eller småt som f.eks gavlen på hjørnebygningen Kongevejen/Stubbedamsvej.

Fin håndværksmæssig er graffitien i Helsingør ikke, absolut ikke. Men den er, som man møder den overalt i moderne storbyer København, Malmø, Helsingborg eller Helsingør, lavet med spray eller spritpenne. Den males på - i værste fald skal der pudses om, males eller kalkes ny maling på for at dække kradsriet, hvis man da ikke er tilfreds med det ekstra tilskud af vægdekoration, og tænker på at lade det blive stående, vind og vejr vil på et tidspunkt slette alle spor. Særlig bastant kan man altså ikke sige at "kunstværket" er - en ny gang maling og

værket er pist borte. Så vidt så godt.

Hvem kunstnerne er, Jeta eller fdk, som der står i Bramstræde kan man kun gætte på - som regel er han eller måske hun (nej forresten; er der overhovedet piger eller kvinder der er taget i grafittimaling?) aldeles anonyme og de praler kun overfor hinanden med deres værk. Ingen store armbevægelser, det er mørkets kunst. Der arbejdes sikkert og bedst når tiden er til det - især ventetiden på de offentlige transportmidler - den skide bus- eller toget ja måske færgen til hinsidan. Fuck you !! for satan, måske er den gal med familien, skolen, arbejdet ja hele verden - men den, der lægger mure til, er vist nok ganske uskyldig.

Nu er det imidlertid ikke sådan, at den slags kunstværker er enestående og aldrig tidligere set i Danmarkshistorien, næh faktisk er historien fuld af den slags. Og Helsingør er som altid godt med, når det gælder historie og har også en meget lang tradition for graffiti. En tur rundt i byen vil vise det.

Det ældste kunstværk finder vi i Bymuseets nye udstilling, 800 års bygningskunst - en mursten - stor - sådan som mursten var det i middelalderen. I den rødbrune tegl er indridset et skib. Skibet har segl og master og ser ud, som skibene så ud i 1400-årene, når de sejlede ned igennem sundet, inden de måtte stoppe op og betale Øresundstold i Helsingør.

Kunstneren her er ligeså anonym som Grollow-kunstneren. Men vi har jo lov til at gætte. Teglsten eller murstenen er fundet i Karmelitterklostret. Skibe af den slags var et almindeligt syn for den teglbrænder, der arbejdede på arealet mellem byggepladsen og det nuværende Kongensgade i 1400-årene. Har han siddet og kedet sig, da han indridsede sit motiv i den våde ler? I hvert fald er der fem sten, som har fået indridsede skibe, en hel lille flåde, alle sammen fundet i klostret.

En tur ind i Domkirken har også indkradsninger i hele kirken til fremvisning. De fleste af dem skal være der og er skrevet til minde om ædle gaver til kirken eller indskrifter til minde om de døde. Nu er det, som sagt, mest de ikke ønskede indskrifter, vi skal finde- et besøg i koret ved korstolene på begge sider op mod højaltret afslører masser af graffiti. Her finder vi alle de stole, som latinskolens elever, måtte slide deres bukseender tynde på. Her har de sid-

det de små og store drenge og kedet sig gudsjammerligt. Præsten eller degnen har ikke altid været i koret, for de må have haft god tid til deres arbejde. Her finder vi masser af graffiti. Børge, Hans, Isak Jacob har siddet her. Nogen har tegnet bygninger, mest kirker eller tårne, en enkelt har været varm på en pige, han har tegnet et hjerte og pigens og hans forbogstaver står der. B elsker F eller hvem det nu er. En hel del nordmænd har siddet her og tegnet, måske kedede de sig særlig meget og haft hjemve. Overalt er der tegnet - i modsætning til Grollow-kunstneren og alle de andre er det længe levende kunst og rigtigt graffiti- det er skåret og indridset så dybt, at det står der endnu selv om det er 200 -300 år siden det blev tegnet. Faktisk nærmer det sig rent hærværk, idet nogen af indridsningerne er lavet lige kort efter at korbænkene blev sat op, på samme tid som selve korgitteret, er der forresten også indridsninger i. Korgitteret er skåret i egetræ i 1651-55 et pragtfuldt kunstværk, hvis værdi dengang har overstiget de flestes håndværkeres løn i mange mange år.

En tur ned i Strandgade 91 i Skibsklarerergaarden. Inde i butikken, hvor købmanden og klareren har ordnet papirerne for de fremmede kaptajner, når de skulle have ordnet toldpapirerne og provianteret til den videre rejse. På væggene i butikken, i udsalget for skibskaptajner, kan man se indskrifter på hele væggen. Her kan vi læse, hvem, der har besøgt huset. Her er taler væggene og fortæller, hvem der har været her. Sirligt med pen og tusch

er deres navn, skib, hjemsted, destination og dato skrevet. Også det er en slags graffiti, men her er ingen tegninger.

Men ærligt talt – byen ser ganske forfærdelig ud, og en klage fra museet og fra private til byens tekniske forvaltning flere gange har ikke ført noget med sig. Bymuseet havde intentioner om at indkalde hele personalet med skrubber og spande osv. og så ellers rengøre byen fra ende til anden. Men ak, opgaven var for stor og indtil videre har vi altså måtte nøjes med at indsamle foto fra en tilfældig valgt spadseretur i byen i foråret 2008. Til arkivet – javel så vidt så godt - men ak hvor var de dog gerne fri for denne "kunststudøvelse".

Roskildefreden, udstilling og byvandring

Vi markerede 350-året for Roskildefreden med en mindre udstilling bl.a. om "Snaresvend" det danske orlogsskib som blev skudt i sænk den 28. august 1658 ud for Snekkersten. I vores permanente udstilling er der fund fra kaptajnens kabys, gevær, lade-stok til kanoner, besætningens personlige ejendele m.m. Skibet er det eneste skib, der nogensinde er blevet skudt i sænk med Kronborgs kanoner- og så

var det et dansk skib, men kapret af svenskerne. Trist!.

Vi fortalte også i en ny permanent udstilling i Trollesalen om bydelen, der forsvandt i 1658 - historien om Helsingørs forsvundne karré. Husrækken på Sandet – som det kaldtes - der tilhørte byens bedste borgere, men som blev brugt som demarkations-terræn og nedrevet eller afbrændt af forsvarerne på Kronborg for at hindre svenskerne i at beskyde fæstningen.

På Bymuseet kan man stadig købe det meget fine særtryk af Helsingør Dagblad: Kronborg Slot og Helsingør gennem 400 år. Her fortælles 2 store artikler om Svenskernes belejring af Kronborg og det derpå følgende bombardement. Hele herligheden kan købes for den rørende sum af 10 kr.

Sudergadens historie dukker op

Helsingør Kommunes Kloakafdeling var i begyndelsen af året i gang med opgravninger til forskellige ledningsarbejder vedrørende kloak, vand og el. Gilleleje Museum fulgte arbejdet og foretog de arkæologiske undersøgelser. I nogle af de nederste lag dukkede rigtig mange stumper læder op – ikke

Arkæolog Tim Grønnegaard i aktion under Sudergades asfalt.

Fotografi: Lone Hvass.

så mærkeligt - hvad kan man ellers forvente i Skomagernes gade. Sudere var den gamle betegnelse for skomagernes.

Meget ofte var skomagernes, på grund af deres ildelugtende garvearbejder forvist til byernes yderkant. Og det er netop tilfældet her med Sudergade. I 1500-årene var det nemlig byens yderste gade, og på hjørnet af Sudergade og Bjergegade hvor ejendommen Axelhus ligger, lå antagelig skomagernes laugskro

Flere etaper af Sudergade udgravningen har ført til et meget stort materiale af læder og skorester mm., som i løbet af 2009 vil blive bearbejdet og beskrevet af arkæolog Tim Grønnegaard, museumsinspektør Vivi Andersen, Københavns Bymuseum og Lone Hvass, Helsingør Bymuseum. De meget fine fund forventes udstillet på Helsingør Bymuseum.

Vores altid meget aktive volontør Brian Wellbe- love har i løbet af året fulgt de arkæologiske undersøgelser i kommunen med metaldetektor.

Skovvejen i Egebæksvang

I løbet af efteråret foretog Gilleleje Museum med hjælp fra Københavns Bymuseum og arkivalsk hjælp fra Helsingør Bymuseum en arkæologisk undersøgelse i forbindelse nedlægning af en vandledning i Egebæksvang (fotografiet herunder). Til jordarbejde blev givet en dispensation for at man kunne gennembryde 2 stendiger, der ligger i kanten af skoven ved Dalsborgs matrikel 1æ og Skotterup By ned mod Strandvejen. Skov- og Naturstyrelsen Øresund er ejer af digerene, men dispensationen blev givet af

Teknisk Forvaltnings Miljøafdeling samt Helsingør Bymuseum. Digerne vil blive genopført nøjagtigt på samme plads, efter at ledningsarbejdet er færdigt. Ledningen blev lagt i den eksisterende skovvej kaldet Vandreblokvej, der løber i Egebæksvang fra Flynderupvejen inde i skoven mod nordøst i et stort sving ned mod Strandvejen. Vejen har sit navn efter den store vandreblok der ligger midtvejs ved vejen.

Historien om skovvejen og Egebæksvang blev publiceret i tidskriftet Egebækken, medlemsbladet for Historisk Forening for Espergærde og Omegn. Da arkæologerne var færdige med undersøgelsen, sørgede kloakafdelingen og Firmaet Krüger for at stenlægningen blev lagt på plads igen oven på vandledningen. Et fint samarbejde er således forgået mellem Skov- og Naturstyrelsen Øresund, Teknisk Forvaltnings Kloakforsyning, firmaet Krüger og Museerne i Gilleleje og Helsingør.

Udstilling

Marienlyst Hotel i Helsingør fejrede 2008 sit 150 års jubilæum. I påsken åbnede Bymuseet en lille udstilling på hotellet, som fortalte om hotellets historie fra dengang det var Cuur- og Badehotel og havde til huse på Marienlyst Slot, hvor man ankom standsmæssigt i hestevogn og senere med tog, og hvor hotellets æsler bar herskabet og dets pakkenelliker videre til hotellets hovedindgang. Æslet stod ved åbningen i hotellets hall med pakker, kufferter og habengut, som man kunne opleve det for 150 år siden. Mon ikke der er mange blandt årbogens læsere, der husker hotellet som Norden festlige hjørne? Det var i de glade 50'ere og 60'ere, hvor ikke mindst de to karismatiske direktører, Aage Stentoft og Oscar Petersen, pustede nyt liv i det nedslidte og hensygnende hotel oven på trange og besatte år, efter at tyske soldater og tyske flygtninge havde overtaget hotellet.

Men Hotel Marienlyst har jo en lang og spændende historie på bagen, som kan læses i Museernes årbog 1996.

Resten af året er gået rent udstillingsmæssigt med det store forarbejde til Bymuseets permanente udstilling 800 års bygningshistorie der åbnede i februar 2009.

Sildens dag i Skibsklarerergaarden

Tirsdag den 14. september stod i sildens tegn. Der var 150 besøgene. Museumspædagog Linda Duus var head-master for arrangementet, der startede kl. 12.00, men længe før dørene gik op stod en lang kø af forventningsfulde gæster udenfor butiksdøren, der var kommet for at se, smage og dufte de forskellige slags sild, som arrangementet bød på.

I butikken købte man sin billet, som gav adgang til gården, hvor man fik udleveret de herlige høst-sild tilberedt på forskellig måde.

De røgede sild stod tidligere byrådsmedlem Palle Westergaard og Bent Larsen fra Hornbæk for (foto-grafiet herover). De medbragte deres egen fangst af fede høstsild, og efter en tur i den ligeledes medbragte rygeovn var de guldglimsende varme sild parat til indtagelse. Freddie Petersen og Karl Mortensen, også

fra Hornbæk Havneforening, stod for flæksildene. De medbragte en kæmpe stegepande og et gasblus, hvor de saltede, flækkede sild blev stegt i deres eget fedt. Ikke mange af gæsterne kendte denne opskrift, men det smagte fantastisk og resultatet var da også at der var udsolgt inden lukketid.

Museumschef Kenno Pedersen stod for to spændende sild i lage. En svensk hvidløgssild med dild og en Branteviksild. Også her var der rift om smagsprøverne. Smagsprøver kan man måske ikke helt kalde det, da de fleste besøgende gik mætte og tilfredse fra arrangementet – nogle ovenikøbet med røgede sild til aftensmaden.

Også Wiibroe bød på smagsprøver i form af et glas øl fra håndværksbryggeriet. Brygger Leif Andersen og museumsinspektør Lars Bjørn Madsen sørgede for at skænke op og fortælle om hånd-

Dansk Elforbund 125 mand hygger sig i Trollesalen, mens Kenno Pedersen fortæller laughistorier og noget om ølbrygning.

værksbryggeriet og de forskellige bryg og de råvarer, der benyttes.

Byvandring, omvisninger og foredrag

Der har været talrige omvisninger på Bymuseet og ikke mindst i Skibsklarerergaarden, hvor de daglige omvisninger har fundet sted hver time. Dernæst har begge afdelinger stået for talrige større arrangementer. Et meget festligt arrangement fandt sted da Dansk Elforbund København fik ølsmagning, foredrag om øllets historie og gode laughistorier som Kenno Pedersen stod for. Der har desuden været omvisninger for skoler og børnehaver som museumspædagog Linda Duus har taget sig af med ildhu. Ikke mindst særarrangementer i efterårsferien og vinterferien. Endelig har Kenno Pedersen og Lone Hvass samt Lars Bjørn Madsen holdt foredrag i byens foreninger og i nabokommuner bl.a. om Byens historie, Kronborgs Fabrikker: Gethuset, Hammermøllen og Kobbermøllen samt om Roskildefreden samt om Bymuseet og arkivets virke.

Kulturnatten 2008

Kulturnatten havde som emne Sangens år. Linda Duus og Ete Forchhammer var de initiativrige arrangører af latinskoleelever, mandskor, og den uundværlige gættekonkurrencer for hele familien. Museumsmusen Malte havde besøg af sine 12 fætre og kusiner, som havde gemt sig rundt omkring på Bymuseet. I 12 af de gode gamle kendte børnesange havde musene nemlig været på spil. De havde lavet om på ordene, så det lød helt forkert. Familierne skulle hjælpe Malte med at få versene til at lyde rigtigt igen. Musejagten forgik rundt i museet. I alt 670 gæster besøgte museet og 250 deltog i konkurrencen.

Møder og samarbejde

Samarbejde med Folkeuniversitetet. Bymuseet har deltaget i skitseoplæg til Pædagogisk materiale til Kongernes Nordsjælland sammen med de øvrige museer i hele Nordsjælland. Resultatet udeblev dog, idet Frederiksværks Museum der havde påtaget sig opgaven at samle materialet måtte opgive projektet.

Bymuseet og Flynderupgård deltog i Styregruppen for Kulturnatten, men udgår fremover. Muse-

Nordsvestskolens elever arbejder ihærdigt med fjer og blæk for at udfærdiger Øresundstoldpasset efter at de har været på omvisning i med spørgsmål i Skibsklarerergaarden

erne har deltaget samarbejds møder mellem Helsingør og Gribskov kommune hvor også kulturcheferne deltog fra begge kommuner.

Bymuseet og Arkivet deltager endvidere i faste møder med Plan og Byg og Miljøafdelingen og er endvidere blevet hørt i Udviklingsafdelingens forætningsplaner.

Skoler og museer

Bymuseet har været rådgiver ved rollespil på Gurre i samarbejde med børnekulturkonsulenten. Særlige omvisninger for folkeskolens større klasser i Skibsklarerergaarden ved Linda Duus, hvor man afsluttede omvisningen med gotisk skrift, fjer, blæk, lak og segl.

Kommuneplaner og lokalplaner

De gamle landsbyer omkring Helsingør hører til de vigtigste kulturmiljøer i Helsingør kommune. Kulturmiljøerne omfatter både landsbyen og dens ejerlav, hvor sammenhæng mellem landsbyens gårde og det dyrkede land træder tydeligt frem. Netop

landsbyen Borsholm (fotografiet herover) er den bedst bevarede og fineste landsby i kommunen, der visuelt fremtræder som en bebyggelse fra før udskiftningen og de store landboreformer i slutningen af 1700-årene. Museet gentager ved hvert møde vigtigheden af en lokalplan for landsbyen og dens omgivelser.

Det hører til museernes vigtigste område at overtage arven fra de nu nedlagte amter, selvom ressourcerne er små. Landskabet omkring os er under kraftig forandring og urbaniseringen af de gamle landsbyer mere end noget andet kræver sikring af de kulturhistoriske bevaringsværdier. Museerne har og skal bidrage til kommuneplanen ved udpegning og afgrænsning af kulturmiljøerne i det åbne land. Dette foregår i samarbejde med Byg- og Planafdelingen .

Bymuseet har deltaget i forundersøgelse inden fritlægning af Egebækken og sammen med Miljøafdelingen gennemgået plejeplaner for oldtidsmindeerne i kommunen.

Nordea Danmark Fonden overrakte i maj måned Helsingør Kommunes Museer 20.000 kr., som skulle være med til at sikre, at daginstitutioner og skoleklasser i byen kunne få gratis omvisninger og museumsformidling. Beløbet blev overrakt af filialdirektør Christian Jensen fra bankens afdeling i Stengade.

- Det er klart bankrådets holdning, at lige netop det at sikre, at de kommende generationer kender noget til den historiske baggrund for byens virke, er en kommunal opgave. Rådet vil derfor opfordre kommunen og herunder byrådet til at revurdere tilskudsplanerne for 2009 og frem, så det igen bliver muligt at modtage gratis museumsformidling, sagde Christian Jensen.

- Bankrådet fandt derfor at projektet omkring museumsformidling til børn og unge var et projekt der klart lever op til fondens krav. Rådet ser projektet som meget vigtigt og var derfor glad for at have mulighed for i 2008 at støtte det, sagde Christian Jensen ved overrækkelsen i Skibsklarerergaarden.

Gaveoverrækkelsen blev overværet af repræsentanter for dem, det hele vedrører: En fjerdeklasse fra Nordvestskolen.

Og endelig

har Helsingør Tapetet har atter været udlejet i år, denne gang til Vollsmose Kulturhus, Odense. Museerne deltog i Helsingør Messen i marts måned med en lille stand. Bymuseet har udarbejdet et større projekt i forbindelse med Sommarivagruppens arbejde. Projektet blev fremlagt arbejdsgruppen, Udviklingsafdelingen, Kulturforvaltningen, Naturfredningsforeningen, Bevaringsforeningen samt museerne i kommunen. Kulturchef Jørgen Sprogø

deltager fremover i gruppens arbejde og Lone Hvass er trådt ud.

Endelig afsluttedes sagen omkring anbringelsen af tekstiler m.m. i gravkælderen i koret Helsingør Domkirke. Dele af fundene fra undersøgelse er fremover udstillet på Bymuseet og andre fund findes på museets magasiner idet de ikke kunne anbringes i den meget lille åbning ned til kælder 1b i kirkens kor.

Administration og museumsbutik

af Mai Larsen-Jensen

Januar måned er tiden, hvor vi sletter sporerne fra julen, laver status og gør forårsklart i museumsbutikken. Nu skal der nyt til, mens vi venter utålmodigt på foråret. Hyacint- og krokusglas går som varmt brød; der skal noget til at udfylde tomrummet efter alle julesagerne er gemt væk på loft og i kældere. Det mærkes tydeligt og det er velforberedt, så besøgende og kunder ikke går forgæves i museumsbutikken.

Sommeren igennem havde vi mange besøgende gæster, heriblandt mange personer, som henvendte sig for måske blot at spørge om, hvor et bestemt sted eller gade lå. Vi udstyrer dem gerne med et kort, hvor vi tegner stedet ind, hvorefter personen kan drage glad videre – forhåbentlig med fornemmelsen af vort museum som en service-minded institution. Vi gør i hvert fald vort bedste for at yde den optimale service overfor alle, der besøger museet.

2008 blev året hvor Kenno Pedersen berigende museumsbutikkens store bogudvalg med en længe ønsket bog "En byhistorisk vandring i det gamle Helsingør". Bogen er blevet meget vel modtaget og er brugt til gave til mange helsingoranere. Bogen udkommer senere på engelsk, som er meget efterspurgt af turister, som gerne vil have større viden om den by de går rundt i.

Museumsbutikken er blevet virkelig populær hos alle, det sætter pris på julen. Allerede sidst i oktober begyndte folk at komme forbi museet

for at spørge om, hvornår vi fik juletingene frem. Dette bevirkede, at vi i år pyntede op til jul tidligere end nogensinde. Vi skal jo tænke på, at folk vil købe tingene før de pynter op, og at nogen gerne vil være i god tid og frem for alt ikke komme forgæves efter et eller andet specielt stykke julepynt, som kunne være udsolgt.

Da det kneb med pladsen til at præsentere alle de indkøbte julevarer, måtte vi i år nedlægge vores lille café i november og december måned, for at bruge dette lokale til alt hvad vi havde af klippeark, julekort, remser, gavekort m.m. Det var virkelig en succes. Folk kunne stå i ro og mag og udvælge netop det klippeark, som de synes bedst om.

Julehandelen gik fint og ikke mindst salget af julekort, hvor vi i år kunne præsentere genoptryk af museernes gamle julekort, noget som er meget efterspurgt.

